

Endženjska Nowina

a b y

Serke Powesze sa hornych Łužicjanow.

1. Čísto.

3. Djen wulkeho Róžka.

1846.

Nowemu Ljetu 1846.

Na piate Ljeto nastupisih ty, luba Nowina,
tyrōj Pucj bes Sderbow a druhich wukrajnych
Słowjanow a sy we tym Časzu swojego Wu-
shadžowanja hešo tež niz pschezo, tola tu a tam
njekomu weſelu Schtundžicžku pschihotowala a
Sswjedker je naschego Živenja dawala. To Ža-
danje, so by koz hac̄ dotal, tež dale k Wujitku,
k Powucženju a k Weſeloszi služila pschewodža tebe
tež ido nuteho Ljeta. Stup twojim cjeſzenym
Čitarjam a Lubowarjam slubosnym Postrowen-
jom psched Weči a nech eže snowa strowi a
cjerstwi sewschej Lubosji a Pschecžnosji witaja
a Spodobanje ua tebi namakaja. Minale kózda
Nowina pak pschinege swojim Pschecželam Stro-
mje a Šeža Pschejenje knowemu Ljetu a tak
tež ty nedyrbisch dosady wostac̄. Twoje Prjene
nech je sehoda tajſilej

Khierlusch knowemu Ljetej.

1. O Wóze werschny na Nebju
Ty Žorko Dobroty,
Psched tebe stupja s Nadžiju
Masch Lók a Modliwy.
2. We twojim Meni najpredy
To Ljeto spóčnemý
Sso twojej Nadži podamý;
Bydž tu nam schjedritý!
3. Nech kózdy Dom a Wošada
A Kral a Wóschnosje
Sso twojej Nadži swesela,
A wrócej Nesbožje.
4. Mój, Nadu, Sswjelko, wschitkim ſzel,
Kij wuc̄ja, wukneja,
Nech jadyn Blud a Nepschecžel
To Stadlo netorha.
5. Nech powschjem Kraju kapaju
Nam dale k Živnoszi

Te twoje Stopy s Tucžnošju,
So šmy my ſtublani.

6. We Mjerti a pschi Strowoſz
Rech Proza pschiſkuſhna
Ram plódnitwje ſo poradzi
A nech cje poſbjeha.

7. Dyž Ssylyh bježa po Lizu
A Pada žel je nam,
Da polož tyc̄hnu Wutrobu
A wodaj Rjeſhnikam.

8. Dyž Čejko pada do Pročha
A cijeka Žiwenje,
Da bydž naſch Troscht a Sepera
A pschiſkrois Boloszje.

9. Da čzemy tebe poſbjehacj,
So wóžnje pomhaſch nam,
A wjecžnu R̄hwalbu ſaspjewacj
Egi čzemy tu a tam.

Wobsanknenju Ljeta. (Wobſanknenje.)

3. na twoje My ſlje a Počinki, ſo by ſo ſam prawje poſnat. Saſo jene zyke dolhe Ljeto mojego nadneho Čaſa je ſo miňko, rekne Rſcheszjan, ale tak daloko da ſym ja pschiſchoſ we dobrym, we Poſnacju a Luboſzi mojego Boha, we derje Mjejenju ſmojliwi Bratrami, jako Dječimi ręhofameho Wótza, tak daloko we Wucženju mōjej: Wutroby wot wſchiſkich ſtych Poſhilenjow a Žadofſjow? Kotre ſu te vobore Štukki e kotrejmiž ſo dam wot Božeho Ducha wobjicj, a už wot ſwojego Wujitka, wot ſwojeje Luboſzie aby ſwonkomneje Čeſaje? A neje tón Čink. Kli-

mi tón Wershny ſmojemu Poljepſhenju a e Boſkuči je ſpoſchcik a pschiſljeſchik, mene aby wjazv ſhubeny, jeli ſym ión jenož e ſwjetnej Staroſt, aniz e Twarenju Božeho Kraleſtwa wemni nałożi? O te Schtundy a Dny newrōčja ſo ženje ſago! Zane ſanđene, aby ſlje nałożene Wokomiknenje neda ſo ſewſchitimi Schazami zykeho Šswjeta ſo ſo wróčicj. Da wopomn, Luby, ſo jenož te nijeſiſche Schtundy ſwjetloſju masch e twojemu Poljepſhenju, Sachod a Pschiſhod neſtejt we twojej Ružy. — Ale dopomn ſo napoſliedk hiſčen

4. na Sachodnoſz twojeho Žiwenja, ſo by wjecžne Žiwenje ſapschiſak. Semſki Čłowek lada jenož na to Semſke, lubuje a pyta jenož to Semſke; ale to wſchiſko; ſahne, a tak tež naſhe Žiwenje ſamo. Derje praji Vižmo: Šwjet ſanđe ſe ſwojimi Žadofſem; ſchtuz pak Božu Wolu cžnt, tón wostane wjecžne. Runje kaž pak je tón jara ſwobjarowanju, kli na Semki žanu Nadžiju wjazv nima, tak a hiſčen wele bôle tón, kli zyke ſwoje Spokojenje we tym ſachodnym Žiwenju namaka. Schto jemu wostane, dyž da tu to Žiwenje potom Rónzej bježi, kaž to ſandžene Ljeto? Rſcheszjan ma reniſchu Nadžiju. Wedžo, ſo tuta Horska Ljetow jenož Pschihotowanje je na tamne hępsche Bydlenja pola teho Wótza nałożi wſchu Sprózniwoſz na to, ſo by ſhmanj a doſtojný był, dyž tón Čaſ ſchiſindž budže, domoj ſanđ ſtemu, kli jeho je do tuteho Žiwenja wokaſ. A tón ſapschiſme to wjecžne Žiwenje psches teho, kli je predn ſchoſ, nam to Mjeſto pschihotowacj, ſo bychmy na wjecžne byłt, džež won je. Tak čzemy tež my prajicj, dyž to Ljeto nas na Sachodnoſz wſcheho Semſkeho dopomni: My wjemy pak, jeli naſha ſemſta Rſcheszjan teje Hjetu roſlamana budže, ſo wot Boha nowe Twarenje mamy, Dom, kli ſRukomaj neje ſčineny a wjecžny je we Nebeſach.

Hegiptowske mjašowe Hornynki.

(Dalew edjenje.)

Hegiptowskim mjašowym Hornynkam bluscha tež Mjed. Tež wot Hegiptowskeje hodži so prasjcz, so je Kraj, džež Młoko a Mjed bježt. Tak bñchu so naschi Czolatjo fradowali, wožebje we hórskich Krajinach, dy by hu sa swoje Czölkli psches zyke Ljeto hegiptowsku Paſtu mjeſt! Haj a niz jenož Radosz bñchu mjeſt, ale tež wetshi Wujit! We Hegiptowskej seleni so a kczjeje wschiſko psches tsi Schiwořčiny Ljeta; tehodla žadyn Džiw, so sa Ljeto ſjeneho Rólcža tsi a schtyrt króčž Mjed kraja a to dwójzy tak wele, haj hſchčen wjazy, hacž pola nas Burjo, kiz ſej Czoly džerja, woža swoje Rólcžie, so bñchu sa ne pschezo rjane Rjezenje mjeſt, po Nilu horje a delje, ſastanu ſe ſwojimi Czölmami djež dobru Paſtu namakaja a jjedu dale, dnyž ſu ſyte. — Tak tuto pilne Stworencžko, kiz njeſotreho Prósnika sahanibl, ſwój Dobytč rospſchjezera powschjich Krajach, djež je haja! —

Rjane Stadka howjaseho Škotu we Kraju, ſchwarne Konje, Kamelje a Wóſki, Čròdy džiowych Rosow, kiz s Busziny a ſblischich Horow na Khwili do niloweho Dola pſhindu, Lawſenty a ſaſy Lawſenty džiowych Raczkow a Kopowow (Schildkröten), kiz we Nilu, we Hatchach a Tjedorach ſo horjedjerja, Legiony Baczonow a druhich imeschczowych Ptakow na tych ſznejtych rječznych Khromach, ta neprzelicžna Ssyka Rybow we Nilu, te Raponki, Mjed a kraſna Woda f Piczu — wone wschiſke wschjeruje! ſwojedſja wot hegiptowskich mjaſowych Hornynkow kaž na Blidach tych Bohatyh, tak na ſlomjanich Płecjenzach tych Khudych. Kunje kaž pak može ſej Hegipčjan bes Škotom wuberacz po ſwojim Spodobanju, tak a hſchčen wele wjazy bes tym, ſktož jemu

f Žiwnoszt a f Wolschewenju ſroſze. Raž najre. niſcha Jabłoní naſchich Sahrodow pſchi Myta tón ſonorany Kraj. Wſchelake ſtronoſe a pomoranzowe Schtomu, tolste a wózko ſaž naſche Sſlowčiny, maja na dobo Rjezenje a Płody. Woliowzy ſpchezo ſelenym Ljijami, nježen kaž naſche wiſchnjowe, ſe ſwojimi Płodami tak wulke, kaž hoſbjaze Deja, kiz Dlony rjekaja: tak wele kraſneho Wolija nedawaju wone ranischiim a wečornym Krajam! A te ſuloſte, na cžorni cjerwene granatowe Jabłoka tak luboſnje woschewja wone laczneho Hegipčjana! — A wot cžoho ſu ſahrodowe Płod? Wot ſigowych Ker-kow! Dale ſakate Afazije, ſkorzych ſo ſchrjeſte tamny arabiski Gummi, kiz my f Tintam a f Ljekarſtwam trebam, Arabiſzy pak jako Wusok wele Dnjow we Buszini Hubi džerja. Tola najrenſhi bes Schtomami wostane Dattelowa Balma, jedyn tych najreniſhich a najwuzitniſhich Schiromow na Semti. Tſzecžt, poł Sta, ſydom-džehat Lóhcžow wózko ſbjeha ſo jeho ſrostny, nehaſosatý Šdóńk f Nebeſham a te tsi Lóhcžje delhe, Szint podomne, Lóhcž ſchieroſe Lopena teje mózneje Króny roſtu f Werschla Šdónka, a wobſkódka ſeho Fellah wot Selonza ſparenu Lowu. Jego na cjerwieni ſolte Płody tak wulke kaž Dubjawki, husto kaž Sſlowki wiſaja we Kiczach romadu, we jenej husto na dwje Ŝjt a dadža ſo, dokež ſu ſlodek a juſchke, pak ſytre jſez, pak kaž naſche Sſlowki na Selončku ſuſhicz, tež hotuje ſo Drejak ſnid, wot kotrehož potom jako Zofor aby Syrop ſkoro f kóđdej ſjeſti beru.

Ta roſiołcžene Sorna dawaja Kamelam, wot tych młodych Lopeschkow cžinja Sſolotej; Brjecžka, ſotuz Arabiſzy psches Narjeſnenje Skory tocža, dawa jtm palmowe Wino; wot teho Drewa,

ktiž z ineho Žca nima, twaria swoje Rheiſſe a cžinja ſebi Sſudobja, wot Lopenow Tſiecht, Rħlobuki Rorby, Pleejenzy; te liſzjowe Rjapki ſbija ſchjeroko a cžinja wot nich Rħosħċa, fa Džen poldra Sta, Dwoje ſa nowy Penejk. — Rak wele Wuzitneho ſa Ģloweka je tola ion Stworiczel do jeneho jentczekho Schtoma položit!

Teho, ſtoj ſo wot Hegiptowskich mjaſowych Hornikow praticj hodži, neje hifchż-n Rönz. Wösche Bawmy, ktiž jdyn f'Jedžja a f'Picju nendże, ſkotrej, pak Paſha ſa Qjeto Millijonu muwiſkuje, roſze pſchewſhjem Raſs we Hegiptowskej. — Raſſowe Pola móže jedyn derje ſnashimi Hatamit pſchitunacj, jenož dyril ja zylje tune kycz. Na tu ko ſowokolo wobhačenju Kuninu puſchci ſo Woda, ſo ſo kaž Semja ponosi a dñj je ſo to ſtalo, na druhim Woku ſaſo preč. Potom Semju derje ſrunaja a w: Epocžatku Junluha fyja te namóčene Ġorua. Ta ujekotre Dny ſtadža mlode Bito a njeik ſo pſherzo po tſjoch Dnijach Polo powodžuje, tak ſo ſu lqedni Ħeježki mldžicj, hacj ſo te dwaj Ħeježje wóſkole Ħiwelzo, ſwoptiedka jecznemu Ktoſej podomne, do Ģeċċa wupſchestrje, ſefrawi a ſprjenmt Dnjamti Oktobera ſo Ěnje ſapocžnu. Ējt Fellaħ, pól naſy a wot Ħslónza ſparent torhaſa aby žnjeja ion Blöd, ſuſha a cžlſſja ion pſches Tolcjenje.

Do rjemskeho Kraja pſchindże Raſs najde ſhornejše Walſteje. Rak wele Millijonam Ludzi ſkoro wowschjich Krajach Semje neje Raſs ſtrowa wittana Jidž! — Nesabydžm te Dura.

(Wobsanknenje pſchichodnje.)

Wſchelkisny.

Rōjdh po Sſwojim. Viſched tſjomi Qjetami mjejachmy, kaž je nam ſnajomne, dočko traſazu Sſuchotu a woſebje burſy Rudežjo ſdychowa-chu wſchiednje wo boži Desħeżiſ. Tymlej ſrudnym Ĝaſu pſchindże burſka žona kſenej ſnajomnej Wjeshejjanzy a praschesche ſo ju, ſchto! cžint? , a kak ſo ji dže? „Ah, džakorano Bohu“ wotmot-wi ta Wjeshejanka, „njetkej mamy tola pſcheyv rjany Ĝaſ a krasne Wedro, ſo móžemy ſhpazierom hicj, dñj chzemy a wſhudžom je dobra Schcjeka.“

Njeſh to teje Runoſſje. Tódika a jeho Sſuſod we *** roſtryčjowaschtaj ſo wot Mrjecja, Rħotosjow a Porebkow — a tódikow Sſuſod pecža bes druhim: ale, Amotse, mi ſo ſda, ſo ty hixom dočko nježu ryči mjeſ, ty budžesħ ſa-kyč, dže Kerħow je a twoje Džjelo metwuknycj. Haj, praſi Tódika, dñ byč wedziſ, ſo ſy ty na tym Wlni, da chžyl eje tola tak nabieč, ſo by dwje Nedželi na to ſpominat. —

Žitne a butrowe Wifici.

Sandženu Sſobotu ſu Žita Budyschini
plaežile:

Nož	4 tol.	15 nſl.	tež	4 tol.	10 nſl.
Pſcheniza	6 =	12½ =	—	6 =	—
Ječmen	3 =	15 =	—	3 =	10 =
Worſ	2 =	12½ =	—	2 =	7½ =
Rók	4 =	20 =	—	4 =	15 =
Zahly	7 =	10 =	—	7 =	5 =
Bjerny	— =	25 =	—	— =	20 =
Hejduschka	4 =	5 =	—	4 =	—
Khana Butry 15 nſl. — now.					

Zydzienſſa Nowina

a b y

ſierſte Powieszje ſa hornych Lujicjanow.

2. Czíſlo.

10. Džen wulkeho Róžka.

1846.

Hegyptowske mjaſzowe Hornyki.

(Woſanknenje.)

To je tež taſke Boje Johnowanje ſa rantschi Kraji. Burjo we Saksonſkei a druhich johnowanych Krajinach njemiskeho Kraja ſnaja Syencje, Roſzenje a Wunoschť Zahlow, eſt we Horach khwala ſebi woſebje Mložy Zahly. Ale te Dura, hegyp- towske Zahly, te naſhe wo wele pſcheterchja! Trubeloſte, muſki Vorſi tolſte Stwelia, Szint podomne roſtu hac̄ do pſatnaczen Lóhežow woſhole! Na Wertschu taſkich Stwielzow czumpaja ſo potom wulke Čeſcie ſe Symenjom; iſch Sorna ſu iſi króč wetsche, hac̄ naſhe jahlowe. Wele wot teſe ſkódkoi, ſytnes, ſtroweje Muſki pſchepelu i Khlje- bej; wot tych Sornow formja te mlode Kurjata! — A dwaj, iſi króč mója ſa Ejeto žnecj a dwje iſi króč neſu te Płody. Samiernje, treba neje, na Pschenzu, Majß (turkowſku Pschenzu). Melony a Banie (Kürbſy) ſpominacz a Płodnoſz Hegyptowskeje wopſzacj!

„Postajmy ſebi Woscheho a wróćmy ſo ſaſo do Hegyptowskeje“! woſachu Israelszny we Buszint 4 Mojs. 14, 4. Nechalt my, woſebje we tych mene johnowanych Krajinach naſchego wózneho Kraja tež ſei Woscheho poſtaſicj, fiſ tý naſ i Hegyptowskim mjaſzowym Hornyfam wedz? — Sczrſka! Burjo nechalt ſnadz wele wot naſ we Hegyptowskei bycz, ſchak to wjemy, ſak ſo tym bohim Fellah rze; ale ſamo tež bohacię Wjeschcenjo we Rahtra aby Alexandriſt bycz, mohlo ſnadz ſo jeno; mało ludzom bes nami lubicj. Kneſtwo aby ljepe: Tyrantwo rantschego Kraja: by ſo nam jara hubenje ſpodobalo a ſogdeho weczorneho Krajana, tež teho, fiſ ſo jeno; ſa ſwoju Hubu a Žoldk stará, wjessje wot- trachilo wot Rehmanoſzjom teho johnowanego Kraja. Džez je wele Eswijetka, tam tež je wele Ćzmy! Wulka a bohata je Natura we Hegip- towskei, mali, po Duchu móliczny ieje Woły- lerjo! —

Šesta jeneho Wucžerja.

W..... — Serski spjewanski Sswedženj iet ež w nashej Krajinji rjane Włody pschinest. Ja bydžich jenož chyň, so bydžische wjazy Wucž rjow s nasheje Strony na nim Džel wsalo. Tola, ta Wjez je rije do Rjadu stojena a budže wjeszje se wchim Požohnowanjom dale wobstacž. Spjewanje je Wjez, kotaž hľubšcho a mōznischo Dusku jima, dyžit Recženje a Čitanje. Ja mam teho dla sa to, haj sa prawje nusne, so by so Serski narodny Spjew dale bôle hajš; p'chetož Spjew cini nam macž. rnu Recž drohu a luhu. Wusnacž so móžu, so me ani knihi ani Prjekorjanje žrj: tak sylnje hnuto neje, jako te wukerne Spjewy na Serskim spjewanskim Sswetženju; a ja delbi Čaž žane tak wobstrij radofine Čacžuež a mjež nejsym, kaž tamny Dž. u. Wornjo a Nežy synežachu mi te kraſne Hlošy Wuschomaj, so je wopravdje na žane Waschnje wjazy woibycz newedjach.

Pola naš mjačnih 29. Dženii Oktobra swoj ljetny spjewanski Sswedž u. Na tutym herak žine Serske Čelovo hlyšteči nebje; ljeta bjeſe pač hinač. Ljedom bjechu pošlene Njemiske Čynki wuklincžale, da bu Serski saněžene a p'shezo sačo saněžene, tak so wot Vecžor scheszich hacž do Pólnozh žane Njemiske Čelovo wjazy Mjesta nenamaka. A slákej Horliwoszu so spjewaſche!! Tež tudy bje kaž Budyschini; sami Njemizh wekachu najbole: Da capo! A swoikel bjesche so tajka Horliwosz sa Serske Spjewanje wsala? Wona wukhadž ſche wot tych Wucžerjow, kotsiž bjechu Budyschini pobyl, a čži drusy buchu ſobu torhnent. Ajeko nide žane Spjewanje nimamy, hdžž by so tež Serski nespiewalo, schtož so s Wurſacžom njeſotrych sawiſnych Njemzow wchitkim Ludžom lubi.

Neje pač to wohdne, hdžž Wucžerjo w Serskich Schulach Njemiske Spjewy spjewacž dabja? To je Žadławosz a tak žakožnje hroſnje a grawocžiwe klinči tajke Spjewanje! Spjew dyrbí Ducha ſajecž; tak móže ſo pač Serske Džiečho s Njemiskim Spjewom wokšewicž, tak móže Njemiski Spjew Serskeho Džieszja Wutrobu hnucž? Ja mam to sa Vlaſnosz a, mótk rež, ſa Nembroſz, hdžž ſo Serskich Schulach jenož Njemiski spjewa; to je Barbarismus a nečlowiske Tyrantwo! Recžcze s Džiečimi Njemiski, tak wele hacž chzeče, ale ſpjewacž dyrbja wone jenož Serski, p'chetož Spjew — io je nasheje Wutroby najwutrobnischa Recž. Neje-li temu tak? Ale s druheje Strony dyrbjalo ſo pač tež wo to staracž, ſo býchu Wucžerjo a Schulerjo p'schihodne Spjewy*) dostačž móhl; a t. d.

* * *

Živenje we amerikanskich Čjeſach.

Wetshim Wobcejnosciam ſu tu husto Zony podczisnene, hacž Mujojo, kottymž je Selynosz a Wudžerjenje p'schinarodžene. Muž, jako Čjeſkar, mot

*) Hacž do teho Čaža, hdžž budža tajkelej Spjewy w požadanej Wnohoszi wobstarane, móhli ſo w Schulach spjewacž: Krótké Schyrluschie a Spjewancžka ſa Serske Schulje wot H. Seilerja. Budyschini we Wellerz kniherni; a herak poſkicja tež: Wjenz Serskich Spjewow w njeſotre Wježnje, kotrež ſo tež wot Džieči spjewacž hodža. Tajke býchu ſnano byle: Wój Statok; Khwalba Holje; Troje Knejſtwo; Trompetar na Krowniſcie; Hjachcje Sserbstwo neshubene; Tracz dyrbí Sserbju; Troſcht; — a schiož te kthymhlej Spjewami ſluſchaze Hlošy nima, mótk je lóhko doſz pola Kn. Kožora dostačž. We tutym Wotpoladanju je nedawno haklej Kn. M. 13. p'schelogik a wudak: "Serske Spjewancka, ſuboszie k Džiečiomu p'scheložene;" vje a tak težame k Dostačžu ſu, dyrbí p'schihodnje ſjewene bycž. P'schispo'mnenje Redakcije.

Młodoszje s̄em Newedra a Wichora swuc̄enj, c̄ehne se swojej Buschkuju a S̄seleru do Lješa, a saložt s̄ebi na Mjeszi, djež hisčičen jana čłowęska Muha stupila neje, swoj Dom; Wohen a jeho wokmiane Pschitrycje je jemu Wobaranja dosz pschec̄iwo Wedrej, ta ſlaba Žona pak ſiž ma te mōlčke, haj c̄jeschne Džec̄i wobstaracz, wona, ſiž hac̄ dotal we czopkym ſechnym Domi, s̄ Psche-čelemi a Snajomnymi wobdata žiwa bjesche, dyrbí njetk wopokaſac̄, hac̄ Ssylnoszje a Wutrobitoszje dosz wobgedz̄i, hac̄ swojego Muža swojernje a wutrobnje dosz lubuje, so móže bes Warkotania a ſweſek i Wutrobu tajfemu Živenju napſchec̄iwo ladač̄, ſiž ji we dolich, dolhich Ljetach niz jenicku Weſelosz, ale jenož Prózu a Starosz, Kuſu a Strach lubi.

We swojim Bydli, ſiž je wot newobrubanych Edónkom natwarene, jenož na tſjioch Bokach psued Wjetrom a Deshc̄om wobarnowane, je ta Žona žiwa niz Dny a Tydzenje, nje Mjeſaz̄y, haj Ljeta na jone Waschnje, ſiž by najstrowscheho Europejatja Život borsy ſtaſylo. Mokra, ſymna Semja je jeje Podnožk, dalok, ſamotny Lješ jeje Wobydlenje. Žadyn Šuhod ju newopryta, psche-rož najblischi ſnadž je pôł Dnja daloko; žadyn Ljeſkar nemóže ji k Nadži a k Pomožy byc̄, dyž ju Khorosz domapryta; we tamnej džiwej, newobydlenej ſtaſini žadyn wot nich Hoptylu nima. • Živenja Počeba je ſjjedzeno, Mais hisčičen neje dorost a Hospodar dje se swojej Buschkuju na Ramenju Kruch Džiwny ſatſylc̄, so by tym Eswojim Lôd ſpoſojit. Pschindze wón tež do ſredž Ljeſa a je wón rannje Rano Medžwedža ſoljed liedom Sto Krocželow wot swojeje Hjety wibgil, da je tola zyky Lješ kaž wotemrjety, žane Sworenje ſo nepokaze a wele Dnijow doſho

pschekhodz̄i wón ſa ſpjeſchnym Želenom Tymeschęja a Dol, Horę a Rjekę.

Sama a bewſcheje Wobory leži bes tym ta boha Žoua na twerdym Ljekwi, a poſluka iſku deku Nôz na Welfow Wac̄je a na Wartelow Winc̄enje, ſiž ſo woſelo Hjety wiſa, Głów-ko wak ſo boja. Tola njetk pschihotuje k Wobaranju wſhito, dyrbala te pscheto bliże a bliże pschindzaze rubezne Swjerjata woprawdzie ſo pschiblizc̄, wobarnuje a troſtuje tych Eſwojich, hac̄ runje ſama Troſhta treba. Buschkuju je Muž ſobu wſak, ale ſseler ſteji we Kuc̄i a ta ma ſo k Durjam ſtajic̄ a na Wohniſc̄ju Wohen ſ džerzec̄, a ſ Weſelom witaja wſhizn Ranje, djež te nôzne Swjerjata roſc̄jekaja.

Njetk pschindje tež Ran, bohaty nawſtelkej ljeſnej Džiwini; mózuje ſapocžne swoje Džeklo Echtomy padaja pod jeho ſseleru a kóždý Džen bydli ſo ljepe.

Bes tym wobstarala Žona swoje wſhiedne Džie-ko. Rano hotuje ſsnjedanje ſa tych Eſwojich; do drewjaneje Šhklje ſmjeſtka Tolc̄ wot Rajka ſWodu a ſe ſdelu, ſejni Čjesto, a ſtaſi je po-tom we ſteſnym ſudobju na žehliwe Wulo. Koſi j toſtolc̄je ſnjeſajkim Toporom a ſejni ſon do swojeje blaheveje Khann. Peč̄ne ſo ton Schleb brunic̄, da roſeſchtrjeje Tuc̄neho a naſraje do neho Kruchi Mjaſe wot Želena. Tak je ſsnje-danje hotowe.

Žona pschedze swoju Barwu a ſuli Bola wobstarane, da t kaje Wluž we Symi, kaž tež Žona ſwoje Pschedzeno a ſchije a pschihotuje ſteho Draſtu ſawſhiech Eſwojich. Pschithym ma tež drje Sahroku wobstaracz, Kur a ſowinje ſtaſaracz, Môdlo k Blokanju nawaric̄ a te mlode Ćzelata, ſiž je Muž wondano dom pschihnal, ja-daja jeje zyku Starosz, pschetož njetk ma Mleko

a Butru, hac̄ runje hischcjen malo, pschetoż to Butru Džjelanie we Bleschi je wobcejne.

Djöwki a Esynojo rostu horje, Stadlo so pschisporja, Polo so powetsht a wschitke f Žiwenju nusne Potrebnoszje so namaka; jenoj njeckte Milje wot nich skupa Kur se sušodnych Hietow horje, nowe Bucjje djeja tu a tam psches Ljek a to nowe Bydlo je salojene. Njek polóža ſebi Djelko, byj Suſhodži ſebi pschecjelje f Ruzv djeja; wulke Schtomu na Poli ronadu swailaja, so ho loscho spala; Majß aby turkowsku Pschenzu swuluchcjeja, so uesnije; Mužojo ſebi pomhaja Rhejje twaric̄ a Žonu pak ſchic̄. Su potom tajke ſromadne Djelko dokoneli, kaj njeđen to Majß kuchjenje, da ſebi ſarejwaſa. Pschi tajkich Skladnoszjach so Žonske wot Mjeschcjanow jara malo roſdžela.

We Ameriky pane ſynta Rosdželenje bes Burom a Mjeschcjanom wylie prec̄; ſchtoż pola nas swetsha ſieho pschindje, so Bur malo činic̄ ma ſtym, kij wosche neho ſteja. Amerikaniki Bur nesnaje nikoho wosche ſo, a to Sacžucjje swojeje Swobodnoszje dawa Chrótkoſ. Runje tak bes Bojozje a Hanibowanja pak ſu tež Žonske, „te Djöwki teho Ljeka,” kij ſwoj Dom ſnadž jenje wopuſchcje neſhu. „Bjete” Žony ſteja we Ameriky w wulkej Čeſti, a ſlje by ſo temu Mužej Ich, kij by jenej Neprawdu činil. Husto podadža ſo teho dla tež Holzy a Žony ſame na daloke Rejje bereschego Schuza, pschesioż wone namakaju we ſéjdyim Towarschu na Rejje Pschecjela. Młodj Ludižio ženja ſo we „Ejenocjennych Krajach” jara ſuhe, a ja ſum husto ſchivnacje aby piatnacje Ljet stare Mačerje namak; temu pomhaja pak niž malo te

ločhy namkane Rabka f Sejtwenu a ta Makota Potrebnoszjow, kij maja.

Tež tež Muž ſhudy, da wón tola nebudže ſwoju Žonu do cjejkho Dži ta honic̄ a Wanenje, Plókanje, Pschedzenje a Ekanje ſu ſwetscha ſeje Bobkaranja. Wot Weſelow, ſiba ſo drudžy pschi Skladnosz ſarejwa, newje tajka boha Žona dale nic̄o — Mjesta ſnaje jenoj po Meni: wona nejada pak tež dale nic̄o, hac̄ ſo by we Domi wschitko derje ſtało, jeje Stadlo ſkózeyut Ljetom ſo pschisporjalo; Redjelu rajtuje na rjannu ſedli do modlerskej Šromadzisnu a wosme Skladnosz, ſnadž nedaloko jenu Pschecjelu wopytac̄.

Rajka Mož a Muſkoſ ſak tež husto we tajkej žonskej Wutrobi lejt, kij jenoj Schrijecjku treba, ſo ſo ſahort, to nech tehlej Powiedanje wuc̄i.

(Wobſanknenje pschichodnje.)

Zitne a butrowe Wif.

Sandženu ſsobotu ſu Žita Budyschini placzile:

Rož . . .	4 tol.	10 nsl.	tež 4 tol.	5 nsl.
Pschenka . . .	6 -	7½ -	- 5 -	25 -
Iec̄men . . .	3 -	12½ -	- 3 -	5 -
Worž . . .	2 -	7½ -	- 2 -	2½ -
Póh . . .	4 -	17½ -	- 4 -	15 -
Zahly . . .	7 -	10 -	- 7 -	5 -
Bjerny . . .	1 -	10 -	- - -	25 -
Hejduschka . . .	4 -	5 -	- 4 -	- -

Rhana Butry 15 nsl.— now.

*

*

*

Zydrženſſa Rovina ab

Šerſſe Poweszie ſa hornych Lujicjanow.

3. Číſlo.

17. Džen wulkeho Róžka.

1846.

Žiwenje we amerikanskich Ljeſach.

(Dalewedjenie.)

We Šaperleſt řjeta 1840 bje jedyn Wobyl-
ler pschi Rjezny Missouri na Hontwt, džej bje
snjekotrym Towarscham cžahnut, nenadzuiju-
laž ſo ſdasche, jara bohaty weļojowy Podkop
namakal, kij bje njeđen pót Sta Mil mot jeho
a ſchtyrzcjt Mil mot kóždeho druhoho Wobyl-
lenja daloko. Dokelž bje runje ſam, da wob-
ſankuy, žanemu Towarschej Šekowcžka mot ſwo-
jeho Namfanja neprajcej, ale ſe Žonu a Džes-
ćimi tam cžahnuč a na tamne Mjeflo ſweje
Wobyljenje pschedstajcej, džej móžesche ſo nadjecž,
ſo budže mot teho Podkopka, drž je naſpredy ton
Kraj wobhynut, bohaty Wuzuk cžahnuč. Hžom
iſecje Ranje czechnische ſtym Šwojimi tam, wo-
pusheči, dokelž žaneho Kupza ſmolom nenamaka,
ſwoje dotalne male Bydlenje, ſtadje ſwoj naj-
nuſniſhi Grat na jeneho, ſwoju Žonu a dwje
mał i Džeseti na druhoho Ronja, wsa ſwoju

Buskluju na Ramjo a naſtrupt ſločkej Wutrobu
a ſweſelej Nadžju ſwoj Pucž knowemu Domej.
Dokelž pak bje to mlodſe, tři bjerelljetne cje-
ſhne Džesijo khore, da nemóžesche won zvly Pucž
ſa jedyn Džen dokoneč, ale wobróči ſo pihed
Wečzorom, dokelž ſo tež pschitnym Nebjo pomrō-
čowasche, k Brjohej jeneje Rj cžki, džej bje njeđu
ſtaru wopuskejenu ſtadgitu Hjetu widžit. Qjedom
bjechu tam dečiahnut, jako ſo Deschczik lijsce,
Blyſſi Nebesa roſſirjetlachu a mózne Nimanje
ſa nimi pschiczeje.

Bóthy bje ſo njeſt ta mala Číroda ſa Róž
pschihotowala; Kojo poſklahu ſebi we jenym
Kucžiku, wſachu to Šudobje ſwarenu a psche-
dewſhjem ſadžjeku Muž mot ſuchich Děkow ſe
Šjeny Wohení, na kotrýž potom, jako bje Deschcz
pschedtal, Drewo ſjeſha naſlatze.

Cži Pucžowarjo, mot Wobčejiſſiow teho
Dnia ſprózni, bjechu ſo Španja podali a nje-
kotre Schtundy doho knežeske Číſhina, džej
ničjo ſlyſhcej nebje, hacž Dychanje tých Špat.

nych, jako na jene Dobo to czieschnie Dzjeczo motuegi, plakacj pocza a wjazy k spokojenju nebje.

„Podaj schak mi ranku Wodn!” rekny na-
posjedk Žona k Muzej, to Dzjeczo chze picj a mi
šimej ljepli ho Žasnyk k Dzahnam.”

„Derje — pocžakaj Rhwilku, hacj Wohen
sadumu a ſej ſchwieciu — ja hewak pocjmi ne-
moju Studjeni namkačj” — džesche Muž.

Siwu stanu won a maſuſhe ho k Wohnej,
jako na dobo ſawoka a do teho napschecznego
Kucžika teje Stwyr ſkocjt.

„Boże dla — ſchto cjt je?” ſawoka ta Žona
naſtrózana — „ſchto tam maſch?”

„Niczjo!” ſaſtona ión Muž, ioboko ſyahnymo-
ſchi — „Niczjo — ja — ja na njeschtu ſtu-
pich!”

„Ja chzu ſtancj a Wohen ſadži: Iacj!” džes-
che ta Žona a poſtaje.

„Wostan — twojej Škóznoszje dla — wo-
ſtan!” ſawoka rucje a móznie ión Muž —
„nehbaj ho ſ Blaka, džiž ležich, hacj ſwjetlo
neje!”

„Schto da ho cjt ſta? — rycz — ja cje ſa-
ročju!” ſawoka boha Žona we ſmertnym Straschi.

„Tu ſu Haty wój Štwi a ja ſym na je-
neho ſtupik.”

„Je icže ſtuſał?” woprascha ho wuſtrózana
jeho Žona.

„Ja newjerju, jedyn ſtocži ſamnu, je pak drje
me ſmolik, wostan jeno ſmjerom lejo, nehbaj
ho a djerj tež tej Dzjesczt ſmjerom!”

„O mój Bojo!” žaloszesche boha Žona —
„Ty by jenož Dzén býł, me budje Styſknosz
moricj, wostan khróblje, džeg ſy, so ho cjt Ne-
ſkójje neſtane.”

„Haj, haj!” džesche Muž, „ja ho nehbnu,
ſtržbuſ mi jenož na tej Dzjesczt.”

Dolho hiſhče ležesche ta Žona bes Spanja
a poſluchasche ſe Styſknoszju na najmensche Hi-
banje, napoſljedk pak pschemó ju Mucžnosz, a
dokelž bje ho tež to Möcžke ſpokojilo, wuſnu
ſaſo. Ale dolhe ſſony ju cžwilowachu a ſe ja-
kožnym ſawolanjom wotucj.

Wono bje ſchwjeto, Eſlónzo ſwjeſchesche
psches ſchjeroke Schmarj do Hjety, tej Dzjesczt
drjemáſtej hiſhčen na ſeje Woku, ſeje Muž
ležesche pschi Szjeni napschecžiwo nej bewſchego
Hibanja a žadkowych ſwjerjatow nebje ſwi-
dženju, Dzén bje je ſahnal. Duž poſtanu wona
rucje, woblecze ho a ſtupi k Ranei ſwojich Dzje-
cji, ſo by tež jeho ſbudžila; ljudom pak bje jeho
ſa Ramjo pſchimyla, jako preč ſkocžiwschi ſa-
woka, hacj tej Dzjesczi naſtrózanej wotucjifti a
jaloznje we tym proſnym Twarenju ſaſlinca.

Cjjelo ležesche psched nej, morwe a proſte,
ſwotewrenymaj, ſchlenčiſtymaj Wocžomaj a na-
bubnenymi ſtaromaj. Se Žaloszju panu wona
pschi tym morwym Cjjeli a ſpytowasche, ſtej
jenož Možach mjeſeſche, ſo by jeho ſaſo do Ži-
wenja ſawoła; wſhito bje podarino a whor-
ſich ſyſtach panu ſaſo na ſwoje Ljehwo, ſo by
ſwoju Styſknosz wuplaſala. Ale tej Dzjesczatzy,
wot Žaloszenja teje hewak pschecželneje Macjerje
ſajate, plakac̄tej ſobu, a pojſyſtaj ho ſ Wo-
lanjom na ſwoju Maczer.

To da jej zylu Mož, zylu duhomu ſylo-
nosz ſaſo, a wubudžit Ducha we nej, wo kotrym
predy ſama nebje wedžila. Šmjerom a psche-
czelnje ryczesche njek k tymaj Dzjesczomaj, da jt-
maj jjesz a hotowasche ho njek, ſwojeho Muža
porebacj. Bes ſwojim Gratom namaka njekotre
Schpody a Motyki a nedaloſko wot Hjety, pódla
teje ſchworečateje Rjecžki wurn Komorku ſa ſwo-
jeho lubowanego Muža. Szjedom móznej Možu

nefesche potom to cježke Čjelo na swój Blak, puszcji jo do Rowa, saprie wósche Čjeku njeſ ſotre Delfi prieki, ſtyknu we cječej Modlitwi swojej Ruzi wósche Rowa a chwyshe jón sameſtacj, jako ju ta starscha Džowicjicžka wot ſchtyrjach Ljet' fa Ruku pschija a proſhesche, „ſo neby tola žanu Perschj na Manu ſmetala!“ Duž mo- puszcji ju hiſhezen junu jeje Wutrobitosz, hiſh- cjen junu cjeſhceſche ſPlakanjom swoje Džecjo na ho a poda ho zylje swojej Studobi, ale tež njeſt ju pschewinu bortsy ſaſo, nefesche tu Mału wokoschejo ſteho Blaka precz a dokonja rucje swoje ſrudne Dželo.

Njeſt paſ mjeſeſche swoju zylu Móz wopo ſafacj. Tam woftacz nemójeſche, dy bydžiſche tež hiſhez n na njeſotre Dny jjeſt mjeſta, na tym Mjeſti ſahnishe ji a rabashe ſa neſ; a rucje pschiho- towa wſchitko k Daleczehnenu. Wjezv, kij nufnje netrebashe, ſkladje do Hjety nuz a ſawrie Durje, druhe ſnoſh won, nawiha ſiedzie ſa njeſotre Dny tomadu, woftajt to mklodze Džecjo na Khwilku temu starschemu k Wobladanju, ſo by teho njeſotre Sta Krocželow daloſeho Konja ſPa- ſtwy wſala, poſoſi ſſedlo na neho, a wſa po- tom swojego Muža Buschkej, kulkowu Móſchen a Róž, ſo by psches tón ſamotny Ljeſ ſewobro- nena czahnyeſ netrebata.

Snewuprajnej Prózu mójeſche napoſljeſt wſchitko dokonec ſ Pomozu powaleneho Schto- ma ſaljesh ſama na Konja a ſadzi tež Džeszt ſebi. Ale nowa Muſa bje njeſt k pschewinenu — tak dyrbesche ſ Wiestoszju ſwój Dom trichieſ, doſelj na ſſempuczu nebie ſedžbowala a jenož wot swojego Muža głyſhala, ſo jich nowy Dom k dolhemu Vecžoru lejt. Tola tu nepomhasche žane Horſedjerzenje a wona ſpuschcjeſche ſo wele na swojego Konja, wot kotrehož ſo nadžijsche,

ſo budže Dompucž ſam namkaſ. Tón bje paſ, kaž ſo ſdasche, ſtej pschewienjazej Paſtuw u derje ſpoſejom a nemjeſche Wlyſlije, tu mene rjanu Craru domach tak khjetſje ſaſo pvtacj, pocza tehoodla kódy Króčz, duž bje jemu Wnsda puszcjena, ſo paſz a nekedybowasche ani Rojenja ani Woſanja.

Młodzeńz Salomon.

A ſwojemu Lubſhemu praſeſche njeſt wjeſtiv dobroczlwy Kral: „Proſh wotemne, ſchtož chzeſh, wono tyrbí ſo eſt doſtač.“ A tón Młodzeńz djeſche ſam pschi ſebi: wo cjo dyrbu proſhacj, ſo bytch ſo mojego Žadanja nekaſ? Čeſſje a Wlode- roſje man ja hižno, Eſto a Eſljeboru ſu te najnajwjetniſche ſemſte Daru! Wo kralowu Džow- fu chzu proſhacj, pschetož wona me lubuje, kaž ju ja lubuju a ſnej doſtanu wſchitko druhe a tež Wutrobu mojego nadneho Dobroczela; pschetož wén budže psches tutón Dar mój Nan. Tón kralowu Lubſhi proſhesche a ta Próſtwa bu wu- ſhyszana.

Jako Bóh temu Młodzeńz Salomonej prje- nt Ras we Eſoni ſo ſjewi, praſi wón ſnemu: „Proſh, ſchto eſt dacž dyrbu a ja chzu jo tebi dacj.“ A laj, tón Młodzeńz neproſhesche wo Eſljeboru a Eſto, niz wo Čeſſ a dolhe Žiwen- je, ale proſhesche wo Džowlu Božu, wo tu ne- beſku Mudrosz a doſta ſnej, ſchtož bje ſej žadacž móhl. Jei won ſweſteſche swoje najrenſte ſpię- wy a khwalesche ju iym Eſmertnym jako jenicku Štójnosz Semje. Tak dolho hacž ju lubowasche wobſedžiſche won Wutrobu Božu a Lubosz Čilo- wekow; haj psches nju je won žiwy tež po ſwo- jej ſſmierci ſdale Rowa.

Čeſſotwedd.
Grauſen

Wscheltisny.

Na swojej Rejzji je ruskowski Rejzer 13th Godownika Rano 5 też do Roma przyległ. Wot tych jemu pschipołannych 100 Mużow wsa wón jenoż 10 a jenego Woschego horje, dokąd, dżesche wón, jenoż jako Generol Romanow rejzuje. Bjer-telf na 11 weselne ho hizom k Bamżei, dżez jemu Bamżowi Saftojnizy a Wołozu napszeczętwo pschindżechu. Psched Durjemt swojego Wobydlenja stupi też Bamż Rejzora napszeczętwo. Jako Rejzer Bamża wulada, wosta Khwilku smierom siejo, pokhilt ho psched nim a stupi bliże knemu, sapshija jeho sa Prawizu, a mokosha ju a potom go wobaj dwózhy kosko wopschimnyschtaj. Na to wsa Bamż Rejzora ksjewej Stroni a wędzische jeho do swojeje Siwy, dżez pod bamżowym Thronom dwaj Stolaj streschtaj. Ea Rejzerom dżesche jedyn Kardinal a jedyn ruskowski Minister. Durje buchu sanknene a jeju Rosrycżowanie trajesche Schrandu a 18 Minutow. Chto staj taj Werchaj romadżje wucziniaj, to kaž ho wię, do-tal nichion shonit neje. Pscheczęlnie a słosczeńje dowiedże potem Bamż Rejzora saho hacż k tym Durjam, dżez bjesche jemu predy napszeczętwo pschindżek. Po swoimnym Poladunju a tym wutrobnym Rosendzenju ludzie, scashe ho, jako bysttej psches swoje Rosrycż nje spekoi naj bylaj. —

Nawjeschek.

Hacż runje manu hiżom: Khyluschi a Spiewanci fa sa herske Schulje, da smy tola swete Stronow nashonili, so w tymhlej Nastupanju Potrebi hiscieje doż cżinene neje. Kn.

Se Samolwenjom Redaktora.

Cjischjane pola G. G. Hieki.

Duchomny Seller chze teho dla nowu Sbierku schulsich Spiewanjow wudacż. So by pak ta hama eżm bohatşja a wobschernischa byla, da wón weschisich, kiż wo to rođa, woszewnje pak knesow schulsich Wucżerjow lubosnje profincji da-wa, so buchu jemu tajke Spiewy, schtoż jich sna-no hiżom w Rukomaj maja, aby hiscjeje wudżielacż chzedża, hacż do ljetuschich Nutrow pschipołekti a ho potem najspjesczniszeho a najpschlhd-niszeho Wudawania nadż-li.

Pschipomnicz hiscjeje manu, so lute Spiewy, je-li mózno, hole Pschelkożensa byc̄ nedyrba a so maja ho sa ne, da - li Bóh, swetscha lute oryginalne, wot Eserbów wurdzielane, Hloşy festajecż; smieje - li pak Kn. Wudawar tam a hem na Nasynkach aby Recđi pschipołannych Ruskow njeschtō poredjicż, da chyżt sibi to kóżdy dobrowolnie lubicż dacż.

Ssm.

Zitne a butrowe Wifli.

Sandżenu Szobotu fu Žita Budyschini placjile:

Noż . . .	4 tol.	5 nsl.	też	4 tol.	— nsl.
Pschenza . . .	6 =	7½ =	—	5 =	25 =
Zec̄men . . .	3 =	12½ =	—	3 =	7½ =
Worż . . .	2 =	7½ =	—	2 =	2½ =
Réch . . .	4 =	17½ =	—	4 =	15 =
Zahlu . . .	7 =	10 =	—	7 =	5 =
Bjerny . . .	1 =	10 =	—	—	25 =
Hejduschka . . .	4 =	5 =	—	4 =	— =

Khana Butry 12 nsl. 5 nov.

Wudowane wot Welle rez Knihernje Budyschini.

*

*

*

Zydzienſſa Rownia

a b y

ſerſte Powiescie ſa hornych Lujicjanow.

4. Číſlo.

24. Džen wulkeho Róžka.

1846.

Živenje we amerikanskich Ljeſach!

(Wobſankneſie.)

Ta mloda Žona bes Pomožy mjejeſche ſo tak ſaſo ſama na ſwoju Móz ſpuſčječ a cje- reſche to Skoczo lkrótkemu Ranju tak wele, hacž ſama wedžiſche. Ale jenož jara pomału móžeſche dale cjahnveč, pschetož teju Džieszjow a teje cje- ſeje dokejje Flinty dla dyrbesche wſchu mójnu Redzblivosz naložteč, ſo ſo neby do Halosow aby wiſazných Sdónkow ſtorčila.

Wokolo Pschivoňja pomrōčil ſo Nebjo a ta Nebvožomna ſhubi ſtym ſwojeho jentcjeſkeho Pofa- ſowarja, pschetož po Schtomow Skorí ſo rychto- macž nebjie nauulta; po najljepeſchim Wedženju czechntsche pak pschetož po ſwojim, kaž mjenesch, prawym Pucju, a ſawofia Vecžor pschi malej Horzy a na Khromt jeneho cjiſteho Žorka. Derje bojeſchtaj ſo tej Džeczatzy Rozy teho Wucza Welskow a teho traſchnego Wolanja Ssowow, kiž runj: wiſhe nich ſo klyſcheč dachu, ta

Macj pak ſama ſpukotatej Wutrobu pytaſche jej ſpoſoſicž, naſypa nowego tſylerſkeho Brócha (Pulvera) na Ponojciku, a ſedžbowasche na to najmenschē Schrotowanje, kiž ſo we Ljeſhiu klyſ- ſheč da. Nasajtra da ſo ſaſo na Pucj, ale hifſejen bjesche Nebjo pomrōčjene, a pschetož klyſ- niſcho bjesche tej bohaj Macjeri Wutroba, dyž na tu ljeſhnu Puſzinu psched ſobu ſpomi, we ſotrejž bje ſo njetk ſablutžila. Druhi Vecžor dojje wona, jako bje tej Džieszti najpredy do Wolsje naſyčila, te poſlijene Kruschli Khljeba, a Léb pschida ſo tſecž Džen kjeje druhim Čerpenjam. Njekotre Jeleny bjesche derje na Pucju widžila, kiž bydžichu ſo derje tſylicž hodžila, ſBojoſzju pak, ſo by ſo Kóni ſploſchil a jeje Džieszti ſKonja delje panycž móhlój, nebjie dotal tſylaka; njetk pak, tſecž Džen Vecžor, wulada Črōdu býlwich turkowſkih Kurw horje lecžo, a jt ſo radži, jene- neho wot tych nebojaſnych Piaſkow ſaiſylicž.

Nemjerna Rož pak njetk na nju cjakasche; to cjiſechnie Džeczatko neſheſta plakacž, a Welski,

kiž sa tym Blakanjom djeđchu, bjeđachu s Čjordami wincjo wokoło Wóhnja, tak so sebi ta Žona psched Stjeknoszju hinač pomhacž neweđišče, hacž so člantu šylnje ualodowa a spusči, so by te Replecht wotchnaća. Ale schtu wopische jeje Wezelje, kiž jejna Wutroba sacžu, jako na j-jne Čylenje so nedaloko wot neje šyłej Schiju „Haloh“ wotwoka; o tak wezelje woskaſche wona swojemu Wumóžniſej napschecživo, kiž napođliedk sa jeje Košom djeđo, knej pschistupi!

Spodžiwanje teho Muža može sebi kóždy myſliti, jako wón tu skibu bljedu Žónsku ſamu ſe ſwojimaj Čjecjatkomaj we Ljeſu namaka, bes dołheho Praschenja pak dowedje wón rucje wſchjich k ſwojej nedalokoj Hjecži, bjež jeho Žona ſlibosnym Dželbraczom tych poſnich nesbojomnych Hosič horjewsa. Tón Muž bje htjom Bečjor to Čylenje, haj poſdificho we wjetrowych Storkach teho Džessia Wokanje ſlyſchal, to pak ſa pardelowe Wokanje djeržał, kotremuž ſo to jara runa, a na to prijene Čylenje dale neſedžbował, to pschezo bôle pschibjeraze Welfow Wuczje pak čimesche jeho fedžbliwego, a runje jako wón psched Durje ſwojeje Hjety stupi, ſta ſo druhe Čylenje, kiž jeho potom pscheswiedźi, so dyrbti we Ljeſu njechtón ſabkudzeny bycz, hacž runje to nemójeſche wjetričž, ſo tam tajka boha wopuschčena Žónſta budje.

Teholej Mužowa Hjeta bje derje na dwazyczi angliſtich Milow k Polonju wot Pucja a Doma tych Nesbojomnych, bliſki Djení pak doweſe jich tón Amerikanar na malym Wosyciku domoſt tym Jejnym.

Hacž dotal bje teje boheje Žony Móz doſa-hala, tón ſylny Duch Čjelo pschewinyl, njeſt pak ſapadje do njeſotre Mjeſazý dołheje Rchorſije. —

Bes tym dachu ſo njeſotni mlođi Kubijo na Pucj do teje wopisaneje Hjety, fotruž jedyn wot nich ſnajesche, ſo bychu tam po te ſawostajene Wjezy ſchl. Tu wobsanknuču pak psches Róz wachowacž a dy by móžno bylo, te Hadu ſkonzowacž. S Kucžwom derje ſebi ſwjeczniſchi bjeđchu lјedom Schtundu po Eſlönza Schowanju čakali, jako dwaj nepſchemjernje wulkaj Hadaj ſe Scjerkotawu na Kopuſchi (Klapperschlangen) ſaſyčk wuſtuwaſzy muljeſyſchtaj a t Wóhnej ſo bližeschtaj. Schtyri Kuli ſcžintku jich iſebojtemu Štwenju na dobo Rónz, a jako Dobycja Wopofaſni buschtaj wobaj na Rów teho boheho Skuſancho wupojſnenaj.

Wukraj 1845. No. 249 ff.

Ta ſuziſka, s Dželom ſerska Petizija.

Zylije ſamełczeſz nemójemy we naſhei No-wint, ſhtož we poſljenich Tydženjach tu a tam we naſkich ſakſonskich ſerbach wſchitkim je k Wuschomai pschischko, wot čjohož je tak wele tam a ſem ryčane, a doſelj ta Wjez, kaž wudawachu, naſchu nam drohu a ſwiatu Wjeru naſupa, tež njeſotreho sprawne ſmyžleneho Wutrobu ſnabž ſnjekajſkej Strachocžiwoſzju je napelnilo; ſamełczeſz potom niž tehoodla, ſo bychmy, tak wele hacž móžno, tych Maſtrožanych ſmjerowali, kaž tež napođliedk na to wopacžne a neſkmane Waschnje ſpómnili, ſkotrymž ſu cjt Woklonoscherjo ſwoju Wjez wuwesz mjenili. Romſ. 10, 2. Najpredy pak nech tudy ta Petizija ſama ſteji:

Na tu wóšoku Sromadžisnu krajnych Sa- stuperjow Saksoniskeho Kralestwa.

Czi Podpisani so nanuczeni sačuju, wschliskim
tym Wotpóšlannym teje přijeneje a druheje wóšo-
keje Komory, kotiz naschu česzenu kraju Regje-
ronku pschećiwo neprawemu Wobskorżowanju sa-
molweli su, sprawný Dżak wuprajsci.

My wschitzy, czi jow Podpisani biechmy we
tym kjeci do Rosy a Nemjera pschischli, so
snaschej evangelskej lutherskej Zyrkuju a siej Wjeru,
kotruž hacj dotal mamy, njejakie Poredzenie cži-
nicz chzycz budža.

My smy pak psches tu Wukasnu tych Kne-
sow Ministerow wot 17teho Juliuſa tehodla
smjerowant a troškowant.

S Dżakom spōsnajem my, so czi Knesojo
Ministyrjo na swoju čtnenu Pschishahu so po-
wolaja a tu Zyrkej do Pschishrycja wsali su.

My tuto Pschishrycje nasheje stareje Wjery
poprawym we tym widžimy, so naschi Duchomni
we tych Zyrkach, džež předowacj dyrbja, na
to pschemjenene Augsburgske Wjerywusnacjie, na
Lutherowy Katechismus, a na te druhe pōsnajer-
ske Pszma pschishahani su, a so kroblje nadž-
jemy, so na tutej Pschishasy nicžo poredzane ne-
budž, dokelž bychmy hewak do Wolje naschich
Prjedarjow podacjí byli, so bychu wucžicž smjeli,
shtoz bychu chzili, a so bychmy bojecj dyrbelt,
so naschi Prjedarlo Bibliju wjazy po nashej
evangelskej lutherskej Wjeri wuskadowali nevch,/
kotruž Wjeru my tola neskajenu sami sa so a
swoje Džicej wobarnowanu sakhowacj chzemy.

Se Spodžiwanjom dyrbimy pak hishcje psch-
ladowacj, so tym wschliskim we njeſiſkim Čjaſu
cziszcjanym Pszmam, we kotrychz nasch Sbóz-
nik Jezus Krystus k Smjehcej postajeny, Wóšch,

nosz sažpna a wele Lüdži pohorskowanych budž,
wobarane neje. Duž smy pschezo sažo snoweho
do Rosy pschischli, dokelž chzimy a laſujemy, so
wele Duchomnych a Schrybarjow wot swojeje
hamiskej Pschishahit wotwjasani byc, aby ju tro-
chu poredzenu mječi chzedja, psched čimž nech nas
Bóh swarnuje.

My pak tola nemőžemy wjericj, so naschi
Knesojo Ministyrjo kij swjatu Pschishahu na to
ejmili su, so naschu Wjeru nam wobarnowacj
chzedja, a ju sjanje do Pschishrycja wsali su, na
tej Pschishasy tych Duchomnych a Schrybarjow
we Najmenshim schio poredzicj dacj budža.

My proshymy tehodla swulkej Maležnoszu,
Ta wóšoka Sromadžisna krajnych Sastuperjow
chyla pola teje wóšokeje krajsnej Regeronki na to
dzielacj, so by Pschishahanje tych Duchomnych a
to Emiasanje tych Schrybarjow na tu bibliſku
Wucžbu, kaž taſama we tym nesporedzonym Augs-
burgskim Wjerywusnaczu, we Lutherowym Kate-
chismusu a tych druhich pōsnajerskich Pszmach
so namaka, tež pschichodnje, kaž njetk, psched stro-
madznej Wóšadu so stale, a so by na tym do-
tal wužiwanym Napismi teje Pschishahit niz to
Najmenshe poredzene nebylo, a podpisany so
spokornym Podczisnenjom.

(Pschichodnje dale.)

Pestalozjijski Sswedzen Wojerezach.

Ian Hendrich Pestalozzi narodjil so 12.
Džen wulkeho Rožka 1746 w Schwajcariskim Mjeſti
Zyrichu, a wumre 17. Džen maleho Rožka 1827.
Wón studjerowasche najpredy Duchominstwo a po-
tom Prawa, wobrocj so pak najposledy k Wu-

cjerstwu. Iako Wucjet hajesche won tu Myßliczku: so ma so wsche Wuczenje s Napohlabanstwom sapoczcz, a so dyrbja so wschitke w Czloweku tijaze Rozn po natursku wutwarecz. Tuta jeho Wuczba dosta borsy Pszechzelow w Njemzach, Granzowskej, Wloskej, Hiszpanskiej, Ruszowskej a samej Amerizy; a tez nasche nowische Schulstwo je po wulkej Dzjelbi wot Mužow sałożene, kotsiž bjechu njeđy Pestalozzijowi Schulerjo. Pestalozzijowe Szkoły wo ljepsche Wuczenje su wscheje Czeskie hōdne a teho dla su wschiży, kiz ſebi schulſte Saſkužby wuſoko waža, ſa dobre ſpoſnali, na njekajſe Waschnje Pestalozzijowym ſtoljećiu narodny Džen poſwieczič. To je ſo tez dwanateho t. Mješaza Wojerezach ſtalo. Tudy bje Rjad Pestalozzijiskeho Sswedzenja tajki, ſo ſo najpredy ſwotmjenjazym Spjewanjom Reczje ržeržachu wot Kn. Superintendenty Kubizy, Kn. Reklarja Hausdinga, Kn. Wuczerja Kullmana, Hirſcha, Linti, a Reſcha; a potom hjesche Hoſzina, kotrūž wſchelake Poſtrovenja a Spiewu ryſchachu. Hōdny Džiel Sswedzenja bje Sserbowſtu poſwiecjeny, a Sserfska wótcžinska Horliwoſz injeſche be-wſchiſimi Sserbam, kiz tam bjechu. Wulka Mnogosz Sserfſkich Pjeſni bu tam ſpiewana a ton krafny Spjew: „Hſchje Sserbstwo neſhubene” ſu na poſchitomne Žadanje ſydom Krócz ſpjewac̄z dyrbeli, a hewak ſweſelt Kn. Wuczer Mróſak fe Ždżar Chromatofisnu ſe wſchelakim rjanym, husto hſchje neſnatym Sserfimi Spjewanczami. Bes Spjewanjom nijejaczu ſo njekotrežkuliž Rosmkowym dla Sserbowſta, a my ſpominimy bes druhim jenož na to, ſo Kn. Kullmann dobydžerszy dopokafowasche, ſo ma ſo Sserfſkich Schulach woſtebnje Sserft Spjew hajic̄, a ſo Kn. Wuczer Petko ſ Blunja pſches

to, ſo Sſlabnoſz k Pschitrunanju hornjo-a delnjoſterſteje Reczje dawasche, Pschitomnymi neſnatu Samožnoſz naſcheje Reczje ſacžurac̄z dasche. Zyly Sswedzen, na kotrymž tez Wojerowszy Wuczerjo cjeſzenemu Sſerskemu Wuczerej, Kn. Ryćert ſ Wóſlinka, rjanu Časchu aby Polal jako Dopomnenje na jeho 25 letne Wucjerſtwo pſchepodachu, je ſo wſchiſtim wubernje lubil, a bu jenož to wobżarowane, ſo bje tam tak mało Duchomnych pſchitſko, a ſo Wuczerjo ſnaransheje Strony Wojerowskeho Kraja nebjechu pſchinck móhli.

* * *

Wſchelkisny.

Kn. Rand. Peč ſ Kljetnem je jało Duchomny ſa delni Wujesb wot kralowskeho Knežecſtwa Wobtwerdzenje dostał.

Žitne a butrowe Wſki.

Sandženu Sſobotu ſu Žita Budyschinii placzile:

Rož . . .	4 tol.	$2\frac{1}{2}$ nſl.	tez	3 tol.	25 nſl
Wſchenza . . .	6 =	$2\frac{1}{2}$ =	—	5 =	$22\frac{1}{2}$ =
Iecžmen . . .	3 =	$12\frac{1}{2}$ =	—	3 =	5 =
Worſ . . .	2 =	$7\frac{1}{2}$ =	—	2 =	$2\frac{1}{2}$ =
Róž . . .	4 =	$17\frac{1}{2}$ =	—	4 =	15 =
Zahly . . .	7 =	10 =	—	7 =	5 =
Bjerny . . .	1 =	10 =	—	—	25 =
Hejduschka . . .	4 =	5 =	—	4 =	—

Khana Butry 12 nſl. 5 nov.

Zydzienſka Nowina

a b y

ſerske Poweszeſje ſa hornych Lujicjanow.

5. Číſlo.

31. Džen wulkeho Róžka.

1846.

Ta lujiska, ſ Dželom ſerska Petizija.

(Dalew edjenje.)

Echioz njetk tu Petiziju ſamu naſtupa, da nemöje pscheſzivo nej ničtonočnežo mječ, dokelž je kózdej Džilbi woſpuſcheſene, ſwoje Maleznoſje krajnym Stawam we Próſtwi aby Petiziji priódſpoložič. Ale ſmolou widzi tu kózdy, ſo we nej niz ienož wjſte Nedowjerenie*) pscheſzivo Duchomnym a Wucžersam, ale tež Bojož Wjery dla wjazh hacž jedyn Ras wuſhyta a wuprajena je. — A we cžim ta wobſteji? We tym, ſo by ſu njeđe Woſpoſlani na krajnym Gromadženju njeſto wobſanknyli a wudali, psches cžož by ſo naſha Wjera ſkazyła aby nam wsata byla. O ty toha Newuſtojnosc! Hžom dawno prety, hacž je na krajnym Gromadženju dy žana Rycž byla uet Pschemjenja teje wucžerskeje Pschitšahi we ničotrych Eslowach, a predy hacž ſu žine tajke Ps. ižihe na krajne Stawy

dójschle, bjesche to bes Wucženym wucžtnena Wjek, ſo to Pschitšahanje na ſymboliske Knih naſcheje Zyrkwe ſo nestane na to, „Dokelž“ ale „tak valoko hacž wone ſ Božim ſwiatym ſſlowom psches jene pschindu.“ Pschetoz kaž tute poſnajerske Knih ſame wupraja, neſteja wone wésche aby vornjo Biblijt, ale pod Bibliju a ſamo ſo ſroſemt, ſo njeſchtio nemöje ſa Wjernosz naſcheje evangelskeje Zyrkwe placzic, ſhtoz we Božim ſſlowi neſteji, a dy by tež wele kroč we ſymboliſkih Knihach ſtało.

Symboliske aby poſnajerske Knih pak ſu to Gromadženje ihžimykh Pišmow, liž we evangelskej luthyrskej Zyrkwi ničotrych Krajow, woſebje we ſakionſkim ſa tajke placzia, liž wſchitne woſebne Schuki teje Wjery wopſchitnu, a wucžinja hžom ſkjetre Knih, kotrež bes Newuſtojnimi jich ienož jata mało zylje ſnaje. Te lutke Pišma we nich ſu: 1) to Japoſtolske (tñ Artikle) 2) Mjzeniske a 3) Athanasiowe Wjernypoſtuacjie. 4) Augoburkske Wjernypoſtuacjie. a 5) jto Waffadowanie weſ Metana ſu a 6) Štymalſtiske Wulſte. 7) Lubjewej Rate.

*) Nunje teſamo pak može tež runje tak jara mit tyh ſo preſicj, liž ſu wo Poſredjenje, aby Pschemjenje proſyli.

Pschij p o m. Poſredz.

chismusaj, tón malý a wulki, tónlej sa Prjedar-
jow, tamny sa Lub a 8) ta jednarcka Formula.
Tolej su da te symboliske Knihy nascheje evang.
Zyrkwe.

Wat jeneje Wjery aby Wuczby nimataj
lóchz̄y dwaj Ćzlowekai jenajke a zylje tešame
Myſtlje, a tak je so tež Wuczbam nascheje swja-
teje Kschesiljaniskeje Zyrkwe wot wscheho Spocjat-
ka hem schlo. Pschetoz neprajt Jesus ham we
ſwojim predwividz̄erskim Duchu: Woni budža
postanuej a prajtc̄: Raj, tu je Kryſtus oby
tam je? A tak je to schlo hac̄ do dzenſnitscheho
Dnja. Tudy tež retnu czilej: my mamy Kry-
ſtusa, a wy ſze ſebi jeho dali wsacj; tamt
praja: niz tak, ale my jeho mamy, a te ſpom-
nene poſnajerske Knihy moja nimale wschitke
ſwoje Raſtagje we tym dwojakim Poladanju
na Wuczby teje Wjery.

Strudne a wobzarowne je tajke Shonenje sa
fózneho Lubowarja teho Ćzlowestwa a ſwojego
Sboznika, ſo bes Kschesiljanami wot wscheho Spo-
cjska hem neje jenajka Wuczba a jenajka Wjera,
ale wono neje hinaſ. Podjanska Zyrkei myſli
ſebi wjeszje, ſo su we nej wschizy psches jene,
dokelz ma jencho wiđomneho Prjodkſtejerja, Bamja
we Romi, ale ſtuž Podawki teho Ćzasa trochu
ſedzbliswje woblada, budze ſo borsy wot druhego
pschewjedſic̄.

Te iſi prjene Wjerypoſnac̄ha mamy my evan-
gelszy luthyrszy Kschesiljenjo ſ Poſjanskimi psches
jene, ale to Augſburke, we Ljeczi 1530 Keſſorej
Korli V. we Mjedzi Augſburku wot evangelskich
Schiantow podate, je woprawdzie prawe evan-
gelske Poſnac̄je, dokelz we nim je wuprajene
wschitko to, psches czr̄ ſo naſcha Zyrkei wot
podjanskeje roſdzieſt. Schuž che ſo wot teho
blize dac̄ roſwuczic̄, tón nech te Antift i Ruko-

maj woſme, h̄y ſu pod Kapt̄mom: to Augſ-
burke Wjery poſnac̄je, we Ljeczi 1830 we ſer-
ſkej Ryc̄t psches nebo Lubenskeho ſnowa do
Egitſchenja wobstarane. Apologiu aby bliſche
Wukładowanie a Roſloženie augſburskeho Poſ-
nac̄ha bje Melanchthon tehodla romadu ſefoſat,
ſo by tych Podjanskich Wometowanju napsche-
cijtwo ſtupiſt. Wat teju Katechismusow je tón
malý koſzremu ſchulſtemu Čzieszju ſnaty, wele
ſkerje Wulſtim a Dorozzenym. Schmalkaldiske Ar-
tikelje pak a ta jednarcka Formula buchu we
tamnych Ćzazach ſDzjelom po Luthyrowej Šemer-
czy, jako bje ſo h̄zom we evangelskej Zyrkwi wele
Pschetoz a Wuryc̄zowania njeſotrych Wuczbow
dla ſbjehnylo, horjeſestajane.

Tute symboliske Knihy nascheje Zyrkwe ſu
wschitke c̄eſſjedostojne Wopofaſma teje Wjery
naschich Wózow, kotrū ſu psch̄i wele Pschewj-
hanju a Pschewjwnos̄i poſnali, a kotrū ſm̄r
my, jich poſni Potomni, jako droh̄, po wschitkim
Wjek̄nju dobyt̄ Ramjerk wot nich doſtali, a kaž
dokho evangelska Zyrkei ſtaž budze, ma ſo po
Božim Sſlowi tež mene aby wjazy to wu-
cijc̄, ſchtož wone wopſchimnu. Pschetoz hewaſ
žona evangelska wjazy neje. Ale kaž je h̄zom
ſpomnene, ljeſſche hac̄ Bože Sſlowo ſame, wo-
ne neſſu, wele wjazy poſaſuja wone wschudzom
koždeho do Biblie, jako na tón jenic̄ki Gunt
wschitkeho naſheho Poſnac̄ha wot Boha a bojſich
Wj:zow.

Saloyer naſcheje ſwiateje Wjery, Jesus Kry-
ſtus, wuprajt pak jenož we króſich ſlowach to,
ſchtož ſebi wot ſwojich Poſnajſow ſada, dyž
tam ſhwoj.m Wuczomnikam r:ke: „Ljic̄je po-
wschitem ſwojeſt a wuczje wschitſich Lutži, a cheſi-
cze jich we Meni teho Wózja, Geyna a ſwiateho
Ducha, a wi:czje jich djerzec̄ wschitko, ſchtož ja

wam pschifasat hym" — skrótkim Wjeru a Kubosz. Stychlej krótkich Esłowow fu po Ćjaſu wschliske Poſnacza naſtale.

We naſhim Ćjaſu, bjež fu wot wschliskich Ralejnoscjow we Kraju a tak tež wot zyrtwin-lich ſjawnje ryczy, fu njeſt wot wele Stronow a Mjestow hem Próſtwy na ſakſonne krajne Sta-wy pschitely wo wetschu Sſmobilnoſz we Wuc-ſbi, moſebje ſchtož naſtupa te poſteſiſho pschifta-ſane poſnajerske Piſhma — a ſchto na taſke Próſtwy fu wot tych krajnych Woſpoſlany k, taž wot najwoſteje Woſchnoſje we tych Wjezach ſtacj- budje, to mamy ſnaj'jeſtym Dowjetenjom wecza-ſacj. To pak wſkiſz czi neſtu džyli, tiz fu ſdro- hej Próſtwu pschecjtwo temu hoſteſtupili a to na taſke Waschnje, fo fu pschi Romadzenju tych Pod- piſmow taſkej Próſtwi niž jenož wulke Wuczn-je bes Lud, ale tež Nedowjerenj: bes Wuczerjow a Poſtlučarjow taſk bohacjje wuſyli.

Wjerno neje, fo by džyl nam ſchtu naſchu luitjysku Wjeru rubičz; wjerno neje, fo bychu ihyt jake te poſnajerske Knih naſcheje Zyrkwe pod- uſczenie bycz; wjerno neje, fo bychu džyli Prje- darjo po ſwojej Woli wuczicj, ſchtož fu jilm ſe- ſdane, a ſchtož je pschecjtwo Bojemu Esłowu; to hſchczen ſanemu do Myſlow pschitko neje.

Sawjernje, czi ſmjeja jo czeichy na Sſwje- domnu, fo fu Lud taſlej ſpacjili a do Straha ſtaſtil, tiz fu taſke Newjernoszje niž jenož hoſteſtajili, ale tež bes Lud wupſchieszeraſi: jako, fo budža Biblijje a ſpi warſke Knih Ludjom wſate, fož tež wschliske Piſhma, we ſtrzych to Meno Jezus ſtejt; fo dyrbja wschlizy, tiz iu Petiziſju ne- podpřiſaja, nowu katholſku Wjeru hoſterſacj, fo ión jaſdyn Kſcheljan neje, tiz nepodpře a teho runja. Kak wele Nemjera, Nejednoſy, Njewa, Pschekorę a Swady neje psches taſke Ćzinenje

roſyteſe! Kak wele budža tudy runje ſaſo Du- ctomni, a Prjedarjo wuczicj miech, fo tychu je- nož Lud ſaſo ſpoſojili! A wy, tiz ſze do taſkeje Wjezny tež naſchich Sſerbow ſaplettli, wopraſchejcje ſo psched Bohom a waschim Sſwiedomnjom, hacj was pschitym wele wjazn to newoſkoze, ſo fo wa- ſcha Mudroſz, wasche Esłowo a Meno roſpſe- ſtre a nechacjje wy bes nam ſa Bamžikow pla- cjeſz? Steho, ſo wy bewſheho Wumjenenja wschl- ich druhich Prjedarjow a Wuczerjow ſanicžuſcje, widzi ſo ſjawnje, ſo džecje wy ſentcijy ſa tych piaſje a ſtarych Wjeriaſych džeržani bvcj. Ko- muž wopraſje Beža a Jeſuſowa Ćjeſz nale- ſti, temu je doſz, wjerjazn ſo wopokafacj we ſwo- jich Esłowach a Skutach, ntz pak ſe ſwojim Kſcheljanſtwom ſo poſbjehowacj a duchovnje hordžtej.

(Wobſaukenje pschichoduije.)

Zyky aby Poſlojzu?

Zenemu ſ Korejtu Jiesdſerej, tiz na ſdu na- ſilany Ludzi wež ſche, pobrahimy nſdy, ſo by Wos polny mi I, hiſhce ſena Parichoaa. Duj pschitupi jara wulzyſhne teſty Knes k Wosej ſo prashejo: hacj nemohť ſo ſobu weſz? Tón naſomny Woſnik woblada ſeht jeho naſpredy Khwilk, wiſeſche ſ Łowu a wepracba ſio njeſt teho Tolſteho: Nedziwajc̄, džecje wy. ſo na jene dobo zyky ſobu weſz?

Tón ſahaniweny Bifkop.

Jako Bedrich von Waiki njeſy we Wroſkla- wju pichbywaſte, rumte tam podjanski Kekler, kormuž wiſeſcianski Bifkop Poreb we ſweege-

nej Semí savorébži. Pszecželjo teho Nebohého wobrocžihu so we tutj Ralejnosczi na Krala. Tón, tajkeje Nesnešliwoszje dla rosniewany, da nydom temu Biskopej kžebi pschinej, a praschesche so smolom, jako tamny ruzstupi: Kaf loboko dje wužhe Swęcenje, džz Bežu Rolu ſweežic? Biskop, kži so tajkeho Praschenja nadžal nebje, wotmolwi w Strashl: Niedzen tñ aby schyti Łóchcze loboko. Nu derje, wotmolni Král: da nech teho Reklerja pecž Łóchcjom loboko potrebaja.

Wójnske Pschiwu ženje.

„Je da wam syma? praschesche so Žónska jeneho na Khachlie sepreneho wojskseho Wóschego. „Ach nje,” wotmolwi druhí pödla: „won pyta so jeno k Wóhnju pschiwužic.”

Spokojene Požadania.

Piwarz we Nurnberku, džez najlepsche bayerske Piwo watja, piškhwalske ſtvoje Piwo tak wele hacž možno syti Sełowami: wonie je tak woſebne, so wschilke Požadania spoloči. Jedyn Hóz da ſebi tehoſamcho tak wele dacž, hacž prawy Bayerski ſnež mož, a to neje malo. Tedom džesche won: Njetko chzu woladacž, hacž to Piwo, kži je wopravdžje jara dobre, „wſchje Požadania” spoloč — ja bych rady wſak, so netrebak ujetlej Worczisnu plazic. Tón Piwarz nechacše na ſwoje Piwo ničjo pschinic dacž, a dopelni tajke Požadanie. Hacž je won potom ſaſo ſrunymi Sełowami Piwo piškhwalaſ, neje ſnajomne.

Se Samolwenjom Redaktora.

Budawane wot Wellerez Kniherije Budyschini.
Gjithciane pola G. G. Hieki.

Schto je hischeze kłodže, džzli Hubka?

Dwaj Rukicjanaj rosiyczowaschtaj so, schto nanaj's pe kłodži? Nu, džesche Mož, džz mi moja Marscha Hubku da, da ſej myſlu, so je to to najklodže na Semí. — Oho, rekn Hans, ly drje ſchzen nejky ženje Róh ſe ſwinjazym Mijaſom jjek!

Spodžiwe Prawo fa reżomuň Paſi.

„Nimacže žadyn Paſ?“ praschesche so khejžorski Wojsak piškhwalskego Ressomneho. „Haj.“ wotmolwi tón. — „Da vokajč!“ — „We mojim Paſu,“ džesche tamny, „ſt:ji piſane, ſo jón netribam vokasowacj.“ — „Vajč, to hi thę n podejſib: k nejnym; džesche wo Božim Meni dale!“ reknj jara spodžiwany ton Khejžorski.

Zitne a butrowe Wif.

Sandženu Ssobotu ſu Ŝita Budyschini placžile:

Roz . . .	4 tol.	$2\frac{1}{2}$ nsl.	tež 3 tol.	$27\frac{1}{2}$ nsl
Pſchenza . . .	6 =	$2\frac{1}{2}$ =	— 5 =	$22\frac{1}{2}$ =
Decžmen . . .	3 =	$12\frac{1}{2}$ =	— 3 =	5 =
Worž . . .	2 =	$7\frac{1}{2}$ =	— 2 =	$2\frac{1}{2}$ =
Róh . . .	4 =	$17\frac{1}{2}$ =	— 4 =	15 =
Zahly . . .	7 =	$10\frac{1}{2}$ =	— 7 =	5 =
Bjerny . . .	1 =	$10\frac{1}{2}$ =	— — =	25 =
Hejvuschka . . .	4 =	5 =	— 4 =	— =

Khana Butry 13 nsl. 5 now.

Zydrženſta Rovina

a b y

ſerske Powesze ſa hornych Lujicjanow.

6. Číſlo.

7. Džen maleho Róžka.

1846.

Ta lujiska, ſ Dželom ſerska Petizija.

(Wobſanknenje.)

Potom dale, kajke neknicjomne pomozne Wje-
dy ſe wj wubralt, ſo bvhce ſtomarſhovjwache-
je Myſlje nadobyl, jako ſu Maryczenje, Kuczen-
je, Paczenje a Naschzuwanje. Mjenicze da wj, ſo
budje ſwaschim Spoczinanjom, dñz je njeik ſjawnne,
jenož to najmensch poljepſchene? Schtuz jenu Wjez
taflej ſapocžne, nemóže ju pore žicž, ale wele boleska-
ſyč. Taſčje nam ſmjerom wocžaknyc, ſhto budja
te ſtomadžne krajne Štawj wucžinicž; budželi
dobre, mžemj a budžemj jo horjewacž, nebudže-
li, da nam pſchezo hiſhezen neje ſapowedzene,
pſhecživo temu ſ Proſtrwu po ſtupicž, a wſhak ma-
wy Wjeru ſwobodnoſz. Neboj ſo tehodla nich-
ton, kiž je tu woklonoshenu Petiziju, aby faž ſo
prajesche: „Wjeru“ ſ Newjedomnoſzju podpiſat
aby nepodpiſat, ſo je pſches to ſhto poredjene
aby ſkazene, dokelž ani na tu Petiziju, ani na tu
Horsku ſerbow najſkerscho nebudje džiwane,*)

ale ſhtoz ma hewak pſchincž, budje tola wjessje
pſchincž.

Tón ſnes naſheje kſchetsjanskeje evangelskeje
Zyckwie pak, Jefus Kryſtus, kiž je ſlubil, ſo dže
po la tych ſawojich ſawostacj, wjessje nebudje pſchi-
dacž, ſo by ſo njeſchtto ſtalo, ſhtoz može Roſ-
pſchieszeranje ieho krafneho ſbozneho Králeſtwa
kaſyč a duſyč. Wón dže mijecž tajkich Wu-
cjominkow, kiž jemu ſluža we Duchu a we Praw-
dji a we Wjeri a Luboſzi ſa ním khodža, niž pak
tajkich, kiž Hldjenje, Reluboſz a Redowjerenie ro-
bywaja bes ſwojich Bratrow.

Worfa na ſmertnym Ložu.

Šerskim Wucžerjam a ſerskemu Lubu bydž
tudy njeſchtto podate ſ Wopominenu na Muža,
na fotrehoj nedawno tež we tydž. Nowint ſpom-
nene bu, a kiž wo Člowestwo wulke Saſlužben-
ma — Pestalozzi. Won je njeſotre rjane Pišma
wudal a ieho knihy ſu Niemzam jara ſjawnne
a ſjawnne, a hodne, tež ſerbam ſnajomne bycž,

*) Hejſo tež to niž, ale ſpomnene a ſedibowane tola
na to budje, kai ſo ſluſha.

Šejnych tych samych bydž tudy Kruch ſerski psche-
lojeny. Won tak poweda:

Rudi, burszt Muž, kotrekož ſy Hetman we
Węzyskach Lechowic a wopacznym Wschitihu wo-
Sameženje a Kublo pschineſt, a do hórkęje Khu-
doby storczyk bje, ſedjitsche we swojej khudej
Štweſzy se swojskim schyrim Džecžim. Psched
tjomi Vijskazam bje jemu jeho Mandjelska wum-
reka, a njetk ležesche tež jeho Macz na ſmertnym
Łożu, t. rj. na twardej Štolni, ſe Šomerčku bje-
djo; a wona reknij k nemu: „Pytaſ mi tola
djensk Popełnju njeschto. Liszja do mojego Łichwa;
me tak jara woſybe.”

Haj, moja Maczje! tak ruczeje hacž Wohen
Rachlach wuhafne, chzu hicž.

Macz. Macz da hiscze Drewo, moj
Seyno? Mi ſo ſda, ſo nmasch; a nemogescht
tola wotemne a wot Džecži preč do Łicha hicž.
Ach, moj Seyno, ja kym cjt jara wobezejna!”

Syn. O Maczje! nepraj tola to, ſo ſy
mi k Wobezejnosći, in wſchak mi nejšy k Wobezej-
nosći. Lubn Božo! Dy bych cjt jenož dawacž
mók, ſchtož nuſne je. — Ty God a Łacznosz
czervisch, a neslerjisch. To mi i Wutrobi bje,
Maczje!

Macz. Merudž ſo, Seyno! Bohu bydž Džak
a Khwalba, moje Woſszje nejšy wulke; Boh tón
Knes butže ſkoro pomhacž, a moje Zohnowanje
butže cjt ſaplačicž, ſchtož na mi t cžinisch.

Syn. O Maczje, hiscze jenje mi moja
Khudoba tak hórkę a boſyna nebje, kaž njetko,
dyž cjt niejo dacž a cžinicj nemoju. Moj Božo! tak
khora a hubena ſy, a cjerpiſch ſomnu moju
Muſu.

Macz. Schuž je swojemu Rónzej blisko,
ten wele wjazý na Šem̄ neſreba, a ſchtož treba,
to jemu nebeskt Wocžez dawa. Ja ſo jemu dža-

ſuju, moj Seyno; pſchetož won me poſylni we
moj ſ bliskej Schtundži.

Syn (placžo). Mjenisch da, Maczje! ſo
neburjesch wjazý ſtrowa?

Macz. Nie, moj Seyno! Wiſzt niz.

Syn. Ach, lubn Božo!

Macz. Troſchtuj ſo, Rudi! Ja do lje-
ſchego Žiwenja du.

Syn (ſdychujo). Moj Božo! moj Božo!

Macz. Troſchtuj ſo, moj Seyno! Ty bje-
ſche Radosz mojich mlorých, a Troſcht ſtarych
Dnjow. A njetko ja ſo Bohu džakuju! Two-
jej Ruzi budžetaž njetk ſkoro mojeg Wocžt ſacž-
nicj. Potym budu ja k Bohu pſchincj, a chju
ſa ſebe profycj, ſa ſo cjt wjeczne derje ponidje.
Spomin na mne, lubn Džecžo! Wſchitko Čjer-
penje a wſchitka Žukosz tuteho Žiwenja, dyž je
pſchietrata, nam derje cžinja. Sa Troſcht a jako
njeschto ſwiate je mi wſchitko to, ſchtož ſy m
pſchietrala, runje kaž wſchitka Radosz a Weſtelesz
Žiwenja. Bohu ſo ja džakuju ſa tajke weſtele
Woſchewenie we Dnjach mojego Džecžastwa;
ale dyž te Blony teho Žiwenja we Raſyml do-
ſtarja, a Schtom k Woſpocžinkej a Španju we
Syml swoje Liszja puſbcza a roſſypuje, tedy
ſu (Člowekoj) teho Žiwenja Čjerpenja ſwiate,
a teho Žiwenja Weſtelesje ſu jemu jenož jako
Šon. Spomin na mne, lubn Seyno! Tebi ſo
derje ponrže pſcht wſchjem twojim Čjerpenju.

Syn. O Maczje, lubn Maczje!

Macz. Ale njetko hiscze nieschto.

Syn. Schto da, Maczje?

Macz. Me njeschto jako Ramen na Wu-
trobi cžishejt. To dyžbu cjt praſicž.

Syn. Schto da je, lubn Maczje?

Macz. Ja widžach cžera, ſo ſo tón twój
Hölz ſady mojego Łoża khwasche, a prazene

Bjerny jydzische. Won tež tym druhim Džecžom dawasche, a tež wone melcjo jydzichu. Moj Esyno! Tate Bjerny nesku nasche; hewak by je von Hölchez na Oldo cžisnył, a swoje Ssoty wössje wckal, ach! won by mi tež jenu pschinesł, taž to hewak tawsenikrōč cžinesche. Mi wschat koždy mól k Wutrobi džesche, dyž won njeschto we Rukomaj mjejo kemni pschibježa, a tak wutrobne kemni rekný: Jyh tež, Wowka! Ach, moj Esyno! Dyrbijat tuón luby Hölchez Paduch bycž? O kak cžeka je mi woř cžerawschego tuta Mysl bylaš Džeha je? Pschiwedž mi jeho, ja chzu sntu rnežecž.

Syn. Ach, ju hubeny Cžlowek! (Won křestie bježt, teho Hölza pytacž a pschiwedze jeho Wowzy k Ložu.)

Wowka so sprózniwje sbjera, wobrogi so i Džesju, pschivane jo ja Kuzy, a khilja klubu, mřejazju Łowu delje k Džesju. Tuón mały placje — Wowka! Schto chzesch? Ty tola newumresch — ach, nemrjej tola, luba Wowka! Wona stonajo motmolwi: Haj, Džecžo! Ja budu wieszt skoro wumreč. — Jesuso! ach Božo! nemrjej tola, Wowka, wola tuón mały. — Dych wopuszczi tu klubu, a wona dyrbi so sažy lehnyč. — Tuón Hölchez a jeho Man roslwatej huste Sękly. — Wona pak borsy sažy so shromadžt a prajt: „Mi je hižom sažy ljepe, dyž njetko ležu. — A tuón Hölchez: Ty tola njetko wjazy newumresch, Wowka!

Macž. Necžin wschat tola tak, luby; ja wschat radž wumru; a potym tam tež klubemu Nanej pschindu. Dy by ty wedzik, male Džecžo! kak ja so na to weſelu, so skoro k nemu pschindu, ty so neby tak rudžit.

Džecžo. Ja chzu stobu wumreč, Wowka, dyž ty wumresch.

Macž. Nje, moje Džecžo! ty nebudžesch somnu wumreč, ty budžesch, jeli Boh tuón Rnes chze, hischeže dołho žiwý, swjerny a sprawny; a budželi junu twoj Man starý a słabý, da budžesch ty jemu Pomoz a Troscht. Niz, Džecžo? Ty chzesch jemu posluchacž, swjerny a sprawny bycž, a prawje cžinicz. Selub mi to, lube Džecžo!

Džecžo. Haj, Wowka, sawjernje, to chzu ja cžinicz a jemu posluchacž.

Macž. Džecžatko! Tuón Wocžez, kotrejuž ja njetk skoro pschincž budu, wschiiko widži, a wschiiko silschi, schiož my cžintymy a klubimy! Niz, Synko? Wjesch o wjerisch ty to?

Džecžo. Haj, luba Wowka, ja to wjem a wjerju.

Macž. Ale cžehodla da sy ty tola cžera fady mojego Loža melcjo Bjerny jydł?

Džecžo. Wodaſ my tola to, luba Wowka! ja to nidy wjazy neham cžinicz. Wodaſ mi tola to, ja wschat wieszt jenje wjazy cžinicz neham, Wowka!

Macž. Esy je ty kranyl?

Džecžo (placjo). Haj, haj, Wowka!

Macž. Komu sy je ty kranyl?

Džecžo. Ach, Ssužo — Ssužodej.

Macž. Ty njetklej knemu pońdžesch, a budžesch jeho prophyč, so by cži wodaſ.

Džecžo. Nje, Wowka! Boże dla, ja nešwjem.

Macž. Ty dyrbisch, Džecžo! so pschichodnje sažy cžinicz nebudžesch. Ty tam dyrbisch hicž; to nicžo nepomha. A Boże dla, lube Džecžo! dy by tež Łodny byt, neber tola nicžo wjazy. Boh zaneho newopuszczi; won sažy dawa. — Dyž tež sy Łodny, a nicžo nimach a newiesch, domjer so lubemu Bohu, a nekan wjazy.

Džecžo. Ach, luba Wowka! ja wschat

wjeſt necham wjazh franhęz, a dy by tež god me kuſal; ja necham wjazh franhęz.

Macž. Duž da nech cje žohnuje mój Boh, na kotrehož ſo ja nadžiju — a swarnuj cje, lube Džecjo!" —

(Pſchichodnje dale.)

Rak ſo jedyn ſWiny czene, kij je ſej Žiwenje wſał.

So by wot ſo ſwalit, jako by ſebi ſam Žiwenje wſał, bje wjesh na Twerdžiſni jath, kotrehož tepeñeho ſDunawu wuzahnychu, do ſwojich pišarskich Knížkow napiſal: Ja ſym Mož Rhumpan ſDobraniz, a ſym ſo ſumpaež chýl.

Wone ſame pſchindu.

Bes Kwákaremi ržeržſche junu Žónska taſkulej Rycj: Lubi Pſcheczeljo! iſi Wjeſh ſu, na koſtykž ſo ja jara bživam. 1. so Džecji Jobloka ſe Schtomow ſkóča a nedocžafaja, hacž ſame padaju. 2. so ſo Kuržo Wojni aby Bitwi kónzja a necžafaja, hacž ſamí wumru. 3. so Holzy ſa Holzami bjeħaja; pſchetož, dy byču woni domach wostali, da byču Holzy jara rady ſame fnim pſchisťk.

Wſchelkiſny.

Nefbo jje. Bes Raschowom a Bjelčezamt ſta ſo 17. Jan. wulke Snesvojenje. Kneži Bohonež ſBohowa pula Budetez' iſedžiſche po Zjhelje. Dužy pečejſtaj ſo ieho Konej ſchcjekacj a ſkaſacj, a pichi wim wotpadejchu Wahl wot Woja

a praſnu Konjomai pſchi Gatorhnenu bo Nohom. Wonaj ſo ſtróžo ſploſchitaj, lecjtaj, ſo žane Sdjerjenje neje. Bohonež, wjesh Gocht ſdelneho Kuſmalda, pane ſWosa, pſchindže pod Kočo a ſlemt ſej Nohu. Wot Bjelčez tRaschowej na Horu horje ſjedže tym Wonom Föhrman ſe ſchyrimt Kónimt. Na tute Konje trechitaj ſnembrenej a ſtocežitaj do tych ſöhrmanskich Konjow ſtaſkej Mrozu, ſo Wojo jeju Wosa temu Bróſniſej tych předkomnych Konjow tak loboko do Bróſta ſo ſakole, ſo na Mjeſt ležo woflane. Skoro bydžiſche ſo tež tón ſöhrmanski Wos ſteho wōžokeho Chauſeja delje ſuhnyk a ſhm ſnadž naikere wjazh Konjow a ſam tón Wōſnik wo Žiwenje pſchischoł. — K'na Kedžbu Branju!

* Atym Čiſli Tydž. Now. Nr. 15 wot delfach pſatnathym Ryngku laſuj: na to ne pſchemjenene Augſburgske ic.

Žitne a hutrowe Wifki.

Sandženu Šsobotu ſu Žita Budyschinii placžile:

Rož . . .	4 tol.	7½ nſl.	tež	4 tol.	2½ nſl
Pſchenza . .	6 -	5 -	-	5 -	25 -
Zecžmen . .	3 -	12½ -	-	3 -	5 -
Worž . . .	2 -	7½ -	-	2 -	2½ -
Róč . . .	4 -	10 -	-	4 -	7½ -
Zahly . . .	7 -	10 -	-	7 -	- -
Bjerny . . .	1 -	10 -	-	-	25 -
Hejduscha . .	3 -	20 -	-	3 -	15 -

Khana Butry 13 nſl. 8 now.

Endżenſſa Nowina

a b y

Šerſte Powieszje ſa hornych Łužicjanow.

7. Čížlo.

14. Dženii maleho Róžka.

1846.

Bowka na ſmertnym Łożu.

(Dalew edjenie.)

Jo wokoschiwski a placzo rekne wona dale:
„Ty dyrbischi njatkę i Šuſodej hicž a jemu
wotproſyč. Dži wſchak ty ſ nim, Ssyno! a rek
jim, ſo jím tež ja wotproſyč dam, a ſo je mi
jara žel, ſo jím te Bjerny nemóžu ſaſy dac̄ —
rek jim, ſo chzu Boha proſyč ſa nich, ſo by jím
wſhuklo žohnował — Mi je to tak žel: woni
to Eſwoje tež nusnje trebaja, a by by wona
wodnjo a wNozy tak nedželala, da nebychu pschi
ſich wulſej Potrebnoszi wobſtač mohli. Mój
Ssyno! ty jím ſa to rady njekore Dny na
Dželo poúdjesch, ſo to Eſwoje ſaſy doſtanu. Niz?

Ssyn. Bojo! haj, ſ Wutroby rady, luba
Maczje.

(Pſchichodn. d.)

Dženii Luthyroweje Ššmercze.

18tý maleho Róžka 1846.

Pſchichodnu Eſredu budže iſt Sta Ljet, ſo
tón luby Boh ſwojego ſwjerneho Wotróčka, tam,
ný wuberny Grat we jeho Ruzh, teho Salózerja

noweje dñhomneje Eſwobodnoszje wot cžlowiſkich Wustawow a naſheje evangelskeje Zyrkwe
psches cžlchu Ššmercze ſteho Žiwenja, kij mjejeſche ſa neho tak wele Nemjera, wotwola do ſwojego
Raja. Dr. Martyn Luther bje ſo 10 Nov.
1483 we Eislebeni na Eſwjet narodź i a mjejeſche po džiwnym Božim Wodženju na 18tym
maleho Róžka 1546. we tym ſamym Mjeszi ſtu-
teho Cžaſa wujnež. Echtuz jenož trochu wje-
ſchto tón Nebocžicži we ſwojim Žiwenju ſa Bože
Kraleſtwo je cžnič a dokonjal, tón ſo nebudje
džiwač, ſo wot džukomnych Potomnikow ljetſa
tutón Dženii ſwojeſnej Pokornoſzju wobenitzeny,
haj tu a tam ſ Božeſ Eſlužbu ſweczeny budže,
dokelž je runje iſt Sta Ljet wot jeho Ššmercze.
Mjeſchto wot tych poſljenich Ljetow jeho Žiwenja,
kaž tež wot jeho ſbójneho Škončenja nech tudy flejt.

Na žane Waschnje nechaſche naſch nebo Luthye
swoprijedka, kaž jemu jeho Neſcheczeljo porukuſa,
Rostorf načjnicž we Eſcheljanskej Zyrkwi, jako
won 31tý Oktobra 1517. tamne 95 Eawadžbow

(oby wuryčowanskich Prjödftajenjow) na Durj rodowiskeje Zyrkwe we Wittenberku pschibí, ale rycěsche jenoj pscheczęwo Rjechi Wodawaniu sa Benesu, dokelž wedžische, kajtu Schlodu to sa hodu czechne; tej nemjeſeſche wón Myſlje, Bamžej na jeho Čeſt to najmensche ſchložicj. Ale jeho Pscheczęwnej hnučjachu jeho tak daloko, so dyrbesche napoſljedk fo ſjawnje wot Bamža a wſchego Bamžiskeho wotrez ſhym, so wón bamžowe Prawa a tón Líſt, kij jeho ſatamasche, tu ſtóbowski Bullu, psched Mjefom na Schcjepowzu ſpalt. To ho ſta 10 Dezembera 1520. „Dokelž ty teho Sswjateho Božeho ſrudžit ſy, da ſrudž a ſpal tebe wjeczny Wohén,” ſhym ſeklowam ičiſný wón te ſpōnene Papery do Wohnja.

Wutrobiſſe a mózne ſaſtupowasche wón we pschichodnym Ljeſt we Wórmu psched Rhejzorom a Gjerschtami ſwoju Wjez, pschetoj wona bjesche Boža, ſhym ſeklowom: „Tu ſteju ja, ja hinač nemóžu; Boh pomhaj mi, Hamen;” a bjeſtacj Ljet’ poſdžischo móžachu evangelske Stawy we Augſburku ſwoju Wjeru psched Rhejzorom ſjawnje poſnacj.

Tola mywobróczimy ſo jeho poſljením Dnjam. Jako wón po ſwojim horzym Žadanju Wecžor ſwojeho Živenja ſo pschiblicjecj wldžische, wón, kij bjesche tak wele ſa Božu a Jeſuſowu Čeſt džiekač psches ſeklowo a Bihmo a njek pocja wuſtawacj, ſdychowasche hukto, so by ſkoro wuſchelnenný był. Pschi tym, ſo ſo bes Podjanskimi a Evangeliskimi wſchitko k Wójni hotowasche, bje jeho wofſchewjazj Troscht tamne ſeklowo Profety Jeſataſa 57, 1. Prawi budža precj ſrabneni psched Neſbožom. Ale wón nemjeſeſche we Wittenberku wumrecj. We Groſinſtwi Mansfeld bje-

ſche njeſchto Luda podjanskoho woftalo, njeſchto bje jich knowej Wjeri pschitupilo; czilej kjechu njek ſwojich ſoporowych Podkopow dla na dwoje, a bjechu Ruthyra proſyli, ſo by jich wujednał. Taž neluba jemu tež ta Wjez bje, da wón tola derje hinač nemóžesche, hacž do teho ſwolicj, a da ſo 23. wulſho Róžka fWittenberka na Pucj. Na Mesach bu wón wot teju mansfeldskieu Groſow ſe 113 Rónim ſekany a tak dale pschewodž ny. Hjzom krótko psched Gislebenom wón kuſ ſhorti, tola pak bu borsy ljepe. Wón pschindže do Mjeſta a ſním Justus Jonas a jeho dwaj Eſynař Merlyn a Pawoł. Jemu bje njek ſaſo ljepe, a wón pocja teju Groſow Wjez pscheptyacj, priebowasche njekotre króč we Zyrki ſwj. Handrija, mudžielesche Bože Wotkaſanje a ſmečjeſche tež dweju Duchomnej. Tola czujesche hukto Khorofz, myſlesche na ſwoju ſsmrcj a džesche tež ju-nu: „We Gislebeni ſhym ja rođeny, mi ſo ſda, ſo budu tež tu wumrecj” A ſaſo: „Eſym ja teju Groſow wujednał, da b'dje ſamne Čaſt wumrecj.” ſswojich Pscheџelow napomlnasche wón pschezo, ſo dyrbja na tej czíſtej Wucžbi džerječj; modlesche ſo wele a ſhorzej Wutrobu ſa Bobſtacjje czíſteje Wucžby. Tak bje jemu napoſljedk jeho Schtunda bliże pschischla, dyžli ſam mjenesche. Šydomnaty maleko Róžka woſkolo Wecžora nad-padže jeho wulka ſekabofz, ſo dyrbesche ſo lehnyčj; won wſa wot ſwojich Pscheџelow a tych Groſow dobru Róž, proſchesche jich, ſo bych u Bohu ſdy-chowali, ſo chytk jeho ſeklowu napſchęćtwo Bamžej a Konzilijsj nedacz k Hanibi pschincj. Na to czíſchje wuſny, ale to Spanje doho netrajesche, dokelž jeho nowa Čeſzkota wubudji. Sworjewa-nymi Rubami chytku jemu pomhacj, dwaj Lje-

karjej pschindžeschtaſſ a ta Groſina mjeneschē ſ Krepkam ieho Woſoſ poſoſci, ale ničjo nepom- haſche; a Luthyr cjujeſche njek ſam, njedže Schtun- du do ſwojego Wotsalſiehnena, Blifkoſ ſwojeje Šemerczje. Poſ Schtundu, predy hac̄ wumre, moblesche ſo tak: „Mój nebeſki Wóze, wjeczny ſmijelny Bojo, ty ſy mi ſwojego lubeho Šyna naſchego Kneſa Jeſom Kryſta ſjewil; teho ſym ja wuczil, teho ſym ja poſnat, teho ja lubuju, teho cjeſzu ja ſa mojego Kneſa a Šbožnika, kotrehoſ cjt Besbožni pscheszichaju, hanja a ſwarja — wiſni moju Duschu kſebi!” Potom ſawoku tſi króč ſo lačionku: „Do twoj ju Rukow porucju ja mojego Duchu: ty ſy me wumóhli, Kneje iu ſtrjerny Bojo!” a na to pschiftaj tón Schpruch: Haj, tak je Wóz tón Eſwjet lukow. I Jan. 3, 16. Na to wocžichnu. Doktor Jonas a Michał Ge- lius, mansfeldski Prjedar wopraſcheschtaſſ ſo ieho: „Najlubſhi Nano, poſnajecze da my Kryſtuſa, teho Šyna Bojego, naſchego Šbožnika a Wu- možnika?

Duž wotmoſwi wón ſjawnje a ſwulkim Go- ſom: „Haj!” bu ſaſo ſmjerom a wuſnu ſty- nywſhi Ružy tak, ſo wo ieho poſljenim Wodych- nenju ljedom ſhontchu. Wón wumre we 63ym Ljeczi ſwojeje Staroſſe na 18ym maleho Róžka rano tſeczej Schtundzi. — Tón ſamý Djení na- lachu zynowym Raſhcz a ſtajichu to Čijelo naſaj- tra do Zyrkwe ſw. Handrija. Dwazety male- ho Róžka dachu ſo ſním na Pucz do Witten- berka, djeſ ſo wele Groſow, Knežich a Mjeſch- cjanow pschewodzachu. We tych Zyrkwojach, pola kotrechz nimo cjehnichu, bu ſewſchjemi ſwonami ſwonene. We rodoවſkej Zyrkwi Wittenberku bu ieho Čijelo do Welba ſtajene.

Ieho Pscheczelaj Dr. Bugenhagen a Melanch-

thon djeržeschtaſſ jemu kódy cjielue Prjedoranje a bje bes Ludom wulk: Blakanje a Zarowanje. Luthera ſameho pak bje Wóz we prawym Čzaſu preč torhnyſ psched Mesbožom, pschetog Čjeto po- dſiſcho bje zykl Kraj a tež tamna Wokolnoſ ſokoło Wittenberka ſ Wójnu Wjery dla wobceſhe- nena. Tak bje ſo ieho Radzla dopelnika a wón možesche cjiſche ſ ſwojim Wózam ſańcž. Ieho Wopomnenje wostane kódy Čjaſ pola nas we Johnowanju. Šbóžni ſu cjt Morwi, kotsiſ we tym Knesu wumru. Haj, tón Duch prajt: ſo woni wotpočuja wot ſwojego Djela. A iich Skutki du ſa nim!

Spſcheczelſteho Liſta.

Krakowi 21. Djení wulkeho Róžka. — Da ſym djeſje njefko daloko wot ſſerſteje ſemje, ale tola pschezo ſaſo w ſſlowjanskim Kraju. Predy hac̄ do Krakowa pschindžech, mjeſach wſchelake Wobcežnoszie pschewinycz, ale ja ſyam je, džakowane Bohu, wſchitke pschewinyl a psches bože džiwne Webzenje wſcho dostał, cjohož ſo pschi ſwojim Woſhodži ſlužiſow nadzjicj ſmje- dzach. Krakowi bydlu ja na najreniſkim Tor- hofeſcu a to w tej ſamej Khežti, hdžiſ ſo tón Institut namaka, w kotreymž ja wuczu. My ma- my wuſche Kuchiny a Deleńzy hishcze wóžom ſtrow, a domjaza Nadoba, kotaž we nich je, je k najmeniſhemu 3000 Ikr. hódna. Direktor na- ſchego Instituta je evangeliſki a rodjeny Njem, njefko pak ſyka pscheklowjanshczem a reczi po- dla Poſſkeho a Ruskeho tež Njemski a Franzow- ſki; ieho Pant, hishcze cjiſje mloda a jara rjana Knen, je podjanska a ſ Poſſkeho Rodu Schulerjow many tſinacie, wot kotreych wogmojo

ſnami hromadzje bydla. Cži woſmjo ſu Sny-
nojo bohatych Semjanow w Halizyſcej, Ruskej
Polskej a w Bliskosći Krakowa, drugi peczjo pak
ſe sameho Krakowa a Snynojo bohatych Psches-
kupzow. Tute 13 Bacholata dostawaja Wucž-
bu wot 11 Wucžerow. Róždu Nedželu maja
Bal, i fotremuž wele woſebnych Gwójtow ſe
ſwojimi Džówkami vſchindze. Ja hiſhcze ſwoje
žive Dny nležo rěníſcheho widział nejšym, hacž
to, hdvž tute Hólczata a Holczata ſwoje Pó-
lske a Ruske Reje rejiwaja. Hewak naš kóždy
Vecžor Wucžent wopytuja, ſchtož ſa mine bes
Wužitka neje, a ſchtož ja ſwojeho dalscheho Ros-
wucžowanja dla potrebuju, to poſtituje mi wſchitko
Direktorjowa Knihownja, kotaž je jara bohata.
Schtož Draszenje naſtupa, da móžu praſicž, ſo
tu wſcho jara pyſhne ſhodži a ſo ſym ſebi,
hacž runje bjech duschnu nowu Draftu ſobu pschi-
neſt, tola hiſhcze ruiſhu wobstaracz byrbjal.
Ijedž je wuberna a we wſhim Naſtupanju lje-
ſcha, hacž Njemzach, a Lutžo maja wele dusch-
niſche, luboſniſche Waschnje, hacž Njemzy.

Mi ſo tu we wſhim jara derje dže a teho
dla tež jara derje lubi. Róždy Tydjeni mam 24
Hodžinow (Schtundow) wucžicž a to: Geogra-
fiju, Stawisny a Njemſku Recž. — Ruſam na-
ſchi Polazy dobrí nejšu, Njemzow pak hiſhcze
wele bôle hidža a menuja jich jedyn ſymny a
neſhwjerny Narod.

Tola doſz djenſa; pyſhchodnje chzu Wam
naſch kralowski Krakow, kž tola Kust hinaſ
hacž Eupoj wonhlada, trochu wopſhacž.

J. Bjar.

Wſchelkisny.

Po Woſkaſanju njehdawſcheho Rječnika Bu-
dera, kž je zyle ſwoje Samoženje Šeberſkej
Khudobi ſarostajil, je ſo ſa Ljeto 1845 na Wo-
jerowſki Kraj 541 Ul. 10 Nžl. dójſchlo. Wo-
tuteho Šeberka (Summiv) buchu nałożene 60 Ul.
ſa Kulowčjan Bekarez hukonjemych Djecži, 38
Ul. 20 Nžl. ſa Lj. karenje khudych khorych Šer-
bow a 442 Ul. 20 Nžl. buchu wotpokasane 815
khudym Šerbam a to w 3 Mjestach a 75 Wſach
Wojerowſkeho Kraja. Psihi tutej Ekladnosſt
ſhoni jedyn tež ſo je ſo Mjestach a Wſach, ko-
trež hewak ſa njemſke wudawaja, jako w Kulan-
rzi, Hermanezach nedaloſko Kulanda, Wuſkowim
Bukowim, Lipoj, Tornowim, Čiſezach a Čornej
Wodzi hiſhcze khjetra Čirvž'cžka Šerbów wu-
ſhowala.

Ssm.

P r o ſ t w a.

Wuſtajne Šełowjanske Rosſudjenja naſcheho
spjewanscheho Šewedzenja, na kotrež w ſwojim
Čjaſu w tydž. Nowint ſpomnichmy, ſu wot Pod-
piſaneho do Zirkulazijje date, ſo buchu je cži
Kneža, kotsiž ſo wo naſch Šewedženj starachu,
blíže ſeſnalt. So bu ſo to ſkere ljepe ſtało, thžyž
kóždy te ſpomnene Rosſudjenja tak ruczje hacž
móžno dale dacž a na tajke Waschnje Wotpoh-
ladanje jich Roſeſlanja na najpyjeſchniſcho dopel-
nicž pomhacž.

Ssmoleč.

N a w j e ſ c h t k.

Nimalje 40 Róp dwaj a tſilochjowſkich je-
noljetnych Młodžinkow Čiſezaje a Wloſkeje Wer-
by ſu Łazu na Pschedan. Wſho Dalsche móže
jedyn na Łasowſkej Schuli ſhonicž.

Se Samolwenjom Redakcvara.

Wudawane wot Wellerez Knihernje Budyschini.
Čiſeſciane po la G. G. Hieck.

Zydzienſſa Nowina

a b y

Serske Powiescie ſa hornych Lujicjanow.

8. Číſlo.

21. Džen' maleho Róžka.

1846.

Woka na ſmertnym Ložu.

(Dalew edzenje.)

Runje jako won to prajesche, klepasche Hetman na Wokna. Ta Khora ſtyschesche jeho kachlowacj a reknj: „Bojo! luby Ssyno! To je Hetman! Wjeszi ton Khleb a ta Butra, wot czechog mi Sopy warisch, htschyce ſapłacjene neje.

Ssyn. Bože dla, Macjje, nestaraſ ſo wo to! Na tym nicio neleži. Ja chzu jemu ſa to wo Žni džielacj, ſchtož chze miecz.“ Won dze knemu won. Wona pak praji: „Ach, tón cjt taſ dolho čzakacj nebudze. Wot teho Ččaſa ſem, ſo je won nam naſche Niesbožje a Hubenſtwo načinil,“*) (Bóh jemu wodaj) je mi pscheinj we Wutrobi Wolo, dyž jeho woladač. Ach Bojo! we mojej poſlenej Schiundji dyribi mi won htsch-

cje psched Wokno pschincj — to je Boja Wola, ſo byh jemu njetk zylje a wſchitko wodaka, poſlenju Hórkosz pschewinyka, a ſa jeho Duschu ſo modlika. To chzu ja cžnicij. Twojej Wolu je nam won to načinil! Wodaj jemu! Nebeski Bože! Wodaj jemu.

Wona wuſklyſhi njetko Hetmana wotsje ryčecj, naſtrojti ſo a reſne: Won je njevny! Ach, ty mój 'bohi Ssyno! Psches me ty pod jeho Ruki pschindjesch.“ — Sſlyſhi jeho ſaſy ryčecj, a jt ſo ſezne.

Duž wuſkocj to Džecjo ſej Stwy won k Ra-nej wolaſo: „Nano, pój wſchaf, pój! Woka je, mi ſo ſda, morwa.“ Nan Hetmane ſwotmolwi: „Mój Jefuſo! ja dyrbu doj Stwy, Hetmane! — Hetman pak reſne: „Has, Rusia je; Niesbožje budze ſara wulſe, dyž budze ta ſtará Khodojia morwa.“ — Ale to tamny neſtyscheſche, ſchtož tón Hetman prajesche, a bje rucjje wój Stvi. Ta khora wotewri ſaſy Wozj a reſ-

*) Hetman bje iich wo Samoženje a Kublo pschineſk, a do Hubenſtwo ſahnal.

ne: Bje wón njeowny? Wón czi wježi čakacj necha.

Ssyn. Nje, Maczje! Wone je njeshto prawe dobre. Ale tebi je tola sašy ljepe?

Haj, wotmolwi wona, a lada ſwjernje a ſravnje na neho. Schto pak móhl tón dobre pschi-nesz? Schto ryciſch? Chzesch me troskowacj, a ſamliutki czerpicz? Wón je czi rohysk!

Ssyn. Nje, ſawjernje niz, Maczje! Wón je mi powedzik, ſo mógu pschi Wutwarenu Žyr-kuje na Dzieło khodzicj; a ſo nadny Rnes na Djeni Rórt fa to dawa.

Macz. Je pak to tež wjerno?

Ssyn. Wjeszt wjerno, Maczje! a je tam Džjela dljeho, hacj na jene Ljeto.

Macz. Ja njetk ložo wumru, mój Ssyno! Ty ſy dobrocžiw, luby Božo! Wostaní tola hacj k jich Rónzu jich dobrocžiw Bóh! Wjer mi, mój Ssyno: Cžim wetscha Nusa, ežm bliże Pomož Boža.

Wona bje njetk Khwilu f Mjerom; a refny pothym: Mi ſo ſda, ſo je Rónz ſomnu. — Mój Wodnych bole a bole wotebera. My ſo dyrbimy džjelicj, mój Ssyno! ja chzu wam wſchitkim poſlenju dobru Nóz prajicj.

Rudi rži a cžepetſe, ſzehne Khlobuk, pane na Kolena psched Ložom ſwojeje Maczjerje, ſyknitwſchi Ruzh sbjehne Wocži f Nebeſam, a nemože psched Ssynsam i Žaloszju ryczecj. Pothym refne Macz: Poſyln ſo, Ssyno, k Nadžiji na wjeczne Žiwenje, džeg ſašy ſo budžemy widzecj. Smertcž je Wokomiknenje, kij ſańdze; ja ſo jeje neboju. Ja wjem, ſo mój Wumoznisk žiwj je, a wón budže me pothym ſteje Semje horje ſbudzicj, a ſo wón poſlent budže na Proſki ſtacj. A ja budu

pothym ſmozej Kožu wobdata, a budu we mojim Čjelst Boha widzicj; mojej Wocži budjetaj jeho woladacj, a Jane zuſe.

Rudi njetk bole ſmjereny praſt: Daj mi, Maczje, twoje Žohnowanje! Chzeli Bóh, pschindu tež ja borsy fa tobu vo wjeczneho Žiwenja.

Macz. Wuslynsch me Wotze we Nebeſach! a daj twoje Žohnowanje mojemu Džieszju, — mojemu Džieszju, temu jenſcikemu, kij my dat ſy, a fotrež tak wutrobnje lubuju. Mój Ssyno! Bóh, mój Rnes a mój Wumoznisk bydž ſtobu; a kaž je wón Iſaakej a Jakubej Abrahama dla Dobroty cžnič, ach! tak nech wón tž tebi mojego Žohnowanja dla dobre cžni we Bołnosz, ſo ſo twoja Wutroba ſaſy ſweſelt a ſraduje, a jeho Meno khwali.

Kedžbuſ njetk na mne, a cžin, ſchtož praſu. Wucž twoje Džjecži Džielatosz a Šawjernosz, jo nebychu we Khudobi ſyſkiwe, neſwierne a ne-rodne byle. Wucž je na Boha twaricj, a jemu ſo dowjericj, a jako Bratsja bes ſobu wostacj we Šbožu a Nesbožu: tak ſo tež jím we Khudobi derje pońdze.

Wodaſ twojemu Nepſhczelej, temu Hetmanej, a dyž ſyム morwa a porebana, da dži knemu a ref jemu: ſo ſyム ja f ſiednanej Wotrobu wumreła; a jeli ſo Bóh moju Próſtrou wuslynschi, da ſo jemu derje pońdze, a budže hſchcze k prawemu Poſnacju a Roſkacžu pschincj, predy hacj wotsal cžehne."

Po malej Khwilzy refny wona dale: „Wodaſ mi wſchak mojej dwje Biblijt, moje Spjewarske a to Wopisimo, kij tam we Kaschcziku ſpody Rubiſhcža lež.“ — Rudi poſtanu a wſchitko

Macžeri pschineske. Duž džesche wona: „Pschi-wedž mi tež wschitke te Djecži.“ Wón je wot Blida, džej sedjo plakachu, k Loju pschiwedże; a tež te male Djecžatka panichu psched woszynym Loju na swoje Kolena, a plakaju wschitke we stysknej žakosći. Wona pak k nim prajt: „Replakacze tak, moje lube! Wasch Wocžez we Nebesach budje was saštaracj, s džerjecj a žohnowacj. Wy bjeschcze mi drohe a lube, a mi je tak jara žel, so dyrbu was jako khude Szyrotki bes Macžerje wopuschcicj a sawostajicj. Ale mjeicje Nadžiju na Boha, a dowjercze ho jemu we wschjém, schtož was potrebi, da budjecze koždy Čas pola neho wjazy, hacj nanowu Pomož a macžernu Sswjernosž namakacj. Spomnje na mne, wy lube! Ja dre wam nježo nesawostaju; ale wy bjeschcze mi lube, a ja wjem, so wam tež luba hym. Tu mojej Biblijt a moje Epjewarske su skoro wschitko, schtož hishcze mam; ale nesazpicje to. We nich hym ja we swojim cježkim Žiwenju tawsentkrocj Troscht a Woschewenje pytala a namakala.

(Pschich. d.)

Ssmertny Džen

nebo Dr. M. Luthera bu sanđenu Šredu 18. we Budischini sjaownje ſweczeny. Swoprjeda dyrbesche tuton Džen po Wukasni krajneje zyrkwinskeje Woschnosje čiščje, a hizom Nedželu predy wopomneny a žobu ſweczeny bycž. Tola wosanlnychu Wucžerjo, jón we mjezanskich, (w njemskich, kaž we herškich) Schulach sa ſchulſke Djecži woſebje ſwecžicj. Bes ihm wundje pak wot Woschnosje sjaowna Dowolnosž, so móže ho, džej Woskady to pojadaſa, zyrkwinske ſweczenje ſ Bozej Šakužbu na tutym Dnu džerjecj. A to ſta ſo tež tak we Budischini. We herškej Zyrk-

wi dre bu hizom sanđenu Nedželu we rjanym Prjedowanju dopokasowane na te wulke, nešmertne Šaſkužby Dr. Luthera, tuteho Wotročka Božeho, Wobnowerja a Šaložerja evangelskeje Žirkwie, Pschelcojerja Božeho Škowa, a we Pschirunaju ſ Japoschtołom Pawolom (po Tekstil 2 Kor. 11, 21 — 31.) nutyrna Redžbliwoſz mičalſkeje Woſkady wubudžena na te džiwne Puczie, na kotrychž Boh swojich Wuswolenych k Sboju Člowestwa wodži. Tehorunja džerjescze ſo Šredu tam Boja Škužba, woſebje ſ Wotpohladanjom na gerske Djecži, ſo bydu tež wone ſpōnale a wopomnile, pak wulke Šaſkužby wo nje Luther dobył je.

Hewak bu pak tež wot njemskich Wobydlerjow Budischina tuton Džen pschijne wobenđzeny. Wutoru predy Vecžor 6 ſwonjachu ſewſbijem ſwonami, a Popołnju bu ihm wschitkim ſromadženym Djecžom mjezanskeje Schulje do Spomenenja wedžene to Šnamjo tuteho wo ſchessijanského Młodoſz móžozh ſaſkuženego Muža. Šredu Rano 7 czechnicu njemiske Djecži ſe swojimi Wucžerjemi do wulkeje Žirkwie, džej bje jara wele Žuda ſo ſeſchlo. Potym džerjachu ſo tež dopolnja 9 we druhej njemiskej Žirkwi Remſchje. — K Wosanknenju teho Dnja ſpjetachu psched Vecžoram Schulerjo ſwoſokeje Schulje na Torhoshežu Kroluſch.

Sholje. Hdyž ſebi ſam ſruecje žadam, ſo bychmy Šerbja wostali a po Šerbsku živti byli, da ſo nam to wjessje dale bøle dostawa. Wopokasno pak, ſo njetisich Časach tež Šerbej ieho Prawo džihe pschekšiwig nešmedža, je Wukasnja, kotruž je Barlinske Konfiforſto 22. Džen Dezembra 1845. wudako. W tutej Wukasnji pschikafuje wone, ſo by ſo we wschitkich Žirkwach, do kotrychž Šerbja ſe Wschi ſhodža, tola tež Šerbska boža Škulba ſwjeru wobstaraku.

Pschetož hacž dotal bjesche we wele Sserstich Zyrkwiach to nehödne Waschnje, so tam Sserbja tež na Njemiske Prjedowanje posluchacž a Njemiske Rhyrlushje spjewacž byrbiachu.*). To pak go nestra knadž teho dla, so by ho Sserbow Božnošz psches to pschisporjaka, ale Wotpohladanje zykeje božje Sslužby bje to, so bychu ho Sserbja skere ljepe pschenjemčili. Mnoge Wožady tež bjechu, hdjež žant Njemžy nebydlachu a hdjež teho dla žana Njemsta boža Sslužba treba nebje. So pak by ho prajtež mōčko, so ho tam tež Njemzowstwo plahuje, bjechu bosy Sserbjo nusowant, wusche Ssersko Prjedowanja a Spjewanja tež htscheje Njemiske Prjedowanje a Spjewanje pschies tracž a Duchomny dyrbesche netrebawšti Njemski prjedowacž a Wucjet Njemski spjewacž. — Taisku Nekmanosz kralowske Konfistorstwo wjazy čerpicž nochže a pschikasuje teho dla krucjie, so by ho Sserfska boža Sslužba pschichodnje beše wschitkeho Kostorhowanja a Njemsko Pschimjeschowanja djeržaka; pschetož tak prajt Konfistorstwo, Sserski Lud može ſebi se wschim Prawom žadacž, so by ho jemu niz jenož frosemliwje Sserski prjedowalo, ale so by pschi ihm tež wschiiko na Boku

wostalo, schtož móhlo zyrkwijskej Dostojnosži schodžicž.

Bóh daj, so by ho Wukasnja wužokeje zyrkwijskeje Wuschnosžie wschudžom hódnje do Skuta ſtajila. Hacž a fak budže ho to ſtacž, wo tym chzemy naſchim Čítarjam w ſwojim Čaſu ſažo Rosprawu dacž.

Ssm.

Gnamjo wjerneho Bachola.

Schtož je prawy Bachol, mjenesche njechtón, tón spi na holej Semt, a jeli jemu syma, da pschikryje ho ſkomornym Durem. — To ſu mi Bacholi!

To Ijedžje ho nerejwa.

Wjesty Skupy, kij swojim Djecžom dashe Rhljeba tradacž, praschesche njedy swojeho džegacž lietnega Ssynka pschi Ijedži: Schto by ty radu był? — „Ssyn,” mjenesche tón Hölcžez.

Zitne a butrowe Wif.

Sandženu Ssobotu ſu Žita Budyschini placile:

Roz . . .	4 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.	tež	4 tol.	$2\frac{1}{2}$ nsl
Pschenza . . .	6 -	5 -	-	5 -	25 -
Ječmen . . .	3 -	$12\frac{1}{2}$ -	-	3 -	5 -
Worß . . .	2 -	$7\frac{1}{2}$ -	-	2 -	$2\frac{1}{2}$ -
Róch . . .	4 -	10 -	-	4 -	$7\frac{1}{2}$ -
Zabón . . .	7 -	10 -	-	7 -	-
Bjerny . . .	1 -	10 -	-	-	25 -
Hejduschka . . .	3 -	20 -	-	3 -	15 -

Khana Butry 13 nsl. 8 nov.

*) Taiske blaſne zyrkwijske Waschnje a nekhſcheszianſke Thranſtro pſhczijro Sserbam namaka ho tež hſchjeje Niuzakowi, Sſlepym, Parzowi a njeſotrych druhich hornjołužiſkih Sserſkih Wožadach a je džiwnje doſz, so jich zyrkwijsz Gastojnižy taiskuhlej Neduſchnosz hſchjeje pſhcezo wobkhowaja. Najhubenjſho je pak njeſko pecja w Roženczi, hdjež ho podjaniskim Sserbam kóždu druhu Nedželu jenož Njemski prjeduje.

Zydrženſſa Rownia

a b y

ſerske Poweszie ſa hornnych Lujicjanow.

9. Czyno.

28. Dzień małego Różka.

1846.

Wokta na śmertnym Łozu.

(Dalew edzenie.)

Dżecjatka! dajcie ſebi Boże Główko wasch
Troſcht kucj, a Woſſchewenje; lubuicze ſo, pom-
hacze a ratucze ſebi, tak doſko hacj budźcze
žiwe; bydžcz: pjeſne, sprawne, ſwojerne, k Luboski
a k Selazju hotowe wſchitkim Ćłowekam, da
ſo mam derje pońdze we Žiwenju.

A my, mój Eſyno! ſhowaj twojemu wet-
ſhemu tu jenu, twojemu młodſemu Džeszju tu
druhu Bibliju, a temu najmenshemu moje Eſje-
warske k Wepomnienju na mnie. Ach, ſa tebe mój
Eſyno! ja žane nimam; ale my nepotrebash,
my wſhat me nesoponniſh." A junkrocj hishcze
temu Hólczej u pſchwela: Daj mi Ruku, lube
Džeczo! Neje wjerno, ty nikomu nicžo wjazy
newoſmeh?

Hólczej. Neje, Wokta, woprawdzie niž.
Wjer mi tola, ja wjeszje nebudu.

Macz. Ja chzu ſebi wjeriſz, a ſo k Bohu wobſtarawſhi ſpomni,

ſa tebe modliſz. Laj, mój Lubu! Ja podam tudy
twojemu Nanej Wopis̄mo, fotrej mi knes Du-
chomny poda, pſchi kothymj ſym ſluſili. Tyj
budžesch ſtarſchi, c̄itaj jo, ſpomin na mne, a bydſ
pobožny a ſrjerzy."

To bjeshe Wopis̄mo wot neboheho Faratja
we Dubini, ſo je ta khora Katerzinka 10 ſjet
pola neho ſluſila, a jemu pomhala, jeho Džeczi
horj c̄zahnycz po Ssmerczy ſwojeje Mandželskeje,
ſo je jej wſchiko dowjerene a poruczne bylo, a
ſo je wona wſchiko ſnajwetszej Sswojernoszju
ſastarala. Farar ſo jej ſa to džikuje a praſi
we tym Piſmi, ſo je ſo jako Macz ſa jeho
Džeczi ſtaralu, a ſo jej we ſwojim Žiwenju ſa-
bycz nebudz. ſchtož je na nim czintka we Ćzach
ſwojego Wudowſta. Wona bjeshe ſebi tež
njestvo Beneš we tej Seſ ſbi ſaſluſila a potym
pſchi Žentri jejnemu Muzej do Žiwnoszje daſo,
wo ſcoruž bjeshe jich ſaſy ſi Heiman pſchineſl.

Na to a drugie hishcze Wokta, ſwojernje

Swojich, kij na swojich Kolenach wokolo smertnego Loža ležachu, a Modlitwy spjewachu.

Potym postany Nan a rekny: „Maczje, ja chazu cji njetko njeichto Lissja do Loža pchinesz. Wona wotmolwi: to wjazy tak nusne neje; wschak je njetko woj Swi čoplischho, a ty dyrbisch njetklej s Hölzom s Ssugodej hicj.”

Wón wosme Hölza sa Ruku a dje snim. — Tam bjesche Hosposa Herta sama domach, jalo tam pchindzeschtaj, a pytny bortsy, so Nan a Esyn plakashtej. „Schio chzesch, Ssuhodze? Schio plakasch? czechodla plaka ton Hölcze? woprascha wona šo pchecjelnije, a da Hölczezej Ruku.

„Ach, Herta, ja šym we Nesbožu, wotmolwi Rudi, — ja dyrbu s wam pchincz, dokelz mój Hölz jowlej wam Bjerny s Jamp brat je. To je Wowka čjera šhonila; a mój je šo stemu wusnak. — Wodaj nam to, Herta! Wowka na smertnym Ložu leži. Ach, mój Bojo! njetklej runje je nam Božeme prajka. Ja we lutej Etysknosi a Starosći newiem, schto praju. Herta! wona tež tebi wotprošn.

(Wobsanknenje pchichodnje.)

Dr. Merten Lutherowa Hamtska Psichsaha.

Dokelz naschich Dnjach tak wele mot Psichsahi Duchomnych a schulskich Wucžerjow šo ryczi a dokelz naschej kschesijanskej lutherskej Zirkwi Schkolu a Nesbožje wjesčcza, dy by ja dyn Próschk we tej Psichsash na symbolski Kniht šo pchemjenil: da budže wjeszje kogdemu lubo, schutz jo hsjom newje, tu hamtsku Psichsahu

nebo Dr. Luthera šhonicz, kotruij won 19. Djen Winowza 1512 we Wittenbergskej rodowskiej Zirkwi wotpłozicj mjejesche, jako tam Sswečišnu sa Duchomstvo dosta. Celowa jeho Psichsahit šu pak telej:

„Ja šlubju, so chzu po Wucžbi tych Profetow a Zapostholow wucžicj, Bjernosz kschesijanskeje Bjery předowacj a wschemu Rezarstu a Bludam we Psichmach a sianym Wucženju napisecjivo stupacj, tak wjernje, hacj mi Boh pomhaj!” —

Na tolej da bjesche won, tón wulki Reformator wotpchišahnýl; na tulej Psichsahu je ho tež husto posdřischo, wosiebje na tej krajnej Cromadžišni we Wormsu 1521 powołal.

Stipška. Sańżenu Ssredu Tydžiu, móhionateho wulkeho Rójka, bjesche ist Sta Liet, so je neboh Dr. Luther (kij šo džesatcho Novembra schytnacze Etów a stanowšomdzhat we Giekbent narodži) šwój semski Bjeh dokonjal. Jego smertny Djeni je šo swetscha wschudje Redželu predy šwecjil; Lipskijanska Wyškowucžernja pak je Ssredu we swojej „Auli“ jeho Dopomneńku wucžejzowala. Ales Professor Dr. Niedner dopók[d]jnja džesacjich — po spodobnym Saspjewarju pches Spjewarjow a Spjewarki — wožobnu Rycz džeržesche, we koressz s wulkej Wucženoszju a Sswečišluboszju wo Salozkach evangeliiskeje Zirkwie rokladowalische. Po nim Dr. Krehl s lacjanskej Ryczu wustupi a tych Alesow Duchomnych pomenowa, kotsig mjejachu po swojim Žadanju pchti uitej Skladnoszti mot Lipskijanskeje Wyškowucžernje Dos-

törstwo (doktorské Meno, doktorsku Česz) dostacj; bes nimi Knes Wildenhahn we Budyschini. Tola čji, kiz bječu ho posesse wopowedzili a wo tuto Meno starali, šobu pomenowaní nebuchu: — schlož ho na druhe Waschnje stane, hdvž so jim tuta Česz pschepoda. — Vecžor scheschich we roššwjetlenej „Ault“ bjesche sashy Shromadzisna, postajena wot tych, kiz sa staru, nepschemjenenu luthersku Wjeru rycza a ju wobaraju. Knes Professor Dr. Harles nješko ryczesche, teho Wobpschijecja, so budža ho po wyschnoszinej Domovnoski Venesh Mładowacz sprjenja sa to, so byču Lutherowe Knihy ho snowa czischijak a Ludej do Rukow dawale; a sdruga sa to, so mohli Lutherowi chudži Potomnizy trochu ho i Darami podperacj. — Naposledku zytkwiniski Radziczel Meissner Schwalbu a Modlitwu sa tych wunošchowasche, kotsj su we Knesu dokoneli. — Kjerlisch mot Luthera wudžjelany (we nowych Lipskej. Spjewarskich: Číško 566) bu spjewany; rehorunja jara spodobna Motetta. — Wele Ludiži bjesche so sejško; nimale Polozja bje Žonstich, kormiž bje Polozja „Aulje“ se Stolzami pschivokasana. — — We Witobori (Wittenbergu), hdzej je Luther we hrobowej Zyrkwi pohtebany, su jeho Smereč dwaj Onej pospochi swecžili, a newureknena Sylta Ludiži je tam pschilomna byla.

B.

Saske nowokatholske Intermistwo.

Naž prijenja Komora Saskeho Sejma (Landtags), tak je trž druga sa nowokatholske Wošady Intermistwo postajila, to rjeka, wona je wucžnila, kajke Prawa a Pschitluschnosje Nowokatholszg bes tym mječz dyrbja, hacž budje pola

nich wscho krucžje do Rjadu stajene. We statnym a politiskim Naslupanju wobkhovaju pak won wschitke te Prawa, kaj je druhý krajowí Wobyslerjo maja a we Wotpohladaniu jich Zyrkwinistwo je jim bes druhim nješko tež wotpuschczne, so kymiedža swoju božu Esližbu w Zyrkwiach džecž. — W Deputaziji, kotrež mjejesche po Wotrucžnoszi druheje Komory tohlej Intermistwo rošudžicž, bjesche tež nasch podjanski Krajan, An. Sapóšlanz Rokula. Tutén prajesche, jako so wo pominene Intermistwo jednasche, wusche druhego tež tohlej: Esnadž budža ho džiwne sdacj, so kym ja jako Podjan k najwošebnism Wozdanjam Deputazije pschitupil a teho dla chzu psched wuskej Komoru, psched Ludom a wošebnje psched Wusnawaremi moje Wjeru nještre Selewa i swojemu Wusprawienju prajecž. — Dokelž su Nowokatholsz mješje Scheschijenjo, da bi se Strony khscheszijanskoho Stata nekhscheszianszny bilo, dy by Necjerpliwož pschecžiwo nim wopokašival, a dolež Nowokatholsz swoje nabužne Pschešwiedzenje scježka pschemjenicž budža, hdvž so jim tež wschitko sapoweda, da kym ja, hacž runje na Wusnacju jich Wjeru Džel neberu, tola mješnil, so mohlo ho jim to a wono, wo ežož vrošcha, domolicž. Haj, ja mam dla Sminenja wschelakich Neduschnosjjow a Mucjenjow, a dokelž so we zyklum Kraju tak wele Sympathyje sa Nowokatholskich wosjewja, dla Spokojenja Wutrebow a dla Wuskowanja snutškomnega Mjera woprawdzie sa nusne, so by ho jich nježihe Wobstaczie na prijedstajene Waschnje do Rjadu stajilo. So budža potom zyle Sylt k Nowokatholskim pschitupowacj, to ja newjerju; to mohł jenož tam a hem Sedyn scžinicz, kiz we Wjeri shabla a so hžom hewak k temu Wusnacžu, mot kotrehož so dželi, jenož po Meni džeržesche; a t. d. **

Sholje. Wot teho Czasa hem, hdjež so Eserbia sami sały wo swoje Eserbство bôle sta-racj sapocžinachu, je tež Wuschnoss s Czazam i wo-pokasowala, so Eserbowstwu napschećimna neje, ale so so wele wjazy wo Ebožje Eserskego Kraja stara. Nowe Wopokasno tajkeje dobreje Myslje pschećiw Eserbam je to, so je Pruski Kral mó-dano wustajt, so dyrbi kóžde Eseriske duchomnske Mjesto, kotrež wón jako Kellator wobhadjuje, 400 Toleć a kóžda pod jeho Patronstwom stejaza Schu-la s najménšemu 135 Tlt. Wunoschcow mječ. Wón je teho dla Wukasniu wudat, so dyrbi so nješko kóžde Ejet o skalowsteje Raſy placzicj Duchomnemu w Lejnom 50, Parzowi 25. Ranju 100, Bukowi 125 a Schwiku 175 Tlt, a hewat Wucžerej w Lipoj 18, Hosnej 25, Bagenu 18, Kojožni 18, Koschin 18, Ljeskej 18, Sedliscežu 18, Reptiscežu 36, Ssuchim Göſzt 25, Ranju 12, Salužu 18, Murjewi 16, Worliž 18, Bičež-tu 35, Eym Komorowt Kantorej 10 a Rektarej 50 Toleć. — Nam je k wulkemu Wokšewenju, so méžem wuhlej Powesž wo Wuljepšenju nješ-tych Eserskich duhomnich a wucž. tiskich Mjestow ſhericj, wož. brje pak wezelimy so na tym, so je Schwicžanski Duchomny Kn. Jakubasch tež bes ihm, kothymž so hodna Pomož doftasche. Biče-wiž wón je guri rny Šeib a je w swojej Woſa-riži, hdjež so hžom nimalje 12 Ejet Eserski pri-e-dowalo nebje, w swojim Czazu jnowa Eserku bežu Eslužbu ſaložit.

Wſchelkisny.

Wókomnatn Tž. n maleho Róžka, jaſo Quhe-zown ſimerin Tž. n su po ewangelikich Krajac̄

Se Samolrenjom Redaktora.

Wudawane mot Welleretz Knihetije Budyschini.
Gjiſciejane vola G. G. Hieck.

wjazy aby mene ſwedženszy ſwiežili. W Prus-kih Lužizach ſwiežichu ionkam najbóle ſdovom-neškim Prjedowanjom a na Wgach nedžiachu tež žane wſchjedne Džjelo. Barlini biesche Wecžor w poſwieczenych Zyrkach boža Eslužba, a Wi-temberku, hdjež je Luther vohrebann, su tsi Dny ſa ſobu w Zyrkot a Schult na najwoſebniſtveho Saložerja evangelskeho Wusnočja ſpominali.

Kaž Niemiske Nowiny píſchu, da maja Nowo-katholszy nješko 330 Woſadow, ale jenož 72 Du-chomnych. Ejerſti a Róna, kottajž hjschtaj bes ſobu trochu do Roskory pschischtloj, ſtaſ ſo ſaſo ſjednaloj a to na Hnuczenje Dr. Theineru, ſko-trimž ſo wonaj wondano w Rawicžu, jenym Póſkim Mjestaſchku, we pscheć. lſkim a wujednym Dchu ſeńdzieschtaj.

Wroclawi woipali ſo w Nožy 6. maleho Róžka hjetro wulke Woſherž úſtro jeneho Mjeshjana a pſdi tym ſta ſo w Nelsbožje, so ſo jena zyla Eſwoſba, kottajž ſ3 Čłowekow wobſtejſe, ſobu ſpali Wusche tyc namakachu po niſcotryh Dnjach ſpalene Powoſtanki hſchę dweju Čłowekow.

Zitne a butrowe Wſi.

Sandženu ſobotu ſu. Žita Budyschini placzile:

Nož . . .	4 tol.	10 nſl.	tež 4 tol.	5 nſl.
Widzenia . . .	6 =	5 =	— 5 =	25 =
Deczmen . . .	3 =	15 =	— 3 =	7½ =
Worž . . .	2 =	7½ =	— 2 =	2½ =
Róž . . .	4 =	12½ =	— 4 =	10 =
Zahl̄ . . .	7 =	15 =	— 7 =	10 =
Bjerny . . .	1 =	10 =	— — =	25 =
Heduschka . . .	3 =	20 =	— 3 =	15 =
Khana Buty 15 nſl — now.				

Endżenſſa Morina

a b y

ſerske Powieszje ſa hornych Lujicžanow.

10. Číſlo.

7. Džen Maljetnika.

1846.

Worfa na ſmertnym Ložu.

(Wobſankenne.)

Žel mi je, ſo wam je njetkles nemóžu ſaſy dacj; ale ja chzu radu ſa to njeſotre Dny wam na Džecjo khodjicž. Wodaj nam! Tón Hölcej je to wulfeho Loda dla cžinič.

Herta. Merycž mi wot teho! A ty, lube Džecjo! poj ſemni, a ſlub mi, ſo Nikomu Nicžo wjazy bracž nechafš. Ty masch Worfu tak sprawnu; tyž tež tak pobožne a sprawne, kaž wona.

Džecjo. Wodajcje mi, luba Žona! ja ſawiernje neham nidy wjazy kranycž.

Herta. Kje, Džecjo! nečin to wjazy; ty njetk hiſhce newjesch, ſak hubeni a nesbožomni Raduſchi wſchitzy ſu. — Svuši pak lódnę, pschindž radſie ſemni a rel mi; ſchtož možu, chzu eji dacj. Wona njetko Džecju njeſchio ſuſcheneho ſada nadawa, a dje ſním ſebu ſtej Rhotej; pomha jím dužy Lijzjo romadžicž; pschindže tam

dój Siwy, poſtrowi Rhotu, a placie „Ty pl. cžesf, Herta?“ praſt Worfa, my dyrbeli placie. Eſy nam wodaſa?

Herta. Ach, ſhio to!! Wascha Rus a Hubenſtwo dje mi ſ Wutrobi, a twoja Luboſz a Staroſz me hnucži. Boh tón ſnes budje twoju Luboſz a Staroſz na tych Twojich johnowacj. Ja chyła eji radu njeſajke Položenje we twojej Rhotosjt ſticejicž.

Worfa. Ja ſo eji lubje džakuju ſa troji Dobrocžiwosz. Boh budje ſkoro pomhacj. — Ach, me Sasparnoſz tak pschemozuje, a psched Worjomaj ſo mi tak cžmowi. — „Ja dyrbu ſwatacž, Herta!“ Žona wona cžejzy — ja chyła eže hiſhce njeſhto proſycej, ieli ſo ſmjem. Tuto nesbožomne Džecjo je eji kranycž — ſmjem eže proſycej, Herta — dyž budu morma — — tutym ſhutym, wopuschcznym — Džecjo ſzatkam — ach! wonie ſu tak wopuschczene — ſmjemli ſo nadžijecž — — poſluchaj jt — —

Wona nemóžesche wuryczęci, a wąsny i śmierci
nemu Spanju.

Wont mienjachu, so spt, a won dżesche: „Ne-
ryč Nictón žane Szlowo; wona spt. Dy by
jenož sašy kębi pśkischka. — Herta pak praje-
sche jenu, so tu Ssmercj je. —

Raz pak won a te male Dzjeciątka njetko
Ruzyn skusnje lamachu, a żałoszjachu, to, luby
Pschećjelo, ja nemóžu wopisacj: wot teho dał
mi melczej a płakacj. Pschetož mi k Wutobi
dże, dyž na to spomnju, kaf Człowestwo we
Próchu a Hubenstwi teje Semje i Nekiernoszt
sław, a kaf wonie we kniczomnej Kraſnoszt teje
Semje nestrawe swiadne.

Wuscze, Człowiekojo! 'wulcje ważej Waznoſj
teho Žiwenja na śmertnych Łožach tych Człowe-
kow — — ty pak, kij in Khudeho nesnajesch,
wot żartujesch aby szapisch — powiedź mi, schio
mienisch, hacž je Njechón, kij móže taklej wum-
recz, nesbožomne Žiwenje wedł? — Tola ja mel-
ežu: ja was neham rozwucjowacj, Człowiekojo!
Jenož io bych ja rady chył, so bystre ſamt
ſwoje Wocžt wotewreli, a ſo ſwoladowali, dże
Sbožje a Nesbožje, Žohnowanie a Hubenstwo na
Sswiecji je.

Njeschto wot Jesuitow.

Žane Towarstwo neje wewschjich Ćiaſach
lých tak wele Žadkawoszjom wobejschlo, žane
pśkiwsczej ſwonknej Pschistojnoszt a ſvatžatej
Wužitnoszt tola tak wele Nesboža, Nepschećjelstwa,
Mordarstwa, haj wschitskich Nekniczomnoszjom na
Ludu teje Semje pśchinejlo, žane pod ludanej

Sswjatoszju a Bobožnoszju tak wele Schkeredv
a Schkodn we Kscheszijansktwi a woſebje nashei
evangelskej Zyrkti načzinilo, hacž to Towarstwo,
kij ſo po tym ſwiatym Meni nascheho Sbožnika
menuje. Bewschjich europejskich Krajach, haj tež
we druhich Dzjielach nascheje Semje a we kójdym
Ljaciotyku, tak dołho hacž wobstejt, je jich ſu-
rowe, ſchłodne, haj źadlawe a rubežne Kneſtvo
te najhórsche Nehornoszje porodžile, kij wopraw-
dzie cžertowſku Skosz a Besbóžnosz wopokaja a
tež hłschčen we naschich Dnjaſch neje jich Poža-
dliwoſz po Kneſterſtwi we ſwietnych a duchom-
nych Wjezach pſchestala. Taſki ſchiódny Nepsche-
cziel, kij jenie ſmjerom neležt, ale wſchudzom a
pſhezo ſwoju Tyſlbu napinenu, ſweje Bronje a
Wojſko pſchihotowane ma, ſaſkujt wjeszje wſchu
naschu Kedžbliwoſz a Wachomnosz. Jesu i to jo
— telej Meno je pſches zyłe iſt Sta Ljeſ ſiſhu-
djom jenož traſhny Synk mjeſko. (Pſch. d.)

Kscheszijanska Wucžba w Serskich Schulach.

We ſnajomnym Pschisłowi ſo praji: „Schiož
ſhypasch, to melesch.” Tohlej móže ſo ſe wſchym
Prawom na dotalne Rozwucjowanje nascheje
Serskeje Młodoszje w Kscheszijanskiej Wucžbi na-
ložić. Pschetož ſo ſo w njezjichim Ćiaſu wſche-
late Dzjelenja a Woſtupenia Wjery dla stanu,
to neje jentczny Wina pſchitomneho Ćiaſa, ale
wulki a cžekli Dzjel ſu ſańdžene Ćiaſki ſawino-
wale. Hłjom we naturskich Wjezach placiſi, ſo
ſa cžim hacž Njeschto ſa Pschichodnoſz pſchihotu-
jemy, ſa tym tež potom je. Taſhlej ma ſo io
tež po Duchomnym. Wtęzimy ſo we Duchu jeno
do ſańdžennych Ćiaſow a wobledžbujm ſwjeru,
kaf a na fajke Waschnje ſo w Schulach a ſDzje-
lom tež w Zyrkwjach Kscheszijanska Wucžba Mło-

doszi ſobudžieſche a roſſudžny te pomozne Wje-
žy abn Šrjedki, kotrež ho ſtemu ſložihu. Kož-
dy, kiž je Šwiedki ſańdzenych Čaſow, dyrbi ſo
mnu wotſwiedzic̄, ſo to Aħſħeſtjanſtwo, kotrež
njehdh Wucžerjo Młodoſz wucžachu, husto doſz dale
nicžo nebję, hac̄ hole ſi Hlówy Raufknenje, pſchi
ſoichymž pak Rosom a Wutroba zylje newobdzikanej
a puſtej ſamostaschiej. A ſhtoda fu njetko Płodny
tehdawſcheho Waschnja Wucženja? Wotmowljenje:
Neroſom w duchomnych a ſDželom tež w kwjet-
nyh Wjezach; ſjennym Eſlowom: tolsta Blud-
noſz. Tohlej Hubenſtwo a jeho wulku Schkodu
ſa Psichodnoſz drje pſched pec̄ a dwazecži Lje-
tam i ničton bes herſkim duchomnymi Wucžere-
mi lhepe nejnajesche, hac̄ neboh! Kn. Superdenta
Bohl Wojerezach. So by tajfemu Nebožu, ko-
trež tón cžeſny Nebožicžki wieszje we Duhu wi-
djiſche, Gadjewk do Pucža połožiſ, da powola
wón czaſto Schulſkich Wucžerjow Wojerowskeho
Kraja kſevit a wucžesche jich bes druhim tež, tak
dyrbja biblijsku Historiju a nabóžniſku Wucžbu
we Schulach wucžicž, tak ſo neby jeno Pomjat
Džecži, ale tež jich Rosom a Wutroba ſajatej
byloj. Džak bydž jemu a Bohu ſa to! Tuta Pró-
za neje bes Požohnowanja ſamostala. Tón cžeſ-
ny Nebožicžki wobeńdze pak pſchi ſwojim dobrým
Mjenenju na krótki Čaſ ſchödny Smólk, menuj-
zny tón, ſo wón na to džielasche, wſchitke Scerske
Schulje ſwojeje Wokolnoſſje do Njemiſtich pſchewo-
brecžicž. Ale bórny dohlada ſo wón, kajka Schkoda
ſa Lud a jeho Rosſwjetlenje ſteho naſtači dyr-
bi. Teho dla pſchitka ſo wón, ſo maja Wucžerjo
Scerske Džecži we herſtich Schulach biblijsku His-
toriju a Aħſħeſtjanſku Wucžbu niz hinač, hac̄ we
Scerskej Rycži wucžicž, a to na tajke Waschnje,
kaž bje tych Wucžerjow predn ſam roſwucžowat.
Eſamón njezischt dostoyný Kn. ſeminarſki Direk-

tar Fürbringat we Bolesław, kiž bje hac̄ do
Ljeta 1845 Superdenta Wojerowskeho Kraja, na-
piša, hac̄ runje jađyn Serb neje, tola we tej-
hlej Maležnosći do wucženskeho Blana ſa Schulje
Wojerowskeje Semje tajſhlej kħutne a wažne
Eſlowa: „Bjeda temu Wucžerej, kiž żane
ħerske Džecžo pſchi Wucženju Aħſħeſ-
tjanſkeje Wucžb y njemſk prascha!“ A
kralowske Knežerſtwo w Ligniży je jeho porucžne
Wustawenja ſa Schulje dobre rjekalo, a tubli
Porucžnosz ſe ſwojim Podpišmom wobtwerdiſlo.

Sm. starſcht.

(Wobsanknenje pſchichodnje.)

Boh na Parſchonu uelada, ale we wſchjém
Ludu, ſchtuž ſo jeho boji a prawje cžini,
tón ſo jemu lubi. Zaproscht. Sk. 10, 34, 35.

1. Pſched Rota njedy nebeske
Eſu pſchitke Duschje wſchelake..
Se wſchelik Lodom, Krajow fu,
A wſchelku Wjeru wusnachu,
Eſo džiwachu pak wulžiſhne,
So pſchindu tudy tomadžje.

2. A bes tym, ſo ſo džiwachu
A dodžiwach ſo nemžachu.
Knim ſwiaty Bjetyr pſchitupi
A kħjetro jich tam naſwari:
Tej' washej' wſchelkej' Wjeru dla
Eſu tola jene Nebeža.

3. Tu płacza druhe Sakonje,
Niz washe Wjeru Wusnacžje;
Tu Rutskhód ſlutej' Nadu je
A ja ihm, hac̄ ſchtu cžinesche.
Ečto pomha Wjeru Wusnacžje,
Štuž hewak pſchithym Schelmu bie?

4. Schiož predy njeđu prjedowach,
To placiž hiszczęze Nebesach.

Ja džach: wot kuda wschiitebo
Schluž Eswiečzi Boha boji so,
A prawje čint, to je ton,
Riz Werschnemu so lubi wschon.

5. Wy sze ſej Ebójnož wotrekli,
Sso husto kłudnje ſudžili;
Tu widžicze, schiu ſbožny je,
A koho Boh Knes lubuje.
Te Klucze k Razu Božemu
Do čłowěſkich Rukow nępschindu.

Wschelfisnij.

Nedawno bu Wrótsławski Seminar, hdjež
bjechu bes Wucžeremi a Seminaristami wschelale
Psihekoru naſtak, na kralovsku Psihikasnu sah-
natu. Vecžor teho sameho Dnia, jako so to ſta,
ſhromadžichu ho czi Seminaristojo hiszczęze jun
Krocž w modleniskim Sali, ſaneſechu tam ton
Khyrlusch: „Jedn twerdý Hród je naſch
Bóh Sam” a poſylnichu ho psches to a psches
Modlitwu, kotruž jedyn Seminarista praſeſche,
ſneſenju ſwojeſe neſvožomneje Psihichod. — Tu-
tym Seminaristam je pak tola wotpusčere, ſo
móža w ſwojim Čaſu wucžerſku Prubu ſcžinčz,
a wont teho dla mot wuswoleneho psihičodneho
Pomekana cžiſſje wotſorežent neſſu.

Rjemſke Nowiny piſaja, ſo ſkoro we zyſej,
pruſſej, ruzowſkej a kejzorſkej Polſkej Polazn
Bronje psihičaja a njewneje psihečzivo tym, jim

neſpodobnym zusym Kneſtwam poſtawaja ſ tym
Woipohladanjom, ſo wot tuteho Zusyh Kneſtwa
woſwobodžicj a ſwoje stare, wulke polſke Kraleſ-
wo wobnowicj. We Krakawie je bes Polakami
a kejzorſkim Wojakami krawnej Bitwi psihičko,
we kotrejž Polazy dobyču, a Wojakow ſ Mjeſta
wuhnachu.

Resbožje. Sańženu Ssobotu (28. mał.
Róžka) Vecžor wokolo 8. wundze we delnej
Hórzyn pola Mjeſta Wohen, kij pschi ihm wul-
kim Wjetri traſchnje ho roſſhjerſche, a psches
kotryž 3 burske Kubla, Korežma, a wjazg dñzli
20 druhich Kejjow a Twarenjom ho ſpalichu.
Nufa tych, kotryž tuta Resbožje potrebi, je jara
wulka: malo je teho, schiož bje móžno, Skajen-
ju psches Płomjo wutorhnycj. Kn. Ryčník
Schmidt we Budischini proſy ſmjeſne Wutroby
wo ſmjeſne Dary ſa tych wot Resboža potrebe-
nych Khudych. — Stejo wostachu kneſti Dwór,
Schula a njeſotre druhe Twarenja.

Žitne a butrowe Wifí.

Sandženu Ssobotu ſu Žita Budyschini
placžile:

Rož . . .	4 tol.	5 nſl.	tež 4 tol.	— nſl.
Pičenja . . .	6 .	2 .	— 5 .	22 .
Zecžmen . . .	3 .	12 .	— 3 .	7½ .
Worž . . .	2 .	7½ .	— 2 .	2½ .
Réh . . .	4 .	12½ .	— 4 .	10 .
Zahly . . .	7 .	15 .	— 7 .	10 .
Bjerny . . .	1 .	10 .	— — .	25 .
Hejduschka .	3 .	25 .	— 3 .	20 .

Khana Butry 15 nſl. — now.

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawane wot Wellerez Knihernje Budyschini.
Egiſhejane pola C. G. Hieki.

Endženſſa Rownia

aby

Serske Poweszeſte ſa hornych Lujiczanow.

11. Číſlo.

14. Džen Maljetnika.

1846.

Njeschto wot Jesuitow.

(Dalewedenje.)

Njeschto wot jich Maſtacza, Wuc̄bow a Maſtajenja, kaž jich ſuroweho Sakhadjenja ſhoncji, nemože nikomu nespodomne byc̄.

Towarſtvo Jesuitow je wot Ignaza Loyolje ſaložene, kij bjesche najmłodſi Eſyn jeneho ſchponskeho Seinjana. Wocžehneny na kralowſkim Rodzi ſtupty won do Wojska a bu pschi Woblehnenu jeneho Mjesta 1521 ſraneny. We Časzu ſwojego Hojenja cžitashé won, dokelj bjesche jemu Čas dolhi, wſwelke Powedanja wot Gswjatych (Bamžiczk) a jeho Duscha ſtoži ſo h̄jom tedom zylje na tajke ſpodžiwnie Wjez̄y, tak ſo tež won wobsankny, njeschto woſebne a newſchjedne dolo- nečj. A mopravdzie, won je to wuwek, kčo- muž jeho tedom, kaž wudawaja, ſwjata Maria powela.

Galo bje trochu wocžerſtwil, wotpokoži ſwoju

wojersku Draſtu k Roham Marineho džiwyc̄niateho Eswečecža a ſlubi we Rhudobi, Modlenju, Wachowanju a Krjudowanju žiwy byc̄, ſchtož jemu Čert, kaž ſo jemu ſdashe, wſchudjom wobarashe. Dwje Ljecjt poſdſiſcho czechniſche do Jeruſalema, wrózti ſo pak h̄jom pſchichodne Ljeto ſaho a pocža we Barzelona ſacjonsku Ryc̄i wuknyc̄. Dokelj pak jara wele Čaſha ſ Wobro- cjenjom neprviwych kloſchtyrſkich Knežnow pſche- cžint, nenawukny wele a dyrbesche, wot Kubo- warjow tuth Knežnow sahnaty, borsy cžeknyc̄.

Tola wuknische won we druhim Mjesci dale, pocža prjedowacj a ſwoje nehańbite Proſcherſtwo hnacj, pſhindze na to do Pariza, dzej pſches ſiroje Proſcherſtwo we ſrótlikim Čaſzu wulke Kubla nahromadjiſt ſzym, ſo młodych bohatych Luj- dži wobrycža, tež we Rhudobi, kaž won, žiwi byc̄.

H̄jom ſahe bje Loyola wobsanknył, ſo k Sa- ložerej noweho Rjada aby Towarſtwa ſežnicj a neda ſo pſches ničjo we tym molic̄. Tehodla

labasche jenož sprawnego Časa, so by Bamja sa swoju Wjez dobył, a so by tónlej to Towarstwo wobtwerdżił. Gladnoš temu nedasche volho na go čakac̄.

(Psichodnje dale.)

Rhodeszjanska Wuc̄ba we Sserstich Schulach.

(Wobsaukenje.)

Hžom nimalje dwazec̄i Ljet je na Poruc̄nosti krajneje Wuschnosje Wuc̄ba we wschitkikh Pruskih Schulach a po räjkim tež w Sserstich tak složena, so ho niz jeno Pomjatk Schulerjow samy swuc̄zuje, ale tež Rosom podokonja a rošiaſnja, a jich Wutroba s dobrymi Sac̄zuc̄zemi sa wscho Ahwalobne a Wujitne sahorja. Wujitnosz tajsejehlej Wuc̄by so pak we wulkej Djelbi naſich Schulow wopokaſala neje, dokelž je wele Wuc̄zerjow Ssersku Ryc̄z swetscha se schulskich Swów wuhnalo, a psches tohlej nefmane a iſkódné Čínenje nejsu Wuc̄erjo predawſhe Hubenſtwo, lotrež Rosom a Blud rjeka, pomenischilt, ale wele Kręz powetschili. Nejeli Bludnosz w Naboznoszt byla, da hahlej njetko je. Aby chze mi to Riechtion saprječ, ton dži do ſerskich Woſadow Rotentorskeho Kraja a pscheswiedz so tam.

Ehiož pak spómnene Hubenſtwo w njekšim Času w Sserstich Schulach woſebje plahowac̄ pomha, je to, so w tych samych Schulerjo Mjesto Ratchismuſa, Ezenſkikh a Biblijow jeno njekške Njemiske lasowanske Knihy pschi Lasowanju nabožuju a pschi tym jara ſriedka to, schtož laſuja, tež rosemja. Tohlej je sa ſerski Lud jena jara ſchłodna Wjez. Viheiož hdži ſebi Sserſkej Djec̄zi we Schuli prawe dokonjane Snajomſtwo ſ Ratchismuſom, je Ezenſkimi a ſ Bibliju nenadobudu,

ja prascham Różdeho, hdžeha druhdže dyrbí ſo jtu to dōſtac̄? Samjernje pola Woranja, Ssyc̄zenja, Młoc̄zenja a t. d. niz! Snano pschi pac̄zefſkej Wuc̄bi? Schto ta ſamože aby, ni ſamože na to nech ſebi kóždy ſam wotmolwi. — Saſo ſo praſi: Schtož je laſowac̄ naukuſnył, tón može ſo we tych po menowanych Knihach pschi dalskich Ljetach a jaſniſkim Rosom ſam wot teho a tamneho do weſz. Haj, hdži by temu tak bylo! Tow ſo ſtigliipom prascha: Roſemich da tež, ſchtož laſujesz? Wotmolwenje: Kak možu roſemic̄, hdži mi Ničton newuſladije. Biblijow many bes Sserbam̄ doſz, ale tola žanu tajku, itž by Tekſt wuſladowala. Esame nedzelske Prjedowanja tutón Brach doſadziež nemoga, dokelž Djec̄zi ſtaſkikh Schulow, hdžež ſo wscho Njemiski wuc̄z, tak dónđene nejsu, ſo bychu wscho wot Prjedowanja ſroſemili.

Teho dla, kótryž ſchulski Wuc̄zeř a Duchomny wschón možny Čaſ a Prožu na to newažt, ſo ſebi ſerske Djec̄zi roſomne Snajomſtwo ſe Sserſkim Ratchismuſom, ſe ſerskimi Ezenſkimi a ſe Sserſkej Bibliju ſobu ſe Schulje neneſu, tón plahuje wulku Schkodu bes ſerskim Ludom, a to budje jemu we ſwojim Čaſu cz:žte Samolwenje načiniež. Prawe, ſroſemliwe a roſomne Wukladowanje týchlej tñoch Anthow we Schuli a družde budje ſerbow ſejdu Čaſ psched Bludnoszju we nabóžniſkikh Wjezach a Kaležnoszjach ſwarcowac̄. Steholej ſo widji, fakt nusne wone ſa ſerske Schulje ſu. Nech ſo teho dla te ſame koždemu ſerskemu Djieszju, itž Schulu wopnjuje, do Rukow dadža, a nech njemiske Knihy te ſerske dale ſe ſerskich Schulow newotcjiſchzują. Psches to nedyrbi pak njemiska Ryc̄z ſe ſerskich Schulow wutupena byc̄, Bóh to nedaj! Njemisku Ryc̄z dyrbja ſerske Djec̄zi we Schulach jara ſpróznie wuſnyc̄. Schtož pak praſi, ſo ſo to psches hele

Čítanie aby časowanie we njemskich knihach a
psches podklóčzowanje serskeje Ryczie stane, tón
šo móli. Tola wot teho čzemu druhí Krócz
wobshjernje recjecj. S m. starší.

Dokelž šo jich wele prascha, tak to pschindje,
so dokti Čjaš žane Spjewancžka wjazy we No-
wini nesleja a mlobži! Luhžjo tola husto jenož te-
hodla ſebi Nowinu kupja, ba dyrbja wot njek-
ſaho dyb a dyb njekotre tajke nowe ſa Luh ſo-
budželene bycž.

Božme Lubej.

Po njemskim kožu: Ade, mein Schatz und ich
muß fort ic.

1. Bydž božme, moja Lubcijčka :::

Ja dyrbu cjahnučž,
Wot tebe stanycž,
Na Precžki htcž.

2. Mi sawdaj bjelu Rucjicžku :::

Ja dyrbu drudže,
To žel cji budže,
Ty neplakaj.

3. Ja chzu, ja du na zufy Kraj :::

Mjej ty ſo renje,
Hejſo ja ženje
Wjaz, nepſchindu.

4. Widžisch ty Ród tam na Hori :::

Nimo toh' Roda
Tam bjezi Woda
Raž gljeborna.

5. Raž ſo ta Woda nestaja :::

Tak neham wostacž
A ty me doſtacž
Rjetk nemóžesch.

6. Hejſ budža twoje Luboszja :::
Raž Woda czista,
Da dyrbischi wjesta
Pak moja bycž.

Wschelkisny.

Wele Prussich Serbow ma njeiko ſwoju
wojerſku ſlužbu pola teho Wojerſwa woſhlu-
žicž, kotrež we Pruskej Polskej ſtejt a taho dla
budje ſnano njekotrykuliž rad cžitacž, tak ſo tam
ma. Hlžom pſched njekotrym Čjaſom bu pecža
Pruskeju Kralej psches jeneho Wuschka krajneje
Wobory (Landwehr) pſcheradžene, ſo mala Djielba
Polakow na tym džjela, ſo by ſo Luh i Speczen-
ju pſchecžiwo Wuschnoszt narabik. Kralovska
Polizija a druzh Sastojnizy dōſtachu teho dla Po-
rucžnosz, ſo ſa tym krucžje wobhonecž, a wuſlje-
džicžu tež po Khwilli, ſo ſo wopravřje Njekotři
mo to prózuja, ſo býchu, dokelž ſo jím Polski
Luh a jeho Rycž jara podklóčzowana ſda, njekotře
Mucženje w Polskim Kraju ſaložili. Na to bu
wot Wuschnosze wobsanknene, ſo dyrbí ſo do
Pruskeje Polskeje k tym Wojakam, kotliž tam hlžom
ſu, hishcze wjazy wojerſkeho Luda poležicž, a ſo
dyrbja ſo cji, kliž na to Mucženje džjetaja, ſtere
ljepe ſpopadowacž a do Jastwa ſadžicž. Njeiko
pſchicžezchu ſe Schlesynſkeje, Bramborſkeje a Po-
morskeje we le Wojakow a wobſaržicžu nimalje
wſchilke Mjesta a Mjestaſchka. Zako bje ſo to
ſtalo, pocžachu Sastojnizy tych Mucžerjow koſicž.
Hacž runje ſo woſtachu, ſo móhl drje pſchi tym
Luh pſchecžiwo nim poſtanacj, da ſo tola nichon
hibnýt neje a wont ſu kóždeho ſadžicž móhlt,
kotryž ſo jím teho winowatý ſdashe a móže ſo
njeiko wocžakowacž, ſo budže w Pruskej Polskej
Mjer wostacž. — Na druhim Róžku Polskeje,

w Krakow i, schtož je swobodny Stat (Freistaat) s Mjestvum a schjetrej Dželbu Kraja, je pak Revoluzija wudyrila, to rjeka, Lud je postanyl a je Wuschnosz wobhadžil a ſebi na jeje Mjesto druhu poſtajil. Po wjekym Wustawku ſejachu Krakow i Khježorszny Wojszy, tych pak ſu Burja a druh Lud pak ſabili, pak wuhnali, pak jatych wsalt a tón revoluzjonist Remjer a Nepokoj je ſo tež njetko do Galizijiskeje, hdzej tež Polazn hydla, roſchjeril a je hžom wele Ludzi wo Žiwenje pſchijschlo. W samym Krakow i je tu Khwi- lu wjeky Mjer, a ta nowa Wuschnosz je wſcho tak derje, hacž ſo to cžiniež da, ſažo do Rjadu ſtaſila. Dokelž Krakowska Semja s Pruskim Kra- leſtwom meſuje, da je tež tam wele Wójska pſcht' cžahnulo a móže ſo ſnatž ſtacj, ſo budža Brusy a Khježorszny Krakow wobhadžicž.

* *

Prøftwa.

Hžom pſched njeſotrym Čaſkom ſpomnichmy na to, ſo byhu ſo te Rezenſije naſcheho ſpje- wanskeho Eſwedjenja, kotrež ſu do Zirkulacij date, we jich Wobkhodži po Wložnoszti poſpjeſchale. To je ſo njetko drje ſtalo, tola niz ſe wſchitki; pſhetož Čjette Nowiny „Kwety“ a to Čjisto 131, kotrež dyrbesche hžom wokolo noweho Rjeia w Budischini bycž, tam hſicje pſhezo dōjſchlo neje. Teho dla prohymy tudy luboſnje wo to, ſo bn ſo to po prijedkpiſanym Redži ſkere, ljepe do Budyschina wobſtarako.

Sm.

A Rjeſchemu Gustav-Adolf-Wustawa a na Žadanje s tým Raſtajenjom, te Wolpohladanja, Wuzuk a Małeznoſſje ieho ſa zylu evangeliſtu Zirkwej tak wajneho Ŝenocjenſta Gustav-Adolf-Wustawa Šerbam bole ſnajomne cžiniež, jich we

tutej Wjedy roſwuciež a ſa nju ſahorlež, wu- dzechu we tuthy Onjach Knigk;

Ta ḡyrkiwinska Ruska naſchich evangeliſtich Slobuſſcheszjanow druhich Krajach, a Guſtau-Adolfſki. W uſtau wopisani wot G. T. Jakuba, Duchomn. we Budischini.

We tychsamych namakach Wotmolwenje na te Praschenja: 1) Schto ḡyrkiwinska Ruska je. Pit- far ſpomni tudy na te wſchelke Wobczežnoſſje, Strach, Staroszje a t. d. fiz maja cjt we druhich Krajach roſproſcheni Bratſja naſcheje evan- gelije Wjery ſnesz we Raſtupanju tych naſnu- ſtich, ḡwiatych Maležnoſſiach Eſchelſianskich Wutrobow ſa duchomny Troſci a Roſwucjenje ſ Bojeho ſſlowa.

2) Dje je taſka ḡyrkiwinska Ruska? Šso ſru- djicž a žarowacj dybisch, Eſchelſiano, dyž wo- pomniſch, schtož tudy ſhontſch, we ſak wſchelkich Krajach evangeliſcie Wjery Bratſja twojeho Džel- bracja a twojeje Pomozy potrebaja. 3) Rak može ſo pomhacj? 4) Schto je ſo hacž dotal ſa nich ſtalo? 5) a 6) Šaloženje Gustaw-Adolf-Šeno- čenſta we druhich Krajach a we Sakſonſtej wopisane. 7) Tuto Ŝenocjenſto bes Šerbam. Tudy je ſpomnene na te bohate ſmjeſne Dary, kotrež Šerbyo hžom ſa tuto Ŝenocjenſto darili, a na te 3 berske Towarſtwa, fiz we Barcji, Klufchu a Hucžini ſo ſaležichu. 8) Wu- žuk iajkeho Ŝenocjenſta. 9) Schto ſo dale Koždemu cžiniež ſaleži? 10) Sakſonne Wustawki we Wuzčawku. Schiuž da bes Šerbam, derje ſeſnawſhi te duchomne Dobroty, kotrež móne we ſwojej Zirkwi wuzima, to Žadanje ma, ſo byhu juſi Bratſja runych Johnowanjow džielomint byli, ion nech to, schtož we tuthy Knigkach ſhont, ſwjeru wopomni.

K doſtaču ſu teſame ſa $2\frac{1}{2}$ nsl. pola Kn. Jakuba a we Wellerez Kniherni we Budischini a pola Knihwjasarjow; ſchluž 15 tych Knigkow romadu kupi, doſtane je ſa 1 Dlr.

Roj . . .	4 tol.	—	nsl. tež 3 tol.	25 nsl.
Pſchenia . . .	6 -	-	5 .	20 .
Iecžmen . . .	3 -	10 -	3 .	5 .
Khana Butry	14 nsl.	4 now.		

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawane wot Wellerez Knihernje Budischini.
Gjishejane pola G. G. Hiegi.

Zydzienſſa Nowina

a b y

ſerske Poweszeſte ſa hornych Lujicjanow.

12. Číſlo.

21. Džen Maljetnika.

1846.

Njeschto wot Jesuitow.

(Dalewedzenje.)

Luthyrowe ſłowa klinčachu pschezo dale, jeho Pschezielow bu wſchidnje wjazy a jeho Wuc̄ba rojefche Bamjowemu Stolej wele Schkodę. To bje witana Wjez. Njeiko Bamjei poſluzic̄, njetko jemu Pomoz pschinesz pschezimo tajfemu Niewedrej: to dyrbefche temu, kij to samójefche, kraſne Psłody nesz. Lyola to wſhitko ſwojim Pschezelam roſkladje a woni do teho ſ Weſelom ſwolichu. Weſelje czechnic̄u do Roma a woprawdzie ſo jtm radji, wot Bamža dwaj wucžerſkej ſtekaj a tu Dowolnoſz doſtač, ſo ſmiedja we Prjedowanjach a hewak na kózde mózne Waschnje na c̄lowiſkih Duschow Ebogu džielac̄. Bóry na to, 27. Oktobera 1540 doſta tón Rjad píches woſebne bamjome Piſmo Woſtwerdzenje a to Mieno: „Towarſtvo aby Wojsko Jeſuſowe,” tola nedyrbeſte ſwoprijeſka wjazy hac̄ 60 Etatowow mjeſci.

Ignaz ſo najpredy mudrje woſarasche, Zenerol aby Najwóſchi teho Towarſtwa byc̄, bu pak tola ktaſkemu Doflojſtu wubrany. Woſebje na Roſwucženje Młodozje, kaž tež na Woſtrocženje nepotſiwyh Žónſkih, jako predy we Barzelona, naložt wón jata wele Gjaſa. Pschitnym pak nesaby wón ſwojich Pschitwiarjow pschispo- reč a ſwojemu Rjadu nowu a woſchjerniſchu Džielawoz pschipofasac̄. Pschezo kwersheſ Mozy a woſcheſi Čeſti bu to Towarſtvo poſbjehnene. Na Bamžu, kotrehož mózna Podpera Jeſuitojo bjechu, mjeſachu woni ſaſo najhylniſchu Pomoz; jako ſpowedni Wožojo najmózniſich Werchow dobychu Mož na krajnych Wustajenjach a Swadach, a ſhtož ſo jim ſwoprijeſka neporadji, to weđichu psches wſheltku Wuschiknoſz a Leſz dobyc̄.

Na tajke Waschnje ſo Jeſuitojo nemóznie roepſchjeſtrechu. Wokolo Pełozyn woſominateho ſtothika mjeſachu 22,650 Sſobustawow, wot kotrejch bje Poſoža mjeſhnissku Sſwecjiſnu doſtała, mjeſachu 24 Profeſſheſſow, 669 Kollegijow,

176 Seminarijow, 61 Novikhejjow, 335 Riedenzow a 273 misionskich Ssydlow we evangelickich a pohanskich Krajacach.

Ale ruczischo schjzen, hacž bje ho posbjechnylo, dyrbesche to Towarstwo swoju Krajnosz sažo shublcz. Jesuitow Czeszjelakomstwo džiesche psche wšje Mesh; woni chždhu aby knežicž aby skaſycz a tym pschithotowachu ſebi ſamt swoje Ekazenje. — Jako besbózne, ſawedz tſke a ſchłodne Towarstwa buchu najpredn f Branzowskej, potom ſe Schponskej, Neapela a Malta wupokafani, hacž mjejachu runje hſchzen na Bamju Klímani XIII. móznu Podperu, kiz wſhje Žadana, ſo by jich horjesbjechnył, wot ho wotpofasa. Hinajſcheje Myſlje bje bliſchi Bamž Klíman XIV. kiz we Ljeczi 1773 Jesuitow ſa zylu Semju horjesbjechny.

Tym paſ nebjechu na žane Waschnje zylje wukorenent, pschetož f Džielom da jím ruffowſka Khejzorſka Ratharina we swojsk Krajacach Wukhowanje, f Džielom hecžachu ſo potajnje a bjechu ſebi jenož druhe Meno ralt. — Ale tež to dyrbesche ſo ſtacž, ſo ſažo horjewſacži a wot Bamža ſa prawych ſpōsnacži buku. Tím bje ſo menuj-žy poradžilo, teho wot Napoleona wotkazeneho Bamža Piuža VII. ſa swoju Wjez dobycž. Ton ichodla wobtwerdži ſažo jich Prawa ſa Ruzowſtu a Litthawſtu 1801 a ſradžu tež 1804 ſa Ežilissku, a ljudom bje móz 1814 wot ruffowſko, bramborskeho a jendjelskeho Wercha ſažo do swojej Mozy ſtajeny, da móz 14. Augusta 1814 Jesuitow ſažo žvje ſe predawſkim Waschnju horjewſa. We Schponskej doſtachu 1818 wſchitke swoje predn ſ hubene Rukta; we tymſamym Ljeczi ſawoki jich ſchwajzarſki Ranton Freiburk

ſhebi. Temu napschecžiwo paſ dyrbjaču 1. Januariuſa 1817 ſ Peterburka a ſ Moskawy a Mjerza 1820 ſyklej Ružowſkej czechycž. We tej Wukasni, kiz jich wupokaze, rjeka wot nich: „Szwata Pschitkuschnoſ ſa Woczechnenje Młodziny je jím naſkadžena, ſo býchu Rosom psches Poſnacſje, Wutrobu psches Wjeru roſhwjetlili. Woni paſ wot wužtwaſa neprawje taſke Dowjerenie a ſawedu tu newjedomnu Młodosz. Hacž runje ſamt Sneženja potrebaja, ſchjepja do Wutrobowa nezmilnu Neſnežliwoſ ſ.

(Pſchichodnje dale.)

Sholje. Wóndano bjech Delnych Lujzach. Hacž runje ſprjedawſcheho Raſhonenja wedži, ſo ſebi delnjoſtersky Duchomni a Wucjerjo ſwojich herſkich Woſadnikow ſtoto ſa nicžo newaža a nedžerža, a teho dla mało Poljepschenka w Zyrkwinstwi a Schulſti delnych Serbow wocžakowach, da je ſo mi tola hſchze mene dóſtalo, hacž ſebi myſlach. Pſchetož ja myſlach ſebi, njekotry Člowek druhdy, když tež bo žu Wolu dopóſnat neje, tola ežlowſkej Pſchilaſti poſlucha. Pſched malym Čaſkom je paſ wot kralowſkeho Konſistorſtwa Wukasnja wujschla, ſo dyrbí ſo herſka boža Selužba be-wſcheho njemſkeho Pſchimijeschka džeržicž. Weſej Nadžiſt, ſo ſo temu tak ſmije, džiech ja Hródku ſe Mſchi. Ale hlaſcje! ſak tam ſakhadžeja. Jako bjech do pjeckije, ſwjetleje a ſe herſkim Ludem, móhł tež, pschepelneneje Zyrkwicžki ſtupiſ a ſo na Rhot podał, nesaneſe ſo Rhetorſch ſe herſkikh Spjewarskich, ale njemſki Spjew ſo ſpjevaſche, a to hſdčeje psche wſchu-Mjeru doſt. To mi hnyd Wutrobu napelni ſ Hórkoszu pſchecžiwo duchemnym Saſtojniskam

tuteje Wošaby, kotsiž ani božu Wolu spósnacj nemóža, ani Pschitajnu khcheshijsanskeje Wuschnosjje dopelnicž nôchzedža. Jako bje tón Spjew wuspjemaný, pocja jedyn po bursku swoblekany Čłowek podla me Szenje cžitacj a to k mojemu wulkemu Weſelu w ſerskej Recžt. Aha! pomyslich ſebi, njetko drje to po ſersku dale poñdže. Ale, Boh ſwamuj! po pschecžtanym Szenju spjewasche ſo ſaſo njemski. Po Ahrwilli pschitupi ſerska Nedželnicža ſe ſwojim Pschewodom, pschetož tam tež Rmotsja ſ Nedželnicžu ſe Wschit du, k Woltarej a jako bjesche Duchomny na woltarjowe Ekhodženik poſtupil, wocžichnychu Spjewario. Ja ſebi htžom khwalach, tak derje gzym trechik, dokelž budu Wužohnowanje Nedželnicžie po delnjoſersku ſkyshecž.

Ale Šemoržje! Pschetož, jako Duchomny potom ſwoju Recž djeržesche, neſtyschach nicžo, hacž njemiske ſantrowanje. Ja pak tola hſchcje w Zirkwi wofatach, pschetož ſchtó je ſzepitliwichti, hacž ſerbi?! Po Wužohnowanju spjewasche ſo ſaſo njemski a na to pocja Duchomny na Aljetžu prjedowacž a to njemski. Njetko mi Wutroba cžissje ſpaný, a ja mjejach jenož jenicžy tón Troscht, ſo bjech we ſerskej Zirkwi tola ſerske Szenje ſkyschat. Jako pak potom ſebi wobmyſlich, tak nekhscheszijanshy tola Duchomni tudy ſe ſerskim Ludom ſakhabzeja, ſaſtyschach na jedyn Ras ſerke ſtowa a hlaſ! Duchomny ſjenym Dobom ſerski prjedowasche a kaž ſo mi ſdasche, wele ljepe, hacž njemski. Po Prjedowanju ſpjetwasche ſo ſaſo njemski. A tak wele Njemzow ſnadž we tutej Zirkwi ſe Wschit bjesche, dokelž ſo taſhlej wele njemiskeho nało žowasche? Wotmolwenje: An i jedyn. A bych ſebi Njemzv lubičž dali, hdý by jím jedyn ſerski prjedowal? Wotmolwenje: Ma žane Waschnje. Cžeho dla pak ſo ſerbam tak hubenje dže? Wotmolwenje: k prijenemu, dokelž ſwoje Prawo a ſwoju Schkodu derje doſz neſnaja, a k druhemu, dokelž maya tež

tam a ſem pak bojaſnych pak neſwjetnyh dučomnych a wucžeſtich ſastojnikow a t. d.

Pola naš ſo druhdy, Bohu žel! tyranzy doſz ſ Wobhadjowanjom ſerskich dučomniskich a ſchulſkich Mjeſtinow cžint, ale tak mało Gswjedomnja, kaž Delnych Lužizach, drje tola jedyn na zylym ſewjecži nenamaka. Tam ſu wónbano Kandidacži ſersku dučomniſku ſlužbu we Iſchadowſtej Woſadži dali, kiž prjedowasche: „Boh luby Knes tſyla*) ſwjateho Ducha!” a chyzſche pak prajicž: „Boh luby Knes ſzele** ſw. Ducha; a dale je wón tež prajik: Hdyž ſo Khory porođiſt” — ſa: Hdyž ſo Khory po koži; — a bewak bes druhim tež: Boh ſkoba (ſkuba) tež te Ptacži; a težo runja. — So Woſada taſkehohlej huſbencho ſerba mjež neħasche, to može ſebi ſoždy myſlici, ale wuschit dučomni ſastojniſky ſu jeho, hacž runje wubernych druhich Kandidatow mjejachu, tam tola poſtaſiſt. No, to khcheshijskwo, kiž budje ſo tam pschichodnje naplahowacž, to budje wjesje tež njeſchto hōdne!!

Pschi wſchitkim tutym žałoznym Hubenſtwi, w kotrymž delni ſerbiſko tija, pocžina ſo pschego tola ſdacj, ſo jím ljeptſha Pschichodnosj kćije. Pschetož dwaj Kandidataj, Kn. Markus a Kn. Nowka, ſtaj psched njeſtrom Čaſkom delnjoſerbijskemu Duchomniſtu, jako to ſamo w khocjezu na Synodži ſhromadžene bjesche, Petzhyju pschepodačoj, we kotrejž wonaj wo to proſytaj, ſo by ſo tym Rekmanosjjam a Reduſchnosjjam, kiž we delnjoſerskim Zirkwinſtwi a Schulſtwi kneža, ſtere ljepe wotpomhalo. To je Delnych Lužizach khjetru Haru a wele Powedanja načjntlo, ale hacž dotal mało pomhalo. Dale je Kn. Duchomny Richtat w Kojovi ſersku božu ſlužbu wot njem-

*) Delnjoſerski: ſchitelj.

**) Delnjoſerski: ſzelo.

skoje i žjeli a Kn. Duchomny Rnoch a da w swojej
Wožadzi herške Djecži w ſerſkim Katechismuſu
wufnucj. — To wſchitko drje hſchcje wele neje;
dokelž pak je jemu Sapocžatſ ſčimy, da budže
ſo wjedzie Ljeto mot Ljeta bole pſchisporjecj a
delniſolužiske Šerbitwo tak tež njehdy tu Čeſz a
Wažnosz kostacj, kottaž jemu ſlucha. Sm.

K e r c h o w.

Po Jana Zahodowym Pſchelozku pſchedijelane.

1. Bołoszjow Rónz, Wocžihnenje,
Bołoi Mucžnych, Kerhove,
Ty mi ſkicžiſh Woſchewenje
Boło Bože drjemanske;
Rjana Róz, mój czlchi Rowe,
Husto ſpōmnu na tebe —
Mjesto, džej mój Broch ſo khowe,
Jandž-l ſ Nebef' machuje.

2. Na mój Rów ſo Nebjo ſmjeje
O tej' rjanej' Bołoszje;
Do Brocha ta Eſmeč; me wjjeje,
Eſym, kaj ſwjetka wotpante.
Dobry Eſym ſa Khwili ſrotku
Kronu Spróznym podawa,
Sdu tym Eſwernym ſkicža ſłodku
Tamne Čaſhy bes Rónza.

3. Wumrecj dyrbu! trachne Eſlowa,
Me pak nem'ža naſtřozecj,
Hjgom widžu ſčiemnoh' Rowe
Fažnosz bójsku ſeſthadzečj.
Hai mi Wocžko budže haſhečj,
Tola polny Radžije

Wóſkajo Šmerčj budu prashecz;
Dže je twoje Dobycžje?

4. Pſche Broch a Šwjet poſbjehneny
Njedy ſaſo wožiwju,
A Wožam Rovi ſtowarscheny
Budu stanycz ſ Kražnoszju.
Haleluja! wulka Kražnosz
Mi pſches Rów a Člaczje ſeže,
Mi ſo ſwiečži ſbózna Fažnož:
Šmerčj me ſkaſycz nemóje.

Pſchi Blifſofzi jutrowneho Čaſha činti Wel-
leręz Kniherinja na jerejowej Haſhy we Budischiini
Šerbow ſnowa ſeđibliwych na te Knihi
Wót K̄hodženja ſa K̄hryſtuſom,
kotrež wona ſa $\frac{1}{2}$ tol., ſwjasane ſa $17\frac{1}{2}$ nſlbr.;
we kojanym ſwjaſku ſa 19 nſlbr. pſchedawa.
Teſhame hodža ſo po ſwojim Wopſchiljecžu jako
ſpomedne Knihi woſebje tež ſa młodych Rſcheszt-
janow jako rjany Dar k ſelenemu Shtwóriſej.

Žitne a butrowe Wifki.

Sandženu ſsobotu ſu Žita Budyschinii
placžile:

Róz . . .	3 tol.	25 nſl.	tež	3 tol.	20 nſl.
Wſchenza . . .	6 =	— =	—	5 =	20 =
Jecžmen . . .	3 =	10 =	—	3 =	5 =
Worž . . .	2 =	5 =	—	2 =	— =
Rób . . .	4 =	7½ =	—	4 =	5 =
Zahly . . .	7 =	10 =	—	7 =	5 =
Bjerny . . .	1 =	10 =	—	—	25 =
Hejduschka . . .	3 =	20 =	—	3 =	15 =
Khana Butry 16 nſl. 4 now.					

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawane wot Wellerez Kniherinja Budischiini.
Ejiſhejane poſa G. G. Hieki.

*

*

Endżenſſa Dowina

a b y

Serske Powiescie ſa hornych Łužicjanow.

13. Číſlo.

28. Džen Maljetnika.

1846.

Mjeschto wot Jesuitow.

(Dalewedzenie.)

Podperu Krajow, to Wišanje na Wózow Wiert
pytaja woni powalicz a tak domjaze Sbojje ſafycj,
dokelj ſtaſazu Wſchelakosz we Myglenju roepſchjesze-
raja. Wſchilke Prózowania Jesuitow džeja na jich
Wujitk a na Koſpſchjeszeranje jich Mozy, a jich
Swojedomne namka pschi kójdym neprawym
Ekuiku dobre Spokojenje we jich Wustawach."

A to ſo tež woprawdije ſiawnje pokaze, dyž
na jich ſawednu, besbójnu Wuc̄bu a Wustawki
poladamy. Tak ſteji we jich Knihach a je wu-
cjenie: ſo je drudn wotpuschčene, psched Wóſch-
noſju wopak pschisahacj; dale: dyž Khudn a
Potrebny ſebi s Dži-lom nemóje Khlieb ſaſlužicj,
da ma Prawo, Bohatemu jeho Kublo ſtradju
aby s Mozu precžwacj; iehorunja: Ničton, kiž
ma domjaze Džjelo wobstaracj, nedyrbi laſowacj
aby višacj wuknycj, tež nehmje jeho ničton
wuc̄cij, ſiba ſo Generol to woſebje dowoli, wele

wjazn je doſz, dyž won we ſwjatej Dowjernosći
a Poniglosći naſhemu Knesej Kryſtuſej ſluſt;
runje tak: ſo ſmje jedyn Hanenja aby Kſchitwy
bla, ſo by ſu weczil, ſwojego Pschecžlwnika ſtra-
džu ſlónzowacj, haj ſo ſmje Ssyn ſwojego Rina,
Wotrocžk ſwojego Knesa, Poddan ſwojego Fier-
ſchu tajkich Wjezow dla moricj; wóiche teho:
Paducha, kiž dže njehdje Khudeho wobſcanycj,
ſmiesch wot teho woldžerzecj a jemu Bohatemu
pschipofaſacj, ſo móže teho, Mjesto tamneho, wob-
ſcanycj. Tak bojaſni Jesuitojo nejſu, wuc̄ſehe
jedyn wot nich, ſo nedyrbiſi wſchudžom ſa wjeste
poſnacj, ſo móže Damj, dyž je treba, podjanskich
Poddanow wot Pschisahi wotwjasacj. Druhi
džesche: Damj ſo niz jenož ženje nemóje molicj,
ale won ma tež böjske Prawo nawſhjech Wje-
zach. Scžasnymi Kublami Kſchisztjanow ſmje
won cžintcj, ſchtož dže, a móže tež Gjerschtow
na wſchje Waschnje khostacj a nucžicj, haj Kra-
leſtwa dawacj a bracj; Duchomnt nejſu kra-
nym Sakonjam podcžiſneni, a Poddanam je Pschi-

koha Eswjernoszje pszechjivo Kralj spuszczena tak ruczje, hacj je tonkam sa Pschekuperja Wjery a Jesuroweho Salonja sposnaty. (P. d.)

Wuskadowanje Biblije w ferskich Schulach.

Nieko so skoro wschudzom wot Wjery poweda. Na Wbach skadzaja so Ludzjo swetscha jeroz w Korczmach, a tam so teho dla w naschim Czescu kaž wot druhich, tak tež wot nabožnissich Wsierzow wele reczi. Tak słyschesche so wondano na tajkim Mjeszi, kaž jebyn Muž so na to wobceżowasche, so pola tak menowanich Staroluterskich kóždy, kij je trochu lasowacz nawuknył, Bibliju wuskaduje. Wón morkotasche pszechjivo temu, so chzedza newuczeni Czlowekojo po grotym nerosjašnennym Rosom bibliiske Słowa mužowacj a mjeschesche na tym prawje; ale wón sapdny pschi tym skoro do teho sameho Smolka, kotrejž Staroluterskim porukowasche. Pschetož wón mjenesche, bes druhim, so w nowym Testamencji tola w scho wjerno neje, a chyrsche swoje Słowa tym wobkrucjicj, so prajesche: „Nowy Testament poweda, so je Kral Herodasch Janej Hlowu szecj dal, a tola je Jan tehom, jako Jezus na Rschiju wišasche, pola teho Rschija stal, tak so je Jezus snim reičak a jemu swoju Macj poruczil.” Ton dobry Pscheczel bjesche tutej Słowa po jeho Wusnaczu hžom tež druhdze psched Ludzimi, kotsiž to nerosmijahu, powedal a psches to gnano jich Dowjerenje k Bibliji pomiershil. Teho dla mjenesche Pišać tutych Rynčlow, kotrejž herwak wele do teho nedzerži, hdjž so w Korczmi psched mene aby boli napitnymi Czlowekami mot božego Słowa reczi, so by drje tola pschi sprawne bylo, hdjž by so pschi tutej Ekladnoszti tym Pschitomnym projilo, tak so stej Wjezu ma.

Wón prajesche jím teho dla, so ton Jan, kotremuž je Herodasch Hlowu szecj dal, je Szyn (Pschrin).

Luk. 1, 60 a t. d.) byl wjeste ho Zacharijsa a so je pschi-menowany: Chženik, dokelž je chženik; ton Jan pak, kij je tehom, jako bu Jezus kschiżowany, pola teho Rschija stal, ie byl Szyn wjeste ho Zebedeusa a Jesurowy Wucžomnik,* a je pschi-menowany: Szrenik, dokelž je Szrenie pišak. — Iako bjeſche jím Wschelakosz tutesu swjateju Mužow hiszczę dale rosklad, pschispolni wón tež to, so hebi newuczeni Ludzjo, kaž može so to pschi tymhlej tak lóchkim Wuloženu spōsnacj, wele swaža, hdjž so skróbla, Bibliju wuskadowacj.

Temu je bes druhim nusne, so jedyn hebrejsku a grichissu Recž rosem̄i; dale: so jedyn te Podobenſtwa (Podomſtwa) a Gnamenja, skotymiž cij swezgi Pišarjo swoje Myſlje a swoje Sacžucja wopisachu, snaje a wje, skto woni stym prajecj a wucžicj chyńcu; herwak tež: so jedyn Waschnja, Pocžink i Nepocžink, Wjeru a Pschivjeru teodomſkich Czlowekow, sa kotrejž starodawni Pišarjo swoje Pišma pišachu, derje snaje; a t. d. Tohlej wschitko pak newuczeni Czlowek wedzecj nemóże a cžint teho dla najlep̄, hdjž so hnyd pschi nječim, skiož so jemu w Bibliji cžjemne ſda, swojego Duchomneho wo Radu prascha, so by herwak Wopacžnoszje fa Prawdu nedzeržał, a pschi tym gnano Bibliju a jeje Wjernosz sacžisznul. Evangelika Zyrkej žada hebi mot swojich Wusnawarjow, so bych u tosomnu Enajomnosz božeho Pišma mjeli. A so by so ta ſama pschejo wobtwerdžala a pschisporjala, ſu tež Biblije cžiszczone, hdjež ſu pola tych cježszych a cžiemnischich biblijskich Stawow a Schtucžlow hnydom Wuloženja a Roshwjetlenja pschicžszychane. Taice Biblije ſ Wuloženem a

*) Jan. 19, 26 steji: „ton Wucžomnik, kotrehož wón (Jezus) lubowasche.“ Pschrin. Jan. 20, 2. 21, 7.

Roszwiętleniem w śerskiej Reczti pak hścicje żane nimamy, a byrnje by jedyn Serb też khsetro berje n̄iemski móhł, da won tola we tutym Nastupanju nichy Słowian tajkeje n̄iemskieje Biblije dorosemicz nebudze. Duż je nusne a ma so wot Duchomnych a Starskich swojeru na to hlabacż, so by so w naskich Schulach wusche khscheszljanskieje Wuejby też Wulożowanje Biblije stajne we śerskiej Reczti podawało a tak nascha Młodosz tu żadanu rogomu Sajomnoz bożego Pišma hizom se Schulje sobu pschi-neška, a na tajke Waschnje w posdžisich Ljetach psched wschelakim Bludom sakhowana byta. Seriske Dzieczi móža so pak w nabóžniſkich Wjezach ienož s Pomozu śerskieje Reczje roszwiętlicz. To je wjeste. A hdnyž też teho dla jedyn Wucžer swoje śerske schuliske Dzieczi s najkraſnischimi świetnymi Wjedomnoſzem wobbohacja, pscht ihm pak na to uehlada, so bychu te same pschichodne jako roszwiętleni Khscheszienjo ſiwe bycž móhle, tón hisczeje pschezol dokonjanu Wucžer neje a my jeho sa sprawnego evangelisko-lutersko Wucžerja dżerzecz nemóžemy.

* *

Nidu doſz.

Po ihm Koſu: Schtu to wjeri, kak to boli, dyž so luby sdrohei nori ic.

1. Schtu to myſli, schtu to wjeri,
Kak so Hulczik s Rejam cžerti,
Domach kromy Pjeta
Na Skafanzu lieta
A nej nidu, nidu doſz.

2. Rajke ſu to džiwne Kuſy
So tej Korčmi, kaž te Kuſy
Hulzy pschezyn piſja,
Piwo sa Laz lija
A nej nidu, nidu doſz.

3. Komu tajki Khumscht so džije,
Kak tón Korčmar Piwo kſeſje,
S Rjeku pschezyn plumpa
Do Pičzelje klumpa
A nej nidu, nidu doſz.

4. Dyž so Hulzy rejwacž mjerja
Herzy nydom ſlok u cžerja,
Dyž tón Benežk klinči,
Da ta Truna ſynci
A nej nidu, nidu doſz.

5. A te mlode Holzy bryſchne
Kak ſu te mi ſchwatne, ſpjeſchne,
Dyž te Huſlje ſkyſcha!
Kak so wone pscha!
A nej nidu, nidu doſz.

6. Hopka Rus, ſtara Gusa
Pobjež, kajka budze Rus,
Skakaj dobrym Troſcieži
Gusob Toleć poſchci,
Rech nej nidu, nidu doſz.

7. Wſchudžje Dók a prósne Blaki,
Korčmi pschezyn polne Šaki,
Rajka je to Rus,
Moja luba Rus?
Ienož pschezyn Korčmi doſz.

Wſchelkisny.

Raz Tydjenja wjeschczachmy, tak je ſo ſtało. Krakowska Revoluzija je podkoczena a Mieſto Krakow wot Khejorskich a Rusow, kotrymž je ſo hisczeje nieschio Pruskeho Wojska pschinowało wobhadzene. Cži, kij bjechu w Krakowskiej Semini na Revoluzji Džiel brali, ſu swetscha wſchizn do Pruskeje pschekupili, a tam pod tym Wumje-

nenjom pschijski, so dyrbja ſebi poſdžischo lubiči
dači, ſchtož budje Pruske, Rhježorske a Ružowſke
Knežerſtwo jich dla wužudžicj.

W Pruskej Poſtej je Mjer. Žentežy w Poſ-
nanju (Poſen) biesche w Rožy 5. Mjerza frótki
Ropot, pschi kotrymž dwaj Čłowekaj Živjenje
ſhubiſchtaj a pola Starohda (Stargard) biechu
ſo njeſtoſi Burja psches jeneho Studentu k Sbiež-
kej namkowicj dali, roſſendžechu ſo pak predy ſaſo,
hacj ſchto pschečjwo Wuschnoſti ſapocjeti biechu.

Tudy poweda ſo, ſo je jedyn Wojak ſ Horu
pola Ružakowa, kiž w jenym Poſtſkim Mjeſti ſtejt,
pičes inych Poſtſkich Mucžerſow do Nesboža pschi-
ſchol. Lucjt biechu jemu, doſelž won mažnu
Stanizu (Poſten) ſaſtejcz mjeſeſche, na njeſajke
Waschnje ſpanſki Napoj (Echlaſtrunk) ptež dali
a won bje potom na ſwojej Stanizy wužnuk.
To pak poſdžischo druzh Wojazh pytnychu a tón
bohi Čłowek je pecja njeſko teho dla k ſemerci
wužudženy, doſelž bje na Waschi ſpat.

W Galicyjskej je wulki Nemjer. Tam biesche
najpredy njeſto ſemjanow ſwojich Pođdanow
pschečjwo Wuschnoſti wedlo. Njeſko pak ſu ſo
Pođdanojo pschečjwo ſwojim Knežim wobročili
a ſakhadžeja jara hroſnje ſnimi, konzuja, rubja a
pscheszehaja, ſchtož je ſemjanſke a ſemjanam
ſluſcha. Kneža ſu pak tam tež ſami na iym
Wina, ſo ſo jím njeſko tak hubenje rje, pschetož
won džržachu ſwojich Pođdanow malo ljepe,
hacj Škota, kóčzachu jich, hdjež možachu. *

Kollator Radſchowſkeje Zyrkuje, Knes ſ Mo-
ſtik, dawa w Nowinach k Wedženju, ſo je dojal-
ſchi Radſchowſki Duchomny Kn. Miſchnar emert.

Se Samolwenjom Redaktora.

Budowane wot Welleterz Knihernje Budyschinii.
Gjiſchjane pola G. G. Hieki.

tierowaný a ſo móže ſo po tajkim fožbū Ranti-
data evang. Duchomnſta, kiž dokonenie a doſpołkne
ſerski recjt, dla Nawſacza Radſchowſkeho Duchom-
ſkeho ſaſtojnſta pola neho napraſchowacj. —
Radſchow je Pruski a nowy Duchomny ſmijeje
pecja Połozu farſkich Wunoschcow, kotrež ſu,
kaž ſo praſi, na 400 Toler ſlicžbowane, woteda-
wacj.

Sredu po Zutracach Popołnju wot 3. Hodži-
ny ſinjeſem, kaž je hižom loni poſtajene, Štro-
madžiſmu na Winizy psched Budyschinom. Na
tej ſamej budje lóchko doſz 1) Roſprawa wo
Macižy ſerskej data, 2) Šlicžbowanie (Rech-
nung) Wunoschcow ſpjewanſkeho Eſwedženja 1845
ſložene, 3) Džen ſpjewanſkeho Eſwedženja 1846
poſtajeny; dale budje ſo 4) wo ſerski Bal jed-
racj, hewak budja ſo 5) wſchelake nowe ſerske
Spjewy ſpjevacj a 6) budje ſo Wecžor Galo-
ženje Budyskeho ſerskeho Towarſtwa na ta-
doſtne a nadobne Waschnje ſwecžicj. — Kaž je
hižom njeſko ſlyſhečj, da čze ſo pschi tutej
Eſladnoſti wele narodžitých a horliwych ſer-
bow na Winizy ſhromadžicj.

M. S.

Zitne a butrowe Wifij.

Sandženu ſsobotu ſu Žita Budyschinii
placjile:

Pož	3 tol.	25 nſl.	tež 3 tol.	20 nſl.
poſchenia	6 -	- -	5 -	20 -
Tečžmen	3 -	10 -	3 -	5 -
Worß	2 -	5 -	2 -	- -
Róch	4 -	7½ -	4 -	5 -
Zahy	7 -	10 -	7 -	5 -
Bjerny	1 -	10 -	- -	25 -
Hejduschka	3 -	20 -	3 -	15 -
Khana Butry 16 nſl. 4 now.				

Endżenſſa Nowina

a b y

Serſke Poweszie ſa hornych Lujicjanow.

14. Číſlo.

4. Džen Turomnika.

1846.

Nimale wſhiſke Rowiny powedaju wot teho Sbježka a Speczenja we Polskej a we Krakowt a woſebje wot teho Spſchiſahanja, kij dyrbesche wjesty Džen, 18th maleho Róžka we wele Wjetach wudyrtej. Raž ſo poweda, da je wo tajim Spſchiſahanju na dwie Szt tawſent Ludjt wedžko. Ale ta Wjet pſchindje Wóſchnosjiam na wele Blakach predy k Wusjomaj. We Krakowt je pecža jedyn wojerſki Wóſchi Woipoladanje tych Spſchiſahanyh Khejzorskim pſcheradžil. Na to pſchichahnu 18th mat. Róžka rano woſmich rucžje a nenadžuižn khejzorske Wóſsko, dwanacie Słów Pjetekow a iſi Sta Raſtarjow ſdžewcž Schtukami do Krakowt a wobſadžichu Bachu a Torhoschę. Mieschzenjo newedžichu, ſhio to na ſebi ma, a hallej na tſecji Džen Wecžor bu ta Wina na haſnyh Róžkach ſieme na we Piſmi, kotrej pak Cjewnosjje dla nichón c̄itac̄ nemóžesche. Nasajtra wubudžichu wulke Schtuki wokolo 3 Wobydlerjow ſe Spanja a borsy bje tej druhe Tſylenje pſchecž. Taſo

njekotſi ſo wokolo 8 na Haſhy podachu, namka- chu wele Morwych; bes tymi bjechu tež weſni Ludžjo, kij bjechu na Wili pſchichli, a dwaj we rejwatskej Dras̄i. Na Torhoschę bjechu ſjenieſ Khejzje na khejzorskich Wojakow pocželi tſylecž a duž buchu wſhiſy we nej ſranent a neſranent jecži wſacži a do jenej bliſkej Kapalje pſches Wojakow ſawrent. Hospodar teje Khejzje a jeho Džówka wſaſhtaj ſebi Žiwenje.

Wot Rano 8 hacž do 11 pſhestachu tſylecž a mojaču Ludžjo swoje Potrebnosjje kupowac̄. Borsy na to ſapocža ſo Tſylenje ſaſo a buſhtaj dwaj, kij rucžje dož newurumowaſhtaj, ſatſhlenaj.

Wecžor 22teho ſchęſtich pſhemjent ſo wſhiſko. Wojažy ſcžahnyh ſo na Torhoschę remadžje a cžehnichu ſMjesta won. Maſkerscho tehodla, dokež ſo wot Sbježka powedasche, kij bje we Galiziskej wudyril. S Wojakami wucžahnu zyla mjeschczanska Wóſchnosj. Tak bje njek Mjesto bes Roſlaſowarjow a ſamo ſebi ſawoftajene.

Pod ejerescie ſo i Gaſtwam a wumo Gaſtach, Mjefcjenjo pak fromatſichu ſo pola stareho doſtejnega Iofeſa Wodziskeho a poſkajichu nowu Radu i Sechernohſt Mjesta.

Ieje Kneſtwo pak trajesche jenož njeſotre Schrundy. Kjedom bjechu Gaſtwa a mjeſchjanſke Benedy wobarnowane, da pschindzechu te wot Ebijkarjom wubrane Starzy noweho Kneſtwo, a žadachu ſebi wot dotalneho, ſo dyrbti ſim na tu prijordzjerjanu Pschiſahu pschiſahac̄. To ſo uđom ſta. Echtio je ſo tam potom dale podalo, wot teho pschichodnje.

Njeſchto mot Jesuitow.

(Dalewedzenje.)

Tu widzi kóždy ſam ſmolom tych Jesuitow des kežnu Wuc̄bu; a fajke Blody je ta nešla, može ſebi tež kóždy myſlic̄. Psches iſt Sta Žiel' ſu wont Roſnoſcie wobejſchli a wobejdu je hiſtčen njeſt, fotrež ſkoro žadny Člewek wu-myſlic̄ nemóže, haj ſežomuž djabolska Elój ſluſcha. Wſchitke Neknic̄omnoſzie ſu wont ſa dobre Skufi, wſchje Elójje a Neduſchnozje ſa Schwalby hódne Pocžinkt wudawali. Nicžo nebie ſim wóſke a ſwiate doſz, ſo jo nebychu do Blota pod-teptali, nicžo niſte a hubene doſz, ſchtož nebychu ſe Weſelom ſapichimyli, ſo bjechu Wuziſt ſteho mjeſt. Schu može wſchť ſo to Neſbojje wopíſac̄, fotrež wont na Čloweſtwo ſu pschineſli, ſchut de Čyſly rachnowac̄, fotrež ſu wont weſchjich Krajočh pschť Pschessjehanju, Soudženju, Gaſtwach, Wijnach a Krejroſlčju na ſo plakac̄ dali? A to wſchitko, kaž woni praju, ſwetschej Brži Čje-

ſi, we Prawdžipak, ſo bjechu bôle roſkneſili, niz jenož ſtronkach, ale tež na Myſlach a Šwiedomach tych Člowekeſ. Pschetož, ſo jenež na njeſotre tafle Neſkuſki ſpomniſty: psches nich bu 1631. Richeſzijanswo we Japani Miftej wuto-rene, 40,000 Richeſzianow ſkónzowanych a do Gaſtrowm ſmetanych, psches nich bu kóžny Boži Dom ſnajnehorniſkim Nekasantswom woſhweczeny, psches nich buku Kralojo a Gjerichtojo, kij ſo jim zylje nepodwoſtchu, kaž tež Banž Alman XIV., kij bje jich horžebjehnyk, ſjedom aby ſ Mecžom moreni. Tamne Mordowanje we Roži 24teho Avguſta 1572, menowane tón Ba-riffiſki krawny Kwaſ, džiž ſa njeſotre Dny we Branžovſkej psches iſzecži Lawſeni' newinowatych Ludiž ſkónzowanych bu, jenež lehodlo, ſo podjanſtu Wjeru nemjeſachu; tamna traſchna iſzecžiljetna Wójna, kij zylk njeſtli Kraj wupuszi, kij ſte ſpalene Wžy a Mjesta nichon rachnowac̄ nemóžesche; to ſurowe Podczishezenje hussitiſkeje a evangeliſkeje Wjery we Čechach a Pôlskej, kij ſte Porjansky Evangelſtim jich Zyrkwe ſ Mozu ſbrachu, tak ſo je hiſtejen ſzenka ntmaju; to Wupokafanje 30,000 Evangelſkich ſe Salzburka, kij dyrbjachu ſ Čjelom, woftajiwſhi ſwojeho Samoženja a Doma ſebi we druhich Krajach Wo-bydlenje pytač; potojskim Nemjer a Capuſzenje zylk Krajow a Endow bjesche jich Skuf. — Lajcje, to cžinjachu Jesuitojo, kij tafle ſrafne Meno noscha. Tamne ſrudne Čjaſy ſu ſajſhle, te ſkazene a wupuszene Mjesta ſu ſaſo ſe ſwojeho Popla ſetawale, wſchitko je ſo nowe a hinaſiche ſčiniſlo. Jenož Jesuitojo ſu zylje cjiſami woſtali, na ſwoj Wuziſt ſložent, polni Veczenja, mudri a ſe ſwojej Leſiju traſchni. Hiſtčen we

nasich Czashach wedza hebi jow sjanje, tam potajne swoje Mjesda iwaricj. Derje je tehodla jedyn jich Generol sam tajke Selowa wot nich rycjal: „Jako Wozny hym so pschilischajili, jako Welki my sahadjamy, jako Psiy budja nas wuhnacj, jako Hodlerje budzemy so posbjehnycj.” To je jich najkrótše a najkrańscze Wopisanje.

(Psichodnje dale.)

S s l a w a.

Pschetož bōle psicheraza Wažnosz a Hödnosz nasheje herskeje Reczje žada hebi, so ju na wsich Stronach wutwarjamy a se wschelakim, w naschim Czashu portebnymi, Selowami wobbohaczamy. Pschetož s Czashami nastawaja nowe, predy bes ludzimi neirebane, Wopschijecja. Chzemj — li njetko se Szwietom a jeho Rawedzitossju dale krocicj, da dyrbimy hebi sa tajke nowe Pomenowanja w herskej Reczji wutworicj. Tohlej su hebi pak Sserbia jara sakomdzili a su s Džielom swiesteje Nedohladliwoszje a Strachocztwoszje, s Džielom pak tež swiesteje Ljenjoszje a Reczeszjowanja swojeje Reczje druhdy radsho njemiske Selowa pschijeli, dyzli nowe pschisprawne herske Pomenowanja wudżjali a naloželi. To pak prawje neje, dofelj je nascha Recz tajka, so móžemy na nej sa wschitko na Szwietci: Pomenowanja namakacj.

Dale je w njegischim Czashu wele dobrych herskich Sselowow, mókt rez, skoro zylje sabytých a Mjesto nich tola husto dosz žanych druhich nimam, husto pak s Nush tajke naložamy, kotrež je njihdy dospołcje saступicj nemóža. Tego dla je nascha Pschisslischnosz, so tajke posabyte Sselowa sało do swojeje njegischieje Reczje wročzamy. — Tak je so dzlwno dosz Selovo „Sselowa” skoro zylje se herskeje Reczje wupuszciclo. My

pak te same wschutżom trebamy, hdżež chzemj njemiski Wuras „Ruhm” naložicj. Hacj dotal hebi tym pomhacj phtachmy, so Mjesto Selawy Selowo „Schwalba, Sselowotnoſz statichmy; ale Schwalba, rjela „Lob” a Sselowotnoſz „Rühmlichkeit, Wohlöbllichkeit, Berehrlichkeit.” Duž nech ma Sselawa, kořuž džjen Sserbam delhi Czaz nepopschachu, sało swoje Bydlo pola naš, so bychu se Sserbista tež sało sławni Ludzjo wukhadzecj móhli.

So pak je Sselovo „Selawa” predy njehdy pola naš trebane bylo, to widzi jedyn se wschelakich Pschimennow, kotrež Sserbia hischče džengnischi Džení maja. — Za shromadziju hžom wele Ljet herske Pschimena a hacj dotal hym tajlich, kiz maja w Sselowi „Selawa” swoj Korenjejso nadejschol: Sselaw, Sselawosz a Sselawsz, Bošlaw, Bohušlaw a Bušlaw, Čišlaw, Hošlaw, Wjazšlaw a Wjazšlaw (Jazklaw a Jazklaw), Wezšlaw a Wezšlaw (szych Pschikrotzenem: Jazko, Wjazko, Wezko). Mit so sda, so tute Pschimena sjanje dosz wobswiedzuja, so je Sselawa naroprawske herske Sselovo a so móžemy je s dvnym Prawom naložecj.

Pschisponnenje. Kóždy wje, so so pschit Sthalzowanjach a w Beszadach wobebnischich Sserbow nimalje hacj do najnowszych Czashow jenož njemiski reczesche. Tehodla žadyn Dživo neje, so nasche herske beszadne Žiwenje druhdy hischče njeftore Nedokonjanoszje podawa. Tak newedža často, hdžiž chzedža njeftoho Strowje wunesz, tak so prasiticj dyrbti. Jedyn prajt: Na Strowje Knesa R. N.! Druhi rekne: Nech je žiwy Knes R. N.! Tseczi pak wola: Nech žije Knes R. N.! Wschitko to drje je duschnie dosz, ale wone so, kaž so mi sda, Duchu herskeje Reczje tola, prawje ne-

spodoba. — A hdyž je njechtón Strowje wunesł, da wekaja Chromadžent: Hura! aby njejchto druhe. To wschak ho tež sačišnycž netreba, ale tak prawje Słowjanske tola neje. Zylje Słowjanske a pschi tym renje klinčžajh Strowenie je pak to, hdyž jedyn prajt: Sława Rnesej R. M! na czož czi Chromadžent sawokaja: Sława!!

S. m.

Wuczark f Vista.

Krakow 22. Mjera. — Luby Psłecjelo! Wn̄ ſebi ſnakž wſchelake Myſlje moje dla cžnicž. Ale nicžo nam neje a nicžo nam nebudž; pschetož ja ho na žane Waschnje do teho Ebježka a Ropota mjeschal nejšym a duž ſym ſtronj a cjerſtwy a w dobrym Mjeri. Tón Institut, w kotrymž ja wuczach, je roſpanýl, to pak ſa mne žana Schkoda neje, dokelž hnyd ſaſo wncžiſke Mjestno w Instytucji evangelskeho Duchownego Otreby dōſtach. Doje Djeſlo a moja ſda je ta ſama, kaž w předawſhim, a we wſhim druhim mam ho, móhł rez, hiſheže lijepe hacž predy.

Sredu po Zutrah, jako Džen ſerſkeje Chromadžiſni na Budyskej Winižy, chzu ſ njeſotrymi Psłeczelemi, koſiž wo ſerbstwo rotža, tež ludy Krakowi ſwecjicž a na ſpiewanski Eswedjeni wjeſje ſnjeſotrymi Polakami a Pólkami pschindu. Ja ho hžom njeſko ſtemu hotuju alia Myſlicžka, Kujſiſkich Słowjanow wopytačž, ho mojim tu domnym Snatym jara lubi; a t. d.

Jan Bjar.

Sredu po Zutrah Popekaju wot 3 Hodžiny ſmjejemu, kaž je hžom loni poſtajene, Chromadžiſnu na Winižy pscheb Budyschinom. Na tej ſamej budže lóchlo doſz 1) Rosprawa wo Maczim ſerb-

ſkej data; 2) Slicžbowauje Wunoschkom ſpiewanskoſeho Eswedjenja 1845 a 3) Džen ljetuſcheho ſpiewanskoſeho poſtajeny. Dale budže ho 4) wo ſerſki Bal a 5) wo Lipcjanſki ſerſki Konzert jednacž; hewak budža ho 6) wſchelake nowe ſerſke Spjewy ſpiewacž a Wecžor budže ho 7) Sałoženje Budyskeho ſerſkeho Towarſtwa na radostne a nadobne Waschnje ſwecjicž. — Kaž je hžom njeſko ſlyſhecž, da chze ho pschi tutej ſkladnoſti wele nawedžiſtych a horliwych ſerbow na Winižy ſhromadžicž. A tajkejhej Chromadžiſni pscheproſchuja ho wſchizn, kiž ſe ſerbowſtom derje miſenja; kóždy Wophtowar pak, kotryž na konſchim ſpiewanskim Eswedjenju ſpiewane Spjewy wobſeđi, chyži je ſobu pschinesž, dokelž dyrbí ho tón a tamon ſ nich ſpiewacž.

M. S.

P r o ſ t w a.

Cži ſam, koſiž njeſkohlej te wote mne wupoſlane wſchelake Rezensyje a Wobſudženja konſchego ſpiewanskoſeho Eswedjenja w Kufomaj maja, chyžli tute Sredu po Zutrah dobrovolnje na Winižu psched Budyschinom wobſtaracj.

Smoleń.

Zitne a butrowe Wifki.

Sandženu ſsobotu ſu Žita Budyschini placzile:

Nož . . .	3 tol.	25 nsl.	tež 3 tol.	20 nsl
Pschenza . . .	6 =	—	— 5 =	20 =
Dec̄men . . .	3 =	10 =	— 3 =	5 =
Worž . . .	2 =	5 =	— 2 =	— =
Róž . . .	4 =	7½ =	— 4 =	5 =
Khana Butry 16 nsl. 4 now.				

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudowane wot Welletez Knihernje Budyschini.
Cžiſcie jane pola G. G. Hieck.

Zydzienſſa Nowina

a b y

Serske Poweszie ſa hornych Lujicjanow.

15. Číſlo.

11. Džen Tutromnika.

1846.

Sbjek we Krakowi.

(Dalew edženje.)

To nowe Roskawarſtwo wobstejſeſche ſiſſioñ Mužow, kiz wot 22teho mal Rózka ſym ſbjekarſkim Wóſskom wſchitko wedjichu. Cij Wojaž, njeđe 12 Stow Pjeschkow a völ ſchworta Sta Raſtarjow, bjechu ſ Krakowy a ſtych woſoñych Wſhów a Mjestow pod Nawedowanjom njeſotrych Semjanow do Mjesta pſchischli, jako bjechu Khejzorſzy Mjesto wopuszcziли a Möst ſady ſo ſwotenhalt. Podgoržy (krakowskeho Pſchedmjeſta) tylachu cžilej njeſt do Mjesta, nemóžachu pak ſemu wele ſčiniež. Bes tym bjechu Khejzorſhy wot Šbjekfa we Galizſkej ſtraſhne Poweszie roſtali, a wopuszczeſtchu naſajtra Podgoržy. Qjedom ſhonichu to Šbjekarjo, da dachu Möst wuporedjež, ſebrachu we Podgoržy wſchje Maqazin a Brónje (1000 glintow, kiz pak ſmeiſcha ſtrebanju nebjechu) wſachu ſe ſelowej Rhoffy we Wilczej 100 tawſent Schjefnakow a bjechu tak bewſtejſi Bitwy ſbojsnii pſchecžwo Khejzorſkim.

Njeſt pak ſo Ebožje wobróczl. Iako měžachu ſo Khejzorſhy dla teho Šbjekfa we Galizſkej ſaſo wrecziež, da dyrbesche to iñch Šbjekarjow ſnowa naſtróz cž. We Galizſkej bje tón pſchiſtowaný Šbjek ſo zylje hinaſt wobrocziſt.

Semenjo ſu tulej pola Burow jara hřžent, doſelj krajna Wóſchnosz wſchitko, ſhtož je Buram nelube, pſches Semjanow nadniſti da wuweſz. Wſchje Dawki dawaja ſo Semjanam, hoi ſamo do Woſakow woni beru. Wupokaje pak Semjan Burej ſhto dobre, da stane ſo to pſches krajnu Wóſchnosz. Tak bjeſche ſjetka pſches neplodne Žnje a Powodženja na 100 tawſent Burom zylje bes Khljeba. Bes Semjanami ſjenocjihu ſo na to njeſotri k Podperanju iñch Khudych, a mježachu ſa njeſtlo Onjow njeſotre tamſent Schjefnakow romadžje. Iako chyžchu ſebi njeſt we Mjesti Wochnia wuradjež, ſak bjechu te Peneh hacž naſlijepe wurdjieliſi, bu jím wot Hamta tajſe Šromadženje ſakafane, a tym ſſobuſtamam pſchipoj-đene, ſo dyrbja te ſtomadžne Peneh krajej Rhoffy k Rosdželenju bes iž h Burow pſchepo-

dacj. Ktemu pschindje, so bje mot wuskujenych Wojakow njeckotry Čjaš hem so Vojskane bes Lud. rozejshlo, tak chzedža Semenjo we wjestej Rózy wschitkim Buram Schlje swotriesacj. Wjeste je, so wele Burow delhi Čjaš i Vojskju so Rózy we Ljebach a Pschjerowach je khowalo. Na tajke Waschnje je jara kwjerenu, so ho po Čjašu bes Buram i tajka Sloboda pschečjwo wschijem Polakam, kiz we Žiwenu wsche nich stejachu, a kotymż tež „Brodacj” prajachu, roszoreni. We zyli Galiziskej neje njekt skoro žadyn Semjan wjazy. Wschje Dwory so sapuszene, wospalene, wurubene. Zony a Djeczi nejsu tej žadlowej Szurowoszti rubeho Luda wuczekle. Kublerjo, kaž wieszy Kotarski, kiz swoje žive Dny s Lüdzimi derje mjenesche, kiz hej Burow wsche wazesche, hacž Mužow swojego Kunja, dokelž mjenesche Lud jara lubo, — tež móń je skónzowaný, niz mot Burow kwojeje Wosolnošzie, ale mot druhich, kiz jeho derje činjazu Myśl nesnajachu. To so wje, so, jako czi Szjezkarjo shonichu, so ho te Wjezy we Galiziskej takiej su pschemjenike, na tym żane wulke Wezelje nemiejachu. Wschitko bu naložene, so by so tajke Nesbojje wróciło. Džesacz tawsent Schjefnakow stajichu na Łowu teho Wodžerja we Galiziskej. Wósche teho wosanknychu, wulki Prozession i Krakowu do Galiziskej pójaci, so bychu tych jara podjanskich Burow dowedli, tak je ich Szjezki szych Wjeru psches jene.

Woboja Wjez so neporadži. Prozession pschindje jenož hacž do Podgorjy, džez bje jenož malo szjezkarjich Wojakow i Wobhadzenju. Tež na ledžbowarske Wosty nebje so nichton dovolnił. Zony khejjorskich Wojakow džechu bewscheho Horiedzerženja psches Podgorjy a powedachn Khejjorskim, schlo su widzile. Na to pschicjahu

Rajtarjo zylje smjerom. Namjeszi wobstupja Prozession a jałozne Krejpscheleczje so sbjehne. Skónzowanych a Granenych smetachu do Wisły, wschjich druhich wsachu jatich. Hacž dotal neje so jedyn jentežt mot tych, kiz su i Prozessionom schli, do Mjesta wrócił. Khejjorsky steja tak 28 mat. Róžka saho we Podgorjy a tyleju do Mjesta.

We Krakowi bje so Jan Tyssowski Diktator (jenicjki Rosłasowar) sczinił, ale móń nemójesche wele i wuwesz, dokelž mjenesche jeho Lud mało sedzby. Jenož jenicjki króž we kellerskej Khejzi jeho czechesche. We Rózy mot 24 i 25temu mat. Róžka pschindjechu Michał Wicznewski a tjo druhosz wógozy Mužojo we Mjesci sniekotrymi Schtudentami do Khejzie teho Diktatora a jedyn tych Młodzich staji jemu Pistolu na Wutrobu, so dyrbi swoje Kneſtwo Professorej Wicznewskemu podacj. Wobdaty mot Pschemozh sczinił to Tyssowski; ale blišci Džení móń sianne czinesche, so je psches Pscheradu a Brónie twungowaný był, Michał Wicznewskemu Kneſtwo pschepodacj, a so jeho szjezkarjemu Szudej poda. Na to Wicznewski czeſnu.

Rjeschto mot Jesuitow.

(Dalewedzenie.)

Jako Wozny so móń pschiliſččjich. Wozja je Snamjo Rewinosszie, Bonižnoszie, Szerpliwoſzie; tak newinowacj, ponijni a tež prawje szerpliwoſt bjechu móni wschudżom, dyž so jtm smolom nechache poradžicj. Lehodla maja tež to najljeſche Powuczenie wot Bonižnoszie, džej je jtm prijodkpišane, tak maja psched Lüdzim Łowu, Wocži, Ruzi džeržecj, tak dyrbia stupacj, so by ich Khod dostoijný był, tak maja nawisze

Waschnje Pschecjelnosz a Lubosnosz wopokasacz,
so bychu ſebi Ludiſt dobyli.

Tich Majwóſcht aby Generol ma ſwoje Bydlo we Romi, wotsal ſzele won ſwojich Wotpoſla-nych. Czilej wobhonjuja ſo we Kobach Mint-ſtyrow a Gjerschtow, hac̄ ſo neby njedze ſkladny Kut ſa jich Džjelo namkał. Gsu njedzen tajki khjetro ſkladny wuczuschlilt, da pschindu borsy Mujojo, kij ſa khude Džiecjt Schulje ſaloža, džez Schulerjo niz jenož Roswuczenje, ale tež Rnht, Draſtu a Tjedž darmo doſtanu. To ſo lubt a je tola newinowaty, haj ſmilny Skutk. Staſkim ſchikowanym Waschnjom ſhotuja ſebi Jesuitojo Pschitup. Ale niz jenož na Niſkich laku ſwoju Ghej, ale tež na Wóſkach a Woſebnych. Borsy poſkaže ſo, kaf duſhna by Wuczernja byla ſa woſekich Semjanow a młodzi Knesyczkojo ſew-ſchelskich Krajow pschindu ſebi po tu prawu ſwjetnu Mudrosz tych doſtojnych Wóſow. Dru-dy ſtanu ſo we tajkich Mjestach tež Džiw, Ho-jenja Khorych wot ſwiateje Marje, Wobrōczenja a teho tunja.

Wosmuli Ludiſt tajke Wjez̄y we Wjeri horje, da hodjt ſo hizom wjazy ſwazic̄; tu móje ſo woweža Draſta ſlez a to Woprawske pokasacz.

Mjekr kneža Jesuitojo a to jako Welti, kaj jich Generol ſam prajt. Welti je, kaj kóždy wje, rubežne Swjerjo, kij ženje doſz nima. Jesuitojo chzedža potajkim tež Duschow tak wele hac̄ možno je, naſoſic̄; ſtemu trebaju Benesv. Pschetož to wedža tež woni derje: ſBenesamt hodji ſo wſcho doſonecz. Tehodla pschindu Powostanki na Swjetla, ſwiate Čzahanja na Wetpuſki ſo ſa- počznu, džiwyc̄injaze Medalje ſo pschedawaju a t. d.

(Wobſanknenje pschichodnje.)

Wſchelkisny.

Rajnowſche Nowiny powedaja, ſo je ſo Brusle a Ruske Wóſko ſ Krakowa wróćilo a Krakow je njetko jenož wot Khježorskich wobſadzeny. Krakowczenjo ſebi Brusow a Ruſow ſhwala, dokelž ſu ſo cziſhami ſdóbnje ſadžerželi, ſKhježor-ſkim pak ſpoloſnt nejſu, pschetož tucži ſu njetko wulke Pscheptyowanje ſapocželi a chzedža kóždeho do Taſtwa ſadžec̄, kij je pschi tej Revoluzijt njeschto ſawinował. — W Póſnańſkim (Posen) wjazy žadyn Nemjer wudyril neje. Woszny maja pak tola hishcje pschetož khjetro cježku ſlužbu ſ Wacham i ſ Patruſjowaniom, a ſo by ſo jim to polóżilo, da je woni młody Ludiſt, kij biesche wot poſlennego Rekrutjerowanja domach moſtał, k ſwojim Regimentam powołany. — W Galicyji pak ſo Burjo hishcje ſmjerowali nejſu, a teho dla tam njetko wele khježorskeho Wóſka maschjeruje, ſo by jich k Mjerej twungowało. Won ſu tam ſe Semjanami, kij chyžhu Revoluziju ſaložic̄, na Poſuežnosz Wuschnoszje žałoznje ſakhadželi, pschi tym pak wele newinowatej Krmie pscheleli. Pschetož, kaž Nowiny pscha, da je jenož malý Džiel Semjanow na ſwoju Pschitluschnosz psche- cjiwo Wuschnosz ſapomnił, Burja ſu pak wſhitko, ſchtož do jich Rukow panj a ſemjanske biesche, ſahubili, Grody wotpalili a wſcho wurubili, ſchtož nadendžechu. Tajkeho ſakhadzenja dla ſmjeſa pak wjessje cježke Samolwenje a njeſotremužkuliž ſo hishcze ſlje pónidze.

Franzowski Ludiſt chze Polakam ſe wſchej Možu pomhač, ale franzowski Kral to nochze. Won pak je tola Bruskej a Khježorskej Wuschnosz pschi- poweſz dał, ſo byſchtej tych Sbjęžkarjow, ieſt jenož njeſak móžno, tola jara kruc̄je neschtraſo-

wolci a tak Franzowsova hiszceje bôle nesahorilej. Franzowsojo pak bes tym sa Polakow Venesz
skaduja a su hižom shjetto wele nahromadzili.

Kóždemu Pszeczelei Scheschtsjanstwa budje so wjeszje derje spodobacj, hdny shont, so herske Djec-
eji w Schul na Židovi sašo scheschtsjanstu Wuc-
bu s Pomozu herskeje Reczeje dôstawaia. Hacj
runje sebi to krajne Pschifasne žadaja, da so to
tola dolhe Časny stalo neje; psched njekotrym
Časom je pak tam Kn. Bekarí, kotrehož khró-
blje do tych najpilnischich a najswiernischich Wu-
czerjow licicj mójem, sašo we tutym Nastu-
panju herski wucicj poczat, a my so kručje
nadžiemy, so budje tajke hōdne duchomne Bob-
staranje kraſne Płody pschinesz.

Pszhi Seweczenju Saloženja mjesjomskeho
spjewanskeho Towarstwa bu wot Kn. Wucjerja
Bekarja tež jedyn herski Spjew a to: Hdže
Statok moj a t. d. spjewany a pszhi Pruh-
owanju Schulje na Židovi spjewachu Djecel:
Hiszceje Sserbstwo neshubene. Wobaj
Spjewaj staj so jara spodobakaj.

Sredu po Jutrah Popolnju wot 3 Hodziny
smijem, kaž je hižom loni postajene, Schromadzis-
nu na Winizy psched Budyschinom. Ma tej samej
budje ločko dosz 1) Rosprawa wo Maczijn Sserb-
skei data; 2) Glicžbowanie Wunoschkow spjewans-
keho Sewedjenja 1845 a 3) Djen ljetuscheho spje-
wanskeho postajeny. Dale bur je so 4) wo herski
Bal a 5) wo Ltpcianski herski Konzert jednacj;

hewak budja so 6) wschelake nowe herske Spjewy
spjewacj a Vecjor budje so 7) Saloženje Bu-
dyščeho herskeho Towarstwa na radosne a na-
dobne Waschnje hwečicj. — Kaž je hižom njeiko
hlyščecj, da chye so pschi tutej Skladnosti wele
nawedzitych a horlivych Sserbow na Winizy
shromadzicj. K tajfejhlej Shromadzisni pscheopro-
schuia so wschizy, kiž se Sserbowstwom derje
mjenja; kóždy Wopytowař pak, kotryž na konštim
spjewanskim Sewedjenju spjowane Spjewy wobše-
dzi, chyl je sobu pschinesz, dokelž dyrbí so tón
a tamon snich spjewacj.

M. C.

Pröstwa.

Cíti sami, kotriž nješkohlej te wote mine wu-
pošlane wschelake Rezensyje a Wobhudzenja kon-
scheho spjewanskeho Sewedjenja w Rukomaj maja,
chyl iute Ssredu po Jutrah dobrowolnje na Wi-
nizu psched Budyschinom wobstaracj.

Smoleń.

Zitne a butrowe Wif.

Sandženu Ssobotu su Žita Budyschini
placjile:

Noj . . .	3 tol.	25 nsl.	tež 3 tol.	20 nsl.
Wschema . . .	6 =	— =	— 5 =	20 =
Jecžmen . . .	3 =	15 =	— 3 =	5 =
Worž . . .	2 =	5 =	— 2 =	— =
Rók . . .	4 =	7½ =	— 4 =	5 =
Zahly . . .	7 =	10 =	— 7 =	5 =
Bjerny . . .	1 =	10 =	— — =	25 =
Hejdusjka . . .	3 =	20 =	— 3 =	15 =

Khana Butry 16 nsl. 4 now.

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawanje wot Welleterz Knihernje Budyschini.
Gjishejane pola G. G. Hieki.

Endżenſſa Nowina

a b y

Serske Powesze ſa hornych Lujicjanow.

16. Ćipto.

18. Dżen Intronika.

1846.

Miechto wot Jesuitow.

(Wobſanknenie.)

To neſe Venecy. Sa to móža nowe Akejje a Rody, Miſſiony, Profeſſhejje, Rovitati, Kollegije twaric̄. Jesuitojo ſtupja pola Gierschtow ſa ſpovednych Wózow a Vjeda temu Werchej, ſiž ſo jím a ſich Radit pſchečli, woni móža tež mordarske Meczje ſweczic̄, kaž nas Historija wuciž. Tak ſu wont Radziczeljo Szwedomnja a Pſchevniario Wjery. Cjma a Wotrocžkowſtwo Duha je Wotpładanje jich Džela, ſo bychu cžinic̄ a woftasic̄ móhli, ſchtož ſo jím lubi. Ale ſo Szwietlo teho wjecznje wjerneho Selonza nera ſo wuhafnyc̄, Człowęſtwo wotucži ſe gwojeho Španja knowemu Živenju a — jako Pſy budža te Welski ſahnate po Šlowi teho Zenerola. Teho Wjeschczenje je ſo njedzczkuliž dopelnilo. Kaž je hizom ſpomnene, ſbjehny Bamž ſam Jesuitow horje, ale woni ſo ſaljeshchu, ſo bychu ree ſprawnym Čaſu jako Wozny ſažo

pschischli. Bamž ſu woni zylu Poſluchnoſz winoſci a tak móže jich Bamž jara derje trebac̄.

Kaž ſo ſwonka ſda, ſu ſo Jesuitojo ſhowali, ale woni džekala we Potajnym. Jeno ſo ſu tu a tam ſažo kufk t Mozy pschischli, ſtupja hizom ſMechanbitoszu horje. Snate je jich Dželo we Schwajcarſtej, Belgiskej, Branzowskej, pola Rhei-na, Poſnanju, Schlesynskiej, Bajerskej, Hollan-diskej, Zendzellej, Amerizy. My widźimy jich tehoodla ſchjeroko roſpochjestrnych a ſkoró ſo ſda, jako by to Zenerolowe Wjeschczenje: „jako Hodlerje budžemy ſo poſbjehnyc̄,” ſo dopelnic̄ chylo. Wſchak ſo ſda, jako bychu Welski hodlerjaze Jeſa lahnyk e jako by chył njetk hizom tón a tamny młody Hodler wuleczic̄. Tehoodla je wulki Čaſ, tutym weležim Hodlerjam Aſchidka derje pſchirjesac̄, ſo nebychu wuleczic̄ móhle. Dživne jenož je, ſo ſu Jesuitojo wewschjech Krajach, hac̄ jeno we bamzowym niz, wuhnac̄, a tola tak ſjawne ſwoju Wjez wedu, jako bychu ſo jich Kraje a Ludy ſmijuc̄ nemóhle. A tola ſu tak jara ſchodziń. Viſhetog wóſche tych hizom

spómnennych Wucžbow placži pola nich jako Króna wschjich Žabkawoszjom to Wuprajenje: to Nastajenje ſwecži lóždu pomožnu Wjez, to rjeka: jeli teho Jesuity Nastajenje aby Wotpoložanje dobre, a ſda ſo jemu jenož tajſe, by by tež herwaf najhórsche bylo, da ſmje wón ſtemu kózdu pomožnu Wjez naložicž, a bórne ſa najſchfódnicha byla. Tak ſmje wón Ludžit wo Penesy, Samóženje, haj wo Žiwenje pſchinesz, jeno ſo ſo to k Božej Čeſzi stane. Na tajſe Waschnje neje nichčon pſched jich Mecžom a Wecženjom ſeher, djež ſu ſaljefli; a ſbožomny tón Lud a Kraj, kotehož Mesy jich ſchelmowſka Roha neſmje naſtupicž.

Roncžko mot teho lubeho Rhoſeja.

1. O!, ſchewczeſ' Barbý bruna Juſchka,
Rhoſeji tež twoje Meno je,
Njekotra ſakraſnenia Duschka
Po tebi lacžna ſdychuje;
O, Juſchka Juſchka najljeſcha,
Zigortjowa Sſotſicžka,
Dje je Kut, djež cje neſnaja?

2. Rhoſejo! Luboſz wſchilich Ludžit,
Lých Kralow, Knežich, Proſcherjow,
Raž Rodach, tak najniſchej Budži
Masch ſwojich ſwjerjich Čeſzerjow;
A fy tež bljedy, čentuſchki,
To wſchilko ničjo newadži,
Wſchón Čowjet cje tola muſhwalt.

3. Rhoſeji! ty ſylne Požadanje
A muſka Čaſhow Potreba,
Schluž ſluſchi twoje Pluſkotanje
Steſ' brunej' Khany do Kopka,

A nejſli Šopar ſaſtarſki:
Tón ſo kaž ſnowa narodži,
A po wſchjich Smoſtach ſweſelti.

4. Duž tež ſtej vobrzej brunej Lóhu
Djeń ſapocžina Čloweſtvo,
Raž bóry ſkoža krótku Dróhu
Je do Žiwenja ſtipišo;
Rhoſeji! jich wele woſaja,
Raž rano Wocži wocžinja,
Rhoſeji je prjenja Myſlicžka.

5. A kaſkich Wedjenſtrow je treba
Jón ſkódný pjeknje hotowacž!
To Žonku do Wječnoszje reba,
Chzyk ji ſchtu we tym Poruk dačž;
Muž drje ſchaf tež jón navari
A ſchjetrej Čeſzju wobſteji,
Tu Žonu pak neſchjetrechi.

6. Tež prawa Žona ſLuboſnoſzju
Wje pomhačž jeho ſſlaboſzti,
Dyz jón ſeſim ljeſchel Rycžniwoſzju
Do rjanej' Schalki poredži,
Tak, nech tež trochu jecžny je,
Nech Kwieſtka Schalzny pſches njón ſeje,
Wón — ſLuboſzju ſo wobſuhne.

7. Nej' husto bat Rhoſeji ſamlutki
Mož Wulky, Duchej Rſchidleschka?
Haj, čaſto wulke Myſlje, Škuſki
Sso pſchi Rhoſeju narodža;
Wón Wunamkanjow Babenz je,
A do Myſlje cjt pſchiwedje,
Schlož Dwazycžom ſo nedžie.

8. A kaſke Psheczelſtwa wón ſeji,
Dyz pſcheproſcha ſo na Schalku!
Sso twerdiſja Luboſz hedom iſeſſeji
Pſchi Piwi, Wini, Balenzi;

- A je schto pôdla tunkanju,
Smiesch sapalicž ſej Trubecjicžku —
Rak ſrjebaia jón ſ Radoſju!
9. Rak Žonskich Jashk tedy neřdže,
Rak žorli ſo Rynk Powieſſjow,
Dyž prawe Towarſtvo ſo ſeňdje
Rhofejowých tych Grotſicžkov;
Ta Wobwertliwoſz Jashka
Sso psches tu Brjecjku powetscha
A Šskowa maſnje wulečž.
10. Sa to pak na ním nejſu pili
Sso Ludžjo lóchžy bankerot,
Sso nejſu pjeni pſchi ním bili
A waleſt ſo, kaž tón Skót;
Na Piwi, Wini, Balenzi
Wat njechtujkulž je ſ Hanibū
Sso khory píl, haj k Proſcherſtwu.
11. Duž neſwarť Mužo Žonu twoju,
Dyž tſikrōcž ſa Dzeń ſemele,
Laj, Šskaboz ſoſhy kóždy ſwoju —
Wat Žonskich talej netvóchne;
Rhofej ždyn Žona lubuje
A abſolut jón hotuje
A tež ſa Kroschki poſljene.
12. O derje pak, djež do Rhofeja
Sso Muzej, Žoni jenak chze,
Djež w Róli pſchez te Krepki ſteja,
Tam Živenje je ſidžane;
Tym ſlôdka, luſta Šsmetana
A mózne Dulje Zokora
Nech nidy na ſal nebija!

Podaj dale.

Na iara mózne a pſchihobne Waschnje we-
řiſche pſched njeđje ſchieszdžebat ſjetami ſtarh

Brunſchwifſki Wójwoda Kotla Wylem ſwojich
Poddanow mot Nekodnoſſie we Remſchikhodženju
wobrocžicž. Tam bjechu ſo menujzy Mujejo we
njekolnych Wſach nauucžili, kóždu Nedželu Mje-
ſto ke Mſchi na Balenž hicž a ſo wopicž. Wſchitſ-
Napominanja jich Duchomnych bjechu podarmo,
hacž ſebi cžihlej napoſliedk druhu Radu newedži-
chu, hacž ſo bjechu to najwuschej krajnej Wusch-
noszi ſjerilli; a na to pſchindje borsy na tw̄b
Pſchekupnikow wótra Porucžnosz, rak dyrtja Ne-
dželu po khſcheszijanskim Waschnju wobenicž. Po tai-
kej Porucžnosz drudje wſchitzy cžinjachu, hdež jenož
we jenej jenicžkej Wſy bjechu ſo cži Wopilzy na to
ſtaſili, ſo ſo nochzedja we ſwojich ſwjetnych Weſe-
lach vacž molicž. Blížſchu Nedželu po Pſchipo-
webanju tamneje Wukasnie, jako ſo ke Mſchi
ſwonesché, bjezechu cži Burjo ſaſo ſ Hawtowanjom
nim Žirkwie do Kocžmy, a cžjerjachu cžim dljeje,
cžim hōrſchu Haru. Ta Wjez pſchindje Wojwo-
dej k Wuschomaj a wón wobsankny hnýdom, ſam
do teho pohladacž. Ženu Nedželu pſchivese ſo
wón neſnaty do Wſy. We níz woſebnej, ſchje-
rej hacž do Kolen ſapinenej Šukni ſtupi wón
krótko predy, hacž ſo boža Škujba ſapocža, do
Kocžmy, hdež hiſhcjen bje to dolhe Blido proſo-
ne. Qjedom bje ſo wón předku ſa Blido ſynyt,
da pocžachu ſwonicž, a duž pelnesche ſo tež Štva
ſ Wopilzamí.

(Wobsanknenje pſchichodnje.)

Wſchelkisny.

Horliwoſz ſa Narodnoſz dale bôle bes ſeer-
bamí pſchibywa. So ſo to ſkawa, to wídži jedyn
niz jeno bes Ludžimi wiestho Powokanja, ale tak

dejje všes wózbenym i Wúženiu, kaž we ſamym
Lucu. Tak možemy naſchim czeſzenym Čítarjam
rjony Pschitab wózinskeho Remehnika (Hand-
werker) piſorſtajicj, kiz psched njeſotrym Čaſom
Redaktořej indjenskeje Nowiny List pschipoſla, we ko-
trymž ſo bes druhimi tež taſkehlej Šekowa namakaſa:

„Cílowek, koič ſo ſpreczkow domoj wrocza,
weſelt ſo, hdvž widži, ſo te Rožje, kiz pschi jeho
Preczhicju ſo ſahinyci ſdachu, ſo pyſchnje kraſ-
nja: wele wjazh weſeliciž móže ſo pak Wózijnz,
hdvž widži, tak jeho Lud ſnowa na Mozač pschi-
bera. Ja mjenju Šerbow. Haj weſelciž a ſra-
dowacž móže ſo kóždy, kiz ſerske Saczueža we
ſwojej Wutrobi a Lubosz k Šerbowſtu ma, ſo
je nowe, jaſne Eſlónzo na Lužiſkich Henach ſe-
ſhadžako a Šerbow ſe Spanja wubudžilo. Tajke
Weselje mjejach tež ja. Iako ja poſlenich Dnijach
Wínowza 1844 ſ Zusbý domoj pschijſholt bjech, bu
mi borsy jene Čiſlo tydženskeje Nowiny do Ru-
kow date. Ja to ſamo cíltach, newedžo, ſchto to
je aby ſwotkal pschindže. Na moje Brachenje bu
mi wot teho Wotrocžka, wot fotrehož te Nowiny
mjejach, to Wotmolwenje date: „To je tón ſerski
„Wochenblatt“, koič kóždu ſsobotu wuſhadža
a w Budyschini we Wellerez Knihernje k Dostacžu
je.“ Ja ſo na tym wulzy jara ſweſelich, ſo ſu
tež Šerbia tak daloko dowedli, ſo maja njeſko
ſwoj ſamſny Čaſkopis a ja ſebi tón ſamy hny-
dom ſamłowich. Hewak ſym ſebi Nowinu wot
jeje Sapocžatka kupil, kaž tež Jutnicžku a mi-
ſioniske Poweszie. To wſchitko ſym ſebi tež ſwja-
ſacj dat a t. d.

Jan Müller ſ Bosankez,
Tyscherski w malym Wellow.

Sandženu Bondželu, jako druhí Džen Jutrow,
Popočnju (13. Haperleje) dyri Bože Newedro do

Kratočanskeho Knežodwora, tak, ſo ſo Kedzie a
Brožne wotpalichu, pschithym ſo jara wele Rož-
ki a Pschenzy ſpali.

Na tym ſamym Dnju, a ſmolom po tamnym
Nesbožu, dyti Bože Newedro tež to Hrodžiſhjan-
ſkeje Zyrkwe, runje, dyž bjech u Ludžo Myſchpo-
ru, a bjeſche knes Duchomny na Kljetzy. Wola
Bjergelow nuzpschindžiwschi ſarafy teho njeſze 23
Ljet stareho Wojata Samuela Rentscha ſ Hrodžiſh-
cja, kiz nedaloko wot Bjergelow ſedžiſche, a po-
tym jenu mlodu Holzu Kubaschez ſ Brjelyz, kiz
spody ſchulſkeho Chora pschi Stokpi ſedžiſche, a
jenu wobcežnu Žonu, Zentschowu ſ Kortinu, kiz
ſaſo njeſhto ſ Prjedka ſedžiſche, tak, ſo wſchitka
načožena ljekarſka Pomož podarmo bjeſche. Maj-
ſtere bjeſche Bože Newedro do Turma dyriko a
po newedrowym Želeſu dele jylo, hacž tak daloko,
djež ſo ſo ſamo, hacž zyrkwinſkemu Ponejſki
pschindžo, ſawine a po Ponyschku dale dje, a
je tym Sawinenju wotſkocžilo, na to do Zyrkwe
delje ſchlo. Cí Sarajeni buchu ſandženy Schtróck
wſchizh romadžje porebani.

Postpomnenje.

Wopisanje ſerskeje Šhromadžiſny 15. Džen
Jutrownika ſmjeje ſo w bližiſhim Čiſli Nowiny.

Zitne a butrowe Wifki.

Sandženu ſsobotu ſu Žita Budyschini
placziſe:

Rož . . .	3 tol.	25 nſl.	tež 3 tol.	20 nſl.
Pschenza . . .	6 =	— =	5 =	20 =
Tečmeni . . .	3 =	15 =	— 3 =	5 =
Worž . . .	2 =	5 =	— 2 =	— =
			Rhana Butry	16 nſl. 4 nov.

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawane wot Wellerez Knihernje Budyschini.
Egiſchane pola G. G. Hieki.

Endženisska Rzowina

a b y

Herste Powesze ja hornych Lujiczanow.

17. Číšle.

25. Džen Iutromnika.

1846.

Podaj dale.

(Wobjanknenje.)

Wulke schjeroke Mužisko, wot wele ljetneho
Picza nadutu a wopuklu, kij kaž so sdasche, bes-
tymi Wopikzami prjedku sydasche, stupi k temu
Wojwodej a wobhlada sej jeho se Sazpeniom;
žalošnje wopak sdasche so jemu, so bje njeſajki
Zusnik jeho czechne Mjesto sa Blidom wobkynyl.
Tola nječo neprajwschi walt so nelepje doſz
k Prawizy teho Wojwody na Stolz. Cjt druzh
kynychu so tež, a Blido bu połne. Njeſt stupi
Hospodar nius a stajt wulki Karan Palenza
psched teho prjeneho. Tón sapshija to Gsudobje
swobimaj Rukomaj, pohlada rosnje na teho Woj-
wodu na swojej Ljewizy, a jako bje so napisał, po-
da dale swojemu Gsudobje na prawy Bok a
refny: Podaj dale. Tón Karan džiesche njeſt
wot jeneho kdruhemu hacž k Gsudobje teho Woj-
wody na liewym Boku. Tón so napisał, da pak
temu Wojwodej se swojim Pohladanjom k Spō-

inacju, so nječo nekrydne, a wrócił tón Karan
sabó tými Sslowami: „Na, nech njeſt sa-
šo takhlej wokoło dže”, a to Gsudobje džie-
ſche sabó na liewy Bok wokolo, hacž k Gsudobjej
teho Wojwody na Prawizy. Tón piſesche, wró-
cji sabó a mojesche ledom wurycjecj: „Na,
nech njeſt sašo takhlej wokoło dže.” Duž
skoczi Wojwoda horje, rostochnu swoju Drastu,
a pokasa so we swojej wojskowej Drassi, swiesdu
na Wutrobi. Schmatym Hlošom da won so
tym Raſtrójanim jako jich krajny Knes k Spō-
naczu, džeržesche jim wótre Prjedowanje wot jich
Merodnoszje, a rožesche jim swulskim Khostanjom,
jeli so so nebudža wostajcę swojej Nepoſkusch-
noszje a rjeschneho Šlwenja. Na to dyri won
swojego Gsudoda k Prawizy sa Buski, so semu
Suby schjerkotachu a refny: Podaj dale.
Tón to scžint, ale tón podla so komdžesche a ne-
wedžische, schto by cžint. Duž wutorje Wójwo-
da swoj Mecj, dyri wo Blido a sawola: „Da-
wajcze spjescznie pschezo dale; schtój je pomaku,

temu džu ja s Mecjom popomhačj." Tajska Rycz a tón blyščataj Mecz tých 'bohich' Ludzi tak wubudžichu, so swojego Fierschty Pschitkaſnju sytej Mozu dopolnjovali. Te Pliſty džiechu kleskajo wot jenej Hłowy k druhę wokoło yleho Blida hacj k Ssugodej ieho Wójwody na Ljewicy, a liedom bje tón swoju na ljeve Lizo dostał, jako jemu Wójwoda druhu na prawe Lizo iastaji tym Słowom: „Ra, nech njetk saſo takhej woſoko dže!" Te Pliſty so njeſt wróčzachu k Ssugodej na Prawicy ieho Wójwody; duž dyri tón jeho druhı Króćj sa Wuschi a džesche: „Ra, nech njetk saſo takhej woſoko dže." Jako bje wón tajke Dželo pol Tuzenta króćj wobnowicj dał, staže horje, djeržesche jím hisičzen junu swoje Napominanja a džesche precz, tých Piczkow na najklubšho hnuiych wostajo. Tich Liza czerwenjachu so kaž hacj najrenischi Purpur, renischi hacj Palenpiczje aby Nutynosz dy wumolowacj móže, jich Wuschi bjechu derje satshaſene, wuczszene a schjeroſko wotewrene k Horje-wacžu Bojego Słowa; cjt dobrı Ludžicžkoſo ſu potom pecža najswierniſchi Remſchikhodžerjo we Kraju był.

Sđerska Shromadžisna na Winizy psched Budyschinom.

Pjatnaty Džen Haperlejje bje ſo na Winizy pſched Budyschinom wele horltych Sserbow ſejſch-ic, ſo by ſo tam wo wſchelake Naležnosſje Sserbowſtawa jednało. Po króſkim Powitanju pschitomnych Witežinow bu wot Kn. Duchownego Sellerja najprijodzj Slicžbowanje Wunoschow ionſchego ſpiewanskeho Sswedženja wosjewene.

Po jeho Koſprawie bje ſo ſejſhlo 17. Džen Dz-tobra 35 Toleć 10 nſl. a potom ſ Pschedawanja Wjenzow 9 Toleć 29 nſl., wſcho do Hromadny: 46 Tl. 9 nſl. Wudawskow bjesche 32 Tl. 28 nſl. 5 np. a je po tajkim wusche wostalo: 13 Tl. 10 nſl. 5 np. Tute Benesz dyrbja ſo po Poſtajenju Shromadžisny k Rabobisni Spjewarjow naložicj a to najſtere na tajke Waschnje, ſo ſo pschi Hossini po ljetuſchim Sswedženju ſa nich placži. Potom bu poſtajene, ſo dyrbti ſo ljetuſchi ſpiewanski Sswedžen pod Wedženjom Kn. Kozora 7. Džen Avguſta w Budyschin woldžeržecj, a tu w Hossinzu tſjoch Lipow. Schiož ie ſpiewajomne Źekſty nastupa, da maja ſo te ſame zuſych Poſlucharjow dla tež do Njemſkeho pschelozicj a wobebje wotcziſhczecj. Dale bu wucztnene, ſo ſmjeſja Poſlucharjo ljeta pola Raſy ſa pichitupne Scharty 5 nſl. placžicj, ſchlož ſebi paſ tajku Schartu ſ Willerez Anhernje aby wot druhich ſtemu poſtajenych Pschedawarjow wobſtarac, dōſtane ju ſa 4 nſl. Na ljetuſchim Sswedženju budža, kaž Kn. Kozor k Wedženju ſcžini, tež njeſtoře ſerske Spjewarki ſobu ſpiewacj. Kn. Kand. Wanak, Kn. Kand. Jakel a Kn. Wucž. Pekar chzedža wſchitke ſwonkomne, Konzert nastupaze Džela, w Budyschin wobſtaracj.

Potom bu poſtajene, ſo ſmjeſemy Veczor ſpiewanskeho Sswedženja ſerski Bal Do Wuberka ſa ſerski Bal buchu wuſwoleni: Kn. Pekar a Kn. Čomor w Budyschin, Kn. Zybla w Budyszech, Kn. Kucžink w Semžach, Kn. Melda w Dažint, Kn. Zyž w Nowoſlizach, Kn. Kozor w Stróži, Kn. Garbař w Minakali, Kn. Bórsch w Rakezach, Kn. Frenzel w Neſhwacžidli, Kn. Barilo w Kwacžiach, Kn. Kóchta w Radivoju a Kn. Smolet w Kasu. Tucži burža wſchitko wobſtaracj, ſchlož budž. Bala dla treba.

Schtož Macjizu Serbsku nastupa, da nemôžeshe ho nježo druhe postajic̄, hac̄ so ho wosjewishe, so je krajska Dyrefzyja prajila, so Wobiwerdżenje macjic̄nych Wustawow s jeje Strony treba neje. Duž dže Wuberl Macjizy tak borsy Penesy mot Ssobustawow brac̄, hac̄ budje Narjeschik cijščejany, psches kottj̄ so Pszecheljo berskeje Literatury k Pschistupej k Macjizy pschepruschaja. Spomnenn Narjeschik budje tež Wustawki aby Statutu Macjizy wopschijec̄. Dale bu prajene, so dyrbi ho Rosmnoženje a nowe Wuswołowanje Wubera hiszceze Schwiliu wotstorc̄ic̄, so by ho nashonilo, schto w bližschim Czaju hiszceze k Macjizy pschistupi a na konc̄znie ho pschipowedžishe, so budje ho tak ruc̄je, hac̄ je ho Penes dosz naischlo, jene siły Pišmow cijščec̄, kotrež ſebi Wotpohladanie Macjizy žada. —

Na to poſasowasche kn. Kand. Domachka, ſhio bersy Wotc̄inzojo chzedja a hac̄ dotal chybu. Won prajeshe bes druhim: To prjene, ſhiož my chydhmy, bje to, so tym ſamym, kliž mjeniachu, so ma ſo berski Lud do Rova poſtoreč̄ a do wieczneho Sabycza kyryc̄, ſe wschej Khröbloszu napschec̄two ſtupichmy, pscheswiedzeni, so ſo tajzy Surownizy, tajzy lubosni Prawdu Ryczerjo do božich Wjezow tykaja a ſo je tajke ſlouži ſo ſlawe Podluc̄zowanje naſeho Luda pschec̄two Bohu. Pschi tym bjechmy teje Myſlje, ſe wschej Kahodnoszu a Czichoszu ſwoj Lud ſteje ſtarje Morwoty a Womoty wubudžic̄, so by ſo won ſam ſac̄uk a ſpósnak, ſhio je jemu tak jara trjebne; ſo by won poc̄zak to ſame pytac̄ a ſo wusbjehowac̄ ſtemu, k čemuž mot Boha je poſasany. Echo dla chydhmy jemu roſhiku möžnu duhomnu Pižu ſlic̄ic̄ a podawac̄, so by won wuknyk a na prawym

fhsheszijsanskim ſswjetli pſhibywak, kotrež ſo po boži Woli k óžde mu Ludej tudy na ſent ſwjec̄ic̄ dyrb̄i. Psches Seklowo a Pišmo chydhmy ſiwenje we nim wubudžic̄, ſo by won Sdobnoſſje a Dofkoſnosje nadobhywał a był kóžny Bratc ſwojich ſkowjanskich Pobratrow, a jenak muſoki Ekhodženſ ſdruhim Narodami na ſazje, czi nastupi. My chydhmy prawi, roſomni Saſtararjo a Wodjetjo ſwojego Luda byc̄, ſo bychmy jón psched ihm roženym Hinienjom a ſahuſenjom wukhowali. Tu ſtarū Haibū, kotrež njemski Lud na njón je wupſkijestrijek, chzemy ſneho ſwalic̄, dokež wjemy, ſo ju neje ſaſlužil; ion starý Hrjeh, kottj̄ Njemzy pschec̄two naſchim Wóžam ſu wobejſhli, chzemy ſatyč̄, dokež je to psched Bohom nespodobne a nam inč̄ nemôže. To ſwoje chzemy ſebi ſhowac̄ a pięknie twartež, podla pak Njemzow jako ſwojich Blížszych wEžesztí mječ̄. My pak nochzemy žane tak menowane Panſlawiſtwo, kaž je Njemzy wo ſoni ſu wiđili, ale chzemy jako Bratſja sprawne a ſjawne Gapschijec̄je a Wokoschenje ſwojich Bratrow, tak ſo by jedyn Narod temu druhemu dawał, ſhiož temu poſlenemu pobrachuje. Najzwierniſhi ſwojemu Krále kóždy w ſwojim Kraju ſmy poſluchni tym Pschikasnjam, kliž Král a Kraj dawa, pytamy ſebi pak teho dla tež ſwoje Praivo. — — —

(Pſchichodnje dale.)

Pſchelfisun.

Budyski Tachant, knes Dittrich, je wot Namža ſa ja poſchitoſſeho Vilara w Sakſonskej a

voda sa Gisela w Kortigu in partibus infide-
lium postojeny.

Kn. Rubiza, Primarius Wojerzach, je jato
Superintendenta Wojerowskeho Kraja wot Min-
isterstwa Wobtwerdjenje dostał.

Isczli Dzień Jutrow Popołnju je Augusta,
schtyriljetna Dziewicza Kn. Schiepanka,
Wuczerja w Rudej, do Studnie panyła a so tam
satepila.

We Wellerez Kniherni je dostaczu:

Jakub, E. L., te zytkwiske Muczenja naszeho
Czasa. Sa evang. Kscheszianow wopom-
nene we Przedowanju, 31. Octbr. gr. 8. geh.
1845. 2 Ngr.

Jordan, J. P. D., Jutnicza. Nowiny za Ser-
bow. 4. 1842. 26 Nrn. 20 Ngr.

— — Serbske Pesnički zežberane a Sserbskim
hólcam a holcam Rzwezenju wudate wot
Czechanskich Wiczazec Pjetra. 16. br. 1841.
2 Ngr.

Domascha Kempeniskeho Schtore Knih
wot Khodzenja sa Krystusom. Skaczon-
skiego do Sserbskeho pscheloži J. C. Wanak
a Predyspomnenje pschista E. L. Jakub. 8.
eleg. brosch. 1845. 15 Ngr.

Schmaler, J. E., wendisch-deutsche Gespräche,
(Semoler Mały Sserb) nebst wendisch-deutsch

und deutsch-wendischem Wörterbuch, Orts-
namen, Darlegung der Aussprache und Or-
thographie, Eidesnormen ic. 8. br. 1841.

1 Thlt.

— deutsch-wendisches Wörterbuch, (Niemcko
Sserbski Słownik) mit einer Darstellung der
allgemeinen wendischen Rechtschreibung. 8.
br. 1843. 20 Ngr.

Seiler, A., kurzgefaßte Grammatik der Sorben-
Wendischen Sprache nach dem Bauzner Dia-
lekt. gr. 8. 1830. 22½ Ngr.

— — Krótkie Kryrlusichje a Spjewancza ja serisce
Schulje. 8. br. 1842. 3 Ngr.

Zitne a butrowe Wif.

Sandżenu Ssobotu su Žita Budyschini
płaczile:

Roż . . .	4 tol.	2½ nsl. teg	3 tol.	25 nsl.
Pschenza . .	5 -	25 -	5 -	12½ -
Iecźmen . .	3 -	7½ -	3 -	5 -
Worß . .	2 -	7½ -	2 -	2½ -
Hroch . . .	4 -	5 -	4 -	- -
Zahly . . .	7 -	5 -	7 -	- -
Bjerny . . .	1 -	10 -	— -	25 -
Hejduscha . .	3 -	20 -	3 -	15 -

Khana Butry 16 nsl. 3 now.

Se Samolwenjom Redaktora,

Wudawane wot Wellerez Knihernje Budyschini.
Gishejane pola G. G. Hieki.

*

* *

Zydzienſſa Nowina

a b y

Serske Poweszie ſa hornych Lujiczanow.

18. Číſlo.

2. Džen Róžomnika.

1846.

Serska Shromadzisna na Winizy pſched
Budyschinom.
(Dalew edzenje.)

Raž Semja ſo w Maljeczu ſ nowa ſaſeleni a ſakcjeje, tak ſakcjiemuje njeri naſche Sſerbowskiwo! Haj, Bratſja, ſhlađujcze won na tu rjanu Lujizu, ſajka wona njetkohlej ſtejt, kaž Newesta ſe ſwojim ſelenym Wjenzom na Hlowi, ſak wona ſo ſyboldi a fcjeje a pjeckne Bonenje daloko a ſchieroko wuliwa a roſpſchijezera. W tymblej radoszivym Čaſu shromadzujemy ſo my a ſmy ſo tež džen- ſa ſhromadžili, kaž k Wuſhywanju kraſneho ſch- menja bes ſwojich Sſerbów. — Duž fcjeje to ſdobny, nadobny Čaſko, fcjeje dale ſa naſkich Sſerbów; fcjeje, ſo byhu ſa namí, tymi Wuſhy- wareni, njehdyn pſchischli, kij byhu Płody, rjane Płody, bohate Płody žneli a domkhowali do ſwo- jich ſerskich Domow a Sawoſtaſkow: fcjeje, ſo by naſcha Lujiza wſchudzjom menowana byla pra- wa, mózna Mužiza.

Tutym Gſlowam dosta ſo mot Shromadzi- ſny wulke Spodobanje a k Wobſhwieđzenju teho ſameh ſe wſchitkich Stronow ſylnje ſafyncza: Gſlawa naſchej Lujizy!

Potom cžitasche Kn. Wucjer Melda dlježſchi Raſtawſ, w kotrymž wón wobſhernje wuložowa- ſche, ſchto Sſerbowski hſchcje najbole ſadjiſewa, a podawasche pödla njeſotre ſſriedki, pſches ko- trež byhu ſo wſchelake Sadžewanja wolložich möhle. Po Čítanju tuteho Raſtawſka naſta Roſtryčowanje jeho dla. Pſchi tutej Debaczi roſkadowasche Kn. Duchomny Setler njeſotre Maležnoſje Nowiny, na kotrež bje Kn. Melda ſpomnil, a Kn. Duchomny Jakub dasche Roſ- prawu, kajke to nowe Wudacze teho, mot neho ſpišaneho, Katechismuha burze. Grewak bu tež na to ſpomnene, ſo Anthonija micholikije Zyr- wje ſa tym hlada, ſo byhu ſo wſchitkſe ſerske Anhi we nij namakale, a pſchi tutej Skladnoſti prajesche tež Kn. Duchomny Krec̄mar, ſo chzedja ſo tež na Tachantſki wo io staracj, ſo

by Tachanska Knihovna psychichodnje wjazy
serbskikh knih horebora. Kn. Melda bu pak
prosheny, so by sa Wuberk Macijevy Sserbiskeje
Wudžjek festajał, w kotrymž won pokazaće, kajka
ma serbska Čítanka (Lesebuch) bycę, a jeho predy
prijedkczitany Raskawt bu k macjicznym Aktam
wsaty.

Po tajkim staže Kn. Duchomny Bróška a
prajesche k wosznej Radoszi wschlitskich Pschitom-
nych tutehlej Sejlowa:

Stary Sserb wot poğleneho Könza
Mjescha ho do Waschoh' Twarzista,
Sylne Pruhı kakateho Eslonza
Wukachu ho stoh' Hnjedjicę.

Wasche Wissanje ho jemu lubi,
Kurczo jeno skuschesche sam ſa,
Dowierenje k Sserbstwu ſto ſhubi,
Rjeſt pak „n e ſhu b e n e“ spjera. ſo.

Se Shonenja wjem ja reczecz,
Kak to ſbjeha Wutroba,
Wotpuscje mi ſobu' ſchrjeczečz,
Echju ſmjeju dybarou.

K Snjedanju mi dachu do Rta
Bjernu w Sbeli tunkanu,
K Wobedu, to ma toh' Rhorta,
Junu Juschku mjaſowu.

Wutru Sserbej pokasaja,
Masanz' nož ſkicja mu
Sserbjo Sserba nespóšnaja:
Dci ječe Sserbej Dybawu!

Wodomny hym na toh' Schlorza,
Kiz ma Rschidla ſrijesane,
Drypotajo da wot Žmörza,
Klakt nejzu ſrjasane.

Schtiož tak dólho w Kljetzy ſedži,
Schtambora ho menuja;
Žadyn Džiw, ſo ſo ſafedži,
Poſdje ſo nuts namaka.

Spjewajcje, ſo wujlakaja
Wjazy Ptaczkow ſ Rokydla;
Sserbjo nowy Narod maja,
Wam ſo ſa to džakuja.

Woskebie Džak Tebi ſluscha
Bes nami tu wusche wſchoh',
Kiz by ſwjerna ſerbska Duscha,
Tebi, luby Sejlerju!

Sserbje Reczje ſylna Skala,
Na tebe ſo ſepremy:
Naſhom' Sejlerej bydž ſſlawa!
Sſlawa! wschlizy reknemy!

Tajkehlej dusche a i Wutroby wschlitskich Štrom-
adžených wuprajene Štrowje bu ſpowschitkom-
nym Spodobanjom pschijate a ſhtiož Wutroby
ſacjuwachu, to ſo tež psches Ert ſiewische, psche-
tož hnydom ſo ſe wschliz Könzow ſlyſhceč dashe:
Sſlawa na ſhem u Sejlerej!

Zato bjesche Kn. Duchomny Bróška ſwoje
Štrowje wunesł, ſavjewaſhtaj ſo wot Štromadžených iaj wotčinſtaj Spjewaj: „Hischje
Sserbſtwo neshubene“ a „Nepuſćim v
Radžiju rjanu“ a na to nastupi króika Ros-
mowa.. Po tutej wotendžechu Nejkotsi, cjt Drus-
h ſeſydaču ſo pak ſaſo ſa Blido, ſo by ſo wot
nich „wokolny Spjew“ ſpjewał. Wſchi tej-
hlej ſkladnoszi bje wele roſmeſelazych Schuczkow
ſlyſhceč a móžesche kóždu ſpoſnacž ſo je ſandjene
Pjeto hódnu Mnogoz poetyſtich Włodow pschineſ-
lo. Predy hač bje wokolny Spjew k ſwojemu
Könzej dōjschol, čítasche Kn. Wuczer Muzink
dliježſcht pieſniſt Wudžjek, ſ kotrehož njeſotte

Slemki žobudžielicj bębi dowolimy. Wón pra-
jesche bes druhim, džiwojo na nasche Schadžo-
wanje:

Prajcze, hdje su t Podenđenju
Renshe te Węsela,
Hacj pscht rastim Ej:nocž:nu,
Rij Recz naschu nastupa.
Risti, Wugoff
Rech t iom' pschistupi,
Dobndjo bęj Radosz jažnu,
Sserbam Pschichodnosz pak kražnu.

(Wobsanknenje pschichodnje.)

zylje nesnatemu njemskemu Burej do Rukow dacj
a to móhl rez pschedacj, tam dobre herske Rocžni
sabycj a njemske newuschnne nauuknye — nje,
my chzemj prajicj: njemška Recz ma so we
herskich Schulach s Pomožu herskeje a jenož herskeje
Reczje wucžicj. Wuziwalt so njemška Recz
t Roswucžowanju, dha so často stane, so Džeczi
njekotre aby wopak, aby zylje nesrosemene Esłowa
aby hejso je derje — njekak njemski kamacz na-
wuknu, wot druhich Wucžbow pak, runje kaž
wot herskeje Reczje nicžo neshonja, a taſte so po-
tom do Esvjeta poželu! Esu dha Sserbjo jenož
tehodla na Esvjecj, so býchu njemske nauuknyk?

— ſ.

Wschelkisny.

SMalbīz. Dwazny Džen Jutrowiška
bjesche pola naš Pruhoranje schulskich Džeczi we
Pschitomnoszki knesa Kanonika Smolj a Kn.
schulskiego Dilektara Buſa s Budeschina a njekotrych
druhich Duchownych s Wokolnozje. Proza na-
scheho Wucžerja Kn. Hizki, kotryž bje swoje schulskie
Džeczi haklej psched Ljetom a to khetro newjedomne
a nerošwucžene dostal, bje widomna a wscheje Će-
zje a Schwalky hōdna. Spodžironje derje pak
djęsche herske Ćiltanje (Caswanje) pscheszivo njem-
skemu, na kotrež poſledne bjesche so wele wjazy
Prožn naložito, tak so móžesche Róždy derje spō-
nacj, tak nusne je, so so we Schulach psches ma-
cierzni Recz a we herskich Schulach psches hersku
Recz wucži. My nočzemj tym prajicj: njem-
ška Recz vyrbi se herskich Schulow wusanknena
byc̄; nje — my wjemj, tak derje by bylo, hdj
býchu herske Džeczi Schulach njemski nauuknyke,
tak derje by bylo, hdj býchu njemskeje Reczje dla
netrebake sa Dreždjanym czahacj, tam so njekajemu

Raf žałosne Podawki so we Galiziskej stale
su, widji so sseneho Lista, kotryž je jedyn pôlšt
Semjan na Wóchnosz písal. We tym rieka:
„Psches žadlawy Napad besbóžnych Ludži na
nasche Wobydlenje buchu wot nascheje Swójby
mój 87 ljetny Nan, dostoyny a derje saſluženy
Schjedžiw, moj tiso pokojni, mjerri a wobſydlant
Bratsja, skotrychž jedyn wot 4 Ljet sam kromy
a Nan schtyrjoch malych Džeczi je, moja 14
Ljet stara Ćzeta a mój Wuj, kij býchu wschiży
na narodnym Dnju mojeje Macjerje we Dom
mojeju Starszemu štromadženj, na žadlawy Wasch-
nje moreni, nasche Wobydlenje do czista pschewo-
broczene a wurubene, tak so moja 70 Ljet stara
Macz, vrje Esławowi, ja a 7 malych Džeczi
Pod czerpimy a newjemy, wot čjoho so jutſje se-
zliwicj. Tónlej gúrowy a žadlawy Skut bu wu-
wedženy wot 19 t 20 temu Mjerga we Siedliszyn,
Tarnowskim Kraju psches Ćzodu zufych Burów
pod Rzewadowanjom wjestej „Szela,” mojeho
Woddana. Tutoń Ćzlowek je swojej Wóchnosz

hjgom doho jako Rekaznik a Seloznik znaty. So by ho wieczil, je wschlisch Mojich skonzowal, moje Samoznenje wurubil, nasheho wezneho Rycznika a druhich Sastojnikow a wschu Czeledi sesabtwacj dal a swoju besbojnu Ruku tez na zytkowinske Kublo a na Duchomneho slozil." —

My ho praschamy, kaz je to mozno, so moja ho tajte Szurowoscje a Nepocjinsti stacj? To czlni ta Cijemnosz a Newjedomnosz, we kotrejz polszy Burja tija; sneje wujndu tute zadlave Skutki, psches nju ho stane, so Ludzjo kaz dzewe Swjerjata sakhabzeja, dyz swoje Puta rostochnu.

Nowe Knihi.

We Welleretz Kniherni je dostaczu:

Jakub, G. T., te zyfkivasse Muczenja nasheho Czasa. Sa evang. Rzcheszjanow wopomnene we Prijedowanju, 31. Octbr. gr. 8. geb. 1845. 2 Ngr.

Zordan, J. V. D., Zunitcza. Nowiny za Serbow. 4. 1842. 26 Nrn. 20 Ngr.

— Serbske Pesniczki jezberane a Sserbskim holicam a holcam Rzveselenju wudate wot Czeschanskich Wiczazec Pietra. 16. br. 1841. 2 Ngr.

Domascha Rempenskeho Echture Knihi wot Rhodzenja sa Chrystuskom. S Laczonskeho do Sserbsko pschetozi J. E. Wanak a Predyspomnenje pschistaji G. T. Jakub. 8. eleg. brosch. 1845. 15 Ngr.

Ec Samolivenjom Redaktora.

Wudawane wot Welleretz Knihernje Budischni. Cjischciane pola G. G. Hiedi.

Schmaler, J. E., wendisch-deutsche Gespräche, (Smoler Maly Sserb) nebst wendisch-deutsch und deutsch-wendischem Wörterbuche, Ortsnamen, Darlegung der Aussprache und Orthographie, Eidesnormen ic. 8. br. 1841. 1 Thlr.

— — deutsch-wendisches Wörterbuch, (Niemcko Serski Selownik) mit einer Darstellung der allgemeinen wendischen Rechtschreibung. 8. br. 1843. 20 Ngr.

Seiler, A., kurzgesagte Grammatik der Sorben-Wendischen Sprache nach dem Bauzner Dialekt. gr. 8. 1830. 22½ Ngr.

— — Krótkie Rhymlischje a Spiewanczka sa seriske Schulje. 8. br. 1842. 3 Ngr.

Zitne a butrowe Wifki.

Sandzenu Szobotu su Zita Budyschini placzile:

Roż . . .	4 tol.	— nsl. tez 3 tol.	22½ nsl.
Pscheniza . .	5 -	27½ -	5 - 15 -
Zeczmen . .	3 -	10 -	3 - 5 -
Womż . .	2 -	10 -	2 - 5 -
Hroch . .	4 -	5 -	4 - - -
Zahly . .	7 -	5 -	7 - - -
Bjerny . .	1 -	10 -	— - - 25 -
Hejduschka .	3 -	20 -	3 - 15 -

Rhana Butry 14 nsl. 4 now.

Endženſſa Rowlina

a b y

Šerſte Powessje ſa hornych Lujicjanow.

19. Číſlo.

9. Džen Róžomnika.

1846.

Šerſta Schromadžisna na Winizy pſched
Budyschinom.

(Wobſankene.)

Dale, poſladajo na to, ſo pſhezo hiſcheže
wele Šerbow po Wopuſchzenju wózneho Doma
a po Kawedzenju zuſeho Kraja a zuſeje Rycjie
ſwoju Wózčinu, ſwoju Rycj a ſnej ſwojeju
šerſkeju Statscheju ſazpiwaja, reſny Kn. Muzink
tež tajſkej ſtora:

O ſje, hdyž junu wołacj dyrbt
To: Bjeda, Eshno, na tebje!
Macj twoja, kij cje lubuje,
Njek pak cje lјedom ſpóſnaje.
O ſo bychmy neſapomniſt.
Te priene Synki Młodobojje,
Ssei krafne Sbožje moſewriliſt
To Sbožje rjane nebeske.
Ach ſo by ſtajnje ſakcjiwala,
Ta Radoſſ, kij je Rycj nam daſa.

A pſchi Wukhwalenju naſheje ſerſkeje Rycjie
ſkyſchesche ſo tež tohlej Hrono:

Tak tenje klincjt Iashk naſh,
Hdyž Bratram ſtowa poweſasch.
Kaž Woda jaſnje žorli ſo
A woſchewi na Brójku wſcho,
Kaž ſo tam ſwjetlje puſolt,
So ſtobjebio neje rune ji:
Tak ſlowjanska Rycj krafna je,
Wſcho ſluboſnosju pſchewitne.

Wón ſpomni tež na to, ſo može kóžen Du-
homny, kij ſam derje ſerſki rycji, pſheſwiedzeniu
bycji, ſo budje won Šerbam ſtajnje k Wujitku,
pſchetoz

Rotre ſtowa ljepe hnuja,
Hacj te ſtowa Jeſuſa?
Hdyž ſo prawje muſlabuja
Pſches ſerſkeho Prjedarja.

Tebo dla:

Schtóž qhe junu rycjecj k Qudu
ſtowa iroſhtne, wutrobne,

Schloj dje sat zjewacj wšhom' Bludu,
Krej nich derje narufne.

A schloj Wucžerjow nastupa, da bje ieho
Mjenenie, jo herstich Djecjt východne Svojje
sedi kružje žoda, so by nich Wucžer derje herstil
ruežecj mögl. A won praſt ieho dla kóždemu
Wucžeru bes Šerbami:

Ducha roſjaſnici,

Mudroſz naruežicj

Pręzuj ko we herſkej Kreji,

Chreichli Svojje swojich Djecjt!

A wokročzo ho k wšchilim Schromadženym,
skonči men swoj Epjew stajkimi napominanſki-
mi Šelowami:

Duž sticje Šerbia ſcenocjent

A miznu Wejnu wojuje;

Widak nejſze hručje pschewinent,

A Křečkym ſima Dobycje.

Niž ſ Bronju wojetikej pak džemij

My načhe Čjelo wobdamacj;

So Neſchecjela pschewinem:

My Ducha džemij wobpažacj;

Tak njehdy wjesty Dobylk mamy

A Narodnoſz ſej wukhowamij!

Po Škencjenju tehohlej Budžika, roſpomni
Kn. Psiuhl, ſak je naſch Krajan Grenzel w
ſaudženym Ljetstoteſku Myjl Wſhoklowjanſta
jako prijeni ſjewil, ſak je Smoleri pscht Spo-
čatku ſancjeneho Ljetjeſaika Šerbowſtwo wu-
budžeracj pocjek a ſak je tuto potom psches
Štura i druhimi Šelowanjam do Švjaska ſtu-
piło a wmeſe wuhlej Tſjóm Štrowje. Ieho
Šelowan pichipomni Kn. Smoleri, ſo ma ſo,
pečli ſotu, da wjeſje tež Setleres pschivacj
jo je ſtyd ſnadnych Šapocjaisow nowſchego

Šerbowſtwo hižom taſkahacj Mož narofka, a
weletloſna po Šalt ſaklinežna: Šklaſa! da-
ſche ſpoſnacj, ſo je Schromadžina wot ieho psche-
ſwiedžena. Potom poda Kn. Wucžer Wela
Grončko, kotrehož prijenja Schracjka nich tudy
ſwoje Mjeſto namaka:

Stawai Šerbska, možnje ſtawaj,

A ſ Khorojem ſaſeſhrawaj,

Eſej Epjewy ſpjevalj narodne!

Rech ſo ſkonči twoje Španje,

A ſeſhadrža nich ſwojeke Ranje

Ra herſke Nebjo pomédre.

Hlaſ, twoja Mlodžina

Za rycku, horliwa

Šdobryni Ranjom

Cje witačj dže.

Pschińdz blyſtečjate,

Ty Šerbow Šlónjo žadane!

Ra to bu ſ Khrwilemi, kotrež ſo ſe Epjewom
až ſ Koſmolou a Deſlamowanjam wupełnjo-
wachu, ničlotrečkuliž Štrowje wunesene a to her-
ſkemu Wucžerſtu wot Kn. Psiula, herſkemu
Duchomnſtu wot Kn. Melny, herſkemu
Rječniſtu a Lječka ſtu wot Kn. Seilerja,
herſkemu Hudžbniſtu a woſebje naſhemu
hudžbniemu Miſhitej Kn. Kožorej wot Knesa
Meldy. Potom dosta ſo tež Štrowje wšchim
ſwjernym herſkim Škenjam a Knežnjam, Bude-
ſkemu herſkemu Towarſtu, wſchitkim Šerbam,
ſotniž wžubt pschebywaja, woſebje Kn. Bjarej,
a hewak ſafyrcja Šklaſa! wulki Dželbi teje
Schromadžin. Po tym ſpomni Kn. Smoleri
na to, ſo ma miſhoniſti Kraj hručje wele her-
ſtich Wobydlerjow a ſo dyrbimy teho dla, hdvž
ſo Šerbowſtwo menuje, niž jeno na Eužtu, ale
tež pjetuje na Miſhno ſpominacj, a wunesje

wschim missionskim Sserbam Stromje. A dobre
mu Rónzei saklicja hiszce Saskemu a Prussemu
Kralej kninje sanesena: Selawa! a jako bje na
to tón Spjew wuspiewany: Schto, lubi Psche-
geljo, so dyrti prajtę x, rozhonowachu
so wischizy, kij bjechu so tón Króci na Winizy
psched Budyschinom shromadzili. R. m. N.

Novi Katholisy w Dreždjanach.

Knes Horislaw, česzeny Sserb, kij je posljenje
jutrowne swjate Dny w Dreždjanach był, pisze
nam, so je tamnicha nowa katholska Woskada
Jutrowniczku prient Ras swoju božu Esluzbu
we božim Dom i djerzala, menujzy we tej evan-
gelskej tak pomenowanej Zirkwi pola Kyrocijskeje
Khicje, kotrejž Dreždanski Mjewny „Waisenhaus-
kirche“ rječaja. Tutón Džen da je vecja Sswe-
đen Radossje a Welsela był, kaj jón Knes Ho-
rislaw wopishe. „Handom po dješacjich bje so
wulka Čròda Luda psched tej Zirkwi nahnala,
a wschitko cíjichcésche so do neje, nomi Katholisy koz
tež Drusy, so bjechu so wot teho woszewnego Podawka
pschedwiedzili, a to Prjedowanje klychelt. Wschitke
Lubje bjechu volne, delach pak bje nowa katholska
Woskada shromadzena. Idnacjich so boža Esluzba se
Spjewanjom duchownych Khjelushow sapocža. Po
njekotrych Stucjach pschindže D. Edw. Bauer, Drež-
danski nowy katholski Duchowny, na Woltar a
spjewasche: Čež bydž Bohu we Wózokoszi, a. t.
d. (wschitko tak, kaj so prient swjaty Džen tež
pola nas stane), a zyla Woskada wotmolwi:
Kameni. Na to bu sašo njeschto Schtucjow wu-
spjowane, potom pschindže Duchowny s nowa na
Woltar a wotješta (wotlašowa) Szenje a Epistolu.
Po krótkim shromadnym Spjewanju poda wón so
na Kljetku, a rycjescze krasne a hotske Eslowa
i Chromadzenym. Ta žila jeho Prjedowanjo bje:

„Schto many my pschi tukym futrownym
Sovet jer ju najbole wopomnicz a k Wutrobë wiacz? 1. Tutón Sovetgen dyrti nas koutrobnemu Džakoj
pschedzivo Bohu wabiež, pschedož kaž Chrystusowym
Rów swojej Pomozu bu wotewreny a tón Ramen
sneho swaleny, tak je tež nasch Rów njeiko swozej
Pomozu wotewreny a tón Ramen sneho swaleny;
2. my many so dženja psched božim Woblecjom
na to skožicž, so bječmy we Mjerti a Jednogöt
a Luboszi k Blischemu swoj sapocžany Skutk psche-
go bôle wutwarjowali; kaž Jesus po swojim Ho-
rjetaciju so jenož wo Roszwojenje swojich Wu-
cjomnikow przozowasche, tak čzemy tež my we Mjert
a bratrowskej Luboszi swoj Dom wutwaricž. 3. my many twardje stacž we Dowjerenju na Boha;
wón sapocža nasch Skutk, je son hacž total mede
a powedże jón dale; wón nebudje nas wopusz-
cicž, dñž my seho Wjernoss pschedzo bôle pytam
roßschicerež; mjejcze Nadžlu knemu!“

Knes Horislaw powieda nam pschi Rónzu, kaj
je jeho kaž wschitko Druhich to Wuvedženje tu-
teho Prjedowanja jara sapchialo. Wy, moji
Sserbi, pschindzecze tež druhyn do Dreždjan, a
móžecze so tam wot mješteje Podomnoszje noweje
katholskeje Wuciby a nasheje Wuciby sami psche-
swjedzicž.

D.

Kathyrintka.

Po tym Žosu: Ma Sahrodzi pod Tabloniku, tam ſej
moj tak prajachmój ic.

1. Kathyrintka swjerna moja,
Daž so trochu dopomnicž,
Dže ty me
A ja cje

Kprjenjom' Rolej, kprjenjom' Rolej
Sbožje mjejach muladacž?

2. Praj, dže je tón Puezik, Schekzka
A dže je to Mjestacžko,
Tžež so mój
Geschachmej

- Kprjenjom' Molej, kprjenjom' Molej,
A schio tedy myślachmoj?
 3. Braj, schio bjechu prjene Čłowęjska
Naju Čłowęjska bojasne,
Ktž mój smói
Kyciąloj
Kprjenjom' Molej, kprjenjom' Molej
Ponasala romadzje?
 4. A tak namaj tedom bjesche
A schio tedy saczuchmój,
Dżej bęj mój
Wusnachmój
Kprjenjom' Molej, kprjenjom' Molej
Naju horze Kuboszja?
 5. Dżeha je to rjane Łjetko,
A dje je tón jaśny Dżen,
Dżej bę to
Spocząlo
Kprjenjom' Molej, kprjenjom' Molej,
So naj' Svojje rjane fcje?

Miesięc wot Barlina. Mjesto Barlin ma po najnowischem Liczenju 352 tawsent Wobydlerjow, wójsce teho kózde Łjeto na 40 tawsent Zuszych. Bes tymi je 183 tawsent Muskich a 170 tawsent Zónskich; Zónskich wot 17 teho hacj do 45 teho Łjeta na 87 tawsent. Tyle ma njeck to Mjesto tawsent we siannej Nepotliwości jwonych Zónskich, da widzischi sieho, so kózda wojsma siannej Nepotliwości holouje. Ktemu pschindże njedzen 18 tawsent Zónskich Čslujowniow, s kotrych jwesje schwória Dżelba, jeli niz Nepotliwości, tola Rerodnoski je dodana. — Wot 6 Dżeczi, kij ho narodza, je jene nemandżelske. Dwaj tawsentaj nemandżelskich Dżeczi, kij ho kózde Łjeto narodza, sapanu pođfischiho najskere do studneho nepotliwościho Ziwenja. Wójsce teho ma Barlin 12 tawsent Čłosnikow, runje tak wele stradzu pschewywazych Ludzi, tawsent Wobydlerjow Dżielacjernje, 7 Siów mjeszczanskich Jarzych, 6 tawsent, kij s Mjesta

Almožinu dostanu, 2 Szl Dżeczi na Czehnenju, 15 Siów Esyrotow, 6 tawsent Khudych a Khornych, 5 tawsent kalskich Sowójbów, kij ho pschi swiernym Dżeli jenož hubenje jiwja, 3 aby 4 tawsent Proshcerjow, 2 tawsentaj Čłosnikow a psches Gasiwo dżielawych Ludzi. — Czilej ho we pośleniu Čaſu pospochi pschisportu a woſebje teg psches Zelesnizu wele wokhudne. — Wulka Kraſnosz a wulka Khudoba ſebi Kuku podawatej.

Wschelfisny.

Serske Towarſtwu na budyskim Gymnasiju ma tu Khwilu dżeweck Stawów. Wont ſu: Bohuwjer Comor se Židowa, tón Čjaſ Starſchi; Moritz Rybak s Noweje Wsy pola Huski, t. Ć. Podstarſchi; Korla Marcžka s Weleczina; Herman Wela s Wawisz; Korla Jencz s Ćzornowa; Jakub Walyn s Hodžia; Ernst Hendrich Miós s Huski; Jan Bohuwjer Bajć s Porčowa a Franz Emil Taffla s Delneje Horski. Dotalschi Starſchi, Kn. J. R. Miós s Hodžia, kij bje na Michała praemium Heringianum doſtał, je po khwalobnje wobstatym Pruhowanju Gymnasium wopuszcził, so by w Lipsku Duchownstwo studował. — Knihownja Towarſtwa je ho w tutym Lieczi hódnje pschisporjaka a licži njecko 617 Knihow.

Zitne a butrowe Wif.

Gandženu Ssobotu ſu Žita Budyschinii placzile:

Roj . . .	4 tol.	$2\frac{1}{2}$ nsl.	tež 3 tol.	25 nsl.
Piščenja . . .	6 -	-	5 -	20 -
Ječmeni . . .	3 -	10 -	3 -	5 -
Wosz . . .	2 -	10 -	2 -	5 -

Khana Butry 14 nsl. 4 now.

Endženſſa Nowina

a b y

Šerste Powesze ſa hornych Lujicjanow.

20. Číſlo.

16. Djen Nowinka.

1846.

Sa Doladanych a Nedoladanych.

1) Mozojej Starszej nekhođeschtaj bes tych, kij ſo rady Doladanych menuja, ale ta Wjera, kij psches Lubosz džekawa, bje jimaſ ta prawa. Zadyn Džiw, ſo jeju ſa hubenej Duschi djerzachu a jeju hodž nemjejachu, kiba dyž bjechu w Rusy, woſebje pschede Žnem. Junu džechu cjt Doladant dom; starý Mož jich poſtrowi, ale tón a tamny ſo jemu ljedom podžakowa. Veczor pschindje Wobrocjez Macj knemu s Próftwu wo Pokrotu Rhljeba, a dosta ju. Na druhé Djen iherzichtaj Wobrocja a Mož do Mjesta, a Wobrocja ſwareſche nemôžnje na ſerku Nowinu, dokelž bje tych Doladanych wondano ſjawnje woſnamenka. „Ale tak ſo vyrbi nam, temu malemu Stadlesku hčj; cjera ſmy jara renje troschtowali teholej Hanenja dla,” rekný Wobrocja. Mož pak jemu na to wotmolvi: Wy možecje ſo kraſnje troschtowacj, hejſo ta zyla Schtucjka 11. pola Mattheja 5, woſebje te poſljenje

ſtlowa wot was placja; ale praſ ſam, hacj ie Nowina hala? Praj, ſchto bje tam ſehane? Wobrocja pak ma hiſcheže djenſ Mozej wotmolwicj. „Sandženu Šobotu widžach Wopizu we czerwenym Hipelu a Pſa piſaných Kholowach, a kupoſte Džeczi myſlachu ſebi: Rajſi to džiwny Hulcſt wozjerwnej Tczij; Dorozent pak poſnachu Pſa a Wopizu. Wopiza drhypotajo, ſtaſſajo ſo naduwaſche. Jeſ podomni ſo mi ſdarja cji, kij ſo ſWjeru ſchjerja a na Druhich ſ Bokom poſladuja. Tak pola was ſtej ſtej Wjeru, kotraj ſo neschjeri? Štu Škuſki, kij ſo ſwjecja, kaž wiesnych Džeczi Rukaw. Dopomin ſo na Ryhwalski Hermank. Tych Doladanych jedyn bje ſo ſpalenowym Duchom napelnit a Wjezj ryčak, kij nidž ſe Janeho Kſchewſjana Rta wujncj nedvrbjaſe, a to je Muž, kij tež ſa was koſt, jedyn wot tych, kij ſo naſpredy doladachu. Neje jana Žonſka, neje zadyn Muž bes wam, kij ſo je domjazeho Wjera dla ſwam pschidacj dyrbjat? Praj, tak je pola tebe tyko?

Bulku Hubu ma tón a tamny bes want, kaž cíniš kóždy Djen jenož Kroschik netrebawisch. by Potajnskwa Boje wuhsiedzik; ale tyh go sda-
luje, kiz jemu wje Wotmolwenje dacž. — Wo-
brocža: Dy bychm̄ neprawje mjeti, da by nas
Wóschnož neczerpila, by nam wscho ſakafalu. —
Mož: Bohu bycž Džak, so was Wóschnož czer-
pi, hewak býschce ſo ſa Martarjow djerjelt
a ſo ſym ſhwaliſt. Tak móžecze ſo ſromadzo-
wacž, kaž husto chzecze. A Doladangu budžecze
pſchincž, dyž budžecze doſz wuſlukant wot tyh,
kotiž was njeti po waschej Myſlit k Nebju wesu.

2) Tónlej wopuschcji Dom swojeju Starsche-
ju, ſławnych Neduſchnikow Towarſtwo bu jemu
lube. Nepoſtiwož nebje jemu Rječ, jenož Ha-
niba, dyž wenpſchindze; a tola won wedžische,
ſo je Bób ſ Poſtom swojej wſchewomóznej Kult
we židowſkim Kraju napíšał Piſmo 20 Schtu-
dow dolhe: Nepoſtiwož je mi Roſnož. Mjeniſch
ty, ſo ſo Nepoſtiw temu Kneſej ſpodbaju, dyž
bes Doladanych ſhodža? Haj, hejſo ſu ſo jeſi
wotrefli, ale hacž ſu, to my nemóžemy wedžicž.
My tež newjemy. Bób pak wje, hacž je Kawo-
nez Jan ſa swojej Sljehanku kním ſchol; hacž
je ſa Byrgleſt poſluchal na Druhich Brubo-
wanje, ſo by ſwoje Brubowanje wobſtał, na tym
neſhmy newjeſti. Nej tón doladany? —

3) Tónlej ſo nedžeržeſche kním. Won bje
Raeſt, Pieſt, Bieſt, doſonjaný Reſnicžomnik. Žeho Béh bje Brjich a Kyř; ſeho Zyrkej bje
Korčma; j-ho Modlitwa bje Leftrowanje a Ro-
čenje. Čhuiž ſo nemóže wostajteſ, njeſhio
Šakafane wužiwacž, ryc̄ečk cíničk, tón je pſched
Bohem Reſnicžomnik, a ſu wóſzož a nifžy, wu-
zyp a mali, ſhudit a bohacž Reſnicžomniky. Tón-
ki je maly Reſnicžomnik; pſchetož won pſche-

cíniš kóždy Djen jenož Kroschik netrebawisch. Šak wele ha to ſa 52 Ejet wuežini? Dan pak
tež ſobu ročnuj.

4a) Boj k Rowam a praschej ſo vola koždeho
Rajſti ſym ja? Tudy ležt ſtary Saſtojniki. Newjemy, hacž je wjerno, ſo wedžiſche ſwojemu
Kneſej Wocž ſaſlepicž; praſt ſo pak, ſo ſo Bo-
ha nebojesche, Cjeeta newjeresche a tola Cjerta
husto na Jashku mjejesche. — Žom leži jedyn
tyh, kiz newinowatym Duſham Ekadnož kPa-
dej dawaju a pſchi tým Benesu ſhromadža. —
Tónlej bje porjedko w Božim Domu, Korčmí pak
tak husto, hacž móžesche; won je pſchecžnič, ſchtož bje jeho Nan romadžje nadrapaſ. Eſyn
bje mudry a wuſhikny; ale žadyn jeho Snajomo-
nych temu Pſcheklepanemu newjeresche. „To je
ſwita Kojčka,” to bje zyla jeho Kwalba. —
Tónlej je Šawedženeje Row. Jeje Starschei mje-
jeſchtaj ſwoje Weſelje na tym, ſo mjejesche Rej-
warjow wele; ale jako bje panjla, klijeſchtaj ju
Haniby dla pſhed Ludžimi, pſchetož wonaj bjeſch-
tož ſdataj. — Mandželsſej wotpocžujetaſ tudy a
bijele Róžje kęſjeja na jeju Rowach; ta Eſhrota
je tu je ſadžala, ſotruž ſtaſ horječahnyteſ we
Bojoſt a Napominanju temu Kneſej. Štaſ bes
Doladanych ſhodžiſtaſ? Nej! Ta pak ſo na-
džiſtu, ſo bjeſchtaj doladanaſ. — Pod tymlemai
Rowomaj wotpocžujetaſ dwje ežeſneſi mlodej
Holž, Hanža a Mařia. Ranschim Šeram
bje podomne koždeje Woblecžo. „Boj nejſtai
mudrej, ſo na Jane Neje nendžetaj! Nan a Maři
to nebyschtaj ſhonilej; melcžo wscho dje; wo waj
bychu ſo bili” mjeniſche Šuſodžicž Lena a ta
rjeka njeti „kara Sljehanka.” Mařia ſhort na
hjezmu Rhorofz Hanža ju hladafše a pytaſche, ſo

nemohla wokoło Esotry kędylkowska a nesprożni-
wiska był. Hanża bje bohatrko Wura Dżowka,
Marja pak khuda Szurota.

(Wobsonknenje psichodnje.)

„Dż Herz sapissa, dżewecz Brachow sastocjt!“
tuto Psichlowo wobwernoszische so, kaž naoblje-
dowaza Pješniczka dale wuložuje, 26. Dzen Tu-
rownika Nowosilizach na jenej khromej Noſy.

H r o m a N o h a.

(Kust se Žiwenja.)

We Wjetšiczu so meze Šekoma
Pak jow, pak tam saſ' metana, —
Do Korcjmę flaza Noha khroma,
Wot djiwnej' Bolje sajmana.

Po Scholcziž ſerđi po ſrudžene
Popočnu ſerbske Bacholo,
A po Ličarja ſnemjernene
Sej poſla, Szysly puſolo.

A Lajenk wobhlada tu Schodu,
Se Šaka Schleniczka poſasa
A pschewoda mu ſtrowu Wodu,
Škorrež so Noha namasa. —

Sekys! Klinczo, brinczo ſachkripuja
Tfiranate mi Hukliczki,
A psched Herzom so ſaspjewuja
Lubosne ſerbske Pješniczki.

Tu juſkajo a pschlektujo
Sso wercjt ſerbska Włodžina,
A poſmijewa so poſtradujo
Nadobna ſerbska Holczina.

A khroma Noha — nedjtwajcze —
Sso kobu da do Skakanja;
Wy Herzyn derje ſadžielajcze,
Konc bortsy budže Klazanja! —

Ly Noha, ſejkom namasana,
Wicht Rejach hörza, ſhibana,
Ssy ſaſy k twojej Słubjy khmana
A ſupacj neſadžewana. — —

Ežes Scholczižom, Ežes Salowstem
Ežes Rejam, Herzam piſkaym,

Ežes, kóždem' Hózej weſelschemu,
Ežes Rejwarczam ſmjeſkatym!

— 1.

Hanžua Szwjernosz.

Šhorzej Szyslu rjana Hanka
Lubeho Rów krepeſche,
Žarowasche ſwojoh' Janka,
Rójje na Rów ſadžesche,
A wovomnenju k dopomnenju,
Malik a Lilijs.

Polne Rójje k dopomnenju,
Kaž bje rjaný Nebohi,
A luboſnemu Wopomnenju
Módre Nesapomniczki;
A te ſwjetki ku tam Szwjedki
Jeje krutoh' Wusnacza.

Predy dyrbja ſtubej Možu
Wutrobu mi wutorhnycz,
Wózko mi se ſmertnej Noſu
Predy dyrbi wuhafnycz,
Hacž te Ěžucza, ſbójne Hnucza
A tu Lubosz ſabýdu.

Ekhowacj, ſarycz do Wutroby
Chzu te horze Luboszja,
Žana Róz a Jane Sloba
Wutupicj je nedyrbja;
O, mój Lubu, naju Ssluby
Do Wječnoszje wostanu!

Wſchelkisny.

21. Dzen Haperleſſie wotpalichu go Łupoj
Jana Pompaka Domiske, Hrodž a Bróžen a pschi-
podla tež wſchitke Twarenja jeho Szuhoda Jana
Rowaka. W Noſy k 21. Dnu Haperleſſie je w No-
wym Mieszi pola Rjusez Wohen ſuiſhol a
neiſu temu ſamemu niežo dale hacž jene Poſ-
leſtciž wutorhnycz mohti; wſchitko druhe je ſo
jim ſpalilo a pschi tym wſchje Kurz a Husz a
herwak tež džewecz Hovſadow.

Njeschto hersteje Čítanki dla.

Wšcha Wucžba, kotaž ho schulskim Džecžom
habudžjeli dyrbi tajka być, so je kich psychichod-
nemu Powołanju kmane a psychisprawne činicz
pomha. Dokelž pak Serbowstwo njetko hisheze
najbole s Burſta wobstejt a herske Džecži ſebi
teho dla najbole burſki Staw ſa swoje psychichodne
Žiwenje wuſwoluja, da dyrbjal woſebny Džiel
teje wetscheje herſteje Čítanki (Reſebuch) tež na
Burſtw o džiwac̄. We nej mohlo ho bes dru-
him recjcz: 1) wot Wobſchiernosſje burſkeje Žiwo-
nosſje, 2) wot Psihiſluſchnosſjom Hospodarja a
to a) jako Prjodkſtejerja swojeje Šwójby, b) jako
Rokasowarja swojeje Čeledžje, c) jako gmenskeho
Sobustawa, d) jako ſtajneho Poddana; 3) wot
Psihiſluſchnosſjom Hospoſy: 4) wot Psihiſluſch-
nosſjom Džecži; 5) wot Psihiſluſchnosſjom Če-
ledžje. Dale mohle ſe tam roſprajtč 6) wiſche-
late nusne Wjedomnosſje pschi Twarenju, pschi
Wuporedzenju a Saloženju Polow aby Lukow.
Psihi tym mohlo ho tež po Potrebi ſpomnicz na
Hnojenje, Woranje, Włocženje, Ssyc̄je, Ssyc̄enje
a Hnoj Džiewanje. Hewak by ho wuložowało
7) Blahowanje Holje a živeho Drewa; 8) Kub-
lanje ſkotu s Wopisanjom jeho Khorosſjow; 9)
Hotowanje ſiedžje n. P. Peczenje Khljeba a. t. d.
10) Psiherzenje, Ekranje, Blejchowanje; Blokanje;
11) Wopisanje čłowekowych Khorosſjow a ſak
ho hoja 12) Najnuſniſche Wystawki polizaſſkich
Prawiſnow. — Tute a teho runja Roewucženja
dyrbjal ſo we wetschej herſtej Čítanki namakac̄.

Ssm. ft.

Jena pôlſka Chrontka poweda džowny
Ruf wot jeneje stareje Groſiny, kiz bje ſte Žiwenje
wedla a ſwojich Poddanow žukohnie čwiliowaka.

Ec Samolwenjom Redaktora.

Cjischciane po la C. G. Hieck.

Jako tuta kneni wumre, wolkasa wona swoje
Samojenje jenemu Klöſchtyrej, kiz bje jej jeje Rje-
chi ſpuschczik, a tón Klöſchtyr da jej ſa to na
Kerchowt jara rjany moſaſny Wopomnik ſtajic̄,
na korymž bje jejje pjeſne Volkasanje renje wu-
ſhwalene. Džen po Stajenju teho Wopomnika dyri
boje Rewedro do neho, ſechtre tón Moſas a wo-
ſtaſt jenoj njetore Piſmiki ſtejo, kotrež, rymadu
ſestajane ſo tak mijachu: wona je ſudžena.!

Schtó je Subytorhar? Subytorhar je
Cjlowek, kiz druhim Suby torha, ſo by ſam ſe
ſwojimi njeschto kuſac̄ mijet.

Rukežy. Jedyn Semjan mjeſeſche njedy
wulke Žadanje ſa Rukežami, wono ho tam wo
Schiju voda. Wo Wsky podenidje jencho Bura,
a chyſche ho ſním do Ryc̄je dac̄. Duž pocža
na njetore podla ſtejaze Schtomu volasowac̄
a mjenesche, ſo jara renje roſtu. Rukicžan wa
ſebi Prissku a praſesche: Nu, wone tež zylicžit
ſbóžny Džen dale ničjo činicz nimaja.

Žitne a hutrowe Wifki.

Sandženu Ssobotu ſu Žita Budyschini
placžile:

Roz . . .	4 tol.	5 nsl.	tež	3 tol.	27½ nsl.
Pſcheniza . . .	6 -	2½ -	-	5 -	22½ -
Ječmen . . .	3 -	10 -	-	3 -	5 -
Wobſ . . .	2 -	10 -	-	2 -	5 -
Hroch . . .	4 -	5 -	-	4 -	- -
Zahly . . .	7 -	5 -	-	7 -	- -
Bjerny . . .	1 -	15 -	- -	-	25 -
Hejduschka . . .	3 -	20 -	-	3 -	15 -
Khana Butry 14 nsl. 4 now.					

Wudawane wot Wellerez Knihemje Budyschint.

Endjeffa Radowina

a b y

Serke Powesje sa hornich Lujiczanow.

21. Číško.

23. Džen Róžomnika.

1846.

Sa Doladanych a Nedoladnych.

(Wobsanenie.)

Hanža so lehny, jako bje s Marineho Pschewodjenja pschischka, a leželše po 9 Dnjach tež na Marach. Biestaj doladanej? Bes nich neshodgeschtaſ; Popoz Knes, 70jet staru Muž, ale mot Doladanych zapučen, prajesche na čjelnym Prjedowansu: „Ja hym jich hizom wele k Rowu pschewodžik, ale nejšim pschi loždem Rowi stajki Radilju ſak.“

4b) Je 7 Rasnja sa Doladanych? Trawu a Drewo ic. tež tam hem dom noscha, hjež ani Pola, ani Wuki, ani Kerli nimaju. Nedoladany powedasche Doladanemu: „Dyž ſchtu prjent Ras crane, da je jemu, ſaz by jeho Njechto ſeſadn cjabal, prajlwschi: „Daj Pokoj, wofkaj!“ Dyž pak tola crane, da jemu praj derje wokolo Wutroby neje. Pschewin pak jenož njeſtre Rasny tuhlei Bojoſſ, da tranesch, tak huklo, hac̄ masch Skladnosz a Boha ho nebojisch, ale jenož žandarma a druhich Rewuſtath. — Pakoſſjak leželše wkožu:

leho Rholowu miſachu na Sjjent, jeho Schkörnje ležachu spody Kožu, pſhetoz won bje jara khory, a jeho ſtverna Pomozinza mjenesche: „Moj Mož budje vrje wottegic. Na jene Dobo ho jemu ſesda a Smerej doj Štvy ſtupi a ſo jej Čert na Pjatih ſtupascha a reku! Mož chzemoj pschezo wo jeho Rholowy a Schkörnje spody Koža Amfion vjerzeč: tón tola nebudje wjazn Rholowy a Schkörnje trebač; hiscje džensha budje jeho Duscha ſemni do Hoſpody pschinc na wjeczne.“ Wſcheho nepraweho Rukla pocja ho Pakoſſjak dopominacj: Wotnohi, Číški, Schejepki a Schejiepy, Štweža a Wonežka — tñchlej leželše Romada wulka pſhed nim, palesche jeho Širjedomnje a won mjenesche, ſa hizom tam je, djež tón bohaty Muž ſebi po Rapzy Wody žadasche. — Rjenisch iv, ſo je jenož tón Paduch, ſiž Rječovu Ramor, aby Kschinju abn Štvi wucrumuje? Nedoladant maju tež tych ſa Paduchow, ſiž malu Wahu, malu Rjetu dawoju; tež tón crane, ſiž moſtroj, tu Šoł wažt; tež tón je Paduch, pola fotrehoj,

dwaj dobrije Seljeborni, i h̄i dyrb̄i na nje wohn-
dac̄, jeno; 24 salstich Rewnych placej; t̄iž do
Piwa na Pschedan Wodu lije, ión t̄iž juzych
Carodach pokosji; t̄iž stare Zelesu pokmoli a sa-
nowe pscherachnuje; t̄iž w zuſej Holt Korenja
wudrjije, ión t̄iž temu, t̄iž je w Rusy, aby ión
t̄iž Wiejski Rjeschto sa pok Venes wotkupi; ljeni
Rajeczki, iñ ni Čjeladnizy; ión t̄iž hubene lene
Gymso sa dobre pscheda — — czilej wschiży
su Paduschi, Doladant a Nedoladani, a hisceze
Druhsy, kotrejž Bóh tam imenowac̄ wje.

5) Starc Słowo je, prajene wot icho, t̄iž
neje nidy ihal: Matthi. 16, 26. Chto poučha
Čjloweckij, by by ic. Wotje spjewac̄, so by po
W̄y, po Haſy klinčalo, dyribjat nōjny Wajh-
tar tolej Słowo; dyribjalo byc̄, napisane na
koždej Wasy, na wjesnych mucznych Raschczach,
wosche Koc̄zmonow Duri, wosche Durje śudnych
Rjezow, na kožnym Buczniku, so by nasche
Eswjedominja wubudžowale, so bychmy psčischtli
twjernemu Doladanju, so by ho shubjowale pha-
tisejste Ľewupojščenje a Satamakow nabožne
Wocžipschewalowanje, kaj ho salejt Podanam
teho inerneho Čjerschty. Masch ty njeckore Pe-
neschki Neprawdu, ty nepojndžesch psches te wusse
Rota. Raducj tež psches nje nepocjanu. Schje-
risch ty ho swojej Wjeru, ale swjetsta twoje
Skutki pschečjwo tebi, da ho swjeczisch, kaj wje-
szych Djeczli Rukam.

6) Wožni wulada Malip Helu a wldžesche
we nej bohateho Muža we Šenju se wschjemi
bohatym a śudnym Wujem a Čjetam ieho
Runecza; teho wógožy dostojsnego Elt, a wschita-
nych Starskich ieho Runecja, a Wlsczyrow a
Hospodarjow ieho Runecja; Rnesa Poniuka Pi-

latuša a wschitskich tyč, kij N. prawdzi newobar-
dac̄, ja s Bojošiu psched Ludjimi aby Neprawdu swo-
jego Wujitka dla tak delko wija a fukaja a
wobročjeja, hac̄ ho Prawdzi podomna nesda;
Mjescznikow a Levitow Žericha a ljenich Popow;
Seluzomnikow, t̄iž swoj Punt sahrebachu; Po-
honicjow, t̄iž Čsmjelnoszje dla swojemu Ekotej
Položnosz pola Koc̄zmonow czinjachu, byž s Dre-
wom dom jiedjichu; Neduschnikow a Nešnicžom-
nikow, w predawschich Čtawach naspomnenych,
Wóžoskich a Niškich, Bohatych a Khudnych, wo-
śebje na Požent merwesche ho wšho. Bjehu
czilej Doladant aby Nedoladani? praschesche
yo Malip a Koš s Wožokoszje wotmolwi: Na
Sem̄i nočnychu khodzic̄ po tym, schioz piſane
siec̄ Ephes. 2, 10; ale wot nich pčesche 1 Jana
2, 1—4, nejšu ſebi to k Wutrobi wſali.

Sserbska Drastā.

Džimna a sa horlimeho Sserba husto dos-
mersaza Wjez je ta, so ho pola nas swetscha
kóžy, t̄iž je trochu woskebnisscho swoblekaný,
w nje miskej Recži postrowja. Stym dawaj:
Sserbjø, spósnac̄, so woni kóždeho Čjloweka, t̄iž
w burskej Draszi nekhodži, sa Rjemanza džerža. To
pak je zylje wopacžna Myšl; pschetoz Sserbjø
tola jenczjy Burja nejšu. Ty masch Duchom-
nych, Recžnikow, Ljekarjow, Wucžerjow, wschela-
tich Rem̄níkow aby Handwerskich, haj ſamych
Semjanow, kotsiž su Sserbjø a ſebi swoje Sser-
bowstwo mužoko waža, hac̄ runje w burskej Draszi
nekhodža a tež jich Powolania dla khodzic̄ ne-
moža. Hdyž teho dla Sserb njeckoho Wožebni-

schke strowi, da nech ión to knajmenschemu terom cžut, hdvž je w herskim Kraju: Bes Eserbami kydazy Njemcy derje wedzi, kdo maja nase Šekova na ſebi, a Womolwenje na ne je jim tež najbole ſnate. Nožetža ſo pak hertſti podžikowac̄, da nech to njemſki cž uja, mn jím to tež na žane Waschnje ſa no wiac̄ nebudje- my, pichetž hdvž ſmje Šerb Njemza herski ſtro- wič, da ſmje ſo tež Njemz Šerbej njemſki podžakowac̄, a na wopat.

Ta hižom praſach: nech Šerb knajmenschemu tedom herski strowi, hdvž je w herskim Kraju; pichetž ſtio može wedzic̄, hac̄ je ión, korehož won ſtrowi, Šerb aby Njemz, hdvž jedny jenož na Draſtu hlađa! Njemski Bur je tunje tak ſwoblekan, kaž hertſti, a herski woſebny. Hdvž ma to ſame Draſzenje, kaž njemſki, pichetž wobaj ſtaj tak wobleczenoj, kaž jimaž Móda s Parisa aby Londona prjodkpiſche. Woſebny nekhoži po hersku aby po njemsku, ale po Módji, a Bur to tež necžint, ale je po burſku ſwoblekan. Teho dla je to jata wulki Smolč, hdvž ſebi Qu- džjo myſla. ſo je naſcha burſka Draſta herska Draſta. To wjeno neje. Hdvž naſche herske burſke Holzny Bottu na Hlowi nimaja, da khodža wone tunje tak ſwoblekane, kaž jedny burſke Holzny tam a ſem w Njemzach ſwoblekane nadendje, a ſchitž che teho dla naſchu burſku Draſtu ſa hersku wudawac̄, ión ſebe a druhich jebe; pichetž jeho tak menowana Draſta žana druha neje, hac̄ burſka Draſta. A ſchitž che tajku Draſtu, kotruž ſo woſebni Ludjo woblekaſa, njemſku pomeno- wac̄, ión tež wopacžnje recži, pichetž Draſta woſebnych Ludji neje njemſka, ale franzowska aby je nželska. Hewak bje drje bes Eserbami to folkorne Waschnje, ſo ſu ión, kiž ſo fran- zowsku a jendželsku, aby kaž ſo wopacžnje praſe- ſhe njemſku Draſtu woblekn, tež Šerbowſtu

wotrekny, ale njeſko to, kjaſowano Bohu, wjazn neje. To mitžach ſijonje wondano w Buderezhach Tam pichetž možetře ſwoblesany Rimoženja ſe ſwojij Novetu, ktoroz bjeſte „w Reſroku“ do Zortroje. Wpriedavim Cžagu by ſo taſh- jeſ ſwoblekany Wat wjeſeſe ſa Njemzow wudawak, w naſchim Cžagu pak je to hinal, pichetž pom- neny Novoznja dashe ſo ſe ſyloj ſewetu pjeſ- rje ſerſki wjeteſe. Won wobſwiedzliche ſtym jata duščnje to Wuprajsrje, ſo Draſzenje njeſko wjazn Wopokafwo Matodnoſje neje, ale ſo jeſne Wopokafwo je Reč. Woblekaſ ſo teho dla, kaž chzeſh, ale reč podla herski, da budžesč wſchu- dze ſa Šerba plicžic̄. Nemjen, ſo j-nož burſka Draſta Šerba cžini a nemyl ſebi, ſo ión ža- dyn Šerb aby ta žana Šerbowſa neje, kiž w burſkim Draſzenju nekhoži. Sm.

Sahrodka.

Ha ſeždžic̄ke Ranko mi powitaſa
Pſchez' nowe, pſchez' rentſhe Sybolenc̄ka.

We Sahrodzy ſwjetki pod Woſneshkami
Mi ſiwaſa ſpolnymi Khelushkami.

Na Šekončku mi wodnjo ſo worjewaja
Pſhi Mjeſacžku Rožy ſo wobkhłodžia.

Ha mlodushla moja mi Wutroba je,
Ha Młodoszje Snameshko Kwiecki mi ſze.

Snadž pſchichodne Cžagy 'oža ſchropawne doſz.
Tež ſcježka 'oža tedom mi Sahrodka ſroſz.

Ha jena la Rožic̄ja najrenſho keže,
Tam Wutroba Horjo mi wotefnaje.

Ha Rožic̄ka roſem Řyſliežki mi,
Mi namaka Puczik do Wutrobic̄ki.

Njess praj wschak mi Róžčka rostrożena:
Czy sa mine ty wot Boha wuswołena? D.

Schwärna Wjez.

Dyž Jedyn we Maljeczu, kąž je nješko mamy, go we naszych herſkich Lufizach pschelodžujesch, zamakach husto Skadnoſt k weſekym Sacžucžam a kriannym Gibanjam we ſrodeſej Wutrobi. Pak po- denidjesch Weſ, kis je ſmódryni Hórkam wobwita a ſe ſwoſeje plódneje Doliny luboſnje na teſame po- laduje, a pak podenidjesch ſaſo druhi, kis je ſe ſele- nymi Ljeſkami a Hajemi wobartena, a kotruž leſne Gifolenja wſchelakich Biacžkow aby rjane Spjewy herſ- lich Holzow rojivujuſi. Ćzlowek a Swjerina weſelti- tej ho tudy jedyn pschemo druheho, a dyž ho k taj- kej Wby pschiblizujesch, da tež go ſebi twoja Wu- troba pscheliva ſtadosztyca Doyomnecjom na Boha a ty ſebi pomykliſt: „Kneže, kaf ſu twoje Skuki tak wulke a kaf je iſch tak wele, ty hy je wſchilie mudije wustaję, a Semja je počna two- jich Płodow.” Tjakoſci je týrbich wuſnacž, kaf je to rjana Wjez, so Bóh ſcerbam taſku Semju da. To nemóže ſam žadyn Mjeshečjan, kis je počtu Symu ſwejich Murach ſamurjowanu ſed- žat, a ſwojej ſymnej Širje go wſchon ſastubžę, to won nemóže ſapriecž, dyž we Maljeczu na nash Kraj wustupi, ſe ſwojim Serjebanjom wopokaze- nam, ſo jemu naſhe Tymanja ſłodja.

(Wobſanknenje pschichodnje.)

Wſchelfisny.

Kaf džiwne a pscht kajtej Skadnoſt
Ćzloweka drudz ſomerć ſrabnej!

Snjetiſtich Rowinow ćltachuy runje, ſo bje nje- ſken jedyn Belar ſo ſe ſwojimi Pschecjelmat k Gra- cju ſeſchol, a jako ſo pscht tym ſa jenym Bene- ſom, kis bje jemu delje panę, ſchillig chyſche, je ieho runym Pieri boža Rucžka ſajala, tak ſo morwy na Semju panę. Njekotre Dyž preby bje tam nježen Kwasz był, a pódla tež kwasne Reje, kąž ſo ſamo roſem. Na tamnych Kawachy pak ma Druschka prijenju Reju ſnajblischim Psche- cjemom ſeju Swjerowanej. Tak ſo tež tudy ſta, Druschka, jara mloda Holcžka, rejwasche ſ 61 Ejet starym Mužom. Jako bjeschtej ſo njekotre Raſy wobwertnytaj, pódny ſo won Schiedziw do Ro- mady a bu morwy.

Kedžbuj, a bydž ſtajne hotowy!

Rn. Kandidat Welan ſe ſallepeho je po wobſtym Pruhowanju pro ministerio Wuswo- noſt k Duchomnemu Gastoſtſtu doſtał.

Rn. Kandidat Imiſch ſ Buſojny pola Varta je pscht mjeſcieganskej Wucžerni w Budyschint ſa Wucžerja poſtajeny.

N a w j e ſ c h t .

Kandidat Duchomnawa a Wucžer pscht mjeſch- cianskej Wucžerni w Budyschint Rn. Wanak je ſa Polkadraka Raczy ſerbſkeje poſtajeny.

R. m. N.

Rož	4 tol.	—	nsl. tež 3 tol.	25 nsl.
Pschenia	5 -	27½ -	— 5 -	20 -
Ićzmen	3 -	7½ -	— 3 -	5 -
Worž	2 -	7½ -	— 2 -	5 -
Hoch	4 -	7½ -	— 4 -	— -

Rhana Butry 13 nsl. 8 now.

Se Samolwenjom Redaktora.

Budowane mot Wellerez Knihetuje Budyschint.
Cjischcjanie pola C. G. Giecl.

Endženifa Rowina

a b y

Serfske Poweszie sa hornych Lujicjanow.

22. Číšlo.

30. Džen Rowinika.

1846.

Rowne Powedanje wot Lawa a Wózla.

Stary Law bie schorik a žadasche wschie Swjerjata k ſebi, so by ſwoje poſlenje krajne Sandženje djerjal a ſwojego Eſyna, mlodeho Lawa, na ſwoje Mjesto ſa Krala poſtajit. Swjerjata pſhindzechu poſluchnje a wsachu stareho Lawa poſlenju Woli horje. Dyz pak bje stary Law wumreł a kraſnje porebany, kaž ſo ſa Krala hodji, wuftupichu njekotri neſwiernt, pſchisłodni Radžiczeljo stareho Krala, kothymž bje tola stary Kral wele Dobreho činił a k wulkej Čeſti pomhal, eži chyžchu njeik ſwobodne Živenje mječ, a po ſwojim Spodobanju we Kraju knežecj, a nochychu Janeho Lawa ſa Krala mječ, džiachu tež: my nehamy, so by tón nad nami knežik; wuneszechu, kaf ſurowe Knestwo ſu Lawy dotal wedle, kaf wone newinowate Swjerjata roſtohaju a ſejru, so ſo nichon pſched nimí wuſhowacj nemoge; kaž ſo to ſwiescha tak stane, so ſo wscho Dobre ſabnje a jenož to Najhorsche

poweda wot tych Wózokich. S tajſeje Rycjie naſta wulke Morkotanje be wſchjemi krajnymi Stawami; njekotri chyžchu mlodeho Lawa wobkowacj, ale jich naſwiazy chyžche ſduhimi teſ ſpytacj. Napoſledk buchu romadu žadant, so by ſo wubrat, kohož budje jich naſwiazy chyžc; a tak ta Wjez Kónzej pſchitschku. Duž bjechut eži pſchisłodni neſwiernt Radžiczeljo Eſchku k Rycjnikoj ſežnili, kij dyrbesche Šelovo wesz pſched krajnymi Stawami a jej Pſchitsnju a Poruczenju dali, kaf dyrbí wona Wózla ſa Krala prijodeſz. Swoprijedka ſdasche ſo to Eſchju ſamej ſmieschnie, so dyrbjal Wózok Kral bjež; ale jako ſlyſchesche jich Powuczenje, kaf móža pod Wózkom po ſwojej Woli živo bjež, a móža jeho wobdzieč, kaž chyžda, da dasche ſej ta ſchibala to lubicj a pomhasche ſama itemu, wſa tu Wjez na ſo, kaf móžla ju prawje piękne prijodkſchiſez. —

A poſtanu pſched krajnymi Stawami, ſasachlowa a ſasache melczeč, poča ryczeč wot kraju

neje Rusy a czejkich Wjezow; wedzisze pak swoju zyli Rycz na to, so je to Kralon Wina byla, a potorha lawowu Swojbu tak zylije delje, so Lub i Romadami wotpadowasche. Jako pak wulka Rewjefossz so sbjehnu, fajke Swjerjo maja njett wubracz, kasasche wona wospet melczej; a posluchacz a pschinesze Woszla prjode, a pscherzini zyku Schtundu i Khvalenjom Woszla: kaf Woszok neje hordy a surowy, ale jara dzjelawy, sjer-vlwy a ponizny, wostajt druhemu Swjet-czu iż jeho Czesz, neskonzuje tež a nejere Jane Swjet-jata, je smak i Czeszju a smalo Dawkam spokojom. Duz nijett Lischka widzisze, so go to tej Gromadzisni jara lubesche, da pschistajt wona hafci a djesche: moshe teho, moi Kneža, mamy so dopomnicz, so je won znano mot Boha tež stemu postajeny a stworen, to mohli derje na tym spōsnacj, so won wjecznje Rschiz na swojim Khribeczi noszy.

Jako Lischka tajke mot Rschiza ryczesche, strózchu so teho wschitke krajne Stawy a pschiratychu i walkim Wolanjom: Njek smy praweho Krala namkali, kiz móje woboje swjetne a du-chomne Knestwo na so wsacz. Duz khwalesche kózdy njeschto na Woszki; jedyn djesche: so ma pjetnej dolhei Wuschi, taj stej duschnes i Spowedz Posluchanju; druhí rekn: won ma dobru Schiju, ta je schwarna i Prijedowanju a Spjewanju. Tu nebje niczo na zyklum Woszki, schioz neby kradowsej a hamziskej Czeszje dostoynie bylo. Ale pschede wschjemi Voczinsami blyhcjische so ton Rschiz na Khribeczi. Tak bu Woszok sa Krala des Swjerjatami wuswoleny.

Ton bohi mlody Law dziesche hubeny a strudny, jako wustorczena Seyrota se swojego nano-

weho Krlestwa, hacž so njełotsi star, swierni, pobojni Radjiceljo, kiz so na tei Wjezr strudzchu, na nim zmjelichu, a rosprajichu gebi, fajki jałognu Reskuk to tola je, so dyrbja teho miedzho Krala tak hubenje fastorczenego widzicž, so jeho Nan gebi tajke nad nim neje saškuzit. We Kraju nedyrbi pschezo hicž, laž Lischka a jeje Towatschojo chzedža, kiz swojego Wusztka hladaja a niz Kraja Czesz. Mont so napomina- chu a samelichu krajne Stawy romadu, so maja njeschto Rusne prjodkpschinesz. Duz wustupi najstarschi, to bje jedyn starý Poš, swierny Radjiczel starcho Lawa a powedasche i rjanej Ryczu, kaf tajke Wuswolenje teho Woszola je spjeschne a pschekhwatane, a Lawej so wulka Aschiwda stała a so neje wschilko Eloto, schioz so blyhcjz.

Woszok, hacž ma runje Rschiz na Khribeczi, móže jenož Sdaczje bycž a nicžo sadz teho nebycž, kaf wschón Eswjet psches Blyhczenje a rjane Sdaczje so sjebe. Law je swojich Voczinsow wele se Skutkom wopokasal, Woszok pak neje hlschezen jenje njełajki Skutk dokonjal, potajkim dyrbja sa tym ladačz, so nebychu Krala wuswoili, kiz nicžo druhe neje, hacž derje wutubane Szweczo, kotrež móže tež Rschiz na gebt mječz. A dy by so Wojna sbjehnyki, da newjemy, schto dyrbti nam ton kničjomny Rschiz pomhacž, jelt nicžo druhe sadz teho neje.

Tajke twerde, rjesate psykowe Słowa wschjich jara mózne hnuchi. Lischky a tym neswiernym Radjiczelam bu stykno; mjenachu, schioz je we Kraju wobsanknene, dyrbti placicž; ale to tola tu Gromadzisni jałognje rebasche, so Woszok jenje nicžo se Skutkom neje wopokasal a so móhli ich ton Rschiz sjebacž; a nemóžachu tola to

Wuswolenje wróczic̄. Kapoſledk, jato Poſ ſak možnie na Skut a Edacjie teho Rſchja poſaſowasche, bu na jeho Radu dowolene, ſo dyrb̄i Woſol ſlawom wo Králeſtwu wojovac̄, ſchtōz budje dobyc̄, dyrb̄i Král byc̄, þinak ſo nemóje ežinc̄, doſelk je ſo Wuswolenje we Králeſtwu ſtało. Duž roſjſe młodemu Lawej Wutroba a wſchjem pobójnym Poddanam multa Radziſia. Ale Lischka poſkny Wopuſh ſe ſwojimi Towarſchemi, nenađliachu ſo janeho gylneho Wojowanja wot ſwojego nowego Krála, kiba jenož Wóſh jrac̄. Djen ſ Wojowanju bu poſtajeny a wſbie Swierjata pſchindjechu romadu: Lischka djerzeſche ſo ſ Woſolej, Poſ ſ Lawej.

Waschnje Wojowanja woftajt Woſol Lawej ſ Wuberanju. Law džesche: Dobre, nech je tak, ſchtōz tulej Rjec̄ku pſcheskoči, ſo ſiebi janu Rohu newomac̄a, ton nech je dobyl. To pak bje khjetra Rjec̄ka. Law ſo ſabježa, ſkoči pſches nju, kaž by Ptac̄k pſcheleczit; Woſol a Lischka ſej myſleschtaj: Nu derje, my predy tež nejšmy Královo byli, ſchtōz ſo ſmuži, móže tež pſchjerac̄; wón dyrbesche ſkočic̄ a ſkočiwiſhi ſredža do Rjec̄ki, bawz padze kaž Kol do Wody. Duž ſlakasche Law po Broſy a wolasche: Mi ſo ſda, ſo je Roha mokra. Ale laj wſchak, ſchto Sbožje a Leſz ſamóje. Woſkej bje ſo pod Wodn mała Rybic̄ka do Wucha ſachmijata a poponyła; jako njeſt Weſek ſ Rjec̄ki wuljese a te Swierjata ſo na ihm ſkoczenju doſz naſmiala bjechu, wulada Lischka, ſo Woſol Rybic̄ku ſ Wucha wuſchaſny a pocjawiſhi rekn̄: „Njeſt melc̄je a poſchajc̄je!”

(Wobsanknenje pſchichodnje.)

Schwarna Wjez.

(Wobsanknenje.)

Ale to je wſchitko dobre a rjane doſz, ſym pak hiſhcje pſchezy janu ſchwarnu Wjez ni-mam̄, lotruž tola pytam̄, kaž naſhe Rjanoszmo dopoſaže. Šchto da je njeſt ta ſchwarzna Wjez? Hlajc̄je ja bych tam to radę ſubje rekt, ſchto wona je a ſak ſu mi moje Myſlje na nju panyle, dy bych wedzik, hac̄ džykt na mne poſluchac̄. Ale ja nadžiju ſo teho, a duž ſkyschc̄je! —

We ſwojej Weſzy domach pſched Woſesch-kaſti mam Sahrodku, rano ſtanywſchi wuſtupju do neje a ſdychnu ſredža brzeſje Rjanoszje czischiſje ſwoju Modlitwu i Bohu; ſkladnje a sprawnje dowučjuju ſo tam we tej ſdóbnnej Wuc̄bi, ſo na to prozowac̄, ſo bych ſebi tej ſwoje Žiwenje tak rjane wuhotowat, kaž ta Sahrodku rjana pſchede mnu ſteji. Jene Ranko pſchipadje mi ta Myſlic̄ka, ſak by to duschnje bylo, dy by we zykej Wſy a we wſchitkach ſerkſich Wſach pſched ſójdym Domom rjana rózowa kwieſkojta Sahro-ka ſo ſybolila. Hm, tohlej ſeſda ſo mi ſchwarzna Wjez a prajc̄je mi, hac̄ prawje nemjeſach. Pſchi ihm pak ſpómnich, ſak tenje Boh wſcho wodži a plodži, ſak wonjnaſche ſerſke Wſy ſpiels-nej ſelenej Draſtu wobleka, a nas ſym wabi, ſo tež my jeho Kunec̄za po ſwojich Možach ſo ſe ſwonkomnej wiđomnej Rjanoszju bychmy pýſchilt a woſolo ſo Luboſnoſz roſhywali a hajili; (pſche-ſej ſwonkomna Rjanosz ma nam wot ſniutkom-neje Rjanoszje ſwiedzic̄). Atemu pak mam̄ we njeſzſichim Čjaſu prawu ſkladnoſi, doſelj ſo njeſt wſchitko wobnowjuje a poređujuje. Duž waramy ſebi ſwojich Wſach kóždy pſched ſwo-jim Domom leſnu Sahrodku, a sahrodky ju

hebi skmanym selenym Ploczkom, tak so by ho ta Wjez wotwoschitkich Bokow lubila. Psches to budze ho njeckota bloszana a sasaasnena aby he-wak szapna. Wez do khvalobnega Raja pschewo-brocicj dacz. We runych sdmjemoj Kynkomaj twarenych Wzach ho to lozko wuwess hodzi. Ton Puch, kij tam fredza dzje, budze znano. Cymt a Ljeczti s Lujem a Djieram tepezy. Nemohla ho tam skojdeho Boka Rebiccka wurencz, do kotrejz by ho ta Mokrota szjahowala? Te wulke Kupki pak, kij psches zyku Wez prosne leza a kotrejz Gswinje wobodru a pschernju, schtoha snimt? Nedrybjal i je hebi wascha Epieschnosz a Djekawosz wedzicj do renstich Mjestow, to je do Sahrodow po pschedzjelacj? To wjeszje budze. We bole schiwje twarenych Wzach budze ho to hundenscho czinicj, ale njeck tola tez poniadje. Rat ho we tajkich Wzach sapocjecz ma, to wam mudrowacj necham a tez nemozu, dokelz Czlowek satym nejszni, menujz jadyn na Sahrodnistwo wuczeny Muž, wele mene jadyn sahrodnitski Mischtyr. Ja wam tudy jenež dobru Radu dawam, a me jenož to stara, so byschje po nej czinili. Ja chzu hladacj, schto budze wascha mudra Mysl samoz. Priodzy spuschezam ho tudy na dobrych Höspodarjow, woni burja hebi we tym wjeszje prawie sastacj wedzicj. A temu budje jsm ton žonski Splah pomozny, pschetož wschat je snata Wjez, so ho Žonske radu s Muchawkami noscha, a byrnjež ke Mischu bylo. Potom nech nam zasy Czlowek do Wzyn pschindze, hacj nebudje rez: tohlej je schwarna Wjez, jowhlej ho renje pschewywa, tu bydla rosonni, spieschni, khvalobni Ludzjo! A byrnjež Král ham pschischol, to by ho jemu lubito, a weszlej by won wusnak: to je

tola wschye Egeszje hódne! A neby tež Boh luby knes na tym Spodobanje mjet?

Chyžali pak tola ta aby tamna nespólniwa Duschu mi napschecjivo stupicj a rez: dzj mi precj stajkimi Prósnoszjami, my Burjo wamy tak ton zyliczki luby Tydzienk lute Wobczejnoscze, netrebawshi tajkeho wusche Dj. Ia. Ale, moj Bratse, ty ho tu k samej swojej Schodzje molisch. Runje teho dla, dokelz masch wschelake Wobczejnoscze, potrebasz nječeho, schtož czi tezame satuna, schtož cze sweseli a wolschewi, to je, ty potrebasz Sahrodku. Tam mójesch Veczor po Čhwjatoku stymti Sswojsimi wot Božich Djikow aby tež wot swjetnych Podawcow. a. t. d. so rokrycjecz; tam mójesch Nedželu po Polnju to Prjedowanje, kij sy do Polnja sly-schal, hebi pschemyslicz; Atemu budze Sahrodska ljeprshe a kmanische Mjesto, hacj hewak njecksi ljeni kut, we kothymz móhl je saspacj. Ja psches cjt, so by mjet Boha, Živcenje, Strowosz a Sahrodku!

Zitne a butrowe Wzki.

Sandzenni Esobotu ſu Žita Budyschini placzile:

Nož	4 tol.	—	nsl. tež 3 tol.	25 nsl.
Pscheniza	5 -	27½ -	— 5 -	20 -
Zeczmen	3 -	7½ -	— 3 -	5 -
Boros	2 -	7½ -	— 2 -	5 -
Groch	4 -	7½ -	— 4 -	- -
Zahl	7 -	5 -	— 7 -	- -
Pjerny	1 -	15 -	— —	25 -
Hejduschka	3 -	20 -	— 3 -	15 -

Rhama Butry 13 nsl. 8 now.

Endżenſſa Nowina

a b y

Šerske Powesze ja hornych Łuziczanow.

23. Číſlo.

6. Džen Smaznika.

1846.

Nowe Powedanje wot Lawa a Woſta.

(Wobſankenne.)

„Dje ſu njeſt cij, tif Rſchiſ ſa nicžo maja, jako by nemóhl žadyn Skuf wopofasac̄? Moj Knes Kral Woſek praſi: Wón je chył tež derje Rječju pſhesskočic̄, ale to je ho jemu hubene ſdalo, teho Rſchiſa Mož wopofasac̄, dñ̄ to tola Law a druhe Swjerjata bes Rſchiſa dokoneja; ale won widžiſhe we Skoczenju Rybiciku Rječzy, ſa tej won ſkocži a ſo by Džim jeho Rſchiſa cijm wetscht byl, nechache won ſu ſhubu aby ſ Pazu, ale ſ Wuschomaj doſahnuć: to dajcje Lawej tež ſcžnic̄ a nech je poiom Kral. Ale ja mam ſa to, won nemóže ſ Hubu a ſe wſhjemat ſchyrjomti Rohami janu Rybiciku doſahnuć, dy by tu njeſte ſa tym ſchol, kaha haklej dy by ſkocžil.” Rſchiſ ſcžni ſ taſkim ſapotanjom ſuſo Ropot a ton Rſchiſ chyſche dobyc̄. Pſa mersache taſke Sbožje, ale wele bole, ſo Rſchiſ ſe ſwojim neduſch,

nym Rſchiſenjom tu zylu Stomabjiſnu tak fleyſchemu mjeſche, pocža ſchzowfac̄, ſo je ho nejapzy tak radžilo, a ničjo džtwe.

So pak neby Šbjeſt naſtał pſches liſčyne a pſkowe Kuſanje, bu ſa dobre ſpōnate, ſo dyrbitaſ Law a Woſek ſamaj na jedyn Blak hicz a tam woſowac̄.

Ra to cjechniſchtaj do Kerkow we krajnym Rjerti a Poſoju. Nech placži, džesche Law, ſchiog naſpjeſchniſche Swjerjo doſahne. A bjeſesche do Huſtny a honesche, hac̄ ſajaza popadje. Ejent Woſek myſlesche, mi to Kraleſtwo wele Prózny cžini, ſzym drje neby h wele Rjera mjeſt, lehny ſo na Rjesci do Eſkoncžka a wuſuhache Iaſy pſched wulſej Czoplotu: duž pſchilicži Rapak a mjeniwschi, ſo je tu Skocžo panylo, ſyne ſo jemu na Hubu a chye wot neho žrac̄, duž rabny Woſek ſa nim a popany teho Rapaka. Iaſo njeſt Law weſely pſhibjeſa ſe ſwojim ſajazom, namaka won Rapaka we woſkowej Hubi a ſtróžit ſo; ſtróžim, won bje pſchewineny a pocža ſo

jemu njeſt ſamemu ſtoſtacj psched teho Wóſla Ríčijom, tola neúdžiſche wón rady ſ Králeſtwu a džesche: „Ruby Wóſle, ſyntajm hſchcjen junu dobreho Towarſtwa dla, iſt Wjezny ſu kroſhemu dobre.“ Woſek ſčint to najbole Bojofje dla, do lež bje ſam ſnim a džesche do teho.

Law reſny: „Na tamnym Boku Horu leží Vilón, ſchtóz tam najpredy pschindže, nech je dobyl; džesche ty delach bježec; aby psches Horu?“ Woſot džesche: „Bjež ty psches Horu.“ Law bježesche, tak wele hacj Wozach mijesche, dokelž bje to to Woſlenje. Woſot wosta ſtejo a myſlesche ſej: mi ſo tola ſumjeja a c̄tnju ſebi jenož ſprózne Robi, dyž kſham; ja verje vtežu, ſo mi Law tu Čeſej nepopscheje, da ja tež neham podamo džjekacj. Dyž Law psches Horu pschindže, widžt tam Wóſla psched Wlónom ſtejo. O reſny wón, je tebe Djabol hžom jow ſchwifný? Nu da, hſchcjen junu na naſche predawſche Mjeſto; jako pak ſaſo tam pschindže, widži tam Wóſla ſaſo ſtejo a dyrbesche Wóſkej Dobycjie woftajic; a poſnacj, ſo ſkſchijom žane Žorty nejſu. Tak wosta Woſek Kral a knežſche hacj do rženſtſcheho Dnja možnje na Šemt bes Šwjerjatam.

Tata Bojka je woři nebo Dr. Luthera c̄imena pícti tej Skladnoſti, jako bjechu ſo njeſotſi Reboſlakovo w Lipſku na jeho mandjellskim Žiwenju we njeſaiſtich Schucjſtach ſapschijelt. Tu masch, reſne wón, pscheczelny Dar, newu Baſku, ſo by njeſtio ſchucjowanju mjeſt ſwoj Schif wopofasacj a ſebi Čeſej ſaſkujicj.

ŠPrahi 16teje Meje.

Conigenu Nedjelu Tyci, t. j. tž ſatn Džiň roholej Mjeſkaga je mókoko doſtojn hradny knes Joseph Dluric, Budyski Tachant, kiž ſa Bifkopá w Koruſku, in partibus, a ſa japoſchtoſteho Biſara we Sachſonſkej muſwoleny bje, tu we Braſh biſlepsku ſwečiſnu doſtač. Budžielet ieje ſameje bje Braſli Arz-Biſkop, a pschitomnaj bjeſchtaj hſchcje dwaj druhaj Biſlopaj. ſwečiſna ſta ſo we naſrenſchej Zyrki we zylinch ſchyrjoch Mjeſtach wulkeje Praht — pola ſwjateho Miklaſcha na m. I. ſtrone, a to na kódne, doſtojne a pschitostne Waschnje. — Husto hžom, haj. pícti ſoždej móžnej Pschiležnoſti je naſch nowy ſwečený Biſkop ſwoju wulku Horliwoſz ſa Šerbowſtwo wopofasat, tak tež tu pola naſ. Ejedom bjeſche wón do Praht pschijet — to bje Šchimvrik na Wečjor --- a we arz-biſlepskim Rodžje ſ Wola ſtuvi, da pschindže naſ we Seminariju wopytacj, pojedaſche tu ſkóždym woſebje, najwojazn pak ſe Šerbam, a wele mot Šerbowſtwo, napominaſche Róždeho woſebje, ſo by ſo we Šerblim prožowat a mudospiknoſjal. Pschichodnu Nedjelu Wečjor bu we Seminarju woſ naſ Seminaristow ſamych mala Akademia wotbježana, pschi ſotrej ſo ſpjevaſche a deklamowaſche. Tež njeſtio Šerbske ſmy pícti tutej Pschiležnoſti ſpjevali, ſchtóz Knesa Biſkopa, kiž tu ſdruhimi Hoſzem ſchitomny bjeſche, jora ſweſtel. Wón naſ ſa to khwalesche a napominaſche naſ hſchcje junu, ſo býchmy ſo pjeſnje a ſprózne ſa ſwoju mačjerſku Ryč ſtarali. — Šerbj ſuteho Seminaria pak bjechu ſej ſchucjowanju Knesa Tachanta ſerkli Pjeſení pschitotowali, ſo-

kriz jom tež pschepodachu. Ty chremy iuhamu
naschej Rowinje gobu rži-lęz:

Kak pichewsa Radosz Wutrobu Róžooho,
Hacj nasta Powesz wežela ſkužizh.
So pschindje ſMjesta wulki Hoſz knam,
Nasch wele czeſčený luby Tuchant,

So pschindje ſSwieſiſnu dostačj, kotrejēz
Jo hódný wón, tón wuberný Ryčerju,
Rij ſchfita naschej' Wjeru ſwiate
Prawa, ríž lubuje ſerski Narod.

Duž ſylnje njek nam pukota Wutroba, —
Je pichischoł, Lubi! poſcje job' powitacj.
„Rnam witaj, ežeſny Hoſzio, witaj
Wóžoko dostoyný hnadny Rneže!

Ssmý pichischli Lebe poſtrowicj, kottohoſ
Wſchej Čeſezi mamy, dokelj ſpoſnali
Ssmý trojoh' Šklowo Móz a Wjernosz,
Kotrež by ſa naſchu Wjeru ryčał.

O ſbóžny Čeſaſ! džež dostač je podjanski
Lud naſchob' wožnob' Kraja tak ſwjernoſho
A ſprawnob' Duſhov Vaſtvrja a
Pichi tym tež móznoho Gaſtupnika.

Ssam wophtwawſchi Schulje a Zyrkwe ſo
Ty wſchudžom wo to ſtarach, ſo Lud by ſo
Tam ljepte rodwucžwał a tak tež
Krucžiſho poſylniał wſwojej Wjerje.

Gaſ drudžje — w ſakſkej Komorſe — ſdjeržujesč
Nam pichislubene Prawa. A ſa tehlej
Tak wulke Saſluzby chze wychu
Čeſz Lebi darowacj ſwjata Zyrkej.

Tež Šberbowſtwo tam wo naſchich Woſhadach
Goo pocžna ſbjehacj; Duſhomni, Wutrojerjo,

Saj wſchizh vſchimaſa ſo krucžje
Ramjerkow ſ्�wojeje Narodnoſije.

A fak to ſ Dobom? — Ty by jich pobudžit
Widziech; pitni, ſprózni, horliwi Šcerbojo
Wſchak budža woni hódní džielacj
Sa naſchob' Naroda Roſwucženje.

Nasch ſerski Lud b'đe w Wutrobach wuſhowacj
Viſches Wopomneſjo Twojoho wýšokoh'

A wulkoſ' Ducha, budže tžeſčicj
Swojoh' naſwieschoſ' Dobrocjerja,

Rij wižiwschi, ſo pschies guse Waschnja ſo
Tež minu ſerske ſhwalobne Počzinki,

Gaſ Khoroj ſmóznej Ruku pichija,

So by jich Narodnosz Šcerbam ſojetzał.

Haj wulki Rneže! Ty by nam woſebny.

A kraſny Pschikkad horliwoh' Skut'wanja!

Kak rjane Woirokanjo ſ Tobi

Próz'wacj ſo ſa ſwojich Bratrow Sbožo!

Njek dowol hiſheze ponížnu Próſtwu nam:

„Nech Lubosz Twojej' Wutroby móznie tež

Nas wobpschija a ſboži,”“ kotſiž

Tebe tak wutrobnje lubujemj.” —

Daj wulki Wožo, nebeſki Wotſe, ſo

By, ſnowej Čeſezi debenh, nadobyl

Wón nowu Móz a Mudrosz k dalschom'

Skut'wanju, k dalschomu Woſowanju.

Tež ſtrowe, doſke Žiwenjo wobradž jom'

A ſwjernych Muži, kotſiž jom' pomhali

Gnim gobu próz'wali ſo byču. —

Škawa jom', Škawa jom', — ſhwala

Bohu!

Plodn njemiskeho Prjedowanja bes Gser-bami.

A.

Hospodař. Miklawšho, hřežha ſy djenſa ſe Mſchi byl?

Miklawš. V Rožencji.

Hospodař. Kahada knes prjedowasche?

Miklawš. Won jara tenje prjedowasche.

Hospodař. Da powedaj džje, ſchio won prjedowasche!

Miklawš. Haj, to ja newjem, pschetož won njemſki prjedowasche.

B.

Handrij. Jurjo, kaf da ſo cjt djenſa Prjedowanje w Dubom lubesche?

Jurij. I no, tak njeſak.

Handrij. Haj, in mjeniſch, ſo bjeſche njemſke. To wſchak ſo mi tež tak prawje nesda.

Jurij. Praj jenož, ſchio tón Duchomny pscheze wot teho Himmelfahrt a recjeſche?

Handrij. Haj, Himmelfahrt! — Što možlo to byz? — Himmel-fahrt, nebeski Rén! — Aha, njeſkhej ji wjem: won je nam wot ſwjateje Matyyny Konik w prjedowat!

Pschiſponenje. Himmelfahrt pak nerjeſka ani ſwjateje Matyyny Konik, ani nebeski Rén, ale: bože Špicije.

Lubi Ludžo, wjesze w y, kaf ſo we pólnoznej Amerizy Sajazy lója? Jedyn Amerikanſki Sajaz je to ſam we jenej Evropejskej Nowini ſjewit, a Sajazy nelža. Won da

pishe: „We pólnoznej Amerizy lója ſo Sajazy w Symi, pschi Rož; hale jara ſyma pak dyrbt byc̄, tak ſo cjeſka. Cjt Hajnzy ſaſwjecza ſebi ſedom Katarnju, a džeja ſ nej na jene Polo, ktež je prawje wele Sajazow. Tam ſtaja Katarnju na Semju a ſkhowaja ſo ſady Kerka. To ſchwjerko widžiwschi pocžneja ſebi Sajazy tak ſame pschi ſebi myſlitč: hale poz jene Reblo, hrže da je ſo ta Katarnja ſ:m wſala? a pschimiaſaja ſo ſe wſchej. Czypnoszju k nej, ſo býchu tu Wjez psche-pytake. Duž ſo tam do Koleſa wokolo neje ſe-ſydaſa a hladaja na Kuklu. Hale pschi ſtajnym, ſwjernym Hladanju pocžneja Woczi wuwalowac̄, ſvylsy ſapotaja jtm po Lízach na Semju, a tak pschimernu. Duž masch! dyž ſu krucjie pschi-mersnike, pschitupja Hajnzy, wottorhneja je a tykneja je do ſwojich hoňerskich Ranžkow.

Hajnzy pólnozneje Ameriki ſu tola pschekle-panschi, hacž naſcht! Neje wjerno?”

Zitne a butrowe Wif.

Sandženu ſsobotu ſu Žita Budyschini placjile:

Roj . . .	4 tol.	— nsl. tež 3 tol.	25 nsl.
Pschenza . .	5 -	27½ -	5 - 20 -
Decžmeni . .	3 -	7½ -	3 - 5 -
Worbs . .	2 -	7½ -	2 - 5 -
Hroch . . .	4 -	7½ -	4 - — -
Zahly . . .	7 -	5 -	7 - — -
Bjerny . . .	1 -	15 -	— - 25 -
Hejduschka .	3 -	20 -	3 - 15 -

Rhana Butry 13 nsl. 8 now.

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawane wot Welleręz Knihenje Budyschint.
Cjischcjanie pola G. G. Hieki.

Zydzienſſa Rownia

a b y

Šerſke Powiesſje ſa hornych Lujicjanow.

24. Číſlo.

13. Džen Smaznika.

1846.

Rosmłowenie wot roſomneje božeje
Sſlužby.

„Boh daj wam dobre Ranje!” Stajſkim Poſtrowenjom ſtupty Bjehanez Wuj druhı Džen Šwajakow Rano do Klinakez Štwy, a bu wot Klinakez Wuja a jeho domajzych ſakſo tak wutrobnje powitaný. Schioha da byſcheje radý? prahesche ſo Klinak Bjehanez Wuja. Bjehan wotmolwi, ja dale ničjo nôčzu, hac̄ waschej Marij do Duboho te nowe Schtympp ſobu wſac̄, jeli ſo jij teſame h̄jom poſkali nejſze. Bes tym pſchinreje Klinakez Čjeta wot Krwov Dejenja nuz, powita Bjehanez Wuja, a mjenesche, ſo budje jei to jara lubo, jeli ſo chze tak dobry byc̄, a jich Marij te Schtympp ſobu do Duboho wſac̄. „Wutrobnje radý,” dgesche Bjehanez Wuj na to. Klinakez Čjeta pſchitn na to Blido, a ſtaj ſchlu dobreje Milózny Sopny, do ſotrejēj bje Tykanzorých Kromow nadrebka, na Blido, a nydym modlachu ſo wſchizy: „Pſchinreje

Kneže Jesu, bydž naſch Hóſz a pojohnuſi wſchitlo, ſchtož nam daſ a wobratſk ſy” a t. d. Na to kaſaschtaj Klinakez Wuj a Čjeta Bjehanez Wuje, ſo by ſak dobry był a ſnim ſniedat, ſchtož won tež cžinesche. Taſo pak woni ſak pſcheczelne romadzie ſniedachu, pocža ſo jara deſcezowac̄. Nebio ſo pſchein hóle ſamroc̄zowasche, a bje wi- dž:cz, ſo ſo Deſcezisk dlieje pondze. Taſo to Klinakez woldjichu, napominachu Bjehanez Wuja, ſo by taſkimhlej Deſceziju tola domach wofat. Won pak nočvysche, a mjenesche, ſo je Mož ſmijateho Duha we nim ſak ſylna, ſo budje tu Mokronu teho Deſcezija jara ločyn pſchenesz, a ſo rž:niš do Dubolo dyrbi, ſo by tam ſwoj mu Ebóžnik ſlužik. Klinakez Wuj, kiž bjesche roſomny Muž, a pſchi tym tež Rychtar, wotmolwi jemu na to: „Mož Wujo, jeli ſo hewak ničjo wasch Rhod do Duboho nusny nećini, hac̄ ta Šekužba wasche mu Ebóžnik, tuhlej Šekužbu možecje wy we naszej Zyrkwi, kiž many tu domach, runje ſtaj ſej sprawniej Luboszju a ſwutrobnjej Nutrnoſzju

wobenich, soj we Dukom." Bjehan: „Hale, tje-
ha te Čjewenja Luboszje wostanu?" Klinak:
„Ta Lubosz, kotrej my s Bohu a nashem Stóž-
niku mamy, dychi tež rogomka byč, a to ja na
waschim Khodzje do Duboho we tajkim hlej Desch-
ciju nenamakam." Bjehan: „A čjohodla to
niz?" Klinak: „Tehodla, dokelj wu ſebi nepo-
trebluje na waschej Drasjt a na waschim Čjelit
Schkodu čjnicje." Bjehan: „Neružiwam da ja
tu Drastu a to Čjelo, kotrejž mam wobej wot
Boha, runje won psches to, fo we tajm hlej Desch-
ciju do Duboho du, k božej Čjelji?" Klinak:
„Nje! Wujo ja čzu ras wot teho psches jedyn
Pschisslad pscheswiedsic, fo taikahlej wascha Lubosz
Bohu nemože spodobna byč. Myſlje ſebi, fo
ku Hody, tak kaž Čsirjatki ku, a fo wy tež do
Duboho fe Mſchi dječe. Wascha Hana je pak
kemach wostaka, dokelj je jara ſymo. Wona
wje, fo budječe wy zyly ſafymneny a pschemer-
sneny dom pschinic, a čze mam prawu džieczazu
Lubosz a Dobrotu wopokasacj, a wam waschu
Stwu prawje čjopku wutepicj. K temu pak ni-
ma Drewa. Čsuhodžiž Jan tam knej pschindje,
a wona jeho prošn, hacž neby tak dobry był, a
jej pomhal jenu Rjadu we Komori wutjesacj,
roštjesacj a roškalacj, fo nima żanoh' Drewa, a
dhe ſola Nanę radn čjopku Stwu wutepicj.
Čsuhodžiž Jan je k temu ſwólny, a pomha wa-
ſchej Hani tu Rjadu we Komori wutjesacj, roštjesa
a roškala ju, a wascha Hana wutepi wam ſ tym
Drewom waschu Stwu prawje čjopku. Prajcje mi,
Wujo, neje wam wascha Hana psches to tež Lubosz
wopokasata?" Bjehan: „Ru ſchio da hevak?"
Klinak: „Hale biesche to Wopokasanje tejehlej
Luboszje njeschtro roſomne? Reje wam wona psches

to na waschim Twarenju mjazg Schkodu načinila,
hacž Luboszje wopokasata?" Bjehan: „Wujo, taj-
kelej mona tola nidy čjinik i neby." Klinak: „A
čjohodla de nia?" Bjehan: „Te ržen by tola
njeschtro zyje nerosomne a kupe bylo." Klinak:
„Wujo, njeiſhlen čzemuj tohlej na washe džens-
niſche Brjódkanjecjie nałożicj. Wy čzecje Bohu
a washemu Ebóžnikej runje won psches to pra-
wu Lubosz wopokasacj, fo čzecje we tajkim hlej
syainym Deschciju do Duboho fe Mſchi hicj. Ne-
činticje da wu ſebi psches te Schkodu na waschej
Strowojii?" Bjehan: „Ja bym twerdeje Na-
ture a mojej Drasjt to Smoknenje ničzo ne-
schloži." Klinak: „Moj Wujo, twerdeje Naturę
je Róždy tak dolho, hacž mona neromechne.
Jord pak ho moſebje praſcha, hacž je to roſomne
a psched Bohom prawe, dyž my jeho Dary a
Gubla tak nerosomne nałożimy." Bjehan:
„Mjeniſje da wy, fo my ſym Schkodu čjnimy?"
Klinak: „Moj Wujo, runje won tak, kaž wascha
Hana fe ſwojej Luboszju ſ wam Butželi mona
loždy Ras, dyž wy Čymi do Duboho fe Mſchi
ponrječe, i nu Rjadu ſpalicj, prajcje mi, tak de-
ho budje da to tracj, da budža Rjadu we wa-
ſchej Khježi wſchje, a nebudje da potom to Twar-
enje panyč? a može tajka Lubosz roſomna rje-
ſacj?" Bjehan: „To by wjeszje jara nerosomne
bylo." Klinak: „Hlejcie Wujo, runje tak nero-
ſomna je wascha Lubosz a Pobožnosz tež, fo ſebi
netrebaſhi ſtajnū Schkodu na ſwojej Strowo-
jij a ſwojim Samoženju čjnicje. Runje lož
budjeſa fo te Rjadu we waschim Twarenju
borsy pomtnycj, tak budje fo to ſ waschej Stro-
wojij tež ſtacj." Bjehan: „Bes ihm, hacž bu-
du fo ja ſekaricj, ſmjeſemj my dawno naſchu

Zyrkej domach, kaž wó swoju mocje." Klinak: „To ho prascha; k najmenschemu žanu Zyrkej niz a žane Swony tež niz. Wó dale žane Prawo nimacze, hacž druhe Sekiy, kij budzeja we Kraju jenož czerpene." Bjehan: „Schtó wó mijenice, my nešmjeniž žanu Zyrkej mječ a žane Swony?" Klinak: „Žanu Zyrkej, hacž jenož Modlernju, žadyn Swón, hacž jenož tón, do kotrehož Seger biše, to je wasche Prawo, a tež niz žadyn Thurm na wascher Modlernji." Bjehan: „Nu, by vých ja to wedžit, so je to wjerno, da." Klinak: „Wjerno to je; hale teho dla netrebacze wó swoju staru luthersku Wjeru wopuszczicj; pschetož Zyrkej, Thurm a Swony, to su swonkomne Wjezji a k Wjeri nicžo nepomhaja. Jeli so to pak chzeče cžinicj, da macje wažnischu Samož k temu, hacž dla tamnych swonknych Wjezow." Bjehan: „Schtó da by tuta wažnicha Samož byla?" Klinak: „Dokelž to wote me žadacže, da chzu wam to prajcij: 1) budze was wasche stare Lutherstwo jara droho pschincj, tak so najwetschi Džiel wot was budje woshudnicj, pschetož Modlernja, Rherchow, Duchomny, Faro, Schula, Schrybat a wsho, schtož k temu słuscha, to wschitko budze was wele Penes khoschtowacj; 2) maya Stari-Lutherszy tu Nepjeknož na kiebi, so Róždeho, kij Stary-Lutherski neje, hanja; tohlej je sjanwie pschecjivo božemu Písmu a pschecjivo wschitkim ljeplschim čłowiskim Sacžucjiam; a 3) wjersja Stari-Lutherszy čłowiskemu Swiedsenju wjazh, dwjilt cžistemu Eslowu božemu. —

Džensz pak, mój luby Wujo, 'nech je wot teho dosz ryczane, ja njetk tež ke Mjehi du. —

Som., st.

Stare Schimischty najnowischiem Czaſu.

1. Wje schtu Penesh, so roja,
Nech hej rje do Kumberka,
Tam vých mudryh Eudzi maja,
Kij je namkach samóža;
Tawsentkumshatraj tam dwaj
Schazy sbjehacj möjetaj.
2. Kubocžijn pod Horami
Pschinžeschtaj rycj Siudnicžlu,
Ale Džiwj! pod Dornami
Wucžuichtaj Wj z kražnischu;
Se Swjernoszju sjemishtai,
Schtó we Semu widzitaj.
3. Džeschtaj: Wozka, Wujo luby,
Schaz ma twoja Sahroku,
Ale Duchu trachne Suby
Spödku jón tež machuja;
Wele Wjezj treba je,
So ho twoj Schaz wukope.
4. To bje Wuj, Čečzí prawa
Pomasana Pomaska
Ruskarjomaj pojjez dawa
A wscho možne pschinosa;
Jeju Pschihot trachny bje,
Raz ho hamo wot ho wje.
5. S Recjasnikom sedjt Žona
Heli polna Bojoszjow,
Esuhod Knihach cžita, ſtona,
Prohy sa vých Krjerjow;
Wsdniko dyrbti smjerom bycž,
Dyz ho chzedža Schazy rycj.
6. A byj rya, kajka Rada!
Smje Wuj stej: cž nasdale;
Cž petajo pošcha, lada,
Hacž ión Skutk ho dokonja;
Smetank Penes' dorija,
Ducha jachu do Mjeha.
7. Schaz, tón Schaz bu namkany,
Penesh Wuj Mjeschi mje —
A jón twerdzie sawiasany
Neke sanknycz do Kschinje;
S Wopečžizu dyrbti hicž,
Sa dwaj Dny niz wocžinicz.

8. Sa wšhu Progu, požadataj
Wónaj Schaja Tsczlinu
Dwanacze pak potrebataj
Toler' do Prjedla sa Sudu;
Wuj je jiwaj rady da,
Dokelj polny Hornyk ma.

9. Rehetaj njeſt Ducha ſhowacj
Do Budieſtej na Kerchow,
Tam chzetaj ioh' ſožohnowacj,
Raj je Woschnje Ruskarjow.
„Wujo, wostan do ſady,
So cje ſy Duch neſkuſy.”

10. Rembercjanaj wotsal djetaj
Swoju Dröhu pſchez hacj dom.
Dokej wróčjo nepſhindjetaj
Wróčj ho Wuj ſ Weſelom
A tu Rischinu wocjinja,
Smetank — Gjropow namaka.

11. Sjebap do Schjerachowa
Mudrob' Muja prafhec; dje,
Jebakow dla Šeylsach pkuwa;
Zenoh' pſchez tam podendje.
„D in Seljepko ſabitij,
Daj mi moje Venesy.”

12. Te pak bjechu roſmetane;
Duj dje Wuj na Tachanſtwo
Sloržt tam na ſaklepane
Rembercjanke Jebanſtwo.
Na Jebakow Prawa da,
Rjet tam Radu ſladiua.

13. Djed, tón Pschiwjerf chze nam ſaſo
Bohich Lubjt wobluſnicz
D in nowy ſlepicht Čjasko
Kedaj wo ho ſſlepoh' kicj.
Pichiwjerf ſ Wopecjzu dje,
Schkody, Hońby nabydje.

Se Samolwenjom Redaktora.

N a w j e ſ č t t.

Rn. Jamisch, Kandidat Duchownstwa a Wucjer' pſchi mjeſchjanskej Wucjernt w Budyschin je ſa Knihownika Maczly herbskeje poſtajeny.

R. m. R.

Rozhodjenje, njeſotnych we nowotskim Čjagu wudawnych herſkich Knihow, jako: Domascha Kempenſkeho Knih wot Khodženja ſa Chrystufom; Epocjaiki khſchesz. Wjery wot Jakuba, a njeſotnych jebo Prjedowanjow, Smolerjowych a Seilerowych Knihow, Nowiny a. i. d. namaka ſo we ſlawiſtich Roczniakach wot Rn. Dr. Jordana 8 — 12 Swiast 1845 tež je tam ſpomnene na ſerski ſpiewawski ſwiedzeni, na Maczly, a na Prozowania horliwych Serbow we njeziuſkim Čjagu.

Do Knihownje Maczly herbskeje daresche Rn. Smoler, Kandidat Duchownstwa w Kasu „Rjemoſto ſerski ſłownik wot J. C. Smolerja. w Budyschin 1843.” — Rn. Smoler, druh Wucjer w Kasu „Wieni ſerski ſpiewow, Epiewanych 17. Djen Winowaja 1845 w Budyschin.”

D. H. Jamisch,
Knihownik Maczly herbskeje;
ſ Bydłom na ſotolnej Haſy
Gjisko 52.

Pola Rn. Hieki Knihowcjiſhcerja we Budyschin, móže, ſhióž chze Knihcjiſhcerſtwo naukuſnycz, ſkladnoſz a Mjesto namakacj. Wogebje by won rad herſkeho Hölza, liž chze ho ſtemu podacj. do Wucjby wſak; a budje iehodla ſtutym Rawjeschkom herſkim Starskim ta Woſwjeſz pſchepodata, ſo bychu, jeli chze tón aby druhi ſwejeho ſeyna, liž ma ſnanu ſtemu Koſchi, tublej Wedžiwoſſi naukuſnycz dacj, ſmolom ſ Kneſom Hiekom ho roſtryczeli a wo to dalsiche vola neho ſo wopraſhelt, a ſnim ſo jednalt. Hjzom lont wofſewit wuj. Nowina taſki Rawjeschki ſzym Napominanjom na Serbow, na to Kedžbu mjeſc; ale i jwne je a wostane, ſo bes tymi lawentami herſkich Hölzow ani tež iedyn ſo nenamaka, tuhlej Wedžiwoſſi dowuſnycz, koſrą ſwejeho Muja tola deſje jwſi.

Wudowane wot Welleręz Knihownje Budyschin.
Gjischane pola G. G. Hieki.

Endżenſſa Rowina

a b y

Šerske Powesze ja hornych Łužicjanow.

25. Čísklo.

20. Džen Smaznika.

1846.

Schto Sawedzenje cžini.

Grudny Podarok, pišaja 18. Reje s Wrot-
skawja, je ho tudy sdwjemaj Bratromaj stal,
kij wobaj we tejsamej Schtundzi hebi na Žiwe-
nie džieschtaj, jedyn se Sawdaczom s Ijedom, tón
druht se Satylenjom. Wjeshy Saſtojniki a Mjesch-
cjan w Schwednizy, Nan dwieju Ssynow, wot
kotrejuž starschi 25 Ejet stary, Ssluzomnik pola
jeneho Kupca, młodsi 19 Ejet stary, Wuc̄zomnik
we jenej Hoptnzy tudy bje, mjejescze hijom dolho
na lóschku Myſl swojeju Hulzow skorjic̄. Tón
starschi, hijom iſi Bjertelse Ejeta bes Ssluzby,
bje ho jara nerodnemu Žiwenju podał a ho psche-
cžito Nanowej Woli we neknic̄omnyh Towar-
stwach walat. Tón młodsi bje ho tež na lóchki
Bok podał, psches neknic̄omne Žiwenje schorł a
swojemu Knesej cžeknył, so by swoju Khorosz po-
tajit. Wobeju bjesche tón staroszity Nan tudy
pytał, so by jeju Dom wsał a jest möžno, psches
swoje Redžbowanie a Rapominanje saſo króne-

mu Žiwenju nakaſał. Wonaſj pak namakaschtaj
na ſeleſnikim Dwori tudy Skladnoſz, tež swoje-
mu Nanę cžeknyc̄, so byschtaj móhlaſj dale we
Nerodnoſti žlwaſj bycz. Tón kóboſtudjeny Nan
dyrbeschte tehodla to Poglenje i Pomozy wſac̄, so
Polizaſtwwu porucži, teju Ssynow popanyc̄ a
ſdžerjec̄. Tež proschesche wón jeneho swojego
Pschebzela tudy, kij teju Ssynow majeſche, so by
jemu pschithm pomožny był. Tónlej nadendže tež
teju Młodženzow a ſdžerža jeju i Pomozu jeneho
Polzaja. Wobaj Bratraz bieschtaj ſtronka Mje-
ſta dljeshi Čiaſ pschebymalaſj a we jenym Ho-
ſinzu pod drugim Menom bydliliſtaj. Tehodla
wedžichu jeju mydom do polizaſtje Rhejſje. Eje-
dom bjechu hem pschischit, wuc̄zeje tón młodsi
Brat ruc̄je malu Schklenčku ſe Šala a wupi-
ju. Kunes Mjeri a predn, hac̄ tón Polzaj je-
mu wobrōc̄z móžesche, tyfni wón Paperku ſbie-
lym Pulverom do Huby, roſkuſa tu Paperu a
prózowasche ho tón Pulver pójrec̄, hac̄ jemu
tón Polzaj tu Paperu wutochny. Bóſty poſu-

sa šo na tym nesvožomnym Młodženzu teho Ije-
da Mož, kaf jeho čjaſeſche a daſeſche. Smolom
pschineszechu Młoko a čjopku Wedu a dawachu
jemu nuz, a nydom tež pschiwedzechu Ljekarja,
kij. tež ſwoju Pomož načožowasche. We tež
Schlenczyh bjeſche won, kož ſo bórsy pokasa, tón
naſchłodniſki Ijed, a we tym Ljisku Arſenik
mjeſt. Tola nebe ſón Ijed dyrbjal tak ſylny
bycz, hewak by jeho namjeſſje moril. Po Khwi-
li pschineszechu teho Młodženza ſaſo tak daloko
ſhebi, ſo mózachu jeho do Chpitalnje wesz. — Jego
ſtarſhi Brat bje ſo wokoło neho jara pomožny
wopokaſal, kjeſche jemu tež luboſnje ryczał, ſo tola
taſke neby trebał čđnicj a ſo ſyła jara ſmjeſnje
a roſomje ſadžerjal, ſo ſhebi nichón nemójeſche
myſlicj, ſo won tež runje tak ſhebi na Žiwenje
pěndže. Raž tón Nan porucži, wſachu jeho njeſt
a wedjichu jeho do polizajſkeho Jaſtwa. Jako
jeho ſem pschiwedzechu, čhyňchu jeho, kaj ſo to
hewal ſiane, pschepytacj, ale won wußocži temu
Selužomnikej a bjeſeſche do Dwora. Tón Eſtu-
žomnik ſa nim a pschimny jeho ſa Khornar, ale
we tymſamym Woſomiknenju ſo tſyl! Tón Po-
paneny bje lodowanu mału Piſtolu pschi ſhebi
mjeſt a tu Khwilku, hacž tamnemu wußocži Ho-
nacž načahnýk a na ſo ſložik. Raſferscho bje
mjeſt ju we Rukaw ſhowanu. Kulta bje na
ljevym Boku ſredj piatcho a ſchecſcho Rebka ru-
nje do Wuitoby ſchla. Won wosta namjeſſje
morwy. Bydžiſche Kulta tak wele Možy mjeſta,
ſo by na druhej Stroni jeho Čjeka ſaſo won
pschiſchla, da bydžiſche tež teho Jaſnika ſkonzo-
la. Teho młodgeho Bratra myſla ſhebi pschi
Žiwenju ſdžerjeſc.

P iſch c ģ e l.

(Po Ružowſkim Karamſina.)

Rjedy we mojich džiečizych ſjetach dali mi
domjažn Pschecželjo njekotre Benežki. Wobſbože-
ny ſ taſkim Bohaſtwom bježach namjeſzi do Kla-
mow, we kotrych wſchelke tžječjaze Rajki psche-
dawachu; wubjerach ſhebi Pschecžel, kajkuž bj: ſo
mi dawno hſom mjeſt ſeħyko, a dach ſa nju
wſchitke moje Benesy. Na ſwojim ſbožomnym
Kupi ſo weſelicj, wróćiſt ſo domoj; nepuſh-
cých ju ſ Rukow, piſtach a hwiſdach poſpoſti po
zlym Domi horje a delje a Nikomu we Domi
nedach Woſoj. Bratſja a Sſotry moje, ſhoniw-
ſhi, kaf wele bjech ſa Pschecžel ſaplacži, praſachu,
ſo ani Woſozu teho, ſhiož bjech ſa nju dał, wi-
noſta neje. Duž ſrudžichu me pothym wſchitke
pschekraſne a pyſhne Wiezy, kotrež by móžno
bylo, ſa ſbótkne Benesy kupicj; a hdnj hſichze
ſo pocjachu tehodla mi wuſmjevacj, pocjach
pliſacj, a moja Pschecžel, ua Mjefte Spokojenja
a ſweſelenja načjnti mi jenož Grudobu, Mersanje
a Horjo.

Ale tajka Grudoba pschineſe dobrý Blodyn.
Ja nido nesapomnič tamny netrjebny, newužit-
ny Kup, a kóždy Raſ, hdnj bje ſo mi ſeħylo
njeſchtio nepotřebne kupicj, praſach pschi ſhebi:
„Nedawaj ſa Pschecžel netrebne Benesy!” a ſhoo-
wach tak Benesy we Moſchnt.

Ja ſym wulki narofik, do Gwjetata wujichol,
pořzał Kudži ſeſnacj, a husto je ſo mi ſdalo, ſo
won droho kupuja Pschecželje.

Hdnj widžich, kaf jedyn požada ſwjetne Čjeſ-
ſaje a ſich dla niz jenož ſwoj Čjaſ a ſwoju
Spokojoſt, ale tež ſwojich Pschecželow, Pobož-

nosz a dobre Pocžinski wopruje, prajach pscht ſebi: „ton Čjlowek droho kupuje Viſchczel.”

Widžach druhého, tak won se wſchelkum Leſnoſſem ſo ſtara a prozuje.

Móznych a Woſebných Viſchljahú a Viſchczelſtwu doby, nekedžbujo na ſwoje Samoženje a Kjad, a napoſledk ſej ſam ſtaſy ſwoje domjaze Sbožje, myſlach ſebi: „Won droho ſaplacž Viſchczel!”

Hdyž widžich Škupeho, kij ſebi wſchitke dwolene Šweſelenja we Žiwenju ſapovedži, ſebi ſapovedži to Sbožje, Druhim ſobudžjelicž a derje cíntej, tu Čeſz pola Šsobucžlowekow, tu Luboſz tich Šwojich, jenicžy dla Napelnenja penežnych Móſchnjow, myſlach pscht ſebi: „Bjedny Čjloweče, tak droho ſaplacž ih Viſchczel!”

Widžiwschi Čjlowesa, kij ſebi neschwarne čjelue Lóſchty wosche waži, dyžli duchomne Radovje, pomyslích ja ſebi: tak je won k wobjarowanju, ſo nemysli na pschichodny (Ššud) a placži tak wele ſa ſwoju Viſchczel.

Hdyž Viſchcžinet ſwoje Samoženje roſmeta na woſebných Draſtach, na bohatu domjazu Nadobu, na Korety, reku ſa: „won neſchewi-đi Rónz a poſdje ſpóſnaje, tak wele jemu koſhuje Viſchczel!”

Sjenym Šelowom, njeſotre ſemſte Hubenſtwa ſteho muſhadžeja, ſo Lúdžjo neſnaja Placžisnu a Hódnosz Wjezow a huflo droho kupuja Viſchczelje.

We ſandženym Čydženju je woſebny, wucženy Knes ſendželskeje tudy we Budyschini po- byl. — Chto to nas ſtara? Kčžomu tohlej do Nowiny čjſchcja? — Šelyſchcje; tehodla: Won je ſo woſebje a ſwjernje ſa Sſerbami, ſa jich Knihami, ſa jich Literaturi a t. d. a ſa tym pra-

ſchal, ſchtóž jich duchomne a khſchelskanske Žiwenje naſtupa. Steho je widžicž, ſo ſendželsky híſchcje pschezy pſhestali nejšu, wo naſ ſſerbow ſo ſtaracj. Snajomne derje Koždemu neje, ſo ſmy my ſſerbo ſendželskim wele Djaka winoju: pschetož jako njehdy pſched 100 Ķjetamí tež ſendželski woſebny a wucženy Knes tudy we Budyschini pſhebywashe a Nedželu dopolnja mulke Šchly dostojnje ſmoleſkanych Ruſskich a pñchynje ſhotowanych čjſhnych Žonskich a Holzow na wſchjech Hoſzach widžesche, wopraſha won ſo ſanmi, a dosta Botmolwenju, ſo ſu to ſſerbo, kij wotemſhje pſhindu. Won ſo poym dale we tym wobhoniwashe a ſhoni, ſo jím, kij ſwjernje Pobožnosz pñtaja a radu Bože Šelovo ſlyſcha, woſebje pobožne, natwarjaze Knhi, haj ſamo híſchcje Biblijia we ſerskej Ryczi pobrachnu. Won je to we wóžnym Kraju, britiskemu biblioſkemu Towarſtu roſpowedał, a pſches tuteho Towarſtu Pomu; a Dobročiwoſz many my ſersku Bibliju. Wot tamneho Čjaſa ſem ſu Britiſhych pschezy ſa naſ ſo ſtarali a ſa namí prasheili, a kaž ſhoni my, tak ſo to tež njek ſhíſchcje ſtane. Jemu ſu ſo Powjessje wot njetliſhoho Žiwenja naſchich ſſerbów, jich nowych Knihow, jich Prózowanjow wot jich Potrebów a t. d. kaž tež te Proſtwy pſhepodałe, tež pſchichodnje ſſerbów we dobrym Pomjaku ſakhowacj, kaž ſo ſſerbia tež dale jich Dobročiwoſzi a Luboſzi porucža.

Newjer koždemu. Bajka.

Eſchka pſchipowedaſche Koſocham a Raponam, kij horjekach na Schtomě ſedžachu, ſo je wjecžny Poſoj a Mjer ſcžineny ſe wſchjemi ſwjerjatami

na Sem, tak so pschichodnje Welki a Bowz, Lischka a Kury wiecne Pscheeželstwo a Selub bes šobu ſmjeja. Stajkimi Ryczem pak chyntche wona radn te Kury se Schtoma delje wabic. Ale Rapon wotmolwi: „Ah, to je pjeſnje! to ja rad ſlyſchu!” a nac̄ahwasche pschi tym Schtju a sagakota. Lischka go woprascha. „Schto da tak hladach?” Rapon wotmolwi: „Ah, dale nitčo, ja tamhlej Hajnska widju s Pšam i jow pschindjo.”

Lischka reſny: „Duž tu ja newostanu.” Wotmolwi Rapon: „Poc̄akaj, potym chzem tež my ſebi delje pschinc, hdyž widžimy, ſo moja Pšy ſtobu Mjer.” Lischka praji: „Nje, Pšam ſhano Mjer hiſhce nemohť pschipowedany a ſnajomny byc; ja cjeſtam.”

Wſchelkisny.

Chromadne Eradiowanja krajnych Čtawow Králeſtwa ſakſonskeho we Drežđanach wobsank' nydu ſo dženka Thđ. II, na 13. Dnu Smajnika.

Na 1. Dnu tuteho Mjeſaza wumre we Romi najröschi Mjeſchnik podjanskich Richeſſianow Banž, Rehor 16. Wón bje ſo narodžil we Ljecji 1765, a je potajkim 81 ljet starý byl.

Do Knihownje Macjly ſerbskeje daresche

a) Kn. Schlüssel, Knihowkupz w Budyschini:

1) Domascha Kempenskeho ſchwore Knih mot

Rhodženja ſa Rhyſtufom. SŁac̄ionskeho do ſerskeho pschelvji J. G. Wanat, a Pređy- ſpomnenje pschitaji G. T. Jakub, Duchomny pschi michalſkej Woſadji.

- 2) Króike Rhyrluschje a Spjewanc̄ka ſa ſerske Schulje, wudate wot Handrija Sejlerja, Duchomneho Eaſu. —
- 3) Njemcko ſerski Šlownik wot J. G. Smolerja. —
- 4) Kurzgefaſte Grammatik der Sorben-Wendiſchen Sprache nach dem Budifſiner Dialekte, von Andreas Seiller.

b) B. H. Imiſch:

Jut'nička. Nowiny ſa ſserbow. Wot 1. hac̄ do 26. Lista.

B. H. Imiſch,
Knihownik Macjly ſerbskeje;
ſ Bydłom na ſotolnej Haſy,
Czíſlo 52.

Zitne a butrowe Wifī.

Sandženu ſsobotu ſu ſita Budyschini placzile:

Rož . . .	4 tol.	5 nsl. tež 3 tol.	27½ nsl.
Pſcheniza . . .	6 =	10 =	5 = 22½ =
Iec̄mení . . .	3 =	10 =	3 = 5 =
Bowß . . .	2 =	12½ =	2 = 7½ =
Hroch . . .	4 =	7½ =	4 = — =
Zahl̄y . . .	7 =	5 =	7 = — =
Bjerny . . .	1 =	15 =	— = 25 =
Hejduschka . . .	3 =	20 =	3 = 15 =
Khana Butry 10 nsl. — now.			

Endżenisska Nowina

a b y

Sierfke Powieszje sa hornych Łužicjanow.

26. Čísto.

27. Džen Smaznika.

1846.

Wostan śwjermy a sadzerž so prawje.]

Wjesky Žid mjejescze na Pucju s Hermanska psches jenu Rjeku rajtowacž, kij bje jara s Wodu napjata. Hewak nebje loboka a schwig so brezgi we nej na prawy Bok dgerzesche, možesche derje to Rótklesczo wobencz, djež bje hšgom njeſkoity tħażżej wostak. Tež tón Žid bje husto bewišej Schkody pscherajtowan, ale tón króčj pschin-dje wón Rótklescżu bliško. Wón cjuje, so ho Róni pōczie synlowacž, a pschitħm żalosnje sawela. Smolom wiđi a klyši jedyn Bur, kij pēdla worasche, tón Strach, wupschene bruschnje swojego Konja, pschitāstuje, dožahne Žida sa Mantel a wręzehue jeho na Bróh. Židowy Róni so pak tevi, dokelj mjejescze jara cježke, tež wele Soljebora a Skoteko na hebi. Žid bje na pēl moriwy a jako po wulkej Bróżn saho khebi viħindje, pocza psche to Subene plakacž a ja-koszicj. Woi wšħeħo, schtož hisħċejen psched ma-

lej Khwili mjejescze, nebje jemu nicžo sbötkne, hacž jenož Žiwenje a schtož jemu najbole žel cježnesche, bje jena kożana Möschen polna Demantow a Parlów, kottuž bje wokolo Žiwota swijsanu mjal. We Rjezv ju nebje mólk suticj, a duž hebi myħlesche, so je ju jemu wieszje tón Bur krankt, dñiż schejzen wo hebi nicžo nerwedžiſche. Ale Bur prajt, so wot nej nicžo wedjix neje, a Žid, kij bje chyuk te Parlje a Demanty droho pschemjentcz. bje jara scudni a nemóžesche so spokojojcz. Wón bħażiſche mólk Bura wobskorjicż o jemu, kij bje tola sprawni, wele Starosjjow a Mersanja nacžinctz, ale to so jemu cžinieq neħasche.

„Ty sū mi Žiwenje sdżerjal, a twoje Žiwenje na to stajt, refnij wón Burej, ale ty sū tež cžinni, so cži ja moj Džak wopokasacž nemóžu. Moj ienīcji Džak je tón, so ja cje Paduchitwa dla newobisku, kij sū namni wobejshol; sūm so cži wschiše Pscheptywanja a Schraſu salutuju, sū iż ja to saplaçjeny, schtož sū namne

ważil. Ale to się żadam, so mi nieschto Benes
dašč, so bych móhl do bliſch:ho Mjesta pschinę
dżej burža mi druzu Židzi sažo dale pomhacj.
Ty ty netrebał mi moju Móschen wsacj, ja tyb
czi ſam wot ſo najwiazy wot teho dał a tala
ſchezen ſym nedyrbala twoja Pomož ſarkacjena
dycj: ja mam ſo czi tawſenitkóčj wiazy džako-
wacj, hacj budu czi dy wotruncz mož, hacj
ſo runje nadžiju, so moju się ſProzu a ſDzie-
dom ſažo wele ſaſlužicj."

(Wobſankne.)

Jefuſowe Wopisanje po Čjeli.

Taſke Wopisanje ſtejt we jenym Líſti Lentuſ-
ku, pecža predy Pſlatuſha rómſkeho Bohota we
Zidovſkej, kotrejž tónkamy romskoj Radži piſa-
ſche. Won ma ſo tak: „We tym Čiſtu je je-
dyn Muž poſtanył, kotrejž hſchějen žiwy je;
wón je ſwulkej Možu wobdarený a rjeka Jezus
Kryſtus. Lud menuje jeho mózneho Prophetu,
jeho Wucžomný pak Božego Seyna. Won
wubudzuje Morwych a wuſtrowia wſchelkých
Khorych. Kryſtus je wulki po Čjeli a kraſny
na Pohladanje.

Jeho krute Woblecžo lubi ſo wſchitkim, tak
ſo jeho lubowacj móža, pak tež ſo jeho boječ
lodybja. Jeho winobarbne Wložy wiſsaja derje
ſczęſzane a hladke hacj niže Wucha; potom leža
pak we dolhich ſwjetlych Rudžerjach po Waschnju
Nazaraſkich Ludži na Ramenjach.

Jeho Čjelo je rune: jeho Woblecžo neje
psches nicžo Rosne wuſnamene, ale je psches zu-
nju Čjerwenoz roſjaſnene.

Woblecžo je ſpodobne, Nōš a Huba bes Po-
ruſa. Jeho ſylna Broda ma ſ Wložami runu
Barbu a je tež tak roſdijelená.

Wecži ſtej mudrzej a ſara klychejatej.

J. ho Eſwarenj: dawa Bojož a Strach; ale
dyž won wucži a napomina, je jeho Rycž ſpo-
dobna a lubosna.

We jeho Pohladanju ſcenocži ſo Lubosnoſz a
Dostojnoſz.

Semecž neje jeho nichon widzit, derje pak
plaſacj.

Tyj ſtejt, ſteji won runje. Ruzh ma radž
wupſchjestronej a trochu poſbjehnenej. Ruzh ſtej
derje ſtwarenej.

Schtož wen rycž, je volne Možy a Mudro-
ſz. Jane Šekowo neje píhi ſym nepotrebne.

Na Pohladanju wot Woblecža je won pschede-
wſchitkim cžlowitkim Džieczim ión Majſtraſni-
ſcht a Majrenſchi.

Tutón Líſt ſtejſeche pschede Krótkim we niem-
ſkej ſchulſkej Nowinat a wojeszje nebudze žadny
ſicheſzijanski Šerb nerady widzicj, ſo jen do
ſerbſkeho pschedežich; pschedež komu neby ſo
ſpodobalo, dyž nieschto wot naſheho wulkeho
Miechtera ſlyſhi; wot kotrehož mózneho Duchu
nam nowy Testament wele; wot jeho ſtronkom-
neho Pohladanja a wot jeho cželneho Schialta
pak tak malo ſjewi.

Hortſtam.

W Pray 16. Tjeni Mesje 1846. — Na-
ſchim lubym Bratram w Lužizach budze ſo wies-
zje ta Powiſsz ſpodobacj, ſo tež bes tymi Šer-
bam, ſotſiž w Pray na tak menowanym ſerkim

Seminariju studija, dale a bōle wetscha Horliwosz sa hersku Narodnosz nastawa. Nam Sserbam w Praszy pak je so jara lubilo, jako psches tydžijszu Nowinu shonichmy, so budze so ljetušchi spjewanski Sewedjen w tym Cjaſu woldjerzecj, hdžiž my domach we wóznyim Kraju pschebywacj budžemy. A so dykti w Cjaſu spjewanskeho Esvedjenja tež herski Val bycij, to je nam Wutrobu sweseliko; pschetož to je Wopokasmo, so Sserbowstwo tež pola wóznych Ludzi Wažnosz dobnyo. Cjieske Beskady, to je: Shromadžisny, na kótrychž so cjieszy recžt, spjewa a deklamuje a cjieske Valje su cjieskej Narodnoszi wuljivschije wiele pomhale a hisheje pomhaja, tak so je teho dla niz jenož na wschułich Mjestach, ale tež na Wschach woldjerzują, a teho dla many njeſt tež w Wjestosz, so smjeje Sserbowstwo se herskeho spjewanskeho Esvedjenja a pschipodla tež se herskeho Vala jara wulki Wujisk. — Džak teho dla tymi, kiž so wo tajchlej do Živenja pahaje Wjeszny staraja! a t. d.

B.

a naschich Wuschnoszjow ſzanno wulke Wežki cžničko a tak lóchlo dosz temu aby druhemu ſchodzić möhlo. Chtož wje, so ſo my Sserbjo wo Politiku neſtaramy a tež wo nju staracj nemozemy, dokelž ſmy tak mały Lud, so w polityſkich Rastupanjach nihdz janu Wažnosz nadobnej nebudžemy, tón drje by naſh Psichikod prawje ſudžit; ale ſchtó namaka bes tymi nižšimi krajnymi Sastojnikami, je-li so ſu Rjemzyn, tajkich Sjudnikow? Dokelž ſu Sserbja hewak wſchitko ſneſli, da ſo Rjemzam to njetko ſara džlownje ſda, hdžiž ſo tamni wo ſwoje Prawo prachecj poczlo naja*) a dokelž je Rjemzam aby njemſkim Sserbam tajke Praschenje hukto dosz wobeżeźne, da bychu horliwych Sserbow najradſcho ſa nemjennych Cjlowekow widawali a Wuschnoszje k temu nahnućili, so bychu Sserbam, hdžiž wo ſwoje Prawo proſcha, Hubu ſakafali. — Spjewacj, rejwacj, a weſelce ſo tón Kręž hishcje bes nas; wo to pak Was proſchu, so byſhcje mi te Spjewy, kotrež na Esvedjenju spjewacj budžecje, wjeszje poſkali.

Wežera ſzymi mi poruczeniyu Džycižmi wokoło Mjesta khodžach a jako nedalaſko Kłoschtyca Bernhardynow pschindzech, tajke woſebnité Spjewanje ſlyſhach, ſo bliże pschitupich a tam uas

S Krakowa. Smieschnie, ale druhdy tež jara mersazy bjechu nam te Nowinki, kotrež njemſke Nowiny w Cjaſu Krakowskigo Ebježka piſuſhu. Najbóle a ſe wſchitku Prawom ſmy ſo pak na tysi Wunamkanju, ſo ſu Polazn wekali: „Sabijny Rjemzow!” mersali. Zły Krakow móže k Szwedſej bycž, ſo tež pomnenej Słowińſkih ſlyſhat neje a wusche teho kózdy wje, ſo ſo žanemu Rjemzej tež niz ta najmenſcha Schitwa mot Polakow ſtola neje. — Rady bych 7. Džiženja w Budyschinѣ byt, ale ſam do Mjesta pschitnycz, to ſtoto hodno neje; a hdžiž my zyla Cjjsjoda pschitſchli, to by pola tamnych

*) Kaž ſo ſda, da ſebi Sserbjo jenicžy žadajt, ſo bychu w Zyrkwiach, Schulach a psched Sjudom Rjemzam poruni byli. So ſo to nihdz ſtane, to ſo wje. A dokelž Sserbam hewak Wudoſpolnoſzenje we Wjedomnoſzjach a Wuměſtach aby Schumichtach nichón ſakacj nemóže, da ja newjem, ičto bychu ſebi potom hishcje žadacj möhli.

wierzich, so njehdje 20 rusowskich Wojskow rusowske Spjewy spjewa. Te Hlošky bjechu jara na Sseriske podomne.

Krafowczenjo so najpredy džiwachu, so ho ja smojim prjeduskim Przyzypalom Kn. Grizom do Riemzow wróczil nejsym. Ale cđoho dla bydzych so wróczic dyrbjał, hdyž so na žane Washnje do teje Revoluzijje mjeschał nejsym, schod tež Buschnosz jara derje wje. —

Strowy hacž dotal bjech, se Saſkužbu gzym spokojom a dželacjz psches Mjera wele neje.

Bjar.

Sholje. Skedu jako 17. Čeñ Junija sveczesche so Wjeretach ljetuški misjonski Sswedzenja snjemski a serskej božej Sslužbu. Na njeftich Remschach prjedowasche Kn. Archidiakonus Schurich ſRulanda a Modlitwu, kaž tež ljetnu Rosprawu wotjerzescze Rulandſki Kn. Primarius Pawlak. Serske Prjedovanje dzerzescze K. Duchom. Hadank ſParzowa a Modlitwu Kn. Duchomny Seiler ſLasa; wobej Liturgiji pak Kn. Superintendent Kubiza. Po Elicžbowanju ljetnych Doshadow aby Rutspsbindzenjow, kotrež Kn. Duchomny Seiler ra serskich Remschach svecwscze, je wot 28. Mejje 1845 hacž do 16. Junija misjonske Towaristwa Wjerowskigo Kraja nahromadilo 177 Tlr. 3 Nfl. 2 Row. Wot inchytej Penes je wone macjerſkej Posladnicy w Barlincu píchepoštalo 50 Tlr. a sa misjonskej Powiescie wuložiwo 97 Tlr. tak so 30 Tlr. 3 Nfl. 3 Row. wusche mostachu, kotrež budža so w inchytej Dnjach do Barlina pěstaci. Shto je schod

dat, to je hijom w misjonskich Powesjach siewene. Kollektu ljetuſcheho Sswedzenja je 1 Tlr. 10 Nfl. 3 Nowych wunesla, 1 Tlr. mene hacž Lunsche Ljeto.

Wobſchernische Wopisanje misjonskeho Sswedzenja smijeje so w pschiſhodnym Čigli misjonskich Powesjow.

Wſchelkisny.

Schiesnaty Junija k na pol jibnacjich je pola Komarcikę we Wulſich Edjaračach Woheni wuschoł a so jich wschlise Twartenja, nimalej wscha domjaza Nadoba a druhe Wobſiedniſtwo ſpalito, kaž tež 1 Kiuwa ſCjelecžom, rečas ny Bož, Kurn, Huky a podla tež gmejſki Byl. Woheni je pecža ſakrjeny był.

W tym samym Čaſu wotpali so w Delnym Wujesdzi Pilopowa Rkježa, kotrež je njehdje psched dwjemaj Ljetomaj nowa natwarena.

Zitne a butrowe Wici.

Gandzeni Ssobotu ſu Žita Budyschini placidle:

Rož . . .	5 tol.	2½ nsl.	tež	4 tol.	22½ nsl.
Wſchenza . . .	6 -	25 -	-	6 -	10 -
Iecžmci . . .	3 -	22½ -	-	3 -	17½ -
Worß . . .	2 -	27½ -	-	2 -	22½ -
Hroch . . .	4 -	25 -	-	4 -	20 -
Zahlk . . .	7 -	5 -	-	7 -	- -
Bjerny . . .	1 -	15 -	- -	-	25 -
Hejdusicha . . .	3 -	20 -	-	3 -	15 -

Rkana Butry 12 nsl. — nowi.

Endženſſa Nowina

a b y

Serſke Powieszje ſa hornych Lujicjanow.

27. Číſlo.

4. Džen Pražnika.

1846.

Wostan ſwierny a ſadzerj ſo prawje.

(Wobſanknenje.)

Bohemu Burej bje jara ſlie, ſo nemójesche ſinčim ſwoju Newinoſz wopokaſac̄, tak jara hac̄ tež plakashe a ſo ročesche, ſo ničjo wo tej Móschen newje. Njetk čechniſche tón Žid ſwój Buc̄, a lóždy móje ſej myſlīc̄, ſo wonaj dobraj roſno neúdžiſtai. — Tamny bje prec̄ a ſa njeſtre Mjeſazn pothm čhyſche tón Bur Noj moſyc̄ a redžesche nojowu Jamu, bjež ſWid- ſamt delhu ſojanu Wóschen wuc̄eze. Wón ju woblada, weczint a namaka te Parlije, liž bje tón Žid tak jara wobžatowal. Ale tak da bje ta Móschen tam pſchischtu? — To jadyn Džiw nebje. Wont bjechu teho mokreho Žida wuſlje- kali a na Šelomu pkojili, tak doſho hac̄ je- mu Wosleſhc̄jo worjewachu. Ta Móschen, ko- truž ničion nebje ſetžbu mijl, bje we Šelomi wostala, a tu bjechu potom do Noja čiſnult. — Echto dytki njetk tón Bur ſej Móschenju ſapo-

cjec̄? Dje teho knesa knej namekarj? Wón wſchal newedžiſche, ſwoſkal wón ſbje. Najſepe by- džiſche wón ſcžnlt, dy bydžiſche tón Schaz ſwo- jej Wóſchnoſjt podał, aby do Nowinow ſta- jieſz dal; ale na to naſch sprawny Bur nepa- bje. Wón dale ničjo netžinesche, hac̄ ſo wón tu Móschen do ſwojeho Ramorka ſankny a tež to najmenschē ſnej newſa. We tym Čjaſu, dyž ſaſo Hermank bjiſche, khodžesche wón husto na Dróhu aby poſla ſwoju Žomu a Džec̄i, ſo by teho Žida ſtrehil.

Dwie Ljecži ſandžeschtaj a wón ani cjt jeho nemójachu teho Žida woladac̄. Da junu, jako weczjerachu, ſkyſchachu Wós ridorowac̄, liž pſched Khejžu ſtejo wosta. Man wibžiſche ſWoſnom, ſo wele Židow ſWosa ſlakachu. Mac̄ a Džec̄i ſo naſtrójachu a ſo ſhowachu, dokež ſej myſlachu, ſo chye jich tón knes teje Móschenje do wſchelkeho Mersanja pſchinesz. Wſchizn roſcijekachu hac̄ do Nana, liž čhyſche teho Žida Rjew ſej Móschenju bórſy ſpofojic̄. Jako wón ſej tak myſlesche,

psychindje tón Žid a dwaj druhaj sním do Rheijsje, podje swojemu Wumögnisej wokolo Schlie a rekný: Nebóť so; ja nepschindu, se bych swoju Móschen saho mjeck chýl.

„Njeli ja wieszje wjem, projt won, so sy ty sprawný Rus, a psychindu, so bych tebi moj wi-kojty Djak se Slutkom wopokaſat. Hacj dotat hischcž-n nejšym móhl to cíjincž a by bydžich so tež predy móhl, da to tola predy nechadích, hacj bych zylje wedžil, so ty Wini nejšy.“

Tara, jara džiwasche ho tón Bur na tajich Ryczach a praschesche teho Žida, cíjohodla je sej predy tajke Ste na neho myslit, a tak to psychindje, so jeho njeli sa spravnego poſnaje.

Kóždy krócz, dyž ju nimo na Hermank cje- nich, praſit tón Žid, hym so ja melcjo po tebi praschač, hym stradju tuhlej do Wsy pschischol, so bych shonil, tak šobu stejt, hacj sy ſej wiazý Polow nakupowat aby na Druhe Wjezny Benesu ualojil, ale ja hym njetlej runje shonil, so ty žancho wulkeho Samóženja a Bohastwa nimasch a so sy tej poſljenej dwje kjeczi tak hubenej mjecl, so sy dyrbiſt swoje cjechniwe Woly pschedacj a so dyrbi twoje zyle Kublo na Pschedaní pschincj, dokelž te pól Šta Tolerjow, kiz sy ſej poschcził, nemóžesch ſaplaczicj. Duž ja njeli psychindu, loselž je me Boh tón Knes ſohnoval, so bych twój Dót ſaplaczil.

Tu ho tón Bur nemóžesch Šykhov ſdžerječj, neprajt ničo a džiesche do Komory, psychindje smo- lom saho a položi kwlkemu Spodživanju tych Židow tu Móschen na Blido. — Schio to je? pocjachu wſchly na dobo.

Wfaleje, praſit tón Bur, wę budječe widjicž, so ničo nefaluje. Žid wobhlada Móschen a na- mala wschtiko, hacj na tu najmenshu Parleczku, haj tež to najmense ſkote Sorneschko, kiz bje ſej tam ſhowat. Njeli pojdaſche tón Bur, tak je so ta Móschen ſhubila a ſaho namalala; tež ſtejſeſche won temu, so je pschi ſwojeſ Rusy a Khudobi wjazý hacj jedyn ſkocj na tym był, so je chýl so tej Móschenje pschimacj; ale so je chýl Mjesto tej Neprawdorſje radſt Lód cjerptcž a ſwoju poſlenu Kruwu pschedacj. Won pschitajt, so je jemu Boh tón Knes pschezo hischcen to a tamne pschivokafat, so je móhl so a tych Gwojich ſe- wicj, tež nesaby won temu Židej powedacj, tak husto won ſam aby jeho Žona a Djieczi we her- manskim Čaſhu ſu na Dróhu won khodžili a tam ſiejo hladali, so móhl jeho wohladacj.

Pſchi tajkim Powedanju bjezachu temu Židej Šykh po Lízach delje. Rajpredy won tu Mós- chen horjewſacj nechacše, dyž pak bje ſebi trochu pschemyſil, praſit won temu Burej: „Ty masch Prawo, moj Pschecželo, dokelž ty newjesch, schio ſu te Parle wnojte, da by ty ljudom, dy by je pschedat, tſecžl Djel teho ſa ne ſydnik, ſchtož ſu wone wnojte. Sa to dyrbi to najreniſche Kublo tudy wo Wsy twoje bycž, nech je tak drohe, hacj chye.“ — Sa njekotre Dny namaka tón Žid woprawdorſje Skladnosz, so móžesch jene rjane Kublo, zylje tajke, kajkež mjeck chýſe, ſupicj, ſaplaczit je a dari je temu Sprawnemu, kiz bjeſche jemu wot ſsmiercie pomhal.

Wot teho Čaſha je tón džakomny Žid, tak husto hacj na Hermank cíahasche, ſwojego Bura wopytowat a ženje nepschindje ſprósnymaj Kubo- maj, ale pschinieſe pschezo Starym a Młodym

we Domi nješčio ſobu, ſo dyčđaju ſo na neho dopomocic, tež dñj budje motwy a nebudje wjazy psichnež mož.

Češho dla ma nietzische Sſerbowſtwo tež hiſchcje ſwojich Pscheeziwnikow;

Wele Člomewkow je. kiž žane wetsche Žadanje nimajo, hacj to: „So by pschezo wſcho mokelo nich a bes nim tajke ſawostko, kajkež hacj do- tal bjeſche.“ Pschetoz jilm je to woſebnje wob- cježna Wjož, njeſchtio Nowe aby Druhe wuknyc, aby ſo k nječemu Reſnatemu pſchitwucžowacj a tak ſtatemu, ſwucženemu Waschnju dobru Nōž dacj. Wſchelake pak ſu Sadžržerženja tychlej Ludiži pschi tajſichhlej Wobſtejenjac. Egi Žent ſo na tym ſrudja; cjt Druh ſu pschi ſebi potajnje nespokojni; ſaſo ſu Drusy, kiž ſo na tajſehlej Činenja hundorja, a pschezo ſaſo Drusy, kiž tajkemu Pschewobrocženju a Pschemjenenju ſe Šeklo- wom a Škukom napschecjiwo ſtupja. Tak ma ſo tež, hdjž tuto na Prózowanje Sſerbowſtwo wo ſwoje narodne Prawisna a Podokonjenje na- ložimy, ſtym, kiž njeſko ſerski Narodnosci psche- cžionje na Pucj ſtupaja, a ſo ſe wſchei Možu prózuja, ſo bychu Butwarenje Sſerbowſtwo ſka- ſylt. A cžoho dla da tajſahlej jich Pscheeziwnos? Dokelž ſo njeſko pschi tež aby tam nej Šklađnosť ſerszy recži, ſtož je ſo hewaſt jenož njemſy ſtačo. Schodži pak to njeſkomu? Wjeſaje niz. So ſo to hijom pre- dy ſtačo neje, na tym bje Wina, ſo mjejeſche wtych Čjaſach, jako Sſerbio hiſchcje w Poditvočenju tjaſahu, loždy Woſebniſhi ſa Hańbu, w Beſadži ſerszy recžec. Tohlej hanibne Waschnje ſo pak njeſko pocžna pschemjenewacj. Woſebni Sſer- bio we Beſadži wjazy njemſy nerečja, ale rad- ſko ſerszy. A tohlej je wulkemu Dželej Rjem-

zow tak verje, jako uſdatym njemſkim Sſerbam jara wotakawa Wjeſ, ſo pak woprawdije be wſchcje Potreby. — Niž pak jeno we Beſadž recž ſo pschezo bôle ſersh; ale tež cjt Wucžetjo, kiž ſu ſpoſnali, ſo ſo ſerska Młodoſz jenož ſ Po- mož ſerskeje Recžje najlipe a ſnajwetschim Wu- žilkom wuceſt, haj wſchizn wuſtojn ſersh Wucžetjo prózuja ſo pschi ſwojej Wucžbi ſersku Recž wſchu- djom, hdjež ſo jenož hodži, nałogic. Šamt Du- chomni, kiž ſu hacj dotal ſmieschanu božu Šluž- bu mjeſt, djerža tajſihlej Čjnt ſa Robocžanſtwo a pyta ja teho dla njemſku a ſersku božu Šluž- bu džjelc. — Dale beru Pscheeziwny Sſer- bowſtwo na tym walci Poſtok: ſo Sſerbio po- cžinaja wot Prawisnow Naklojenje cžinic, kotrež kóžd y Ludi druh je Recž je wužiwa. To pak je, ſo ſebi Sſerbio Lisi ſe ſerski Recži piſaja, ſo ſo ſerska Nowina wuda- wa, ſo ſebi Sſerbio ſerske modleſke Knih ſupuja, ſo ſo ſnjemſki tež ſerske Napisna na Pucžniſti (Wegweifer) piſaja, ſo ſo na Khiſtiſje a Wopom- niſti na Kerchowach ſerszy piſche a teho runja. So pak woni tehlej newinoſte Wjeſy Sſerbam ſawidža, psches to wopokaža woni wulky Nedob- noſi, pschetoz we wſchitlič ſrajac a na Reſach tych ſamych, we kotrychž Ludi bydla, kiž nimaja jenu Recž, namakaja ſo na Klamach, Hoſzenzach, Pucžnikach a t. d. Napisna we wjazy hacj jenej Recži. Čjehodla nežmje da ſo to w ſerskim Kra- ju tež ſtač, woſebnje, dokelž je ſamo ſrajne Kne- jerſtwo ſa ſdobne džerži? Hdjž pak ſu tehlej Wjeſy ſdobne, da drje to Požadanie tež ne- dobne nebudje, ješt ſebi ſerske Woſady, kiž hacj dotal ſwoju božu Šlužbu ſnjemſkej ſmieschanu mjejaſhu, wo to proſha, ſo by jilm ſerska boža Šlužba wotdžjelena wot njemſkeje djeržana byla a to ſejim wetschei Edobnoſſju, dokelž ſu Zyr- wiſzy Šlužomniſy tychlej Woſadow ſkoru zylje

wot Sserbow sdherzeni. — Naposlede poftorkuja ho Wscheczinty Sserbowstwa tež na tym: so Sserbowstwo Njemzowstwu wjazy tak podcijenene neje. Shtož tuhlej Wjernosz nastupa, da je nimale dopelnena; pschetož to priedawische Wobstejenje bes Sserbowstwom a Njemzowstwom je ho jara pschemjenilo. Wschiedne Roboczenje Knesiou a taho runja wjazy neje. Koždy džjela njeik ham sa ho. Separacija je Sserbam k Wobszczestwou a k Swobodnosz spomaha, je jich k Gostupowarjiam hebe hamych sczinita a jich k runemu Prawu psched Esudom dovedla. Wusche taho wedze ho Sserbstwo psches božu Pomož pschezo k dokonentschemu Rosznicju dužomnych a býskich Wíezow psches ljepscze Roswuczenje Mikłodossje, kaž tež psches Wudawanje wujitnych herstich Vízmow.

Shtož tohlej spschezelnej Wutrobu a se slobnej Myšlu wopomni, tón nebudze Sserbstwo hrdicj, nebudze jemu Sadzjewansa we jeho Wjehu sa Rjepschim a Wujitnischim do Wucja klasz, a ho tak pschehrjeschicj na božej dobrej Woli a na swojich Sobuzlowekach.

Sem. st.

Z a d o f z.

Seklowana, jara rjana
Moja luba Holczka sy,
Tajfu czechnu, pješnu legnu
Hewak nide nimam.

Dy da budze tola njedže
Twoja Nóżka samnu pschinč?
Dje da khodjisch me nerodjisch?
Nemožu cje wuſljeđicj.

Woj wschał kemni! Kubosz wemni
Esapa jara horjaza.
Kedaj czałacj, daemo plakacj
Mi in luba, noſlubscha!

Se Samolwenjom Redaktora.

Ejſichane pola G. G. Hieci.

Ach tak hłaba a hej jadę
Lebe moja Wutroba!
Ty knadž khodjisch a ho wodjisch
Sdruhim, luba Holczka.

Moje nožne, Wózko sprózne
Masch da dobry Wotpočink.
Mi ho jara Dulcha stara
Rasdala dyž nima Min.

Moja rjana, lubowana
Nebudž wschał mi neſwornia
Wjerju tebi, kaž ham hebi
Co mi budzesch wobſtajna.

Nochju shubicj, ham hej lubicj
Dziečo mojho Dobycja!
Khvitku Syssa, potom wóſka
Moja Dusha radoszna! —

P.

Poredzen'e.

W 26. Ejſili tydž Nowiny je na Stroni 104 prajene: „Kollektia ljetuscheho Eswedjenja je 1 Utr. 10 Nžl. 3 Nowych wuneska, 1 Utr. mene hacj lonsche Ljeto; Mjesto taho dyrbi pak rjekacj: Kollektia ljetuscheho misjonskho Eswedjenja je 12 Utr. 12 Nžl. 3 Nowych wuneska, 10 Utr. mene, hacj lonsche Ljeto.

Zitne a hutrowe Wifki.

Sandżenu Szobotu su Žita Budyschini placzile:

Roj . . .	4 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.	tež 4 tol.	— nsl.
Pschenza . . .	6 -	15 -	— 6 -	- -
Zecžmen . . .	3 -	$17\frac{1}{2}$ -	— 3 -	$12\frac{1}{2}$ -
Worbs . . .	2 -	$22\frac{1}{2}$ -	— 2 -	$12\frac{1}{2}$ -
Hroch . . .	4 -	25 -	— 4 -	20 -
Jahly . . .	7 -	5 -	— 7 -	- -
Bjerny . . .	1 -	15 -	— -	25 -
Hejduschka . . .	3 -	20 -	— 3 -	15 -

Khana Butry 12 nsl. — now.

Wudowane wot Welleterz Knihervje Budyschini.

Siedzienſka Nowina

aby

ſierſte Powiesſje ſa hornych Lujicjanow.

28. Číſlo.

11. Dzień Pražnika.

1846.

Tak budzesch žehliwe Wuhlje na jeho głowu
nahromadzicj.

„Nje, Šuſodje, tón Wjas ſluſcha mi a mi
hamemu,” djeſche Pjetr k ſwojemu Šuſodej
Michalej, „hacj wón runje we nazu robeju Plo-
cji ſtejt.” „Nje, reku Michał, wón ſluſcha
mi.” Žadyn neſchesta rycieſz a wobaj ſo roſſlo-
biſchtaj. Michał, kiž ſuſkim rady Neſcheczelſtwo
nemjeſeſhe, ale rady wot ſwojego Prawa njeſchtó
wopuszczaſt, mjeneshe, ſo chzetaſt tón Schtom djeſ-
ciej, ale Pjetr nožyſche wot ieho ničjo klyſchecj.
„Nje,” ſawola wón, tón Schtom ſluſcha mi zy-
tę, dženſha hifchjen cže ja wobſoržu, a chzu
moje Prawo hizom namkaſz.”

Wón ſkorjeſhe pola Wóſchnoszje a ta radze-
ſhe, ſo dyrbtaſt ſo do neho dželieſz. Michał bje
ſwólaſt, ale Pjetr niž. Hizom nieloſte Dny
nebie Pjetry na Pucju na ſwojego Šuſeda
pohladat, a jeho Krutu, kiž bje jemu do Dwora
pſchiſbiežaka, ſneſmjeſlnymi Pukami wubnaſt. „Pje-
try,” reku tehoodla Michał, ja ſo boju a widju

hizom niſt, mój budzemoj Neſcheczelaj pſchi tu-
tym hubenym Schtom a to by mi jata ſel by-
lo. Ja chzu cže mój Džiel na tym Schtom
woſtaſciej a tak nech ja ta Wjez Könzej.” „Schto
woſtaſciej?” rjeſny Pjetr ujevny, „ja necham
a netrebam wot tebe žadyn Dar, tu Wjez nech
niſtko druſy wucžinja a dy by tež Skoržba hifch-
cjen wjazy Penes ſoſhtowala.” Knes jemu tež
jata rycieſhe, ale wón nechafhe ničjo klyſchecj.
Niſt da ſo Skoržba ſapocza. Či ſahrodzi buſch-
taj muſjerenej, ſwiedkojo pſcheczyſheni, Skorž-
ba traſeſhe hizom pſches ſjeto a hifchjen nebie
ničjo wucžlnene. Pjetr bje hizom rjane Penes
aplaczicj a doſelj je nemjeſeſhe, ſebi na ſwoje
Šahrobu poſtežicj dyrbiaſt a ſoždy Toler, kotrej
mjejeſhe ſaplačicj, pſchiſport jeho Hidženje a
Neſcheczelſtwo pſcheczielwo Michałej. Wón cjine-
ſhe jemu wiſhiſko, ſchtož jenož wedžiſhe a može-
ſhe, klubu, pſchiſlodjeſhe ſo na neho, džož jenož
pſchindze, woſtrajowashe Čeledži, ſo nedyrbi
knemu czahnoſz a pſcheradži jeho Wóſchnosz,
jaſo bje jenu ſe ſajchlenej Trubku po Pucju ſchoſt.

Druhi Ras widjische won Michalowy Bos a Ronje, we Lymeschczu tisazy, jako won runje so swojsimaj proshymaj Konjomaj nimo rajtowasche. Michalowy Botroček jeho proschesche, so by jemu taka symaj Konjomaj pomhal; wóz pak so smyjesche a džesche: ja bych chyal, so byschtaj twojej Ronjej a twoj Rnes kitemu we tej Džeri wo Živenje pschischaj." Ton Botroček to swojemu Rnesej powiedasche, kij wschlik te kle Rusy smyjesche, kij bje jemu Pjetr činil. „Slyšisch, refny Michal, dyrbjal ty njehdy Pjetrowy Bos a Ronje we Rusy widjicj, da dyrbisch jemu ty swiskej Mozu pomhalj, týž je runje Pjetr mój Nepšeczelj."

Napočljede bje ta Skórgba swucžnena. Pjetr bje ju pschierat a dolež žane Benesn fress nemozesche, da pschedachu jemu Rnes jeho Sahroda, a saplačizhu ho a tych Dolžnikow. Michal ju kupti a hłsčezen tonhamy Džen džesche won i Pjetrej. Ton poahlada njerony na neho, jako won dojšewy kupti. „Pschindječe ho mi wumecz?" sawola won. „Lubo Pjetre, tak možesich bje to myhlicj," džesche Michal. „Mi je žel, so ho ho psches tu netrebnu Skórgbu wo swoju rjanu Sahroda pschinesk. Ja sym ju kupti a dokelž sym runje nenadžuijny khjetry Namjerk dostak, tež smotom saplačit a njetk pschindu, ju tebi saho dacj." Pjetr sahańbeny precz poahlada. „Pochai, džesche Michal dale, my kzechmy hemak dober Pschezelko, naschi Nanojo a Džedovojo ku jo tež hiżom byli a mój smoj tak wegezaj bes gobu bylaj. Ja tebi nejšym nicjo činil a schtož sy mi ty činil, nech je sabote a wodate. Tu masch moju Rusu, mój smoj Pschezelaj a to Sahroda je twoja.

Piaczo padje njetk Pjetr swojemu Szuždej wokolo Schije. „Možesich mi wodacj?" refny

wón, „tak sym ja tebi, mojemu staremu gwojnemu Pschezelku, tak slje čjinicj móhl!"

To Pschezelku bu wobnowene, ale tu Sahodut nechascze Pjetr na żabe Waschnje horjetwacj. „Nu derje, refny Michal, týž ty ju na żane Waschnje wjedz nechascz, da dam ju ja twojemu starschemu Ssynem, mojemu Rótej.

Taj Domaj, kij bjeschtaj predy tak sbožomna bes gobu, a mot teje Skórgbu hem tak nešbožomnaj, sromadžischtaj ho a wschizz buchu wezeli. „Pochai, sapocja na jene Dobo Michal, so by nas nicjo wjazv na tu Elosz nevopomnilo, podaj dwore Góderi, mój chzemoj ton neduschny Rjas porubač a precz dacj." „Nje," refny Pjetr, mój chzemoj ju swojsim Džižom kwejči nemur Warnowanju stejo wostajicj, so bychu, týž na nju poahlada, so dopomilili, tak kle Nepšeczelstwo je, a so we Snegliwoſti swucžowali." Ton Schtom wosta stejo a Michal a Pjetr wostaschtaj krojennaj Pschezelaj, tak dolho hacj bjeschtaj žiwaj. —

Krótkie Wopisanje Kanaanskeje, kaž njehdże Krystusowym Cjasku bje.

Palästina.

Mały Kruch Kraja leži we Afryce; Sem, k Polnozy wot Syriskeje, k Kanju a k Polnju wot Arabiskeje a k Węzoru wot średzneho Morja wobmesowany, kotrež je sa kóždeho Křesztijana ważny a bycž dyrbt. Wschalo je to són Kraj, we kotrejž nasch Michal a Rnes Krystus wuczesche, žiwy bje a wumre. To je ton Kraj teho Eskuba, kotrež Bóh Habrahamej a jeho Ssynemuju klobi; to je ton Kraj Kanaan, kotrež hiżom kóždy se stareho Testamenta snaje.

Wón ma m'schelate Rena:

- 1) Khwalebný Kraj: Tak rjeka teho dla, dokelž bie Habrahamej a Israelskim Ľijeckom jako Kraj, we kótrymž Młode a Młod bjejt, khwaleny a klubený kaž cíltamy 1 Mojs. 12, 7.
- 2) Kraj Kanaan; 4 Mojs. 33, 51. dokelž cíl přijet Wobydlerjo Kanaanejsky bjechu, kij so po jenym Sýnu, Koachoweho Sýna Homa, tak menowachu. 1 Mojs. 10, 6.
- 3) Israelski Kraj, dokelž Jakub tež Israel menowany bu ja jeho Psichichodni w tym Kraju bydlachu.
- 4) Židowski Kraj, dokelž jón Židji wobshedzi, abž tež Kraj Juda, dokelž Juda, najszl. nicti Sylah israelskich Ľijecj bje.
- 5) Palästina pschindje jow wot Philitina (Filistina) dokelž Philitiski Lud we Bliskoſti a Ľijelom we nim bydlesche.
- 6) Hebreejsk Kraj; dokelž Habraham psches Rjeku Euphrat s Mesopotamskej do Kanaana psicjahnýt bje; pschetož „hebreejski“ rjeka tajki, kij je stamneje Strony Rjeki psicjahnýt.

(Psichichodnie dale.)

Dyž so cíi derje dže, da wasch Psichezelow dosz.

Wiesty Semjan bje jara bohaty a chýsche runje swojego Sýna na móholu Schulu vóblacž. „Mój Sýno, rekny wón, dvž róśno kžieschtai, nesabydž, schtož kym cíi tak hukto prasit: „Wtaj ſebi ſwierneho Psichezela, ale ſedžbuž ſwieru a newjer kóždemu. Swojerny Psichezil je jara jadny Dar!“ Tón Sýn čechnische precž. Lie- dom bje wón do teho wulkeho Mjesta pschischtol,

ljudom; bjechu ſo dohládali, ſo ma wón Benes do a je pschitum jara dobrocžitw, da wízische ſi wón ſe Schudentamt wobdaty, kij ſemu jara rjane Slowa dowachu, a Psichezelstwo hacž di Šmerekje lubjachu, dokelž m'jejachu pola nehe dobre ſiebz a piež a wón pschi. Wuhodžowanju ſa ſwojich Towarschow placžesche, da nebjie won ženje ſam a wšho ſo jeho Towarſtwu cíifčesche. To ſo temu mlodemu Semjanej jara lu- besche, a neſnaty ſe Šwjetom, wjeresche wón kóž- demu, kij ſemu wot Luboszie a Psichezelstwa ry cíesche.

(Wobſ. pschiči.)

Szwjedjenja wot Sserbow.

Schtož polityſſe Žiwenja Sserbow naſupa, da je wjekſe a ſjarone, ſo ſu Esłovenjo a Sser- bjo po ſwojim Psichicjehnenju do Evropy Mjesta a Wsy twarili a domjaze Žiwenje po Waschnju starých Patriarchow wedli. Taſke Mjesta bjechu ſwetscha a ſwoprijeda pschi Morju i Pólnozu a pschi wulkich Rjekach a na Rupach. Taſke Wo- dam pschimjesne Mjesta hojachu jich Lódžowanju a Wlkowanju. Teho tunja Mjesta bjechu, ſo je- no njeſotre wutmenuju: Wineta, Julijs, Arkona, Rhetra, Lubet, Kijow pschi Rjezij Onjepr, Nowogrod, a jich wele je haj njeſotre Sta Rjei' do Krystuska twarenych. Wobſchjernitsche naſtarſche Powesjje dawa Čech Prokop wot Rjeta 562. ſem. Jara cíesjowne je wusche teho, schtož Rjenz Her- der wot Esłowjanow prajt. „Rjane Szwjed- genje ſahich Wodženſtrow a jich Rjejje dawaſia te hafles nedawno pola Čechow a Ruſow wu- namkane ſaſtarſſe Spjewy, kij ſu we Psichezjenju cíifčjane a to kyrilliske Psichezjenje Božeho

Prisma slijeta 850 aby 860. Woni saštaču a
scjintichu so wjehudjom dowjazn, so býchu jaso
Pashyrjo a Rólnižy Kraja wobdzjekali a Wuzik
sneho mješt; potokim bje po wšbjech predawšich
mupusjenjach, Pšdecjahowaniach a Wuchaho-
wanjach jich piſne Sadjerjenje Krojam jara wu-
žine. Wont lubowachu a wustejachu so wósche
Wodzji-Lanja Kraja na wshelke Wumelswa
(Khumschij) jaso na Wurkešewanie do Dreva,
Wutubolanje do Kamenjow, Molordanje a t. d.
Se swojich pomorskich Mjestow wožachu woni
Rosiličy a Wjezy ranscheho Kraja do wicjoenych.
We njemškim Kraju džjelachu Čloto a Čslije
Metzow (Metallor), pschitotowachu Šeł, ūkaja-
chu Platn a hotowachu medowu Brječku, plo-
djachu Šsad a Wino a wedjichu reſete, spjeman-
je Živjenje. Woni bjechu jara dobročini, ro-
dowachu jara wele pschi Hospodowanju, džeržachu
gwoju Swobodu jara wužoko, swojim knežim
oddani a poſluskni, Repschecjeljo wjeho Ru-
benja a Vobranja. Podcjsičenje a neduschnie leſne
Sakhadjenje je, Bohu žel! bes wele Čslowanami
tak daloko pschinesko, so swojim rjedushim Wé-
žam wjazn podomni nejšu, ale je to Wina tych
Wéžow? — Tola jich Potomni budža wezuečicj
a Wjernosz Pocjinkow swojich Wóžow wobšwied-
zicj! — "Tohlej prati ton wuwočanu njemški
Pišat Herder!. Róžev rjetiſchi Čserkowjonečk
džył sebi Sołowa taſkeho hódneho, wſhurđe cjeſ-
zeneho Muža k Wutrobi wjacj a na Taſkužby
njehduſcheho herſkeho Luda so dopomnjo ſtroju
dotalnu hidžazu Wysł pschewobrocicj, Čserbam

dale te Prawa, kotrež so hewak foždemu Ludu
dostawaſa, newotcjehowacj, ale sim wele wjazn
ſtemu pomhacj pytačj, ſchrež ſebi Rſcheszjanſtwo
a krajne Prawo žada.

P.

R h l j e b.

Róždy djeržit ſu to, ſo je Boži Khličeb cžim
ljeplšti, cžim bjelischti wonlada. Wjefu ſendjelski
Ljefar je ſebi tu Prózu dukt, to Wopacjne pſhi-
tym dopofasacj. Dvј ſo tež na to nehlada, ſo
dyrbi hukto ſlony Kameni Khličebej Bjelosz dacj,
da dawa ſola mene bjela Muſka ſytny Khličeb,
hacj najbjelischa Mali Čjlowek mot mene bje-
lej Muſki Khličeb a Wodu, da wostane stro-
wy a wutraje, ale mot najbjelischa Khličeba
a Wodr po Čjaku ſhoria wumte. Mene wum-
ljeta Muſka. Iž nam wſhjedny Khličeb dawa,
ma wožebi wſhlike te Dželje, iž ſu ēzlowiskemu
Seživenju trjebne; pschi Pschitotowanju najdrób-
niſcheje, najbjelisheje Muſki dyrbja njekotre teles
Dželje preč a ſteho je widžicj, ſo najdljije we
Zoldku ležjt. Nech ſchak tolej Khudji ſhonja, ſo
nebýchu dale Bohatym jich bjeły Khličeb ſamiržili,
a Bohacjt, ſo býchu cžorny Khličeb nesazpi'i. —

N a w j e ſ c h t f.

Čserſki ſpjewanski Šewidžen smjeje ſo lietsa
ſedmy Čjeni Avgusta.

R. m. n.

Rož . . .	4 tol.	— nsl. tež	3 tol.	22½ nsl.
Pschenia . . .	6 -	10 -	5 -	20 -
Ječmeni . . .	3 -	12½ -	3 -	10 -
Womž . . .	2 -	15 -	2 -	5 -
		Khana Butry	10 nsl.	— now.

*

*

*

Zydzenska Nowina

ab

Serske Powesze sa hernych Lujiczanow.

29. Czisko.

19. Dzen Piaznika.

1846.

Dyż so czi derje dże, da masch Pscherze-
low dosz.

(Wobrankenje.)

Sa pól Ljeta wopyta won swojego Mana. „Mł je so jara derje schlo, rekný won, ale schod-
sze mi wot wjernych Pscherzelow powehali, so
su jara rjedzy, wot teho kym ja runje won to
napscherzne widzil. Ja mam tajkich knajmen-
schemu pól Sta, kiz su mi wschlzy slubili, so
dzedja poslent kust somnu dželic; a mit se swo-
im Živenjom pomhac; ach a sawsesje, woni
bychu to tež cžnili!” Nan mjenesch, so temu
jara newjeri ale ton Eshn ryczesche sa swojich
Pscherzelow.

„Nu dobre, džesche napošlijek! Nan, ty dyr-
bisch sam twojich Pscherzelow snac̄ nawiulnycz
jelc džesch somnu hicz, a pschitym džu czi ja
mojego jentczkeho swierneho Pscherzela pokasac̄.”
Nan pschewodzi swojego Eshna, jako so won
na Universitat wrócił. Wpołonej Wschitko psched
Miestom sasta. Tu da bei dwaj Hojbie pschi-

ne, motorze jsmaj Lowy, a wobkrepi siej skwju
Dastu a Tešak swojego Eshna. Eshn newe-
djsche, schto Nan stym dže, ton pak jeho pro-
schesche, so dyrbí jeho zylje posluchac̄. „Dyż
bwzem do Mjesta pschitjec, džesche won, da hi-
zon budje Čimicjka. Smolom s Wosa dgesch ty,
kafiz sy, wschitko, kotrych ty sa swjernych
Pscherzelow džerzisch. Čin bojasnie a powedaſ
jin, so sy to Nesbožje mjet, so sy Eshna prje-
nco sierschtoweho Ministera dženska we Hadriji
swojim Tešokam sastol; so džedja cze njeſt
přpanyez; a potom prosch sich, so bychu cze je-
rož njeſotre Ony pschi hebt sshowalt, so bychu
so jenož te prjene Ony teho Pytanja minyle.”

Eshn scžint, kaž jemu Nan prajesche a wi-
djsche, tak je sjebanj. Wschitko na Szwiecjt,
rjekasche pola wschlisch, jenož to bei nezadaj.
Pschindje to won, da ja jenje žanu Sslubu
nekrydru. Won proschesche, plakasche; ale wschit-
ko podermo. Studny pschindje won sažo kęwo-
jemu Nanem. „Nu, tak su twoji Pscherzeliwo-

stali?" praschesche go ton. „Ah, wy macze Prawo, djesche Ssyn, ja nimam zanego swjernego Pszeczelala."

„Widzis, moj Ssyno?" prajesche dale Nan. „Tola nješ mōžemy a chzemy tež mojego starego Pszeczelala spytac. Ja jeho dolho nejsym widzil; ale tola sym sa neho dobry."

Wono bje wo Póknozy. Woni klapachu wo Durje teho Pszeczelala. Po dolkim klapaniu wocžini starý Služomnik Durje a sarjessa twochu na neju, so staj žylu Rheižu se Spanja wubudzilaj. „Dít jenž a praj twojemu Kneži moje Reno, djesche Nan, ja rjekam — (tu prij won swoje Reno).

Jako ton Služomnik te wuſlycha, bu jeho žyje Woblecžo pszeczelne. „O pojcje, pojcje; tak budje moj Knes weſely! Ja was hischzen ſenje widzil nejsym, ale husto je moj Knes ve mojim Podlabyczu wot was ryčak."

Knežej bu prajene; a fa njekotre Minuty pschindje won se swojej spartej Komory, a padaže swojemu Pszeczelaj wokolo Schiže. Džiž lie prjene Weſelje teho Saſowidženja nimo, nsa jeho ton Nan na Bok a powedasche jemu tamte Neſbožje swojego Ssyna a proshesche, so by ho ſhował.

„O radu, djesche ton Pszeczel, ty jenož dyebis, so predy troſku woschwicj; potom dyrbí moj Bohonež sapſhanycj a twojego Ssyna na moje Kublo wesz, djež je derje ſhowany."

Nan pohlada na swojego Ssyna, wobſchija potom swojego Pszeczelala a ſawola: „Haj, ty ſchzen ſy ton Starý! Wodaj mi, to žyle Neſbožje mojego Ssyna je naryczane, niz pak

itemu, sa bych nježje tebe pruhorwał; ale mojemu Ssynu pokazal, ſhoto je swjerte Pszeczelstwo.

To cjini Lofz a dobre Dopomneczje.

Se Smyrna we rānskim kraju weschche ſo Lódž ſbohatym Kubłom Židy a Bavmy po Morju do Branžowskeje; a mōžesche jenož psches Leſz swojego mudreho Wobžerja nepszeczelne-mu Korsarej (Rubežničej na Morju) wucžeknyci. Na jene dobo wuhladachu tajkeho Rubežnika a nemōžachu ſo nadzecj, ſo móhli jemu wucžeknycj. Rucđie pschemysli teje Lódžie Hetman swoju Ruſu, Strach a te pomozne Wježy, tak móhlo hischzen ſo pomhacj; a kasaſche wſchjem Ludžom na Lódži do ſnužkomneho Ruma Lódžje ſo podacj a wostajt ſwonka jenož jeneho Muža, fotremuž wſchitko na drobne roſpoweda, tak ma ſo ſadžrjecj. Ton Korsar pschiwese ſo bliże a ſpuschči Kanonu. Ton Muž na tej Lódži, psches klepany Walſki, ſbjeha swojej Ružy, wechluje ſ Kubishežom, a poſaze, kaž ſo ſda, wulku Dyſhnojj. Rydom pschestane ton Korsar tſylec, a woła, tak borſy hacj móže dowolacj, ſo dyrbí ſo Lódž ſastajicj. „Ah, moj Kneže! wotmolwi ton Walſki ſe Žałozjenjom, to ja nesamóžu. To ſtejt pschi want, ſo tu Lódž wosmecje. Ja ſym Rejzonny; my pschindjem ſe Smyrna, Hetman je ſ Pokoju Ludži na Mór wumrel; hischzen ſcheinjo ſu živi a bliſko ſ Smerečj. Zeli wy ſim ſepomhacje, ſu wſchizn ſhubeni a tež ja ſo tej Achorofzie Smereč boju, dyrbili na tutej Lódži, djež Mór kn:ži, wostacj. Bože dla, pojcze mi na Pomoz!" — „Gjet ſ Ćzertej, Schelma," ſa-

wola tón Korsar, me dytbí Bóh swarnowacj, swojej Lódki blisko pschincj. Ta nicžo wo nju nerodju, a dyby ho tež wschiiko se Słotym blychcijo." „Ale, sawoła sało tón Walski, ja tola nejšym wasch Nepschecjel, eži Branzosarjo su morwi, aby blisko k Smierci, cžinče tola Rosdžienje a pomhaicje mi!" Po wele Proshenju dosta wón napošljedku Bleschu winoweho Ríšala, kotruž jemu s Czolma na dolhei Žerdj podachu, a sa Rhiwiku bje Czolm a Korsar precj. —

Tak bu psches Leż a dobre Dopomnecje. zhy Lud a jara bohate Kubko sdjerzane.

Pschekleponosz tola pschezo neplaczi.

We połnóżnej Americy mjesesche njedy franzowſli Kupz na swojej Rejzt to Nesbožje, so dybesche swojego Konja we Tymeschczu, kotrychž je tam jara wele, iſjazn wostajicj, te Wjezj, kij mjesesche na nim ležo, delje wsacj a je ham ness. Jako woni njek tak wobcejeny pjescht dale džiesche, a skoro psched Mucznoszju ležo wosta, pschirajtowa Indianar sa nim, wobzarowasche jeho teho Nesboža dla a bje swolny, jeho a jeho Brjemjo do blischeho Mjesta, wot kotrehož bjeschtaj hiszczén khjetro daloko, sobu wsacj. Liedom bjeschtaj tam býschlaj, da mjenesche tón Branzosar, so móže teho dobrocjiveho Indianara, kij na nicžo ste nemyslesche, wo jeho Konja siedacj a jeho sa swojego showacj. Tutón nedžakomny Nekraſnik położt tehodla, jako bje ho pschedelný Indianar k Mjerej podał, swoje Brjemjo na Konja a czechniſche snim dale. Dyz Indianar wotucj, a Branzosar a swojego Konja nížen newidzische, cžeresche woni smolom sa nim a pschirajcje jeju sało do teho Mjesta. Tón Branzosar wobcejowasche bo jara, so jemu wulka Rschitwa stane

a powedasche, fakt je we Ljegu teho Indianaria pschessienyl a jeho s Dobrocjivoszju sobu na Ronja wsał, a k Djákej sa to chze jeho njek tón Jebak wo Ronja pschinesz, wo Ronja, pschistajt wón, kij je me a moje Wjezj njek hžom tsi Ljeta pospochi nosyl. Wele Luda bje ho stromadzisko, kij hžom chydzhu, jako to slychachu, boheho Indianaria sewszej Wótroszju khostacz; tón pak nepschesta proshcij, so bytu tola na naho tež predy poſluchali, hacž jeho budža. Wón powedasche jtm tón Podawek, kaž bje ho woprawdzie stal; ale pschistajt wón, dokelž maja nasche Powiedanja tak wele podomneho bes sobu a wy tutym mojim Eslowam hnadj newjericze, da wedzce teho Ronja precj, pschirajcze jemu Loru a pschirajcze jeho potom sało. To woni nydom scisnichu. „Mu, reknj. won, a wobroči ho stemu Branzosarei, dyž ty prajisch, so sy teho Ronja hžom tsi Ljeta mjes, da dyrbisch ty tež tón Blecžk snacj, kotryž ma won we jenym Woku. Pray tehodla smolom, we kotrym Woku jo tón Blecžk? Da je Róni twoj; nemóžesj ty pak to, da ho nadžisu, so budžesj stemu stacj, so je Róni mój.“ Kóždy džerzesche tajke Žadanje sa prawe a tón Branzosar, kij ho dekho depomnicj nezmiedzisze, a jenož na dobre Sbožje hubacj dyrbesche, reknj: „Tón Blecžk je we prawym Woku.“ „Wotkryjcie teho Ronja, džesche tón Indianar a wy budžesze widzicj, so skaj jeho wobej Wocži runje tak dobrej, jako mojej.“

Skuſez. Wulki Bur Ruskach da hebi nowe Rote do Dwora murjomane twaricj, so by jeho Dwor reisze Napohladanje mjes. Jako te same renje wuwelbowane a s Kallom webmetane psched nim so blychzachu, pohladowasche wón

Smijekotajo na ne nasdala — a so ty da spy-tat, hacj su wóshke a schjerote dosz, da won tež reblowany Wós se Słómu khopatý nalodowacj a snim psches Rota Bruhu nuz a won jiesdscj. Ton Wós sašahny zyke Rota. Ale, božedla! pocza won wołacj, te Rota su duschaney mólcjke, nimam ja wjazy, byzli 20 Runkow Hojsi, džeha budja te nuz ljetacj, tyž stajkni Weswani nuz pojedzemy? aby Rota sacžniciž budzemy? A hlajcje, won wedžische Radu — won da wóshce iutych Rotow hishcje male Róka stajcj, so bychu Hojsje snimi won a nuz ljetacj móhle! —

Sbožje a Nesbožje.

Nepytaj we Dalošozí

Schtož masch sam we Wutrobi,

We nej bydlí w Potajnoszí

Sbožje a tež Nesbožje.

SMadžiju psches Morjo czechnesch

Pytasch tam bei Wezelje;

Nidy pak je nedózehnesch,

Nemjer bydlí w Wutrobi.

Grudnje Woko horje lada

Na Pucj Wjesdow i Nebesham;

Duscha pak bes Lóchta trada,

Sbožje nenamka tež tam.

Pschezo budje czechnicj tebi

Myßlich bei je popanycz. —

Pytaj Sbožje sam we ſebi

Da budzesch je wjeszje mječ.

Horiſlaw.

W a v j e ſ t k.

Sedmy Dzien Avgusta smijeje ho w Budyschini ljetuschi

Šerski ſpjemanski Šwedgen.

Pod Wedženjom Kn. Kožora budje njehdje 100 ſerskich Spjewarjow a Spjewarkow Rjad ſerskich originalnych Snoschkow. kaž tež cjeſte, ſlowacke, poſliske, ruſowſke a delnjoſerske Hloſhy ſpodloženym ſerskim Teleſtom ſpjemacj. Spjewanje smijeje ho na Sali Hoszeniza tſjóch Lipow a ſapocžat teho ſameho je Popočnju ſchecjich. Raſa budje pak hižom pecjich wotewrena a ſa pschiſtupny List ma kóždy Poſluchat 5 Nſl. placjicj. Schtož chze ſebi jón pak hižom predy wobstaracj, móže jón ſa 4 Nſl. dōſtaracj pola Kn. Bartka w Kmacžiach, pola Kn. Bórfcha w Rakezach, pola Kn. Garbarja w Minakali, pola Kn. Meldy w Dažini, pola Kn. Mucžinka w Semizach, pola Kn. Pefarja na Židowi; pola Kn. Smolerja w Łaszu, pola Kn. Zyblje w Budeſtezach a we Wellerez Kniherni w Budyschini.

R. m. N.

Zitne a butrowe Wifí.

Sandženu ſsobotu ſu Ŝita Budyschini placjile:

Rož	:	4 tol.	1	$7\frac{1}{2}$	nſl.	tež	4	tol.	—	nſl.
Pſcheniza	:	6	=	15	—	6	—	—	—	—
Iecžmen	:	3	=	$12\frac{1}{2}$	—	3	—	10	—	—
Womž	:	2	=	$17\frac{1}{2}$	—	2	—	10	—	—
Hroch	:	4	=	25	—	4	—	20	—	—
Zahl	:	7	=	5	—	7	—	—	—	—
Bjerny	:	1	=	15	—	—	—	25	—	—
Hejduschka	:	3	=	20	—	3	—	15	—	—

Khana Butry 10 nſl. — now.

*

*

*

Zydzienſſa Rowina

a b y

Serske Poweszie ſa hornych Lujiczanow.

30. Czislo.

25. Dzien Pražnika.

1846.

Rosmłowenie na Nerodziz Pschewodżenju.

Nano, ſchu da džens wot nas na Pschewodżenje poń je? taſtej vrachesche ſo Rycjeriz Ha- na ſich Mana pſchi Szniedanju. Nan hant mot- molwi: to jo mi jara lubo, moja Džowka, ſo me na to dopomitsch. Ja ſym hiſom cžera wečor tolej poſtańicz obzkt, ale pſchiym bezim Wöhnu, kij kjesche pſches naſchu Sahrodu wložic̄, ſym to potom cžisje ſabn̄, ja tam pſchez ſam pońdu. Po džewecžich ſmobieka ſo Rycjer a džesche na Pschewodżenje. To Cželko pak bje Nerodziz pek tsečja Vier' ſtara Holſtejska, kij bje do ſich Stud- rje wičor vózni vanuka a ſo tak hube je te- pila. Dyz ujetk wiſhičo cžisbie ſa tom Cži- kom ržieske, reſun Wjeriskej Cjela i Rycjeriz Wujc̄: Wujc̄, wot ieholiš Džesija moje ſo i j se wiſhiem Prawom praſic̄, kaž ſmy predy ipje- wali: „Cžim ſajo Duscha Szwietej wojndje, cžim ikerſho pſbindje i Jandželam.“ Rycjer: Hac̄ moja telej hewaf wjerne ſekova ſo iudyn

we wiſhiem Prawom naložic̄, to bych ja newe- džil. Wjerikowa: No, to jo tola wjerno, ſo ſchuž inklej Ljetach wumre, ſo tón wjeszie ſbójny wumre. Rycjer. Pſhewozwo temu ja nicžo nimam; ale je da tolej Dži ciatko tajſej: Smere- czie ſe Szwjeta wujſchko, ſo móſche ſo ſe wiſhiem Prawom wot neho ipjewac̄: Cžim ſajo Dus- cha Szwietej wojndje, cžim ikerſho pſbindje i Jandželam? Wjerikowa. Satepenje, neje to tež Wumreczie? Rycjer. Wumreczie to je; ale to ikerſho Pſhindzenje i Jandželam pſches tajſe Wumreczie neje po bożej Woli. Wjerikowa. Kózdy, kij wumre, tón po bożej Woli wumre, vichetoz živenje a Smerec̄ ſtej božr̄. Rycjer. Ieli ſo temu tak je, da je wiſhikim Starskim i Karzenju, ſo bychu ſo ieh Džecji we wiſhi- chich Ljetach ſwosze Młodoſcie ſatepice, dokejz rotakim wiſhuk ſbójne wnmru. Wjerik. Te- hodla ſo netrebaja ſatepic̄; wjerno pak wostane, ſtož ma Cžlowieki pſhinc̄, to ſemu pſbindje. Rycjer. Da je po waſhej Wjeri temu Re-

rodźiz Holcjałku tež tak pschłncz dyrbjało, so je so satylo Wjerk. Haj, hinač niz, dokelž je Ćłowek schudże we boći Možn, nech je, tż:ž chze. Rycjer. Teli so wam prawje rosemju, da macje wę tu Wjern, so je ho Bóh nještorym Ćłowekam dał narodjicj fSboju, nještorym fResbozu, nještorym fKhudobę, nještorym fBohaśtu, nještorym fStęgnosz, nještorym fSatamanstwu? Wjerk. Ćłowek psħecjivo bożemu Postajenju nemóże. Rycjer. To macje wę prawje; ale kahda, by bychu Nerođiz swoju Studnju sacžinemu mjeli, kaž ja moju mam, a kaž po krajnej Pschisni bycz dyrbi, mjentceže da wę, so by ho tadem jich boha Holcžka tež satepila? Wjerk. To żno niz, ale da by ho to drudje stalo. Rycjer. Moja Wjerikowa, washa Wjera je jara schłodna a Bóha nedostojna. Wjerk. To mi hisheče nidy nichon prajit neje. Rycjer. Da nemiećcze mi sa slo, so ja wam to prajiu. Wjerk. Čzohodla dyrbjała moja Wjera schłodna a Bóha nedostojna bycz? Reprajt Profeta Jeremias 10, 23. Ja wjem Rnige, so teho Ćłoweka Pejódkiwacjje neje we jeho Možy a nesteji we niczej Možy, kaf by khodži, aby swój Khód runje iħol? Rycjer. Wscho derje, schicż wę tudy fJeremiasom prajtce; ale rosemicje pak tež wę prawje, schto móń sumilej Ħekowami mijeni? Wjerk. So móże Ćłowek sapecż:ż, schicż chze; mono tola hinač nem:że, hacż kaf jo Bóh chze. Rycjer. Bóh pak necha jenje nicżo druhe, hacż schicż je jeho Eycja dostojuje a sa nas Ćłowekow sa Ćzaż a Wjecznosz wuzitne. Kaf móże ho njetk to jemu, temu Wszechomudremu, Sswiatemu a Prawemu pschizie, so dyrbjat móń chybz, so dyrbja ho

Dżecjatka we Młodoszi psħes Nerošom a Nerođu drugich satylicz. By da talej Wjera Boha doftojna byla? Wjerk. Ja to newjem, ale to tola tež Starschim möžno neje, psħeżo pola swojich Dżecjist stejecj a je paż. Rycjer. Nie, to woni nemója; ale cžinja da pak tež wsibitħi Starschi schicż móža, so by bu jich Dżecjist psħes nich do Resboża nepsħiħiċċe? Jowlej dyrbitiñ knasħej Hańbi spōsnacj, so drudy ho wulki Nerošom a Nerođa wopolaż. A runje won we tym-lej namaka ho tež Smolk washeje Wjery, so wę to nerodžielscje, schto Ćłowek m'vje aby nem ožje Wjerk. Ktemu je Ćłowek Iħlabi. Rycjer. Miz skitħi, ale tu ho prasche, hacż móń to, schtoż dyrbi, chze aby noħże. Tak ruczie pak, hacż mnj njeschto sa nas Móžne chzem, da jo tež cžinim. Dyz pak tu Wolu ktemu nimmam, da jo necžinim. Steholej widžieje, so to Wudawanie teje čłowskeje Nemožy dale nicżo nej, hacż wumyħlена Ħebanka. Bóh tón Rnes hebi wot janeho Ćłoweka to nežada, schicż psħes jeho Možy rje. Wón pak wicho psħida, schicż Ćłowekojo sapocżnu a to teħodla, so bychu ho na Resbożu drugich nafasacż vali, so nebyhu psħes rune Ćžinenje tež do neħo sapanuli a dale tež teħodla, so bħidm na nasħej swobodnej Wolt sadżewani nebyli. Nasħ Rosom a Shonenje prajtaj nam psħeżo a Boże ħw. Ħekowo roswieżi nas teħorunja, schto knasħemu čażnemu a -wjeċjnemu Ħeżu flużi. Resrosemicje wę steho Wopacżnosz washeje Wjery? Wjerk. Ja braġħiñ tak roswucżena nejxim; tola schicż wę tudy prajtce, to żno je wjerno. Rycjer. Njetk dajecje hebi, hisheče tu Schłodnosz washeje dotal-neje Wjery prajtce. Ta pak we tym wobstejt,

so kogdu Čłowek, kiz to necjint, schtož won sa
so, inč Čłwojich a Druhich cžintcz može, so
wulzy na Bosy pscherjesci, pschetož won prjeje
psches to Sopłaczenje teho Dobreho a Bocho-
stanje teho Echo; won vicht telej Wjerti dale
nicžo wjazn neje, hacž jene Skocjo, dokež Skocjo
tej žanu swobodnu Wolu nima; jemu nemóże
so nicžo Dobre a niz Sle pschirachnowacj; skrot-
kim po telej Wjerti nebj byla žana Sbožnosz a
žane Satamanstwo, žane Nebesa a žana Hela.
A wjericze wy tolej? Wjerti. Tak mi hſchcje
nichton to wusładował neje. Ryczer. Njetk
hſchcjen chzu wam skroiskim prajscj, tak su Čło-
wejko potajcej Wjerti žiw. Schtuž ma' tulej
Wjelu, pschepoda so jenemu ślepemu Wodżenju
inč Wobstejenjom, bes kotrymiz a pod kotrymiz
won so namaka. Won mjeni, so won nicžo
druhe bycz nemóże, hacž to, schtož jeho Potre-
chenja śneho scžinja; won newojuje sa swoju
częlojsku Dostojnosz a tež niz so tym, so by psche-
zo wetschu Dokonjanosz sam na ſebi dozpil; won
je žiw morwy.

Jako bjeshe Ryczer we swoim Rosmłowienju
tak daloko pschischol, da so pocža swoniež a ny-
dom bjechu tym Čžielkom na Kerchowi. Wjerti-
kowa pak prajesche Ryczerej, so budże jene Po-
pólnie knemu pschincj a ſebi Dalsze Powucžnje
wot teleje Wucžby wuproſyç, schtož jej Ryczer
rad ſlub.

Ssm. st.

Č Turkowskej. Njetſſiſt turkowſki Sultan
(Rhejſor) je we Konſtaninopeli Čiſčegernju ſa-
ložiſt tym Raſtajenjom, so by go Lud psches inne,
pschihodne Knih we wiſhelskich nuszyh a wujſ-
nych Wjedomnoszjach roſwucžewał a na taſka
Waschnje wjazn Póſnacza a Wedženja do Kraja
pschischlo. Tak powedaja najnowiſche njemske No-
winy. Steho wiđimiſi ſamo bes Turkami we
nowym Čjaſu kħwalobne do prędka Kroczenje.
Kajki Djilw, so by bes Serbam i wot Saloženja
Macjim poweda? — my so tola nebudžem⁹
džycj wot Turkow pschirachicj dacj.

Č Walſkej. Tón njetſſiſhe 17. Junija no-
wy wuswoleny Bañz. Pius tón džewjath meno-
wany, je 54 Egiſt staty a jara wuwołany dobró-
częwny Muž a Romzny Wjeschczenjo ſu tež tehoodla
jeho świbernym Roczeńzenjom a Radoszju powi-
telj. Won ſta so ſe ſchepetawę a woskocžiwe
Čaſh a Wobstejenja we podjanskiej Zyrki tót
prawy Muž bacz a wulke ſu te na neho ſtajene
Madjisse. Kuſam won pecža dobry neje. —

Wſchelkiſny.

Landželſki Minister, Robert Peel, je jara do-
ſtojný Muž a Saſtupowar gwojego Kraja. Psches
jeho Šeklowa, Prózu a Starosz je ſo ſtało, schtož
ſo tym Wulki a najbole Bohatym we Landžel-
ſkej runje won nespodoba, ſa tych mene Bohatych
a Khudych we Kraju pak knepſchewidženju wulki
Wuzitk a Dobrotu ſmijeje. Te wobejczne Sa-
konje, kiz Lud žałoszne cziszczaču, dokež jene
zuse Žito do Kraja neſmiedziſche a poaſkiim Bo-

Haczy kulturym Lutjemu swoje Źlta pschedrožicj mogażbu, kaj dychu, su lieta Dž-n po Zent horisbie nene. Wielkie zykleho Luda pak bje też na tym tak wulke so hamci jeho dotalni Repschečeljo na Khuwilu swoj Repschečelwo sabychu, a runjetaj jeho Pschedroželjo swulstiu Wolanjom a Wossanjom jeho cjezachu. Stutym wulkim Ektom, na koyrž je móz zyłe poki kjeta swoju žylu Móz složit, kde móz pak tež swoju mózoku Eslužbu mobjanckich, dokelj je k Ebežu zykleho Luda swoju Wjez derje dokonjal. Pschedrož pschedcijmo Mózchni tych Wulich a Bohacjow wojsowacj nebje niczo male. Derje taškemu Kraju, dž-g ho wor najmózchich królów skich Sastojnikow taſke prajicj horži.

M a w j e ſ ch t f.

Siedmy Dž-n Avgusta smjeje ho w Budyschini ljetutchi

Perški ſpjemanski Šwedjen.

Pod Verženjom An. Rozora budje njihje 100 perških ſpjemajom a ſpjemackom Rjed perških originalnych Enoschlow, kaj tež cjeſki, ſloneckie, polſke, ruſowſte a delnoherſte Hloſka sporloženym herſkim Tekſtom ſpjemacj. ſpjemanje smjeje ho na Salu Hoſzenz iſiých Lipow a ſapocjat ieho hamčho je Wopołnju ſcheszich. Raſa budž-pak hižem prežich motewrena a ſa pschitupny Ljek ma ſózej Poſluhač 5 Ngl. placjicj. Ehiój khe ſebi jón pak hižem predy wobstaracj, moje ion ja 4 Ngl. doſtacj pola An. Bartka w Krawiechow, pola An. Bortscha w Rakezach, pola An. Warbarja w Minakali, pola An. Melony w Dažin, pola An. Kucjunka w Semizach, pola An.

Pekarja na Židow; pola An. Smolerja w Kasu, pola An. Zyblije w Budeſtezach a we Wellerez Aniherni w Budyschini.

R. m. R.

Do Anihownje Macjizn herbskeje darsche Soc. Slav. Budis. psches swojego Statscheho, Kneſa Kjetnika:

1. Nashe evangeliske herſke Kyrluscowe Knih we swojej Boſiebnoſti wopomnene we dwiemaj Preadowanjoma.
2. To evangeliske Miſionifto naschego Čjapa, jedn kraſny a boſki Ekt.
3. Marja, aby to jaźne Wobwrocjenje stemu Knesi.
4. Ehiój to laſuje, ion jo wopomn, swoje a druhich dla.
5. Wohomnacze Kyrluscow na ion czastaljetny Jubel-Swedžen ieho Augsburgſkeho Poſnacza ſcheszijanskeje Wjery.

B. H. Imiſch,
Anihownik Macjizn herbskeje,
Pyrkem na ſoroknej Haſy
Čjelo 52.

Zitne a butrowe Wif.

Sandzenni ſsobotu ſu Ŝita Budyschini placjile:

Kož . . .	4 tol.	$22\frac{1}{2}$ nsl.	tež 4 tol.	15 nsl.
Pscheniza . . .	6 .	15 .	— 6 .	— .
Łežm. . .	3 .	$12\frac{1}{2}$.	— 3 .	$7\frac{1}{2}$.
Worž . . .	2 .	15 .	— 2 .	$10\frac{1}{2}$.
droh . . .	4 .	25 .	— 4 .	20 .
tahly . . .	7 .	5 .	— 7 .	— .
			Khana Butry	12 nsl. — now.

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudowane wot Wellerez Anihernje Budyschini.
Gjischciane pola G. G. Hiedi.

*

*

Zydzienſſa Morina

aby

Sierſte Poweszeſje ſa hornych Luiſicjanow.

31. Czíſlo.

1. Džen Žnenza.

1846.

Cjert je ſo wotor hnył,

aby:

Cjert je prijeni Balenzar.

(Bajka.)

Tara dawno bym ſa tym ſliedzik, ſchitu tež je tola prijeni Balenz palik a dže? nejbym pak jo wuſlędziez móhl. Nedawno po Myſchporti, dnyž zyrkwinie Durje ſacžnicz chyžach, namkach we Žyrkwi pjanego Muža na Schodži ležo; to hlej widziwſhi, pschindzech ſaſ' na moje stare Myſhlie: ſchitu tež je tola tón prijeni Balenz pa- lił? Ja praschach mudrych Ludiži, dach Kartin Hazz a wjechejicž, ale nicžo neshonich; dach ſo do Cjitanja starych a nowych Knihow, pytach we nich tu a tam, ale nicžo nenamkach: wot Balenza dre bie wele ryczane a drudn kupyje doſz bledžene, ale to tola projene neby, ſchitož ja wedžicž chyžach. Ja pak neſchecſtach pytacž, pschetož ja dyrbiach ſhonicž, ſajki čłowiski Neſchecſel je to był, kij tym Ludižom na Cjeli a na Duschi tajke Skazjenje pschihotowal je! —

Wjerne Gſlowo je: ſchtož pyta, tón namaka Tak ſo mi ſta. Pschindzech do Łasa fP....., namkach Knihi na Blidži ležo, je wocžniwſhi, widzich Rapisimo: „der Teufel iſt los, oder: wie der Teufel den Brantewein erfunden hat.“ — Tu mjech nenađjujy, ſchtož tak doſho a ſ Prózu pytal bjech. Ja 'ladach a cjtach, myſlach a prajach: to je mózno, ſo je Cjert tón prijeni Balenzar był, pschetož wón je čłowiski Neſchecſel, a niežo hórsche jim nemóhł klubu ſcžinicž, hacž ſo je jich naucžil Balenz palicž. To trechi, to ſóždy ſam widži ſ Wocžomaj we 'Lowi a netreba je fLadonju do Horschcſje bracž.

Madžiju ſo, ſo budje njeſotryžkuliž rady wedžicž chyžacž, kaf je Cjert na tajke Myſhlie pschiſchoł, ſo je ſapoczął Balenz palicž, a ſchto je jeho ſtemu naſabito, tych Ludiži f Wopilſtu ſawesz. To wſho tamna Bajka poweda, a ja chzu tehodla po nej ryczecž. Wuproschu pak ſebi, ſo mi neby tehodla žadyn Wopilz na Schiju chyž, tež niz tón, kij we naſhei Žyrkwi pjanu na Schodži ležał je! —

Mjejesche pak ho tamna Bajka tak.

Pſched wele faktaznenym Ljetam i mjejeshtaj dvoje Wſy we njemſkim Kraju Skoržbu dla Mjeſnikow psches jich Lukt, Holu a Pola; kaž to tal pſchindje, dyž ho Lubjjo ſamt ſobrym ſiednac̄ nemóžja. Tam mjejesche kóžda Weſ Šwjetlow, čti prajaču: tulej je Mesa, taklej bje! Tamni prajaču: nje, takleſtanž bje! — Bes ixti Šwjetkami bjeshtaj dwoj, ſloždeje Wſy jedyn, kliž hjeshtaj ho Čertej ſapišalovj a knemu na Wucžbu khodžilj. Taj chyzchtaj njeſt po čertowſtej Wucžbi wopacžne Mjeſnikſta jacež, tam Dž. kóžhy wot neje wobſwjetlik a prajik bje: rafli dje ta Mesa! — Te Mjeſnikſta bjechu pſchi-horowane a 'ladachu won, kaž bjechu hizom, Boh wje, kak stare bje; to bjeshtaj tež wot Čerta nauulkoj. Džieschtaj tam njeſt ſnimt kaž dwoj Čertaj, ale žadhy wo druhim ničjo nerwedžhe. A jako tam tón druhí we Rozy dónđe, stejſeſche tam hizom prjeni. — Schto maſch ho ty wo to prasbecž, wotmolwi tón; rycž, schto tu ty džesch? — Ja mam tu Mjeſnikſta jacež a pokazacj, kak ta Mesa hicž dyrbí. — To cji treba neje, kleshe prjeni, to žno ſhim ja dokonjal, tu a tu je Mesa. — Nidž niz, kwareshe ſaſo tón, tak bje Mesa, a nidž nanidž niz hinak, a moj Rnes je mi prajik, so mam praće a nedyrbu nochowacj. — Schiu je iwoj Rnes, iwejſeſche tón prjeni, to b'đe tež prawy neknicžomny Šoljepz! — Tón Čert je moj Rnes, wotmolwi tón, a na tým dre ſmijesich doſz. — Tón nje iwoj Rnes, kwareshe won, to nej' nidž wjerno, tón je moj Rnes, a je mi prajik, so mam ja praće a nedyrbu nochø

wacj; a njetk, ljeſ, ſo mi ſWocžow pſchindjeſch, hewal egi heſku Reklju na Schlu woſbeschu. —

(Pſchichodrie dale.)

Mjeſchto Wopomnenja hōdne pſchi Amótsiſtwach.

Dyž ho Starschim Džecžatko narodži, da je to ſa nich aby Weſelje, aby Grudoba. Weſelje, dyž Starschi hſchcje žane Džecži nemjejaču, aby dyž tež mjejaču, da ſnam tola niz žaneho Hulčka aby janu Holczicžku. Weſelje dale, dyž ho Džecžatko ſtowe, čiſke a cjerſtwe narodži. Grudobu pak pſchineske Narod jeneho Džieszja, dyž ho morwe narodži; dyž je Džieszja Narod teje luboje Macjerje Žlwenje pſchitroſlik; dyž je ho Džecžatko po naſowej Šmerci narodžilo a Macj je ſWudowu; dyž ho Džecži ſkore, nečiſke, necjerſtwe narodja. Napoſljedk tež Narod Džieszja Starschim žane Weſelje neje, dyž maja jich jara wele, kliž Segiwenju pak jara mało, pſchetoz to Wotežhnjenje Džecži kružitnym Člowekam cjiſti Starschim wele Próžn a Wudawkom. Prjenja Starosz po Vorodži jeneho Džieszja, kotrūž Starschi maja, je ta, koho budža Amótram prožvej. So dyrbja Džecžatka Reženzy dla, psches kotrūž do Rſchészjanſtwa pſchindu, Amótrow aby Šwjetkow njeſt, neje we naſvich Čaſbach wjazy tak nuſne, kaž ja ſastarſku bje, ſminyč pak ho tajkich Šwjetkow tola tež nemóže. To Šwjetbenje pſchi Reženzy jeneho Džieszja je hacž dotal Skutk Rſchészjanſkej Luboſje był a dyrbj jo po prawym tež dale bycž; ale Neroſom, Ne-

pschemyslenje a kupoſz wele Starschida Rmo. trow ſu tónlej Skutk do Reluboszje, Khórschka a ciegleho Wudawka Beneſow pschenbroežile.

(Pſchichodnje dale.)

Prawe Cjelow Wobladowanje do boreba podarmo neje.

Slijesta Hagen we Westfalskej vidiſa: Psched njeſotrymi Nedželami dosta wjesty murčki Mischtyr, kiž na jenej Zelesnicy džeka, s Mieſta Eſſen, djež ma ſwoju Žonu a Džeczt, Powesz, ſo je jeho Žona na lowjazu Khorosz ſhortla; móń khwata domož a jako ſa njeſotry Čjaš uđi, ſo ſo ſnej poljepſchuje, wopuschci ju ſaſo. Sa Týdzení po tym doſtanſ mot dweju Ljekarjom ſnowa Powesz, ſo je ſjeho Žonu wele hóřje bylo a ſo je nahle rwmrela. Kucžje poda ſo na Dompuſz, tak ſo tam hizom ſa wóšom Schtundow doſjedze; tu ſhoni mot wobeju Ljekarjom na rune Waschnje, ſo je jeho Žona morwa, ſo je napoſljeđku Syma, kiž je ſo pschidala, tei Žonſtej Smerež pschinesla a ſo je bylo wſhilko podarmo, ſchtož ſu kjeje Saſowojwenju cžinili. Tón Muž pak ſtebi nemóje myſlilc̄, ſo dyrbjala jeho Žona morwa bycz a dopomni ſo we prawym Čjaſu na jeneho Snateho, kiž je tež tam nedaloko Ljekar ſMenom Dr. Scheerer, kiž je jemu njeđy powedał, kak je Čłoweka, kotrehož ſu ſa morweho djerželi, ſaſo kžiwenju pomhał. Won pôſzeli jara ſchwatom po neho a jako tón pschindze, rekne móń ſmolom we Pódla bnežu tamneju Ljekarjom, ſo ta Žona morwa neje, ale ſo je jenož mot Spróšnenja nadpanena a ſo móže ſchzen ſo jt potajkim pomhač. Tamnej wobkaj Ljekarjaj neſtaj malo na to nemdraj, ſo ćjedža

tu zylje morweho Čłoweka ſaſo ſiweho ſčinicij. Dr. Scheerer ſo neda molic̄, ſpytuje wſchilko, ſchtož a kaž ſa dobre ſpoſuaje, da tu, kaž kóždy myſli, ſemjetu ſe Schcžetkami cjeħac̄, da hukto Wobu na nju lec̄ a ju ſkigalom muc̄; a woprawdžje Koja womechlny a Štawy dachu ſo ſhibowac̄ a tak poradji ſo temu roſemnemu Ljekarej, po wſchej Proz̄ ſu 50 Schtundow tu Žonu ſieje Spróšnenja wutorhnyež a ju ſaſo wožtwic̄. Ta na Šdac̄je Morwa labasche, jako ſaſo ſtebi pschindze, ſ Spodžiwanjom wokolo ſo, dokelž niz kuſk nebje wedjka a cžuka, ſchto ſo ſnej ſtane. Wona je njetko, dokelž bje ſo psches to Spróšnenje jeje Khorosz zylje pschecžlennka, ſaſo zylje ſtrowa hac̄ do kuſk Selaboszje; je hewal haklej 35 Ljet ſtara a Mac̄ pecjich Džecjt. Teho mujore Weſelje ma Wumójenju ſwojeje Žony neda ſo wupowedac̄. Radoš teho ſchwartneho Ljekaria pak na tym, ſo je ſo jemu radžiko, jeneho Čłoweka Žiwenje ſnajjadlaſiſčeho Stračha wutorhnyež, tua Radoš je jemu wjeszje ta najreniſcha Šda ja jeho dobry Skutk.

N a w j e ſ ch t f.

Szedmy Džení Avgusta ſmjeje ſo w Budyschinſkijetuschi

Šerſki ſpjewanſki Szwedžen.

Pod Wedženjom Kn. Kožora budže njeħdże 100 ſerſkich Spjewarjow a Spjewatkor Rjad ſerſkich originalnych Snoschkom, kaž tež cjeſke, ſlowaſke, poſke, ruſowſke a delnjoſerſke Hloſy ſpodkoženym ſerſkim Tekſtom ſpjevac̄. Spjewanje ſmjeje ſo na Sali Hoſenij a tñjóch Lipow a Šapocžak teho ſameho je Popołnju ſchegħid. Raſa

budżet hizom pečjich wotetweno a sa pchistupny
Lisik ma kóžby Pošluchat 5 Rbl. placitcz. Schlož
dzie ſebi jón pak hizom predy wobstaracj, može
jón sa 4 Rbl. doſtač pola Kn. Bartka w Swi-
ežach, pola Kn. Bórscha w Rakezach, pola Kn.
Garbarja w Minakali, pola Kn. Meldy w Da-
žin, pola Kn. Mucjinska w Semiezach, pola Kn.
Pekarja na Židowt; pola Kn. Smolerja
w Łasu, pola Kn. Zyblje w Budęſtezech a we
Wellerez Kniherni w Budyschinii.

R. m. R.

Ljetuschi spjewanski Gswedzeń budžet po
tute Spjewy spjewacj.

Prjene Wotdžjelenje.

1. Prawa Serbskoſz; Spjew po hufy-
ſkim Hloſu ſestajany wot J. E. Smolerja.
2. Serſki narodny Spjew; Spjew wot
Seilerja po Hloſu polſkeje Pjeſnje: Jeszcze Pol-
ska niezgirela.

3. Tracjje Serbowſta; Spjew wot
Seilerja, Hudžba wot Kozora.

4. Lubinski hród; Spjew wot Welje,
Huc̄ta wot Kozora

5. Nowe Serbſto; Spjew wot Domaſh-
ki po Hloſu polſkeje Pjeſnje: Trzeci Mai.

6. Te ſchyrk Róžje; Spjew wot Seilerja
Hudžba wot Kozora.

7. Prvnz Janowt Serbojo; Spjew
wot Seilerja, Hudžba wot Kozora.

8. Wójnski Spjew; Spjew wot Seilerja,
Hudžba wot Kozora.

Druhe Wotdžjelenje.

9. Weytanje; Spjew wot Seilerja po
Hudžba wot Kozora.

Ge Samolwenjom Redaktora.

Gjischane pola G. G. Hiedi.

Hloſu Anjoſterſkeje Pjeſnje: Stoj ta ſta we
tom Dr.

10. Raſymne Lissicjko; Spjew wot Sei-
lerja, Hudžba wot Kozora.

11. Zarowanje, Spjew wot Seilerja,
Hudžba wot Kozora.

1. Woſak a Holicžo, Spjew wot Sei-
lerja Hudžba wot Kozora.

3. Wojetſki Spjew, Spjew wot Seiler-
ja, Hudžba wot Kozora.

3. Roje Weſela, Spjew wot Seilerja, po
Hloſu ruſowſkeje Pjeſnje: Ssolowej mój Ssolowej.

15. Viſti Kolebz; Spjew wot Seilerja,
Hudžba wot Kozora.

16. Raſche Čjaſy; Spjew wot J. E. Smo-
lerja po Hloſu ſlowakiſkeje Pjeſnje: Niſta miła Nitra.

17. Čeža a Dobrota; Spjew wot Sei-
lerja. Hudžba wot Kozora.

Tsecje Wotdžjelenje.

18. Reja; Spjew wot Seilerja po Hloſu
hornjoſterskeje Pjeſnje: Werč me pola Herza.

19. Saſanticžko; Spjew wot Seilerja,
Hudžba wot Kozora.

20. Honetſki Spjew; Spjew wot Seiler-
ja, Hudžba wot Kozora.

21. Raitarjo moji Mužojo; Spjew wot
Seilerja, Hudžba wot Kozora.

22. Zyganova Viſcje; Spjew wot
Smolerja po Čzelakovſkej cijelskej Pjeſni: Raſch
Taticzek Nebožiſćek, Hudžba wot Worla.

23. Spjewarjo Rejzoniz; Spjew wot
Seilerja, Hudžba wot Kozora.

24. Radosz Holcžka; Spjew wot Seilerja,
Hudžba wot Kozora.

25. Eserska Reja; Spjew wot Seilerja,
Hudžba wot Kozora.

R. m. R.

Widawane wot Wellerez Knihernje Budyschinii.

*

* * *

Syndżenſka Nowina

aby
śierskie Poweszeje sa hornych Łuzicjanow.

32. Ćizklo.

8. Džen Žnenza.

1846.

Ćjert je šo wotorhnył,

aby

Ćjert je prjeni Palenzar.

(Bajka.)

(Dalewedgeńie.)

Tak šo wonaj wadżeschtaj a wuryczęwasch-taj, hacž tón prjeni teho poßleneho sa Wuschi morghny, so jemu Łowa wotlečja a walejo a ku-lejo bjejesche hacž k Schibenzen Dolej, tón Muž bes Łowy pak pschezo sa nej ju kojesche a raba-sve, so by ſej ju ſafko ſtajit, ale wón ju nemó-jesche doßahnyç, hacž cžiſſje pola Schibenzy, djež wona jeho we Dolk docžaka. — Jako njek tón prjeni teho druhego tak sa Wuschi morghnyt bie, so jemu ta Łowa wotlečja a wón sa nej bjezo šo pola Schibenzy ſhubi, pschindze Ćjert ſam a ryčesche na teho powostateho prjenego: schio by ty cžinił? — Schio to tebe ſtara, a schio masch mi ty roſkaſowacž, wotmowlvi tón, a tu Minutu ljes twojego Pucza, so mi s Wocžow pschindjesch, hewak šo cži runje tak poñdže, jako

tannemu — Nimasch ty wjazh Bojoſſje pschedemnu, wotrycza Ćjert, newjesch, ſo ja twój knes ſhim? — A hórnij tež ty był, ſarjeſta tón, ſchto to mi to woto, tehodla cže ja pschem-kocju. — To 'du ja tebi scžničj, klijesche Ćjert, ſo 'džesch twoje žiwe Dny na mne spominacj. A jako wón to wuryczę, ſapschiſja wón jeho, peresche a mlóčesche, ſo jenož tak Schrje woſoko njeju šo ſypaču. Ale tón ſo jemu wutorze a ſapschiſja Ćjerta fa Lopusch, rjezjesche jeho twer-dźje a djeſche: njek mam cže ja Paſrach, a ty dyrbisčh woſadacz, kaf ſo cži poñdže. Dolkho doß by ty Ludzom Łowy wotwertował, a njek dyrbisčh ſam ſacžucž, kaf to cžini, dyž budje Łowa wobwertnena, ſo Nōž do ſady ſtejt, kaž ſročja Lopusch. A wón wupschiſtrje Ruku a doßahny jeho fa Łowu a chyſche ju wobwertnyç, kaž Rjeſnik Czelecju cžini. Jako pak Ćjert pytse, ſo tudy žane Žorty 'jazy nejſu, dawasche wón dobre Ŝelowa, a pocža wutrobnje proſyç, ſo jemu tola to cžinił neby, a lubesche, ſo chye jemu ſchliko cžničj, ſchtož jenož ſej wot neho jaſacž

budže. — Nô, dokelž tak žalosnje činisch, wot-mowlvi tón, da chzu cje puschcicž, ale predy daj mi moje Sapissmo saß, dješ cjt ja moju Duschu sapisał hym, a pschishahaj so mi pschi twojej Wozzy we Hessi, so žaneho Dzjela na mojej Duschi 'iaz' mječz nôchzesch, a sarocž so, so hej nidy 'iaz žanu Duschu sapisacž dacž nôchzesch, dyž to činisch, da chzu cje puschcicž, hacž runje hodny nejsy. — Tón bohi Čjert, chzyschi aby nechaw-schi, da dyrbesche do wscheho swolicž, pschetož wón bje tssazh, a nechache rad' swoj Rôš do sadu stejo mječz, kaž Stroka Lopusch, wón da tehodla to Wopissmo saß, a sarocž so pschi swojej subatej Wozzy, so žaneho Dzjela na jeho Duschi wiaz' mječz nôchze, a so nidy žaneho Čjel-weka wabicz nôchze, so by jemu swoju Duschu sapisacž dyrbjal. A jako wón to wschitko scjinit bje, potom hakej jeho tamny puschcjt, pschetož tak dokho mjejesche wón jeha sa Lopusch. — A jako ho Čjert wuswobodjeny cjuiesche, skocži wón džešacž Króčelow swopecžizu, so jeho neby tamny saho nenađuijz sa Lopusch dožahnyk, skupi so prošje kaž Khapon a djesche: derje, ja hym saß wuswobodjeny, a nech hym cjt twoje Wopissmo saho dał, a ho tebi pschishahat, so žaneho Dzjela na twojej Duschi mječz nôchzu, da cjt tola skubil nejsym, so cji Schiju slemicž nôchzu; tehodla tu na tym Blaku dyrbisch wumrecž, do-kelž me predy dajt a mi do Lopuschje schipal sy. —

(Pschich. d.)

Rjeschto Wopomnenja hodne pschi Kmót-fistwach.

(Wobsanknenje.)

Zadyn Dzjiv tehodla, so wele Rschesjjanow to Pojadanje, Kmót abý Kmótra bycz, hldja, a

so je jsm to wobožna Čjess. Pschetož 1. naj-bóle ho stane, so ho w jazy Kmótrow proshy, hacž je jich treba. Zohlej netre-bawische Waschnje člni jo pak nusne, so tón aby tamny jara husto k telej Čjessi pschindže. Sko-da, kij tónkamý ma, je pak ta: wón skomđi ſe-bi Čjaž sa swoju wschjednu Warbu; ma Schko-du we ſwojim Hospodarstwi, so domach wscho ležt a ſtejt; na nesawinowane Wudawki sa Rajt-manje, dokelž so domjaze Dzjelo woistorečicž nedá. Dyrbti tón aby tamny taſku wobožnu Čjess a Lubož husto cjerpicž, prajče, móže wona ſmu luba a witana bycž? Tolej nech wopomin a cjt, kij na taſkej Waschnje druhim Wob-cježnosz a Schkodu psches to Proſchenje wele Kmótrow činja.

Wobožna a woħidna je pak talej Čjess tež tehodla, dokelž 1. ſu te Wudawki teho Kmót-fistwa we njetſiſich Čjažach jara wul-ke. Wono ho drje pschi Pscheproschenju k Kmót-fistwu praſt, so ho nestane Šoljebora a Skoteho bla, ale Čjessje a Lubožje bla; ale temu tola tak neſ'. Pschetož teho wotpōslaneho Pöſla, kij na Čcjisna proshy, dyrbti tón Pscheproscheny ſapla-cicž. Čjim dalschi Pucj je hicž mječ, cjtym wiaz-ny dyrbti jemu dacž. Potom wiasa ho do ſczen-ſkeho Lista; dawa ho Nedželnicži do Kukow pschi prjentim Postrowenju; we Žyrkwi dawa ho Wopoř, pschi Blidži sa Khudnych, sa Mójerku a pschi Skónčenju Čcjisnow wotpōloži ho Sklad. Nej-ſu tolej ponejne Wudawki bes Rónza? Atemu hishcje pschindže, so ho do Rcjenu abý po Rcjenu we Žyrkwinie Wsy na Piwo, Wino a teho-runja dje a so je ho na Čcjisna a Rcjenu ſWosom jjeļo aniz pjescht ſchlo; nejſu to saho ponej-

ne Budawki? To su; ale pschezo hiscezen neje česczepicj! Tolej tež kóždy, kij Kmótrow treba tych samych Rónz. Baczerki aby do Redželow prošacj da, nalož a wopomí, schiož Višmu ma. So dawacj, wostane Mórk žiwý, da koschtuje rajt: „Schiož wóž chzecze, so bychu wam Lubijo Kmótra aby Kmótru kóždy seleny Schwórik aby žnili, to czlincje wóž jím tež, schiož pak chzecze. Dutry hacj do 14teho Ljeta saho tak a tak wele. » bychu wam necžnili, to jím tež necžnicije.“ Pracze, je Kmótr aby Kmótra bycji we we nje. Edaj so tehodla kóždy, kij jo trochu rosem, schio tisichich Čjasow Wobstejenju Skulk, sa kottymž e sdobne aby nesdóbne, Proshenja Kmótrow sda-čhyt so schiu torhacj? Sawjernje niz. A to oka. — Hidženja hodna a wobojna je pak ta tehodla, dokelž neje Skulk Luboszje, ale Skladnoszje, Čež tež tehodla 4. dokelž Čežtsna jara pschi kotrež je kóždy nusowaný, wele Penes' ne dolho iraja. Kóžda Wjaz a börnje tež naj-trebaroschi wudacj, Čas podarmo pschczincj, a ljebscha była, byž dolho iraje, je wobcegjna. na Warbi a Hospodarski schlodowacj. Potrebi Tolej namka tež Mjesto na Čežtsnach njesischich rajka Čežsz njedje Čzeladnika, da móže sa jedyn aby dwijs Rasaj wschitko pschihadzicj, schiož ſeb sa zyle Ljeto swulkej Prózu ſaſlužt. — Wobo na Čežsz pak je to tež 3. tehodla, dokelž po h u ſt o Kmótsjo jara ſdaloka proſch. We snajomnym Pschikowi go refne: Proſch e- bi Kmótrow ſdaloka, a Žonu wsmi ſebi se Su- hodsza. Tak wele we tym ſwjetneje Wudrige ležt, tak wele Nesdóbnoſzie wopokaje tón, ki jo pschi Proshenju Kmótrow bes Wumjenenia ia- ložt. Wopomny to jeno. Rojbóle trebi ilej Wobcejnosz młodych Mandželskich, kij maja na- le Djeczi, kotrež domach wostajicj nemóža. Na Khribeczi je ſobu na Čežtsna nesz, to kóžy spósnaje, so ho to nehodji. Takiim níčjo kuhe ſbótku newostane, hacj ſebi Wob najecz, iť ſo ſamí Sapschaw níma. To Traczje, kij Čežtsna maja, czint jo nusne, ſo tajki daloki Kmótr aby Kmótra ſe ſwojej Gswójbi ſkoro iſt Ony na te ſame naložicj dyrbti. Kajke wulke prie- ne Budawki, kajke Glomdjenje Djekla, kajke Bob- czejnoszje na Buczu a kajku Schkodu na Hspo- darski ſima tajkej Wobjarowanje hodny Kmótr

jene po druhim pojedacj, ſkotymž Kmótsjo tón doli Čas Čežtsnow pscheczinia? To by jich wele, ale jara malo khmanyh bylo, kij bychu czesnym, kſcheczanskim Kmótrom Čežsz cztnice. Wjehak je tón aby tamny pschi lymalej nerosom- nym Časa Pscheczinenu ſam husto pódla kęt, so tehodla netrebam ja pojedacj. —

Napohliedk czint we naschim Času Kmóts- ſtwo tež telej Wobstejenje nelubosne, 5. dokelž k'hudzi a ſkupi Starschi hukto Dobytka dla wulke Čežtsna hotuja. Dyž ſamóžicj Starschi to czinja, da jím to níčón ſa ſlo mjež nemóže, dokelž je ſtemu moja; ale woni jo ne-dyrbja Skuposzje dla czincj, a ſebi potajne ja- dacj, ſo dyrbja jím Kmótsja to wschitko ſaſlu- ſakacjicj. Kotryž ſamóžity tolej czint, czinti zyl- je neprawje a ſo pscherjesch. Ale neprawische a nerosomische to hischcjen je, byž jo Khudy czint. So ſo kóždy Rosomny na tym poſkorci, to je ſamo ſa ſo, a ſo níčón na tajke Čežtsna ſe sprawnej a pscheczelnej Wutrebu nendje, to ſo

tež lóchyn srosemi; pschetož kójdy lóchyn widji, so dotal kózde Ljeto swoje Žiwenje na Železných štu-
tu neje cžitněž mo jeho Kubosz a Březecelnoss, bilo. Sieho dopofaže ho, so Žiesdjenje i o Že-
lezných pschezu tak straschné neje, hacž dyž s Ros-
njom jjedzesch. W Barlinc a wokolo tuteho
Mjesta maja njeckohlej wot tych, kij s Konimi
pschij du, hetr je njehdje 40 Nesbožje, na wscht-
ich njemſtich Železnizach su pak hacž dotal kózde
Ljeto jenož 4 Čłowekojo do Nesboža pschiscoli.
W Bartu beru hetrne 460 Čłowekow na Čjeli-
li Schkodu, na wschtich franzowskich Železnizach
pak 56 a w kamym Londoni maja kózde Ljeto
260 Ludži Nesbožje pschij Žiesdjenju Wosom a
Ronjom.

Nawjescif. Wopisanje ljetničeho spjewan-
eho Šwedzenja a ſcikeho Bala ſunje: ho w bliž-
ich Čjislach tuteho Čjashoptša. R. m. N.

Som. st.

Na Žlezných bes Parísom a Bruxelom sta-
ho 9. Julija wulke Nesbožie. Jako taj dwaj
parowaj Wosaj, kotařž 29 druhich Wosow czech-
nischaj, nedaloko Kampoura na Haczenjach, po-
torehž Žlezniza dje, se wsches Spieschnosjii jje-
djeshtai, rostorbny ho Recjas bes tsečim a
schimwóthym Wosom. Taj dwaj Parníkaj czechesh-
taj ſym prijentimi tijomí Rosamí be-wsweje Schko-
dy dale. Až pak tak ión schwóthy Wós. Tu-
to bý ſebe drje najpredy tež nimalje 60 Ló-
čjow Ko'jil, potom pocža ho pak na jenu Sirenu
czeskéj, hacž napředku tu železnu koliju ro-
zama a ſich njehdje 10 Lóčjí wušoſtch Ha-
czenjow deje padž: a hſtac̄e 11 Wosow ſobu
torehny. Psches to buchu njekore Wosy zylje
rostražene, druhe pak ſavadičku hukobo do ticho
Luka, piches kořiž ſu te Haczenja twarene.
Wot tych bohich Ludži, kij ión řtovč na Žle-
zniu ſobu jjedzíchu, ſarafnychu a ſatepichu ho ři-
nacje a nj. hđe pecž džesat je kóle a mene ſra-
nenyž.

Jedyn nijestu Reden je Knížki wudak, we
torehž je wobrachnowat, kaf wele Ludži je hacž

Štědu 5. Žnenza Wopolnju wosko 6. wuh-
lačnym Mjesczenju jara wulku Čjedu Bacžo-
noi móſche naſcbeho Mjesta ljetajo. Wone bý-
chuj ſebe naſche Mjesto wuhladaku, so buchu we-
ntu po dekhim a pschi tak wulkej Čzoploczi, kaj
njet je, naſskere jara wotczežnym Pucžu psches
Rózwoſtajo wypocžnyke. Duž da na Čjechach
wulke Zyrkwyje, radneje Rejzyje, wſhlíkých druhich
Čyhjach a wóšoſtch Čwarciajach ſo ſeſydaču,
aby ſepe prajene po Rjahu ſestajach u; (psch-
tož Bacžon na jeni Řosy ſtjo woprežne a ſpi.)
Taki žadne Wopisanje we tak wulkej Licžbi
(tich je pecž psches 1000 aby 1500 bylo) na-
cžintjow bes Walkimi a Malym jara wulka
Haru a hladachu ſ Čjepnoszju a ſ Podzimom
horje k tym žadnym hojsjam, kij Wahaj: a
Čiect wobrachwatu. Nj. kothym býe nerjeste,
ſhio na taſti Podark na ſibi; nj. kott ſtě-
czači ſteho na Wejnu, Mót a Trohotu; druhý
wulochu to ſmjeſtneho, prajivschi, ſo budja
te Bzjony wele Džecjalkow do Mjesta nano-
ſyč, a tu a tam wittane Weſelčko pschtihoto-
wacj.— Rano po 4 ſbjechachu ho jaſh a naſtu-
pich ſwoj Pucž dale, a ſmjeſa nj. ſt. Etadnosz,
ſwojii Pschirodajm a Pscheczelam we Dalekoſt
Krajkoszie lužiſtchho Mjesta powedacj. —

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawan wot Wellerez Knihernje Budvichini.
Cjischjane vola C. B. Hieki.

Endženſka Nowina

a b y

Serske Powesze ja hornych Lujicjanow.

33. Čísto.

15. Džen Žnenza.

1846.

Druhi serski spjewanski Gswedzen.

Hijom lont bu wot Kn. Dr. Klina, budyskeho radneho Knesa a sastupneho Mjeschczanosty, sjawne wuprajene, so by so lietsa sašo spjewanski Gswedzeni ſwecjicj mječ. A tomu pſchitupi tež porschitkomne Žadanje wſchitkich horlwyh Sserbow w Mjestach a na Uſach, a na Prjodeſtvenje naſchego budžbneho Miſchtra Kn. Kožora, se Spodobanjom Spjewarjow a f Dowolenjom Wuschnosje bu tón ſamy 7. Džen Avgusta w Budyschi wotdžeržany.

Spjewanje mjeſečhe ſo pod Nawedowanjom Kn. Kožora w Salt Hosjeniza tſjóch Lipow a trajesche Popołnju wot ſchessich hacj do na pól d'jewecjich. A temu bje ſo fe wſchich Rónzow serskeho Kraja piheſ 100 Wucjerjow jako Spjewarjow ſhromadžlo, k woſebnej Wyſchnosći ljetuſcveho Gswedzenja bjesche pak to, ſo tež njeſotre serske Knežnicjki ſobu spjewachu. Wot nich wutupiſtu pak

jako Solifiki.

Knežna Emilia Pſuhlowa ſPſchishez,
" Kryſta Kožorowa ſe Stróžje,
" Lydiya Jakubowa ſBudyschyna;

a w Chori

Knežna Angelika Bröſlowa ſBudeſtez,
" Lawra Bröſlowa ſBudeſtez,
" Kryſta Buderowa ſe Židow.,
" Ana Gudjina ſMinakala,
" Ernestina Hataſowa ſHrodžiſchja,
" Ernestina Höhnowa ſwulſeho Welfowa,
" Hedwigia Jakubowa ſBudyschyna,
" Karolina Kulmanowa ſdelneho Wujesda,
" Sera Kahodžina ſKholma,
" Avgusta Koſowa ſe Židowa,
" Karolina Reicheltowa ſe Židowa,
" Amalija Scholcžina
" Karolina Smolerjowa ſLasa,
" Avgusta Smolerjowa ſLasa.

Zyke Spjewanje bje do tſjóch Woldžjelenjow djjelene a pſched foždym hrajesche Kn. Kožor

duschnu, sa nastupjaze Spjewy pschiprawenu Ouverturu. Prjene Woldzjelenje wopshijesche wótežinske Spjewy a mjejesche swój Sapoczaik s tym tak menowanym hušytškim Spjewančkom. To Solo spjewasche Kn. Hataš na wuberne Waschnje, na čož musi Chor móznie swój Hlóš sanieše. Tára lubojsje a tenje klin-česche ion žónski Chor. Tseežt Spjew: Lubinski Hród bu wot Kn. Hataš a kowštit-kojnemu Spodobanju Pošluchařstwa prjódne-šenj a ta po pôlskym Hlóšu festajana choissa Pjehen: Rowe Sserbstwo lubesche bo tež jara.

Druhe Woldzjelenje wopshijesche postudne, legiske Spjewy a savorža ho je Spjewom, otrjž ho wot žónskeho a muskeho Chora, po žlóšu delnjolužiskej Pješnici: Stoj ta Lipa vde tom Dole ic. spjewasche. Na to wustupí Knežna G. Pſuhlowa a woschewi Lubowarjom Nutrobu hnujazeho Spjewanja s Prjódnešenjom Pješnje: Nasymne Líščíčko. Jeje Spjewanje ho Pošluchařstwu we wchim spodobasche, schtož ho najprjódzny psches wulku Čichotu a swjernu Redžbliwož pschi Pošluchanju, a psches powšitkomne Kleškanje po wuspjewanym Spjewi na nassjawnisho a k wožebnej Čeſki Knežně Spjewatki wopokasche. Na to spjewasche ho Spjew: Hilžička spjewa ſej ic. a potom dashtaj Knežna Kh. Kožorowa a Knes Zybala prieni ſerski ſjawnje ſpjewaný Duett: „Wo-jak a Holtz“ hlyſhcz. Kn. Zybala spjewasche ſe ſwojej snatej Mischternoszju a Knežna Kožorowa ſe wchej Wusprawnoszju a Dokonjanoszju, kaž ho to wot Sboty konzertneho Dirigenta wocžakowacj dasche. Wobimaj dôsta ho

se Strony Pošluchařstwa jara wulke Spodobanje. Niž menšche Pošhwalenje wsa Knežna Lydi ja Jakubowa, ſatraž ion Spjew: „Pſajt Roleb-zy“ ſwubernij Lubosnoſju prjódneſeſche.

Hewak spjewachu jako Solistojo pak w Kwartecji, pak zylje ſamt Kn. Beyer ſ Luhu, Bjernich ſe Scherzeny, Bráuer ſ Khroszcz, Hataš ſ Hrodžiſhcia, Kožor, Kulman ſ Wojerez, Linka ſ Wojerez, Lótk ſ Hermanez, Pekar ſe Židowa, Rada ſ Rakez, Rychtar ſ Nobacžiz, Rycjer ſ Buderez, Rycjer ſ Wóſlinka, Scholka ſ bieleho Khólmza, Smoler ſ Lasa, Vogel ſe Satycja, Zybla ſ Buderez a dôstachu wchizn wot Pošluchařjow Wopofaſiwa wulkeje Khwalby.

Najwetschu Khwalbu dôsta Kožorow „Honerski Spjew“ ſ Teflom wot Seilerja a ta hžom ion pschekraſnenia „Meja“, pschetož wobaj dyrbeschtaſ ſo wospetowacž.

Wſhliſtich prjódneſených Spjewov bje 23. K schjegnacziu bje Kn. Kožor Hudžbu festajak a 1 Hlóš bje pôlski, 2 cžieskaſ, 1 delnjolužiski, 1 ruhovski, 1 ſlowacki, 1 hornjolužiski; Teflom bje pak podak Kn. Seileř 19, Smoler 2, Domaſchka 1, Wela 1 a ſo bych u tež njemſzny Poſluchařjo wedzeli, schto ho spjewa, da bych u tute do njemſkeje Ryczie pschekozene wot Knežně Lydiſe Jakuboweje, Knesa Bróſki, Kochy, Ruczin-ka, Pekarja (najwjaſzy), Seilerja, Smolerja a Welje.

(Wſhichodnje dale.)

Krótkie Wopisanje Kanaanskeje.

(Wot Horisawa.)

(Dalewodjenje.)

§. 1. Hory.

Palastina je jara horvita: te najwetsche Hory su te:

1. Libanon. Won skuscha swiescha k Syriskej a je nam s Biblie snatn psches swoje wulke, stajnje selene Zedry. Zedry maja Ichlinu, a dawaja twerde, derje wonjaze Drewo. Hischczen djenßnischti Dzen stejt tam njeschto tajkich Schtomow. Njekotre Werchi Libanona, jako wulki Hermon, su stajnje so Esnjehom jako wodjete.

2. Karmel doßaha sjenym Rónzom hacz k dredźnemu Morju a je psches swoje wulke a wschelake Ekaloby (Höhlen) snaty. (We nim su na 2000 tych kamnych.) Na nim rostu rjane Schmireli, Duby a Woliowzy. Jena druga Hora rjeka tež tak, leži bliże kmorwemu Morju, a na nej je male Mjesto.

3. Hora Tabor, nedaloko wot Nazaretha, wot kotrejz rjeka, so je so Krystus na nej psches kraſnik, a je tež na nej swoje kraſne Prijedowanje dżeržał, kotrejz pola Matheja we 5 a 6 Stawi stejt.

4. Esraimskie Hory. Bes nim je Hora Garizim, na kotrejz bęj Samarizy 333 ljet pshed Krystuſom Tempel natwarichu. Wot iuteje je Rycz pola Iana 4 Siawi we 20 St. Trž leži tam Hora Gilboa, na kotrejz Sawl se swojimi Esynami (1 Samuela, 31, 1.) Rónz wsg a Hora Siloh, kotrejz bje najwóſcha Hora we Židowskim Kraju.

5. Hory Judowe, czebneja so wot morweho Merja skoro hacz k dredźnemu, su płodne a ma-

ja wele Ekalobow, we kotrejz so husto Darit wulhowa, jako psched Sawlom czechasche. (Bes tymi wschelakemi Ekalobami bje ta pola Adullam (1 Sam. 22, 1) tak wulka, so móžachu so 30,000 Mužow we nej potajicj.)

6. Woliowa Hora, je ljudom Bjertek-Schtundu wot Jerusalema a bje najplödnische Hora, psches tož na nej roſtichu. Woliowzy, Pomeranz, Zitrony, Figi, Mandlije, Granatowe Jabłuka, a kraſne Wino. Mjek je jara pusta, jenož delkach pschi Hori, džiž Sahrada Gethsemane leži, steja hischczen njekotre Woliowzy. Na tamnej Stroni Jordana leža Hory Gilead, stej Horu Rebo, na kotrejz Mojsaš wumre. (5 Mojs. 32, 49.)

§. 2. Woda.

Psches zylk Kraj czebne so Rjeka Jordan; wona je na 130 Schtundow delka; bježi najpredu psches Ijesor Meron: potom psches Galilejske Morjo aby Genesjarettski Ijesor a slonči so we morwym Morju. Njekotre male Rječki, ma hischczen židowski Kraj, jako Chrött, psches Eliasa (1 Knihi Kralow 17, 3) snajomny; Rischon, džiž Elias Baalowych Popow mori, Eskol, Belus a Ridron.

Ridron bježi przed Jerusalema a woliowejce Hory we Doli Ridron do morweho Morja.

Genesjarettski Ijesor bje 3 Mil dolki a Milu schjeroki a ležesche we kraſnej, rjanej płodnej Wokolnoſti. Deho Woda bje dobra a połna Rybow, tehodla kojaču tudy husto na 1500 Rybow Ryby. Wokolo nich ležesche wele Mjestow a Wjów jako: Kapernaum, Bethsaida, Tiberias Chorazim ic.

Ludy bjesche, džiž Jesus swojich prjentich

Wuc̄omnikow (Matth. 4, 18) powoła a bęć wón husto pschebywasche.

Morwe Morjo, Biblio (1 Mojs. 14, 3) Stone Morjo menowane, je na 14 Mil. dolce a na 3 Mil schjeroke, a leży we tym Toli Siddim na tym Miesiąc, dż z juna te Miasta Sodom, Gomora. Adama a Zebotm leżachu, koteż we Lotorinym Gaju psches Semjeżenie a Wohen ho pschepanym. Woda tuteho Morja je żeloszne selena, dokeż fo we nim jara wele głoneho Kamienja (Alaun) namaka, tak so w nim żane Ryby i Woladaniu nejsu. Esama Semja wokoło Morja je selena a s'popelom pschisryta, tak so wele Mil we Wokolnoszi, żane Schiomy, Kerki, haj żane Stwolzo Trawy a żane Seluszyko nenamakasch. Też Placzyli nejsu we Bliskoszi i Widzenju, dokeż s'Morja duszazy, seleny Dym do Pomjesta stupia.

§. 3. Wedro a Pocjašy.

Schtoj Wedro we Kanaani nastupa, da so wono tak nepshemienja, kaž pola nas; swetschego je rjane a plodne Wedro, na Horach trochu symne, we Dolach pak husto wodnjo jara Horze, w Nowy pak sało syma. Poprawym mawion Kraj jenež dwaj Pocjašaj aby časy Ljetia: Symu a Ljeczje. Syma pak neje tak wobężna, kaž pola nas, sapoczne fo swetscha we Winowzu sdaje trajazym Desheczom a we Horomniku pschindże też drudz Ssnejch, koteż pak swetscha wodnjo sało rostaje. Hacż bliże maleho Różka leższej Mandlje, Skgowzy, Woltlowzy a druhe Schiomy.

Ze Samolwienjom Redaktora.

Wudawane wot Wellerez Knihernje Budyschini.
Għijsx ġejne pola C. G. Heicki.

Ljeccje traże wot Ronja Għatromniha hacż i Rónzej Pożnejja. W Smażinku, Prażniiku a Żnenu je żalosha Horzota, tak so wschitko festrati, ale pak też husto Ljeccje Schiomy a Tratu cċċej spali. W Nowy wobkłodja a wos-schemja Selinu hylna Rosa; kottaż je hiżom pola 5 Mojs. 33, 13. Syracha 18, 16 a Star 43, 24 jaġi wulka Dobrota Boża pomeno wana a jara khwalena.

(Psichibbnejne dale.)

N a w j e s c h t f.

We Wellerez Kniherni je na Pschedon: Druh i Wienz għerskix Spjewow, spjewanych 7. Djeni Żnienja 1846 w Budyschini. — Też je tan hissejje we njeħotnej Exemplarach i Dostacju. Wienz għerskix Spjewow, spjewanych 17. Djeni Winowza 1845 w Budyschini.

Zitne a butrowe Wifli.

Sandżenu Ssobotu fu ġita Budyschini placże:

Koż . . .	4 tol.	22½ nsl.	też	4 tol.	15 nsl.
Pschenza . . .	6 =	15 =	—	6 =	—
Ieczmani . . .	3 =	12½ =	—	3 =	7½ =
Worbs . . .	2 =	15 =	—	2 =	10 =
Hroch . . .	4 =	25 =	—	4 =	20 =
Zahly . . .	7 =	5 =	—	7 =	—
Bjerru . . .	31 =	15 =	—	—	25 =
Hejduschka . . .	3 =	20 =	—	—	15 =

Rħanha Butry 12 nsl. — now.

Endženſka Nowina

aby

ſerske Poweszeſte ſa hornych Luiſicjanow.

34. Číſlo.

22. Džen Žnena.

1846.

Druhi ſerski ſpjemanski ſswedzeni.
(Dalewedjenje.)

Hdyž zvý Konzert wobhladany, da móžemy jón ſe wſchim Prawom do berje poradjených ličic̄ a naſchi ſpjemarjo a ſpjemarckí ſmedja wo tym pſcheſwiedzeny byc̄, ſo ſu ſebi jara dobré Meno dobyli, a ſo budže ſo na ljetuſchi Konzert ſhſchče weſchim Pochwalenjom pomínac̄, hac̄ na konſchi. To jentc̄ke, ſchtož by ſo voruſowac̄ mohlo, by ſnadž jenož to bylo, ſo vſti njeſotnych hornych ſpjemach njeſotni ſpjemarjo doſz živje a doſz ruc̄je neſahadžichu, cžohož móže ſo pak pſchichodnje kóždy ſminyc̄, hdyž ſo, kaž ſo kluscha, ſ Telefom ſnajomny ſčinit a ſ po- wſchitkomneſ Prusy pſhindje. Hewak pak bje wſchitko najwetscheje R̄hwalby hódne, a tón Konzert neje jenož wſchitkom Lubowarjam ſpjemadoſz cžinit, ale iž wusche teho kóždeho Sſerba wo pſchezo ſylniſchi ſalec̄jewanju ſerskeje Narodnoſte pſcheſwiedzit. Džak, najwetschi Džak bydž teho dla An. Kozorej, ſo pak je ſaſo Sſerbow

ſ newuſtaſazej Pilnoſzju i Wusbjehowanju ſerskeho Mena naſedowaſ: Džak, naſlubosniſchi Džak ſpjemarjam a ſpjemarckam, ſo ſu ſtajkej Hoto- wozju a we wulkej Mnohoči ſpjemanski ſswedzeni kraſnili; Džak, naſreniſchi Džak wſchitkim tym, kiz ſu nam tak kraſne Pjeſnje pſchihotowali a te ſame tenje pſchelozili; Džak, najwutrobnischi Džak pak tež tym, kiz na ſrjadowanju Konzerta wſchu Prozu ſwólniſte a dobrociwje naſožichu.

Hac̄ runje bje ſa tón Konzert najwetschi bu- dyſſi Sal wuſwoleny, da bjesche tónſamý, dokelž bje ſo pſches 400 Poſlucharjow ſeſſchko, tola wſchudžom wobſadzeny a, móhle rez, pſchepelneny. My widzichym Wopptarjow ſnajdalschiſ Konzow ſerskeho Kraja a hewak tež lubnyh Sſerbów ſ Lipſta, Prahi, Dražđan, Boleſlavja a t. d., kiz Venecy a Wobcježnoſſje lutowali neſiechu, ſo bychú ſpjemanski ſswedzeni ſobu pſchekraſnili. — Na Tribuni bjechu wot Wuberka pſchepro- ſcheni najwuschi ſkalowſzy, mjeſchęzanszy a du- chomnzy Saſtojnizy ſe ſwojimi ſswóſbamí wo- ſebne Mjeſtua dotali, a wopofaſachu pſches

śwoju Pschitomnoſſ, ſo Sſerbow Prózowanja czechic̄ wedžo.

Po dokonjanym Spjewanju synu ſo zylo Epjewatſwo k Hoszni, tcho runja tež wulka Mnogota horliwych Sſerbów a Pschezelow Sſerbówſtwia; wſho do Hromady pſches 300 Woſhbow. Raž predy pſchi Konzerezi krafne Spjewy, tak bjechu nietko pſchi Hoszni, hdyž Hudźba 20 Herzow ſ Khwilem i wocjichny, krafne Reczje. Hlyſczei. Majprjodzy reczec̄e Kn. Dr. Klin, kij injeſieche prijenje Mjesto, ſ rjanymi, wubernymi Sſkowami wot Pschezelnoſſje a Luboszie, kottuž ſassi a pruski Kral bes ſobu mataj a khowataj; wuložt dale, ſo tajſihlej wuſoki Pschiffad, kaž to, tuón Sſwedzen najſjawniſcho wopofasuje, ſassi a pruski Lud dale bōle w Pschezelnoſſ bes ſobu ſjednoca a wobeju w Luboszti pschezliwo ſwojemu najjaſniſheimu krajowemu Knežerej pſchezo kručiſcho wobitwerdža, a wunesze potom, jako ſ Wutroby ſoždeho Sſerba, najmiloszivej Majstrec̄i ſaſkejo a pruskeho Krala najwutrobnische Strowje, na czež ſe Rta Shromadžiſny „Sſlawa ji- maz!” tak móznie a weleſtocijne ſarima, ſo zyly Dom ſorža. Khwilu na to wuſtupi Knes Duchomny Jakub a ſpomiń w pſchihodnej, ja- trivej Recz̄i na io, tak ſu ſwjeſteje Strowje Sſerbów narodne Prózowanja pola Wuschnoſſ. joſo ſa ſtrachnu a nekhinanu Wjez wudawali a, je li móžno bylo, ſamón ſpjetwanski Sſwedzen ſpokazyj pytali, ſo pak ſu Wuschnoſſje tajke ſichtwe Sſudzenja ſa prawe nespóſnałe, a budysſe mi ſchjanske Gastrojſtwio pſchitomnu Shromadžiſnu lubjerad dowolilo, na cjož won Djaka poſne Strowje wunesze ſklawnemu ligniſkemu Knežetſtwu, wuſokej krajskej Dickej a khvalobn mu budys-

skemu mjeſchcjanſkemu Gastrojſtwu. Shromadžen i wotmolwic̄u na to ſe ſylnym: Sſlawa jím! Ra to poſhwalt Kn. Duchomny Setler Spjewarjow a Spjewatſow, kaž tež woſebnje Kn. Kožora, na lubosne Waschnje a potom bu wot Kn. Duchomneho Rād y ſ Hodiſja, Kn. Wucžerja Mucjinka ſe Semj, Kn. Wucžerja Welje ſ Bórk, Kn. Wucžerja Meldy ſ Dožina, Knesa Wucžerja Pełarja ſe Židowa, Kn. Duchomneho Łahod y ſ Kholmy, Kn. Wucžerja Bartla ſ Kwacjtz, Kn. Duchomneho Rād y ſ Hucžinu a wele druhich pak na Sſerbſtw, pak na ſpjetwſti Sſwedzen, pak na wjeste Woſhoby tak renje a krafne ſpomtnane, ſo hinala byc̄ nemóžesche, hac̄ ſo ſtajnje: Sſlawa! po Sali klinczesche a brlnczesche. Hewak wunesze Knes Duchomny Bróſka ſ Budęſez ſhromadne Strowje Kn. Setlerej, Smolerej a Kožorej, Kn. Stud. Pſuhl ſ Lipſta Kn. Dr. Klinnej, Kn. Smoleć wſchitkim ſwjernym podjanskim Sſerbam, woſebnje jich Wucžerjam, Kn. Duchomny. Takub tym czechenym njemſkim Hoſſjam, Kn. Kožor Hroſtmaj lubymaj ſtarſtimaj, a jedyn ſich pſchitomnych njemſkich Knežich, praſeſche bes druhim njehdze tež tajſihlej Sſlawa: Zuse, neswucžene ſu te Synki, kotrež Njemzy dženha hlyſcha. To pak dyrbí ſo jim ſpodbac̄, dokelž ſ nim je dyn Lud ſwoje duchomne Horjefawanie ſweči, jedyn Lud, kij wſchudjom, hdzej pſchitidže, Wiedomnoſſje Mjera roſſchjerſche, a woſebnje w naſich Krajach Ratarſtvo ſaložiſche, ſerski Lud, kij nietko tež Drohu ſprawnej Gſrobodži naſtupowac̄ ſapocžina. W tutym nochyli jím Njemzy ſadziewac̄, ale wele wjazy ſnim hlež; Sſerbia a Njemzy džyli ſebi w Prózowanju

!Dokonjanost pomhacj a duž Postupej i prawnej Swoobodji Selawa! — Taže Češsje polne Šlawa buchu wot wschlíkých Pschitomnych swulstím Spodobanjom pschljate. A wosobnej Radosti bjesche pak, jako Kn. Duchomny Jakub postany a, Shromadžsnu na Kn. Rozorowe Šahlužby fedžbliwu scžinjo, Mjesto swojeje Knežny Djovki Lydiije njekontakte pschisprawne Rónčka prajesche a, jako tuta pschi tych Šlowach:

Raz tón Wjenz, kij w Serbow Meni
Sserfska Ruka poslicji,
Wasche Meno nech so renje,
Nech so mlódnje selent.

I powschlíkonnemu Spodobanju Kn. Rozotij lawrlnowym Wjenz na Hlowu stojí, našemu česzenemu prijemu hudžbnemu Misschtrej Selawu wuneske. — Hewak rosweselsche a wolkewitsche Kn. Duchomny Bróška se swojej Piešnju Stawai horje Nerođal tych Pschitomnyh wulzy jara a blíže Kónja Hosziny saneže njechtón tón Spjew: „Hischje Sserbstwo neshubene,” kotryž žila Shromadžsna se wschesj Radobnošju a Horliwošju wuspjewa.

Po Hoszint bje psichny Bal a kaž njehdyn Davit i božej Česzt rejwasche, tak so tón Krčj Rejje i Česzt Sserbstwa a nasheje lubeje Wotčiny swedowachu. Njekontyžkultž neby rejval, hdyn by tutón Bal kerski Bal nebył, ale hdyn bjesche rajt, da bje tež sdobne, so go tež pschis Rejwanje Wočinstwo pokasache.

So je so pak wschlíkim, kij su 7. Djent Avgusta w Budyschini swecžili, derje lubilo, móže jedyn steho spósnacz, so so wschudžom prascheja: Hdynda smjejemy sa so spjewonjski Šwedsjen?

Čert je so motorhnyt. (Dalewedženje.)

A tón Čert chyſche so njek ſnowa na neho dacj a jemu Žowu wotrasyc, ale tamny nečakasche, ale bjeſeſche, so by jemu cjecknyk, a pschibježa do Lješa a ſhowa so jemu do stareho prónego Duba, kij delach Djjeru mjejeſche, a ſtejeſche we nim. Tón Čert pak pschezo ſa nim, pytaſche a wulada jeho Nohu we Djjeru, ljeſeſche ſa nim a chyſche jeho ſa Nosy won ſcjahnyc; a mo Semju rjeſnyc, kaž Žabu, tón pak nužlach we Dubi jeho wuslyſha a ljeſeſche we prónym Dubi hortje, Čert pak ſa nim, a tak ljeſeſhtaj wobaj dale a wósche. Mjejeſche pak tón Dub Djjeru, horlach, dj-ž bje jemu Wjetr Halsu wuwint, tam ſo tón prijet won ſuže, ſaklini a ſabi rucžje tu Djjeru, cjeckpasche delje, ſatnka tež ſpódnju Djjeru, a ſcžint wobej tak eweržje, so ho Čert wudobracj nemóžeſche, kaž runiž jeho Wowsu a zyla Hela jemu na Pomož pschindjechu. Tak tam won we Dubi wosta a nemóžeſche won, a je tam dohli Čaš jati był, a je jeho wele Ludži we tym starym Duby wucj a žakofscj ſkyſchalo, dyž ſu nimno ſchli. — Ale po dohlim Čašu ſu Ludžio tam tón Lj-ž ſbili a tež tón starý próchnawy Dub puſčczili a jeho psches to puſčczili i jeho Zastwa. A tak je won won pschischol, a je ſchol delje do swojeje Helsje a woladacj, tak tam, we jeho Králestwi, ſa tak dohli Čaš je. Ale laj, ta Hela, jeho mózne Králestwo, bje cžilje próna, runje kaž Žyrkej džekany Djent, a nebjie tam žana Duschha ani wldženju, ani ſklyſchenju. Psche tež, jako bje redom tón Čert wotejſholt, a nebjie ſog pschischol, tež nichó newedžtsche, bje wostal bje, jako we tym próchnawym Dubi ſedžiſche, ſa

ton zyłych Časach netje žana jenčjka Duschha 'jaž do Helje pschischka; a jeho Womka bje taj- seje Skombu a Studobu dla wumreka. A byž so to sta, da wopuschcijch wschilke Duschje He- lu, kiž tedom we nej bjechu, a podachu ho do Nebesk'a tak bu Hela wuprošnena. A njeſt tu won ſam we nej ſtejſche a newedžiſche hei Radu, tak jeno by ſaſho Duschje do Helje ſawedl, psche- rož won bje ho tedom pschiſahacj dyrbijat, ſo hei žanu 'jaž ſapitacj dacj neſmije, a tola na žane druhe Waschnje tedom nichč do Helje ne- pschindže. Tak tam won ſamlutki ſtejſche a ne- wedžiſche, ſkto ſapocžecj, a jeho Njewanja a Studobu nebie žadyn Rónz, a jeho Myſlje, tym Čjelo- wekam Žalosz a Schkodu cžinacj, jeho newopuſch- cijch. A jemu pschindzechu jeho ſtare Myſlje ſaſ, kiž won tedom we tych proſnym Dubi mięt bje, djež won na wſchelke Wjezy myſlik a tež „Palenz paſicj“ wumyſlik bjeſche. To jemu njeſt we jeho Studobi do Myſlow pschindže, a won myſleſche a myſlesche, a namaka, ſo by Palenz ta Wjez byla, - psches ſotruž ty ſaſho Ludzi k ſebi ſcižnhyt a do Helje ſawedl. (Wobsanki. pschichodn.)

Te Towarſtwia Gustaw Abolfskeho Wuſtaw a we Saksionskej djeržachu ljetſa ſwoje ljetne Eromadijenja na 4tym a 5tym Avgusta we Lipſtu, a na 10tym a 11tym Avgusta we Pireni. Do Lipſta bjechu ſo Wotpoſtani ſe 57 Mjeſtow, do Pirena paſ ſe 16 Mjeſtow romadu ſejſchit. Bes tutym bjeſhtaj tež taj Eſerbaj: Kn. Du- chomny Jakub ſ Budyschina a Kn. Diafonus Schelta ſ Lubija. Naschi lubi Geerbo we Sak-

sonkej bjechu paſ tež ljetſa ſtutje dobree Wjezy ſara bohate ſmjeſne Dary nadali. Jeno ſdzejew- jaſnacjen ſerskich Woſadow wokolo Budyschina bjeſche 272 Ul. 11 nsl. 1 nſl. romadžje pschischko. Taſka Dobrocžiwosz dosta paſ tež derje ſaſlužene, ſjawne Počjeſzenje. Kn. D. Franka, Radzieſzel kralowskeho Konfiftorija a evangeliſki dwórski Prje- dar we Draždžanach wusbjehorwashe jo na wo- bimaj Eromadžisnomaj, we Lipſtu a Pireni, kajſi wutrobný Džiel ſu Eſerbja na Gustaw. Adolſ- ſkim Wuſtawiu bracj ſapocželt. A Kn. D. Groſ- man, ton mlođi, Piſmow Wotjer pschi zentral- nyym Towarſtwi we Lipſtu ſadasche ſebi njeſotre Ekſemplary tych ſerskich Knížkow: „Ta zyrkwin- ſka Rusa a G. A. Wuſtaw“ ic., ſo by je tež zentralnej Eromadžisnt, kiž ſo na 8mym a 9ym Septembera we Barlini djeržecj budže, prjodkpo- ložicj a k Koſpochjeleranju bes pruſkim Eſer- bami porucjicj moħl. Dalsche Poweſſje wot teje Wjezy budža we džewjatem Čiſli naſchich miſ- fioniskich Poweſſjow knamaſanju.

Poredb. Bes Spjewarkami na ſerskim ſpjet. Šwedj. bjeſche tež Knežna Henrietta Lehmano- wa ſ Budyschina.

Zitne a butrowe Wifki.

Sandženu Šeobotu ſu Žita Budyschini placj le.	
Nož . . .	4 tol. 22 $\frac{1}{2}$ nsl. tež 4 tol. 15 nsl.
Pschenica . . .	6 - - - 5 • 15 •
Ječmín . . .	3 - 12 $\frac{1}{2}$ - 3 - 7 $\frac{1}{2}$ -
Womſ . . .	2 - 2 $\frac{1}{2}$ - 1 - 22 $\frac{1}{2}$ -
Hroš . . .	4 - 17 $\frac{1}{2}$ - 4 - 15 -
Khana Butry 12 nsl. — now.	

Zydzienſka Nowina

a b y

ſerske Powiescie ſa hornych Lujiczanow.

35. Číſlo.

29. Džen Žnenza.

1846.

Cjert je ſo motorhnyt.

(Wobjanke.)

A móń ſebra ſo namieſcie a džiesche do Nordhaufy, njemſleho Mięsta, ſapocja Pałenz palicj a pschedawacj do wſchich Krajow a Sto- now, a poredzefche koždemu, kiž knemu pschindje, tak wele hacj pticj chyſte, narycza tych Mjedz- cjanow, ſo bydu Pałenz valili a pschedawali, a počala jim r̄ibitko, tak ſo wſcho pscht tym cji- nicy dyrbi, ſlubt jim Bohatwo a Penes dosi, dñj wont to cjinicy budža. — A Mjedzchenjo ſo nedacou jata na to muſowacj, ant ſo ſebi dwójzy kaſacj, a muſknychu a naumuſknychu jo wſchitz, a pschedawachu ſón do wſchego Šwjerjata, a druzh muſknichu wot nich, hacj je ſo njek do wſchich Krajow namakat.

Eta ſo pak tež tak, kož ſebi tón Cjrt mi- ſte bje. Dñj menujzy Ludžio Pałenz pticj ſapoc- nu, a móń ſtm do Lowy ſtupa, da peczajca ſtej a ſwaricj, pschishajca ſo ptci Cjrt, ſarecji

a ſawdajga jemu ſwoje Duschje, tak, ſo móń je potom doſtane, dñj ſu Ludžio wumreli, a ne- treba ſej je njek predy dacj ſapiſacj, a Lu- djom ſkuſicj, kož je to pecža we ſastatsku cji- nii, heſſoli je žanu khudu Duschu dy do Helje mječj chyſt. A dyž ſu Ludžio tak prawje Pałenza pekni, tak, ſo Wočjt ſapatej a cze- wski Rosom wuhaſne wot teje cjerrowſkeje Duschki, tedom woni na ſo džrja, kož terhaze Šwjerjata, kabneja jedyn druhego, ſtokaja a bija ſo, tak ſo Krej woi nich bjeſi, ſlemja ſebi Šwije, tak, ſo je Cjrti njek teje wſheje Pečin pschedbjskneny, a nimia ničjo cjinicy ſita jenož weſteje pschi- la- dowacj. A dyž predy Cjrt Rumu a Peči mječ bjeſche, ſak by jeno ſa Džen ſenu Duschu do Helje koſtal, da doſtawa je móń njek koždy Djen po Kopach, tak, ſo ſebi ptci Durjach do- rumowacj nemóža. Delho tž neje traſe, da bu Hela ſas ſ Duschemi napelnenia, a nebe ſadym wiaz Rum ſa ne, móń je ſehodla mulki ſtrudh pschitwaricj dat ſtej Hel, ſo by Rumia nad- byl, dokež pschezo Djen wo ſe Onja Pałenjarjo

a Korejmarjo šo pschispareja, a tak jemu pschejo wiaz Wobydlerjow pschipokaje. —

A skotskim, wot teho Čaša šem, jako Čert teho prochnaweho Duba wumóženy by, je tón Palenz do Swjeta pschischol, a wot teho Čaša móže šo s Wjernoszju prajtcj: Čert je šo wutorhny! —

R.

Palástina bohata, ale tež na wschelakej Swjerini. Tam bjechu Lawy, Medzwedzje, Welle, Liszki a wschelaki domjazy Skót, jako: Krwø, Woln a Wozny, kaž tež Kosy, Wóshy a Kamelje. Psi bjechu szapene, a bjechachu wokoło, kaž we Hegip-towskij. Swinje bjechu jeno pola tych bližszych Pohanow k Namakanju. Rybow a perjojskeho Skotu bje tam Dofz a jara wele Čolow, tak ſo mjejachu tam pschemjernje wele Rjedu.

krótkie Wopisanje Kanaanskeje.

(Wot Horiszawa.)

(Dalewedjenje.)

S. 4. Plódnosz.

Kanaan je jara dobry Kraj, tak ſo Mojsasjón hižom ton Kraj menuje, džež Mloko a Mjed bježi? Dolach roszeja kraſne Žita a ſkotna Piža; ſamo Horň ſu dželawe Ruki plodne ſhotowale. Kraſne bjechu te Dary, kotrež Kraj ſtajſiſche, jako Ludžo Kraj wobdzjelachu, kaž ſo ſlukchesche. ſamo dženſniſhi Ojeń, džiž Kraj psches Ljen-joſz Luda a dla Neſchernoszje wokoło cjhathych paduſchnych Arabarjow, ſwetscha pusty leži, widji jedyn tu a tam Plódnosz a Rianosz Kanaana.

Lóčzny dadža ſo Wola wobdzjelajz, dokelž je ſemja jara mjejna. Tež pschi Domkhowanju maja tamni Ludžo ljepe, hacž naſchi Burjo, pschesiož ſich Bróžnje ſu na Polach, wot kotryhj paſnicžo newidžiſch, hacž Huno. Na nim mlóčja Žito, to rjeka: woni teptaja na Žiczi wokoło, hacž Torna newupadaja. Wjecžje stane ſo tež na Polu a jenož cjtſte Žito pschindje do Domu. Šakéma, kotrež je husto kaž ſyfanje roſtepiana, wostane na Polu, džež ſebi ju beru, tak huko hacž ſo treba. — Ktiz jenož na Plodach bje

Schtož ſo bes Plodami Kanaana tež hiſch-čen ſpomniſi ma, to je to kraſne Wino, kotrež tam roſiſche. Zhe Doky bjechu wot winowych Sahrodow pschistyle, we kotrejž Tórmu ſwinowymi Praſami bjechu. Hižom ſsmazníku mjejachu tam ſrake Ricjje, wot kotryhj njeſtre na Lóčzny dolhe a 14 Puntow cježke bjechu a Jashdy, kaž naſche Eſlówki mjejachu. (4 Knihi Mojs. 13, 24.) — Woſebje Spomnenja hódne ſu pak Palmu a Woliowzy.

Te rjane Datelowe Palmy (Belmy), kotrež husto 50 Lóčzow wuſole a na 200 Ljet ſtare bjechu, mjejachu wuſoki tolši Wesdonk bes Haſosow; jenož na Wershku bje 40 aby 50 njehdže 8 Lóčzow dolhich Haſoſkom, ſdolhím na Ežinu podominym Lissjom, bes kotrymž te Datije (rjane na Wohladanje) kaž Eſlówki wiſaja. Jedyn móže je ſyre jjeſz, tež da ſo ſních dobre Wino ſhotowacj.

Woliowz aty woliowz Echtom, menuje ſo tak, dokelž ſiho Plodow, kiž ſo hoibjazym Jejam runaja a Woliowi rjekaja, dobry Wolijs pschihotuja, kotryž Židži k Židži a k Bečenemu ſa Butru trebaja. Echtom ſam je na 15 Lóčzow wuſoki, ma ſchjru Skoru a

jeho Hałosy rosschjereja so khetro jara. (Psalm 128, 2. Psalm 52, 10.)
(Wobsanknenje pschichobnje.)

Prawe Cjetow Wobladowanje do Poreba podarmo neje.

SMiestka Hagen we Westfalijskej pišaja: Psched njeckotnymi Nedželami dosta wjesty mureč-ki Mischtyr, kij na Železnizn džielasche, s Mje-sta Effen, džež ma swoju Žonu a Djeczi, Pow-ewsz, so je jeho Žona na towjazu Rhoross skor-ka; won skwata domoj; a jako sa njekotry Čjaž widzi, so so snej poljepšhuje, wopuschczi ju saho. Sa Tydži po tym dostane wot dweju Ljekarjow snowa Powesz, so je sjeho Žonu wele hörje bylo, a so je nahlje wumreka. Kuczie poda so na Dompucj taf, so tam hižom sa wóšom Schtun-dow dojjedje: tu shoni wot wobeju Ljekarjow na rune Waschnje, so je jeho Žona morwa, so je na-pošlisku Syma, kij je so pschidala, tej Žónskej Smercz pschinesla a so je bylo wschitko podar-mo, schtož su kjeje Saħwożiwenju činiłi.

(Wobs. pschich.)

Wschelkisny.

We Blisfolzi lawrineje Hichty we Schlesiskej pali so nepodowaný podsemiski Wohén, kij je so hižom wot Ljeta 1813. sapocžak a pschi wschi nałożenej Prózny temu Wobħedżerej tam sa wele Millionow Wuhlowisny ssashl. Semja je tam ja-ložnje roskwiskana a tu a tam pali so žiwy Wo-hen won. Twarenja pataja na nej do Remady, a hižom wele Ģlowifikow je xe tutaj židawej Lóbini Rónz wſalo.

SKupy Island pišaja 12. Prajnika, so ta wohenjowa Hora Hekla hischzen pschezo żalos-nje Wohen pluwa. Hižom 2. Septembra lonschego Ljeta je so sapocžak a neje hischzen ženje na Islandji tak dolho trał. Żalosnje traschne wovi-gaja nam tuto Pluwanje. Wohenjowe Stolny sbjeħaja so stjoch nowyj Džierow k Mrocželam, na wschje 6 aby 7 Stow Kochcijow a su schier-sche hacž najwetsche Rjeki teje Kupy. Ta Qav a (tak rjeka to, schtož so warjaze sħieħ Horow lije) je hižom wóšoke Hory naneħla a ta Hora je Kamenissa, Pemšy (Bimssteine) a Schlakt pōk Tuny cżeżke na poldra Schtundu daloko wume-tala. Qodž a Snjeħt, kij su Sta Ljet na tej Hori leżale, su rostale, tak so su Rjeki wschje Brohi pschjedrijele.

Hojsbie noscha Lisy. So Hojsbie s Njesda a wot swojih Młodych precž wsate so jara daloko sam saho domaj namakaja, to hižom su jara dawno Ludžjo stemu nałożili, so bychu praj pihschnje Powesz wot njeckajseje Wjezy destali. We nojnowisitim Čažu, to rjeka 4. v Julija je ion bohaty Žid Rothschild, foremuz su skoro wschiżn Verħojo winoċċi, sakasat, Hojsbie na Železnizn fobu bracj, dokelž bjeħu psweklepani Kupy s Mje-skow London a Amsterdam preċi u neħo ġoni, tak niżżeq abu fakt wóħok te tak menorane kraji-ne Papern steja. To kje so psħies idu skolo, jo wschiednje Hojsbie s Gallais, s Bryssela a drukih Miestow stasimi sa Kupzow ważnimi Powjessjami pusħiċċa, schtož so wjazy stacj nesinje.

We Haliziskej, kaž pišaja, biċċej jaġu prawu Mjer neje a roċċejekanti Semenje, kij su hischzen žiwt mostalt, febi pravje idu għnejha

Domow newserja. Wele Ebježkarjow su slojili; ale wele so jich hischjen wokolo trojt a su wele Žita na semjanstich Polach sesapaleit. Wele Burrow myšlesche ſebi, so budža tak slōchim wſchje ſwoje Roboty wotbycę; ale wjeszje dživno jim bjesche, jalo dyrbjachu te ſrawe Žita s Polow, kotrež bjechu we ſwojej Myſli ſamt fa ſo džieſt, na Mjesto do ſwojeh Bróžnjow, ſwejim Knežim a Semjanam do Bróžnjow wotbycę. Móže byc, ſo je pſchitnym tu a tam niz mała Pſchekora byla. —

We naſchich ſymniſhich wečornych Krajach ženje jara wele wot Semježrenja kſlyſchenju neje, a tyž tež pſhindje, da tola tak ſylnie a trachne neje, kaž we ranischich a polonischich Krajach. Sandjeny 30.ij Julija dopolnja je we wobai Hessinskej a Nassowskej Semježrenje kſlyſchenju bylo, kiž je Ludži khetro naſtróžalo, ale ničjo to nije pſheczirno temu, kiž je 28.ij Mjerza tež ljetſa na Kupi Rhodus we Turkomſkej bylo. Wopelnu po pecjih bje Ropot a Gipotanja Semje czucę, kiž bu pſhego ſylniſche a ſylniſche, Wſchje Esadobje we Khježach klepotaſche a hibaſche, ſo tam a ſem, haj hacž najwetſche Schiomu, kaž weſ ſylniho Witora ſapſchijate, hibaču ſo jalo bjechu ſiwe byle, a ſdache ſo, jalo bjechu tam a ſem khodžile. Dwije Minuci delko treteſche, tajke Čacjažnenje a bje Wobydlerjom tak ve Žitach ſtajke, ſo jich najwjažy ſchježow do Wola wukježatu, diuſu vaf pſched Maſtreženjou newaržiti, ič'e ſapocječ. Semja ſkjehaſte ſe pođ Nobemaj, juſo wótska Želma, a Lud-

mjenesché, ſo je Könz Šwojeta tudy. Ra te Ebožja neſta ſo tola žane wulke Nesbožje a Schkoda bje menscha, hacž ſebi Ludžjo myſlachu, hacž bjechu ſo runje njeſotre Murje roſkafale a jedyn starý Turm ſylnje napuſnył.

Prufkim Číltarjam naſheje Nowiny, budže wjeszje lube, hdyž w Raſtupanju ljetuſcheho wulkeho Manevra ſhonia, ſo ma ſo krajna Wobora (Landwehr) hacž do 16. Septembra pola Strelna (Strehlen) w Schlesyſkej ſhromadžicę; 21 a 23 ſu divisioniske Ekſeržizije, 24. Wotpočink, 25. ſaſo divisioniske Ekſeržizije, 26. Marsch do For- danſmühl, 27. Wotpočink, 28. wulka Parada pſched Kralom a choriki Manever, 29 a 30 pól- ny Manever, 1. Oktobra Wotpočink, 2. marsch- jeruje ſoždy ſaſo domoi. Pjchi Paradiji budže 24. Batal. Infanterift, 29 Čekadronow Kavalertiſſe, 12. Džielbow wjesneje a 24. Džielbow pjeſchi Arme- liſſe. *

Zitne a butrowe Wif.

Sandženu Šsobotu ſu Žita Buduſhini placziſe:

Mo;	.	.	4 tol.	22½ nſl.	tež	4 tol.	15 nſl.
Wichenza	.	6	—	—	—	5	15
Žečmén	.	3	12½	—	3	—	7½
Worſ	.	2	2½	—	1	—	22½
Höd	.	4	17½	—	4	—	15
Zahl	.	7	—	—	6	—	25
Bjerny	.	31	15	—	—	—	25
Hejduschka	.	3	20	—	—	—	15

Rhana Butry 12 nſl — nov.

Endženſſa Morina

a b y

Šerske Poweszeje sa hornych Lujicjanow.

36. Číſlo.

5. Džen Požnenza.

1846.

Prawe Čjetow Wobladowanje do Poreba podarmo neje.

(Wobſanknenje.)

Tón Muž pak ſebi nemôže myſlil, ſo dyrbjała jeho Žona morwa byč a dopomni ſo we prawym Čjaſu na jeneho Snateho, kij je tež tam nedalo. Ljekar ſ Menom Dr. Scheeret, kij jemu njehdy powedał, tak je Člowekej, fotrehož ſu ſa morweho djerželi, ſaſo Žiwenju pomhol. Wón poſzeli jara ſchwatom po neho, a jaſo tón pschin-dje, refne wón ſmolom we Bödlabyczu tamneju Ljekarſow, ſo ta Žona morwa neje, ale ſo je jenož mot Sproſtenja nadpanena a ſo može ſchčen ſo ji potajkim pomhac̄. Tamnej wobaj Ljekarja neſtaſt mało na to nembraj, ſo džedža tu zvije morweho Čloweka ſaſo jivého ſežnic̄; Dr. Scheeret ſo neda molic̄, ſpytuje wſchitko, ſhtož a kaž ſa dobre ſpoſnaje, da tu, kaž koždy myſli, Semjetu ſe Schčetkam cjeſac̄, da huſto Wodu na nju leč a ju ſklalom muc̄; a woprawdje Koja womechkn a Stawu dachu ſo ſhibowac̄ a tak poradji ſo temu roſomnemu Lje-

ſtej, ſo wſchej Brózy ſa 50 Schiundow tu Žonu ſjeje Sproſtenja wutorhnyč a ju ſaſo wojt-wic̄. Ta na Sdachje Morwa ladashe, jaſo ſaſo k ſebi pschindje, ſe Spodžiwanjom woſolo ſo, dokelž niz fuſk nebię wedžka a cžuka, ſhto ſo ſniſtane. Wona je njetko, dokelž bje ſo psches to Sproſtenje jeje Rhorofz zvije pschecžiſnyka, ſaſo zvije ſtrowa, hac̄ do fuſk Eſlaboszje; je hewak haklej 35 Ljet ſtata a Macj pecjatih Džecži. Ticho mužowe Weſzelje na Wumóženju ſwojeje Žony neda ſo wupoředac̄, Rados; tebo schwartneho Ljekarja pak na tym, ſo je ſo jemu radžilo, jeneho Čloweka Žiwenje ſnajžadla wiſhcho Stracha wutorhnyč, tuta Rados je jemu wjeszie najrentiſcha ſda ſa jeho dobrý Skut.

Tukanje a Nedowjerenje.

Richal bje htžom we wſchellich Šekužbach ſwjeru ſlužit a bje ſo psched iſjomi Mjeſazami wjekemu Semjanej ſa Šekužomniſa pschitajit. Jene Ranje poſla 'ho jeho Knes do Mjeſta, ſo dyrbesche k Hoſzini htſchčen njeſchtio nakupic̄.

Łjedom bje wón Khwili wujšchoł, doladachu so, so bje we Swi teje Semjanki skoty sbrohimi Ra-menjam wužadjanę Recjas precz. „Ton nich-ton druh nima, hacz Michał,” sawoła ta Žona, ton je tu psches Swi khodźil, dvj je twoju Szuk-nju s Rhomora brał. Ja pschezo wele Dow- jerenia kiemu Čłoweskej injeła nejsym; jeho staj-na Pszeczelnoś a jeho wulka Szwernosz je so mi kóždy Čas wopacżna sdata.” Semjan so na to jara rođniewało, kasatce Bohoneżej so smolom na Konja hnycej, so by sa nim hnali. „Jeli mi teho Paducha pschiwedżes, dam cjt pecz Toler,” sawoła s Dwora sa nim.

Michał bje b:s tym hotowy stym, sktož mje- jesche sa Kneſtwo wobstaracj a newedžiwschi dale- wo nicžim, poda so na Dompucz. Łjedom bje njeſotre Sta Króželow mot Mjesta, da so ton Bohonež s Pukami do neho, pocza jeho hanicj a wuſwarecj a stym wedžische jeho dom. Smo- low jako jeho wulada, walt so tež ton Knes s Pukami na neho a wolasche: „Praj na Mjesti, Padusche, tje sy mojej żoniny skoty Recjas wo- stajit, aby je cze saražu!” Michał proschesche a róčesche so, so je newinosty; ale wschiſko bje po- darmo. Jako bje jeho Semjan na pól morweho pschebił, da jeho do cžinowej Džery dalo ko wet Roda we starym Turmi bliſko pschi Sahrodzi cji- nyc. Tu ſedzisze wón móžomnacje Dnjów bew- ſchego Pschelkischenja a nedosta nicžo, hacz ſuchi Aħljeb a Wodu. Džewiatajn Džen wokolo We- cžora fikschesche wón bliſko pschi kwojim Gastei- riejerj a ročemische derje, tak ſej Rubejnizy bes ſobu radžawu, tak chzedja we pschichodnej Roži wokolo dwieju jeho Knesa Rod mobranyc. „Ta Schižomniza,” džesche jedyn kęs nimi, „ktiž nam

wóndano ton drohi Recjas pschineſe, budje nam Wokno wocžinene wostajicj, ktiž do teje maleje Sahrody bže, wschiſko je wotryczane.

(Wobsanknenje pschichodnie.)

S mužakowskie Holje.

Hacz je runje nascha mužakowska Hola jara ejicha, — kiba so ju Wichtor pschetschaſe, — a jara porjedko s neje so Wołkóš hacz do ſerskeje Rominy dobýwa, chzu tola junkocj ſtrókim Wam powedacj, ſhto je nas mjernych Holanow w tych ſuńdženych Dnjach khjetro ſbudziło. Čjera, mjenujzy 19ty D. Znenza Pschipolaju pschish- džesche naſh nowy Knes, kralowski Prinz Bie- drich s Delanow (njetziszeho hollandskeho Krala Bratt) je ſwojej Mandželskej, (pruskeho Krala Szotru) a ſwele towarzſtym Ludom, so by so do Mužakowa, ſwojego nowego Szydla, kotrež je ſa njehdże 2 Milijonaj Tol. kupił, podał. Dekelž bje so wón, jako prijeni Króž pola naſ pobn, jako pjeſmy a dobrociſtwy Muž pokafat, da chydhmu njeſik jemu tež, tak derje hacz we Khwatu wóžachmu, njeſajku Luboſz wopofasacj. Duž bjechu so jemu k Čeſti na Wrotach bes Hródkom a Slepym wulke pocženne Wrota (Chrenpforte), ſe ſelenym Haksami a s 5 Khor- jemi delanskeje a pruskeje Barbų ſdebene, a vecz ſerskich Mejow ſestajale. Wot týchkles Wrotow pschewodžihu cjt Hajntkojo mužakowskeho Kraja w ſelenej Drascji a ſe żoltym Twelfami na Ron- jach to wužoke Kneſtwo, a bliże psched Slepym powitaſhu je pschi Swonenju ſe wſchijemti Swo- namti te ſhromadžene ſchulſke Džeczi naſheje Wokady na ſerski; wo Wsy pak bjeſche ſlepjan-

sta Gmejna hishcze jene poczegne Wrota na
warila, a — hac̄ runiš wjaz Schwilje nebie,
to s lužiskimi Barbami blychczozi Sserste Powi-
tanje sapojskycj, — da mjejesche tola Kn. Dur-
chomny Welan Skladnosz predn hac̄ so Ronje
sapschahachu a Knejstwo so do druhoho, nowego
Wosa sydasche, to same skrotkej Rečju lubje po-
witicj, a Kn. Kandidat Welan pichepoda pschi
tym temu Knesej serske a Iacjanske Skladowan-
czo stej Próstwu, so by chyt naschim hac̄ do-
tal mazoschnje skublanyh Sserbam swjerny Wo-
czej byc̄. Na to pschituplchu niekotri sersky
Kwasarjo a porejwachu Schwilku; s Wossanjom
Družbow pschi Huslow Syncjenju a Bórcjenju
serskeho narodoweho Roska cijeresche potom Kne-
stwo sewschjem towarzchym Ludom dale, s Muža-
kowej. W Jaklonzu cjakachu hžom pschi wo-
shebnych poczegnich Wrotach cjt Echozarjo na
Konjach, se žolnymi Zwatkami, a pschewodžichu
potom te Wosy hac̄ psches Mužakow, kotryž
s zylm Ljekom brjesowych Halsow, se wschelakimi
duschnymi Woblikami a Wrotami a na Tor-
hoschizu s wušokim pschnym Obiliskom wusde-
beny, kaž luta Nadžija so selenische, kaž Nadžija
na liepsche Cjašy, kotrež nam w njeckotym Napo-
hladanju teho nowego Knesa Dobrocžiwosz tež
wopravdje lubi. Psched Hrodom bjechu so mu-
žakowszy Hewerjo (Bergleute) we swojej hewer-
skej cżornej Drageži festupali, Kruch dale pak po-
witasche 15 nadobnych serskich Holzow to nowe
Knejstwo s Wjenzami a duschnymi Wopshjeczem
a potom pokasowasche tež jow sašy serski Kwas
naschego Luda narodnu Wosdohnosz. Wyshna
Illuminazija, wumelske Wohnje (Feuerwerk) a
wschelake Rejje wobsanknych tehlej Beszelje, ko-

trež snađi mnogemu dolho hishczen lube Wo-
pommenje budža. —

Sl. — St.

We Schiczenzy pola Rakez mjejacu 24
Znenza woſebny Šwedjen, woſebje ſa ſwoju
Młodosz, dokelž bu tam nowa Schula ſbjehana.
Kn. Wucjer Bjernich bjesche k temu njeckotrych
bliskich Wucjerjow pscheprofyl, ſo bjechu ſtymi
ſhromadzenym Džecžimi wot dotalnega ſchulskeho
Wobydlenja k temu nowemu Twarenju, kiž je
prawje ſkladnje ſtajene, czahnyli. Jako bjechu
tam dōjschl, ſpiewasche Kn. Bjernych ſ Džecžimi
njeckotre Schtucžki teho Kyrluscha: My, Bojo,
ſ Čakom pschindjem ſched twoje Woblecžo ic.
a na to džerzesche cjeſliſſi Mischtyr Kn. Niemz
buschnu sersku Rycž, po kotrejž ſo tón Kyrlusch:
Mech Bohu džakuje ic. ſpiewasche. Potom ſupi
tež Kn. Bjernich ſ Mischtyrej a poda jemu we
ſwojim Meni rjany Wjenz ſnjekotym pschito-
nymi Schtucžkami. Džecži ſpiewachu hishczen
prawje ležnje jenu Ariju a i tym Kyrluschom:
Ach, wostan ſchit nas ſ Radu ic. bu napoſljedſ
wobsanknene.

S Radwora. Radworska Woſada mjeje-
ſche w tychhlej Dnjach žadny Šwedjen, pschedož
ju wopytasche Jego Mikosz, budyski Zachant, Kn.
Biskop Dittich. Psihi jeho Pschikhadži, 22.
Djen Avgusta rano wokolo woſmich czechnesche
jemu radworske Duchownstwo a Wucjerstwo ſe
ſchulſkej Młodoszju w Prozeſyji hac̄ psched Weſ
napſhcztwo, wedzesche jeho potom do Wsy a
wokolo Zyrkwe do neje nuts. Jako bje ſo won
iudn pomodlit a ſo mjeſchniſſi Denat woblett,
czechnesche ſo ſ kſtijowej Zyrkwi, a na Kerchow
bu Modlitwa ſa Semetich woldjerjana. Na to

wrócił ho Prozeßija, Kn. Bisstop Drnat wokołt a go hnydom do Schulje poda, hdżęg go sprjenej Klašu hacž po dwanacjich, a sdruhej mot dwieju hacž do peczich schulski Examen djeržesche. Na to bje zyckwinstka Revizija a Duchomui a Wuergerio mjejachu pola Kn. Bisstopa Audiencu. Rano 23. Avgusta bu won wokoł wosmich po swedjensku do Zyrkme wedjeny, hdżęg won najpredy cijichu Mschu woldjerzo, potom pak woszembnje i Serbam reczeńe. Wtutej Recjt roskladowasche won najprzodzy, so je woszembnje do Radworja pschliščok, so by ſtrjate firmowanie ſafat, a prajesche tež na to bes drugim, kajku Strachocjtwosz je psched ihm mij. so dyrbi Ludej prijödkacj, kotrehož Recj znak neje,*) powedasche dale, tak ma pak njetko stajnu Radosz, so móže bes Prijödkacjemi herſkho Luda byc, jeneho Luda, kotryž ho psches swoje nadobne Pocžinki psched drugimi kwalobnje wusnamenja. W swojej dalszej Recjt volubi won s kraſnymi Slowami, so chze stajnje Sserbam ſwerny Paſkyt byc, a wusna ho ſjawnje a ſe ſloženjom Rukt na ſwoju Wutrobu, so won na žane Waschnje nochze, so bychu Sserbjo Sserbowſto wopuszcijilt, ale so ſebi wele wjazg žada, so bychu, hacž runje n jemſki wulneja, tola stajnje pschi ſwojej herſkej Recji a ſwojich herſkich Pocžinkach westali, a ſkonči ſwoje ſtowa s ihm ſlubenjom, so chze jich, je li móžno, pschichodnje kózde

Ljeto wopptacj. Na to djeržesche Kn. Garat Brjedowanje a po ihm dosta niehdje 60 włodſich Khchessijanow psches ſtrjate firmowanie wuszone Wobitwerdzenje w ſwojej Wjeri.

Tako bjesche wſcha boja ſlužba dokonjana, wrócił ho Kn. Bisstop w Prozeßijo na Faru, hdżęg zyckwinstkim Patronóm, Kn. Dr. Geißlerom, s Kn. Gararjom Čjortlichom a s Kn. Kaplanom kaj tež s Kn. Bräuerom a Kn. Kochtu, radworskimaj Wucjerjomaj ic. wobedowasche Wokoł ſchyrjoch wopuszcijt won Radwór a jiedzesche pod Pschewodom Kn. Dr. Geißlera do Kalbicjan Wosady.

R.

N a w j e ſ c h t f.

Schtóž je pschi poſlenim ſpjemanskim ſwedenju jedyn Ekſemplar herſkich Spjewow, kotryž je ſ Menom „Bjernich“ wubſnameneny, ſobu wſal, tón chyž tón ſamý tak ruczje hacž móžno pola Kn. Knihicjilicjeraja Hiecl wiedacj.

Zitne a butrowe Wif.

Sandženu ſsobotu ſu Žita Buduſchini placzile:

Roj . . .	4 tol.	$27\frac{1}{2}$ nsl.	tež	4 tol.	20 nsl.
Pschenza . . .	6 -	5 -	-	5 -	25 -
Iecžmen . . .	3 -	15 -	-	3 -	10 -
Worß . . .	2 -	5 -	-	1 -	$27\frac{1}{2}$ -
Hóch . . .	4 -	$22\frac{1}{2}$ -	-	4 -	$17\frac{1}{2}$ -
Jahly . . .	7 -	-	-	6 -	20 -
Bjerny . . .	1 -	$15\frac{1}{2}$ -	-	-	25 -
Hejduschka . . .	3 -	25 -	-	3 -	20 -
Khana Butry 12 nsl. — now.					

*) Kn. Bisstop pecža njetk derje herſki roſemi.

Reb.

*

*

Zydzienſſa Rzowina

a b y

ſerske Powesſje ſa hornych Lujicjanow.

37. Číſlo.

12. Džen Požnena.

1846.

Tukanje a Nedowjerenje.

(Wobſanknenje.)

Mjeſt pak chzemy hicz, ſo naſ tudy bliſko nich-
ton nevvine. Iako bjechu woni daloko doſz wotieſchli
počzo Michał we ſwojim Turmi žaloſnu Hatu hnacj
a wołacj. Napoſliedk wuſlycha jeho ſarodniſko-
wy Wotrocjk, pſchitupi k Turmej a praſchesche je-
ho pſches male Woſnechlo, kiž do Sahrody
džiesche, ſchlo hze, „Ja mam, reſnu won,” ſkne-
ſom njeſhio jata Rusne poſyječj. Praj jemu,
ſo by ſmolom ſemni pſchichol, doſelj mam jeho
pſched jara wulkim Neſbožom warnowacj. Ton
Wotrocjk džiesche a Semjan ſwoli napoſliedk, do-
ſelj jeho Kneni, kiž ho wulkeho Neſboža jara bo-
jiesche, jeho ſtemu nucjiesche, a džiesche do teho Tur-
ma. Gaftwo bu motewrene a won ſam ſo ſtró-
ji, jako widzische, ſak hubene Pohlabanje bje Mi-
chal ſa ton krótki Čjaſ doſtał, kiž bje predy czer-
wenn, ſak Roža. „Mladny Kneže,” reſny Michał
jako jeho wulada, „wy ſze ſo cježy na miſt pſche-
rjeſhili, ale ja mičam Ele ſe Elum ſaplačiſi,

a mam to Žadanie, ſo by wam Bóh wodel, ſaž
ja mam wodam. Ta hiſtečen wam junu praju,
ja ſym bes Winy?” Mjeſt powedaſche won jemu
tu zylu Wiez wot tych Paduchow a iſh Koſty-
cjenje,, ſotrež bje runje ſlyſchol. Ton Knes ſo
ſtróji. „Zelt ih Wjernosz powedaſch, reſny won,
ſak móh je tebi ſaplačiſi, ſak ſaſo natunacj,
ſchtož ſym tebi cžniſi? Wój ſomnu ſ Gaftwo.”
„Nje,” wotmolwi Michał, niž predy, hacj je bo-
pokane, ſo ſym bes Winy;” a tak dyrbesche ton
Semjan bes neho hlcj. Won da ſmolom tu Eſlu-
žomniſu pſchijecj a do malj Šwiečki ſacžiniecj a
nchiónu nežmiedziſche ſ Hrodu. Mjeſt wobroni ſo
ſam a wſhjich ſwojich Wotrocjkow a da wſhje
Gewjezy, kiž bjechu ſwonka wiſječj, ſahashowacj.
Woſleko dwiju Rožy wocžini won ſam Woſko
a Woſenku, wot ſotrež bje jemu Michał praſit a
derje džiechu wſhly ſchessjo Rubejnizy do tych
Paſlow. Won bjechu ſjedom dój Štrý, jako
widzichu, ſo ſu popaneni. Tak ſo poſala, ſo je
Michał bes Winy. Ta Eſlužomniſa ſtejſeſche
ſwſhemu, a ten Semjan da temu bes Winy

Psychologiemu dobru hajnišku Służbu, kij bje runje wotcjenia. —

[Nisa wschelke nauuczi.]

Niemisi Hajek we Polskiej pôska jedyn Wechor swojego, 14 let starego Syna do bliższej Wsy. — Na Dompuczu njedze 300 Kroczelow wot Doma wulada won njeschtia na Puczu Sedjo, a mjenesche najpredy, so je Pôsli, Miešaczk trochu swieczech; Sonjeh bo blyczech a bje satroschna Emia. Tón Bachet stupi njekotre Kroczlje dale a sesna Welska. Wón bje husto powiedacz słyschat, so dyž njedzen Medzivedz na jeneho psychindze, je kradzenju, bo na Semju cîsnyez a cînicyz, jako by morwy byl. We swojim Straschi psychemjent won to, a mjeniwschi, so móže tak tež Welkej se Žiwenjum wuncz, cîsny bo zylje na Semju. Smolom pschiczeze Welt pomalu stupajo, jaſta psched nim a cîuchasche. Tón Bachet bo nehibny. Njeſt wobkhodzi jeho Welt, stupi bo delkach i Nohomaj a pocza jeho wobnudzacz a tu a tam Nokom na neho storkacz. Wschudzom bje pak jenož Draſta. Wón cîuchasche pschego wóſche a wóſche, hacž i Lowi a psychindze hacž i Ćylej, dježbje prjenje Mjaſo. Tu pocza lîsacz, cîuchacz a i Hubomaj do Rubischa ſchcipacz, (podla bježachu jemu Soljeny ſklamy) hacž pschego kole lîsache a cîuchasche. Njeſt pschesnuſt tak, so mjesche reho Hulza Schiju bes prjenimaj Nohomaj.

(Wobſanknenje psychichodnje.)

Dalsche Rosprajenje bes Ryčerjom a Wjerikowej.

Bo njekotrym Ćjaſu psychindze Nedžlu Popoł-

nju, jako bjesche bo tež Matkez Wuj nutnameſak, ta nam hizom snata Wjerikowa Ryčerjom a jako bje wschiech poſtrowiſa, tež to a tamne porhežala, woprascha bo bes druhim: „Wujo Matkez, schto da tam waschi Lubiz Dobreho cîlnja? Matko. Stowi tak haloko po Ćijeli ſu; ieno tež Staraj mataj wulke Mersanje a Grudobu. Wjerik. So bo prashecz ſmjem, schto da je bo tymaj Starymaj ſtało? Matko. Wam budze to derje ſnajomne, so tež starschej dwie Holzy pola Dreždjan we Niemzach ſlužilej, a budzetej, hacž je ſedyn runje rad neprajt, wobez dwie ſkorę ſeſtej dacž. Wjerik. Taſkelej Nebožje! to Starschi Mersanje a Grudobu cîlni. Ryčer. Haj, wono by ſjepe a mudrisko bylo, dy byſtles ſadſje we Wokolnoſi pola Starskich ſlužilej. Wjerik. Mjenicze wy, so tymaj Lubiz Holzomaj bo tola ſblissa pola jeju Starscheju tež ſtało neby? Matko. Da drje wy najſtere wjericze, so ma to njekotrym Holzam tak pschincz, so predy hacž bo ſa nich ſaležt, ſeſtej dadža? Wjerik. Holzow paſz, to je nemôžna Wjez. Ryčer. To macje wy prawje, so je to nemôžna Wjez; ale je to pak tež prawje, so bo roſomny Ćlowef, a woſebje mlody Holzy, wot Druhich paſz dadži? Ja mam to ſa Njeſchtia zylje wopacžne, dokelž dyrbt bo kožn roſomny Ćlowef ham psched ihm paſz, schtož jeho wo jeho Sbožje, jeho Ćiesz a woſebje, wo bež Spodobanje psychichodnje. Wjerik. Haj dy by Koždy we tyhlej Spytowanjach tak možny byl? Ryčer. Psychetohlej wy Bohu lubemu Rnesej porukuječe, kij je nam niz jeno jenu, ale wele Bronjow i Wojowanju pschecjwo Spytowanjam dał. Ja pak wjem, so wy tonhlej Potuk i Niewiedomnoszju wupra-

ilcje. Teho dla dajeże so wot teho dżens roś wucžic; schto Čłowiek pschezo móže aby nemóże, aby kęzemu wón Móz ma aby nim a?

Wiedomne dyrbí wam bycz, so so Čłowiek wot nerosomnych Sworenjow tež wołebje psches to roszdzieli, so ma swobodnu Wolu. To je menujzy ta Móz jeho Duszhje, so móže wuswo licz a facjissnyc; so móže wón aby Nie schto cžinie, aby so teho sameho wostać. A Pomezy pschindje jemu pak hiszczje jena dnuha Móz jeho Duszhje, menujzy jeho Rosom. Ton jemu praji, schto je dobre aby sie; schto je wuzitne aby schkódne a schto je prawe aby neprawe. Matko. Tohlej su wiesze sa Čłowekow sbožomne Daru, a hōdne, so je pschezo a wschudże s Džakom i Bożej Česzt a Čłowekam i Wuziskej nalozimy. Ryčr. Schtuž je wot teholej pscheswiedzeny, ton teholej Daru tež wiesze hnat naložic nebudje. A wy, moja Wjetikowa, budž cje so stehohlej tež pscheswiedzic, so to, schtož Čłowiek cžint aby necžini, pschezo wot jeho Wolje wotwišuje, a jemu teho dla tež ktemu ta nusne Móz nepobrakuje. Wono jeno na tymi wscho leži, hacj je ton Čłowiek khutnje chze aby nochze. Wjerik. To je wscho derje, ly lyku te wschelake Pochilenja, Žadossje, Łoschiy ic. netyle? Ryčr. Te wschelake Pochilenja, Žadossje a Łoschiy, te tija we naszej Krw, a sa te hebi my nemóžemy; tak tež te wschelake Podendzenja, kž nas trechja, nesteja teho runja ani we naszej Woli, ani we naschj Móz, ale we božim nadnym a mudrym Dopuszczenju.

Wjerik. No haj, dyž temu tak je, da je tola wjer-

no, so Čłowiek sam wot so nježo nesamóże? Matko. Remoleże so, luba Pszczelnička, ale roszdzielicje pjenje, schto je Skut Čłoweka, a schto je Skut boži. Hlejze, so sze so wó wot kschetjanskemu Starszemu a bes Kschetjankami narodjila, je tohlej wasch, aby boži Skut? Wjerik. To je boži Skut. Matko. A so sze wó nježklici tudy pola Ryczerz, cježi Skut da to je? Wjer. Móz. Matko. Čjoho dla mózecje wó to hebi pschiviac? Wjer. Ja hym tu hlcj chyka. Ryčr. My Kschetjienjo wuziwamy kóždu Nedjelu we Zyrkwiach to sswone Roswuczenje Kschetjanskje Wuzby; ale naloža da tež wschitz, kž tohlej Roswuczenje we jenym a tym samym Časzu słyschu, tež we jenej a tej samej Mjeri? a czechodla to nž? Wjerik. Naikkere drje, dokelž wschitz jenu a tušamu Wolu ktemu nimaj. Ryčr. To može my prawje. Dy by kóždy Čłowiek pschezo to cžint, schtož móže aby smie, a Drush pak so sało teho runja wschego teho wostajili, czechoz so wostajic móža a dyrbja, da by ta schkodna Wjera: „To ma tak pschinc, aby to je Temu aby Tamnemu tak wostudzene,” dawno König mješi. Wjerik. Mješi ja sposnaju, so je moja dotalna Wjera na teholej Schtuž, bludna byla. Ryčr. To je mi jara lube. Ja pak chzu wam hiszczje skrótkim spomnic, schto ma Čłowiek dale sa swoj Skut, a schto ma sa boži Skut dżeržec. Wjerik. To budże mi jara lubo. Ryčr. To, so Čłowiek Mjeschtio chze aby nochze, to je Skut jeho Swobodnosje. Ta Swobodnosz sama pak je Skut boži. —

To prawe aby neprawe Naloženie tuteje Swobodnoszje, wostane wječnje Skut teho Čłoweka;

pschetož, ta Ryšyl, to schtož ja móžu to tež ja chzu; to žine Swjerjo nima, a židyn sly Duch pak je nochje. Ale nasche Skutki, a to Poradženje tych samych; nascha Saſkujsba wo druhich Čłowekow; nasche Dary a Wjedomnosſja, nejku naſch Skutki; ale je Skutki teho Bobſtejenja a teho Swjaska, we kotrymž my ſo ſDruhim a ſe Swjetom namyſlami. — Pak tolej je ſaſo naſch Skutki, dñž ja ſebi wotmyſlu, ja chzu pschezo to, schtož je prawo a dobre činiež. Ja chzu je teho dla činiež, dokelž je Bóh, dokelž je Psichiskuschnosz a dokelž je Lubož k druhim Čłowekam žadaj. We tymklej Wſchilim namyſla ſo ſa Čłowekow, Výto aby Koſtanje, Žiwenje aby Gsmercj, Nebesa aby Hela. Dajcie nam teho dla starobliwje ſa tym ſtač, ſo bychmy, tak docho hacž jliwi ſimy, pschezo tajn byli, kaž bycž možemy a to činili, schtož činiež ſamožemy, tak ſo by Richton psches naſ newi-nowacjje wo Žiwenje nepſchiſſot, kaž Nerodžis Džicjatko, a ſo wo ſwoju Gęſz nepſchiſſi, kaž Lubiz wobej Holzy. — Iako vje Rycjer tehlej Šekera dokonjal, roſendje ſo to Towarſtvo węſebje teho dla, dokelž Šekunczko boži Domczk džiesche.

S m. ſt.

Wſchelkisny.

Ruſia ſo wſchelko huſa. S Gunderhauſena (Hesynſkej) piſche ſo, ſo tam 7 my Dzeni Žnenja 56 Wosow ſ Čłowekam, kliž wſchitzy do Ameriki czechneja, pſchiſſedzechu. Tydzen predy bje tam 40 Wosow ſ Wucjahowatjami pſchiſſielo, kliž

ſo wſchitzy tež to Ameriki, jako ſwojeho pſchichodneho wózneho Kraja pſchepodawachu. Tich bje tomadži 700 a to wſchitzy ſwulſcho Zimernia, luczi Khudži, kotrychž wulſa Zymerniſka Gmejna ſa ſwoje Benesy do Ameriki pſhewesz da, ſo by tak wele Khudych wſazy gtwicz netrebala. —

Schtu da by hſom tam był a Schlapu wot neho mjet. Wſesty Jendželſki Dróhovar Lajchhardt je we ſnuttſkomnej Australiſſej ſaſy ſwulſej Próvu jara doby a plónny Kraj wunamſak. Wón wot teho Kraja poweda, ſo je we nim ſtajne Pičemjenenie wot Hórkow a Dokow; Te Hórki ſu ſDremem a ſTraru poroſzene a tych Nižinach namaka ſo wſchudźje najreniſka a najtucznischa Trawa. Sa homjasy Eſot, praſt wón je tutón Kraj jara wubernje doby, ale ſa Wozny niz. Rjeki newiſknu pſchi najwetscher Hjez; wón je ſich tam 27 nadejſchek. Raſſ a Barma, mjeni Lajchhard, byſhtaj tam jara derje roſtej.

Žitne a butrowe Wifī.

Sandženu Šobotu ſu Ŝita Budyschinii placzile:

Rož . . .	4 tol.	27½ nſl.	tež	4 tol.	20 nſl.
Pſcheniza . . .	6 .	5 .	—	5 .	25 .
Ječmén . . .	3 .	15 .	—	3 .	10 .
Worſ . . .	2 .	5 .	—	1 .	27½ .
Hroš . . .	4 .	22½ .	—	4 .	17½ .
Zahly . . .	7 .	— .	—	6 .	20 .
Bjerny . . .	1 .	15 .	—	— .	25 .
Hejduschka . . .	3 .	25 .	—	3 .	20 .
Khana Butry 12 nſl — now.					

Endżenſſa Nowina

a b y

Herſke Poweszie ſa hornych Łužicjanow.

38. Ćizklo.

19. Djen Poženza.

1846.

Musa wſchelke nauuczi.

(Wobſanknenie.)

„Njet Žlwenje aby Smercz!” pomyſli tón Hulczej. Kucije doſahny wón Welta ſa wobej Nohy a pschicjeje jeho twardzie kſebi, ſo wón Kuhanju žaneho Ruma nemiejesche. Klamu mjeſeſche wón twardzie pschi liwym Lizu teho Bachola, Jazyk wiſasche jemu ſe Schlie; Welt ſtonasche, jako byl jemu Kyrk ſapschimneny, a roſdrapa ſe ſadnymaj Nohomaj teho Hulza Nohi psches Wobuczje, ſo krawjachu.

„Nano, Nano!” wołaſche tón Bachol, jako ſ dworowym Rotam pschindje, „Nano, Nano! Božedla! Nano!” ſawola ſaſo ſmertnym Straſchi, pschetož nichtón neſlyſchesche; Durje biechu nuzach ſarnhlowane; we Domi wſcho ſpasche. Možy jeho wopuſchčachu. Klapacj nemóžesche, ſwobimaj Rukomaj mjejesche doſz djeržecj. S Nohu ſebi newjteſche do Durjow wuſkacj, dokelž ſo bojesche, ſo móhł ſo ſnak cjiſnycj. Napoſliedl ſtrocjt won ſzylej Možu teho Weltka na Kribecjt

do Durjow. Welt ſaſtona. Duž pocžachu wſhje Pſy we Dwori ſchcowkaſz a bóſhy bje wſhiuto na Robach. „Nano!” ſawola tón Bachol psches to Schcowkanje, „Božedla, wocžnicje! ja mam Welt žiweho!” Njet ſliſchesche Hajniſ; a ſtarozitwa Macj bje híjom we Khljet a wocžinesche Durje. Tež Nan bje njet pschitſocjil, a niſeresche ſio ſe ſwojej Tſylbu. „Netſhlejče!” ſawola tón Hulczej, „ja wſhak mam jeho na Kribecjt. Jeſnož wocžnicje bróžne Rota!” Njet ſtupi ſKribetowm kbrožnym Rotam, a na jene Dobo cjiſny Weltka na Huno. Tu cjaſtachu Pſy na teho Popaneneho; tola pschekuſa wón iſi wót nich. Skulku jeho potom ſatſyličhu.

Niemſzy ſchessienjo psched Nebeſami.

(Niemſleho pschelojene.)

Wón danio ſemrjechu nenadžuiſy na jenym a tym ſamym Dnu jedyn Romkopodjanski, jedyn nowy aby Niemſko podjanski, jedyn Stary-Lutherſki, jedyn Jesuita a jedyn Evangelſki: pecj wſche-

lakich Rschesjanow. Went stanichu se swojich Rowow a podachu so na Pucj do Nebes. Dužn na Puczu so wort wiđichu, ale żadny so sdruhim nestowarschi, pschetoż wort so nemóžichu slesz a kóždy wot nich myßlesche ham pschi ſebi. No, wy kupti Khadje cžintcje ión dohti Pucj po darmo; Ja hym ión Jenicžki, kiž budze do Nebes pschinicj! Jako pak kym Notam bliże pschiniczu, kiž do božeho Raja wedjeja, da wsa kóždy swoje Nohi na Ramjo a lecžeshe, hacž bje Esmuha fa nim ſnacj. Njekto so wort pschego bole a bole jetyn ktemu druhemu pschiblizowachu a jedny ſazpjo teho druhego wuwalachu žadla- wej Wocjt na go, jako tychu so ſejracj chyli, a njedje dwajcji Krocželow psched lywi klyftotnymi nebeskimi Notami, djež to Napisimo ſtejt. „Lubuj twojego Blischeho jako ham so!” so wort hromadžje trechichu, a kóždy chyfiche naj- prijenschi naš a ſorcži teho druhego na Volk, a to rastachu tola tajke Puk, so hishcze je wy wieszje na Janej píwnej Lubi weſiche wiđeli nejsze. Duž wotewrichu so nebeske Rota i Wotma- chom, a Pjetr, ión nebeski Rómin, wustupi wón a ſawela: „Róz Dundyr tola, fajke pak ſu to Rusy! Moji Rueža, wy ſe wieszje Njemzy, psche- toż wy hishcze po Samercji psches jene nejsze, a nimacie hishcze na tych Pukach doſz, kiž ſe na Sem dostali.” Da ſapocža jetyn: „Wuſokoro- dzenj Rueža, ja proſchu poniznje wo Rulipſchin- dzenje do Nebes! Ja hym wjerny Romsko- Podjanski, nejzym so psches ničo wot teje je- ntcjeje ſkóznych cžinjazeje Wjery wotwotrocžicj dat, cžesju Bamža, tych Jesuitow a druhich Szwia- tych; a hym tež ktej ſwiatej Šuſki naschego Stóž- nikna do Mjesta Lijera ūcžował.” (W. p.)

Penesy ſaſkužicj je ložo, dyžli Penesy ſa- khowacj.

Malo tych Čłowekow neje, kiž maja Wusko- rosz a Lóſchi ſebi po Čjeszt Penesy ſaſkužicj a warbowacj. Woni ſloja na to wſhu móžnu Prózu, wort lutuja, hoj, njekotri ſnabž tradaja tak, so bychu swoje wotmyſkene Žadanje dozpili. Schtóž tak cžint a pschi ſwojej Prózy, Džieki a Slutomnoſt žanu R-prawdu ani pschecžtwo ſwo- jemu Čzielu, pschecžtwo ſwojemu Szwjedomnju a pschecžtwo druhim Čłowekam newobonidže, da je tohla Sromadženie Penesow jena zylje newi- nojta Wjez, a cžim hódnicha teho dla, dokež woſebje we njetizich Čaſbach, kaž tež herwaſ, Penesy fa koždeho Čłoweka jara sprawne a nusne ſu. Jedyn dyrbial ſebi myſlicj, so Čło- wekojo, kiž Wuskojrosz maju, ſebi Penesy na na ſpomnene Maſchnje ſromadžicj, tež wjeszje tu Mudrosz wobſedja tež teſame ſdžeržecj? Hale, temu tak neje. Pschetož jara malo wot nich ſu tak mudri, so bychu to roſemili, ſchtoha maja pschi tym cžintcji, a cjeho go hladacj, so bychu wo ſwoje, psches wulku Prozu ſromadžene Penes- sy neſchischli. So pak go tola jara husto ſtane, to wueži naš wſchjedne Ŝonenje. Wina teho pak, so ſo ſtane, je wſchelaka. Njekotri ſu teho dla wot wjefteho Šdacža ſajecži, a pscheradža ſo psches ſwoju nahordu Myſlicžku, ſo Penesy maju; njekotri maja je domach, nimaja pak ſa ne žadny sprawny Wuſhov a ſo jtm teho dla po- ſtranu, njekotri dadja ſebi je leſnym pschecžiner- skim Ludjom wurycžecj; njekotri požčuju druhim na Šelovo, kotsiž jím potom ſaprieju; nje-

lotki požčuju na Bihmo, kij psched Ssudom
nicjo nepłacil: njełotki praja sa druhich Dobre,
nerodjivschi, schto to na hebi ma a napošledz,
njełotki požčuju derje na Saſtawf, ale won
nerosemja, schtoha so pscht tym wſchitko wobledz-
bowac̄ ma. — So bichu c̄ilej, Wobżarowanja
hodni Čłowekijo dale wo swoje Benesu na wopt-
sane Waschnje nepschischli, da nech tutu szjeho-
watu Radu wobledžbuja: 1. Dyz masch njełotre
Tolerje wusche a wjesch, so móžesch so jich smi-
nyc̄, da daj je do Nalutowawnizy (Sparkasse)
do Ludyščina, do Wojerez, do Hroda aby do
druheho Mjesta. Tam masch je verje skhowane
a móžesch je saſo sbiehnyc̄, dyž chesch. Tež do-
skanesch sa kožde Ljeto $\frac{2}{3}$ aby 3 Tolerje Danje
wot 100 Tolerjow. Pschithm nimash žane Wu-
dawki, hac̄ jeno tu Prozu, so twoje Benesu do
Kassy donebysch a hebi je saſo wesmesch, dyž je
trebasch. Wopokasanju, so masch Benesu we Na-
lutowawnizy, dōskunesch Knih, we kótrychž je
twoje Meuo napisane a Licžba twojich Benes a
dy sy je tam dat. Schłóż takhlej se swojimi
Benesamt c̄int, ton ma ton Wujitk, so jeho
pschecžinerszy Ludižjo wo Benesu nenadbjehuja, a
móže sdobrym Eswiedomniom prajic̄, so žane
Benesu k Požčenju domach nima. Njeho ne-
móže težame wuryczęc̄ a tež niz poſrankęc̄. Noch-
zeschli pak twoje Benesu do Nalutowawnizy dac̄,
da 2) nepožč je nikomu hinač hac̄ na prijeni
Saſtawf (erste Hypothek). To je takhlej mienene:
Dyz ty njełomu 100 Utr. k Skupenju jeneho Polo,
Žiwnoszje a teho runja požčisch, da dyrbti te Polo,
ta Žiwnosz aby schłóż hewak je, 200 Utr. po
skupnym Eſſat Winojtosz mječ̄. Ljepe pak hishcze
cžinisch, so predy s Rycžnikom wo to porycžisch,

predy hac̄ na tehlej Waschnje njełomu Benesu
požčisch. Nochzeschli wo twoje Benesu pschlincz:
da 3) nepraj sa nikoho Dobre, hac̄ sa tajkeho,
kij ma tak wele Samoženja, su móžesch so jeho
djeržec̄, jeli so dyrbis̄h sa njeho placjic̄. —
Njełotre Pschiklady tajkich, kij su wo Prawdzie
tu Wustojnosz mjełt, hebi Benesu po cžegnaj
Pióžy saſkužic̄, hale niz tu Wustojnosz, je potom
hebi tež sdjeržec̄; nech je mi dowolene hishcze
tudy pschistajic̄.

M.. w. L. a jeho Ssyn požčishtaj jenemu
Pschekipzej, kij mjejesche jara ležnu Hubu, ale
rosnu Wutrobu 900 Tolerjow, wot kótrychž wja-
zy saſy nedostaschtaj, hac̄ 90 Tolerjow. Wot
tychsamych dyrbesichtaj hishcze Rycžnikoj sa Eſk-
zenje 30 Utr. dac̄. S. we L. lutowasche a dzies-
tasche tak, so mjejeschu sa njełotre Ljeta 25 Utr.
wusche. Žena Žona, kij móžesch jara renje ry-
cęc̄ pschindże k nemu a wón požči jes te 25
Tolerjow jentczih na jeje rjane Rycžje. Tało
chrysche je saſo mječ̄, dosta wón sa swoje Benesu
rosne Eſkowa; to bu jeho Sapkata. H. we
B. kranychu 300 Tolerjow, kij mjejesche domach
ležo, a wón hishcze hac̄ do džengnitschego Dnia
jeneho Beneska wot nich wjazn widzit nese.

Nejsu tohlej ſławne Wopokasanja, so wele
Ludiži verje wedža Benesu saſkužic̄, hale niz sa-
skhowac̄? Schłóż to laſuje (cžita), ton jo woprań.

Ma wjeſchtf.

S Dowolenjom Waschnoszje smjeje go 7. Djen
Oktobra t. 2. pod Wedženjom Kn. Kozora Gerski
spjewanski Eſwedžen na Eſteleńu we Wojerezach
a budzi so tam bes druhim naissere tehlej Spje-
wy spjewac̄:

Prjene Wotbijelenje.

1. Jednota. Wjenz 1846, 1. (S Hudžbu kaž we konškim Eswebjenju.)

2. Sserbow wózny Kraj. Wjenz 1845, 2.
3. Tracije Sserbowiwa. Wjenz 1846, 3.
4. Mój Statot. W. 1845, 3.
5. Zarowanje. W. 1846, 11.
6. Postrowenje f Zusbv. W. 1445, 15.
7. Sastanczko. W. 1846, 19.
8. Prinz Janowi Sserbjo. W. 1846, 7.
9. Pschespolo. W. 1845, 25.

Druhe Wotbijelenje.

10. Nowe Sserbstwo. Wjenz 1845, 6.
11. Trompetat na Bitwischczu. Wlenz. 1845, 14.
15. Wojskki Spjew. W. 1846, 13.
13. Rajtarjomoji Mužojo W. 1846, 21.
14. Honerski Spjew. W. 1846, 20.
15. Spjewarjo W. 1846, 23
16. Zyganowa Psichzel. W. 1846, 22.
17. Meja. W. 1846, 24.

Powschitomna Bruha smjeje ho dopolnja djeſecjich hízom pomneneho Dnja, hamón kónzert pak Popolnju wot pjateje Hodžiny. Kóždy, kiž čze to Spiewanje jako Posluchat wopytacj, móže ktemu pola Wojerowskeho Kantora Kn. Linskij Bilet aby pschitupny List sa $2\frac{1}{2}$ Nkl. posdjeſcho pola Ražy pak sa 3 Nkl. döſtagj. Tež budja čerke a njemiske Teksty na Pschedaní pschihotowane.

R. m. R.

Do Knihownje Macžizn herbskeje daresche
Knes G. T. Jakub, dopečniſki Prjedar we
michalskej Woſadži:

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawane wot Wellerez Knihownje Budyschini.
Čiſičjane pola G. G. Hieckj.

a) te wot neho sameho wudate Knih, menujy:

1) Džakomne Dopomnenje na Knesa Handrija Lubenskeho.

2) Duchomnu Rycz, džeržanu Knesej H. A. Krugarej pschi jeho Ruzwedženju w Porschitzu.

3) Žnjowne Prjedowanje, džeržane ton 28th Žnenza 1842. Druhi Saložk snjekotrymi nowymi Pschitawami.

4) Te žyrkiwiske Muczenja naschego Čžaka.

5) Ta žyrkiwiska Rusa naschich evangelistich Esobuſſcheszianow.

6) Dwie czielnej Rycz.

7) Saczucza wutroblneje Kuboszie a Džakomnosje pschecjwo Knesej Handrijej Lubenskemu, wuprajene wot schulerſkich Džecjt.

B. H. Smisch,

Knihownik Macžizn herbskeje.

Žitne a butrowe Wif.

Sandženu Ssobotu sū Žita Budyschini
placjile:

Rož . . .	5 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.	tež 5 tol.	— nsl.
Pscheniza . . .	6 =	25 =	— 6 =	15 =
Zecžmen . . .	3 =	$22\frac{1}{2}$ =	— 3 =	$17\frac{1}{2}$ =
Worž . . .	2 =	5 =	— 2 =	— .
Hróč . . .	4 =	25 =	— 4 =	20 =
Zahl . . .	7 =	15 =	— 7 =	10 =
Bjerny . . .	1 =	15 =	— =	25 =
Hejduschka . . .	4 =	5 =	— 4 =	— .

Khana Butry 12 nsl. — now.

Endżenifa Nowina

aby

Sierfke Powiescie sa hornych Lusicjanow.

39. Czislo.

26. Dzień Pożnienza.

1846.

Niemisz Ryschesz enjo psched Nebesami.
(Wobrankenie.)

Tón druhí wolasche: „Knes potajny nebeski Radzicjelo, wy budzecze psches washu wužosu Młudrosz wužudzicj, so žadyn wot tychlej nemóže do nebeskeho Králestwa pschincj, hacj jenož ja ham! Pschetož ja hym ho wot Roma wotrefnýl, hym mojemu Králej pshezo swierny Poddan byl a hym mojim Dži czom tejko Penes sawostajil, so móžca kóžv Ejaz do semjanského Schtanta si apicj.

Isczi prajesche: „Wužoko waženy Kneže Rótniko, ja hym jedyn Starý Lutherski, wjazy wam netrebam prajc, pschetož hizom to budze was pscheswjdscj, so jenož móžu ja ham tón nebeski Raj herbowacj.”

Rje, nje! Ja ham hym sbóžny, rekný schwórsty, Ja hym ho Ejaz Žlwenja wo to prezował, fakt bych sa tu Zyci i Krystusowu pshezo wjazy a wjazy Sobustawow nahromadz i a nejszym ſebi psched žanym Ělowekam Klobuk scjahowat.”

Knes Pjetr, nedajcze go wot tych Khodlow naryczecj! wolasche tón pjan. „Wy wjesze najlhepe, so jeno móžce jedyn Evangeliski do Božeho Králestwa pschincj, a to hym ja! Ja, Kotla Benjamin Fryza Eduard Hoffmann, potajny Sekytař, kij je pola Tragunarjow stejal, evangelskeje Wjery, starý 53 ljet, sacžerawschim bydžich runje 54. ljetu dokonjal, dy bydžich, Dzień predy newumrel!”

„Ja ham hym sbóžny! Ja ham jenož pschin du do Nebes!” wekishe jedyn pschemo druhého.

Pjetrej, kotrejuž woni žylje kryczam pschincj nedachu, bjesche ta Wjaz tola pschewschu Mjeru a won porža: „Bydže wschak proscheni a djerzce Hubu, mojí Kneža. Schtož ſe wy tam delach wjerili aby mjenili, to je jow wschiško renje jene! Schtož ſe wy cžinili, na to budje jow hladane; po tych Skutach budze Ělowek tudy ſudzeny. Poſožlisco budzecje ſnadž wy wschižn do nebeskeho Králestwa pschincj, dyrbicze pak najpredy do jeneho Ejazja aby do jeneje Schulje — dzicze jenož wy tamlej po tej Drósy, tam bes ty mi Skalimi tych ſlotych Myſlow, kotrež na Se-

mi pocjisschejane bjechu. Tablej Dröha wedje do teho hylsoweho Hata, a tam we tym Doli wy wostanicze', duž so siednacj nebudječe. Marsch swami!"

Tant.

Nam'ka už.

Powedanczko bes Ledom.

„Smereč a Žona wot Boha pschišudjena."

Poliske Pschislowe.

We czerwennym Hrodźi pschi módrojtej Rjezny bydlesche starý Pan, kij jenoh' jentczeho Sbyna wjejesche, kotrehož wón, jako dorosłi bje, i Ryczerstwu postoji, a jako wiđische, so tónsamu derje bes Haniby na Wbjnu wuczahnyej móže, da rospowedzi juhu wulke Sjedżowanje, i' kotremuž wschjach k temu swólnych Ryczerjow na swoj twerdy Hrod psczeproszy. Na to shromadźi so nydem se wschjach Stronow wulka Sbyla Wojskarjow, — kózdy na Konju, kózdy s Brónju, — a wjejachu tam wulke Ljehwo; ale borsy jim so wostudźi, dooko tam ležicj, a nesczernje poczachu so prasbecz, na kotrui Stronu na Wójnu poczahnu.

Na to pschikasa starý Pan roswitu Kheroj psched shromadženych Ryczerjow wunesz, kotrūž ejt Mužojo sweselym Wóskanjom powitajo sczypnymoj Wocžomaj wobhladowachu; duž hlaj, sjenym Dobom sadu'ny khłodny Wjetr, roswiny czerwene Baldy, a bjeli Vorjet (Hodler) se bljebornymaj Kschidłomaj, kaj by chył slegicj, smahujo pokasowasche i Podlješkowej Stroni. —

„Na Pohanow, na Pohanow!" sarięsný

njetko na Dobo jike Ljehwo, a wschitzu kchwata- chu ruczie, so hotowacj na krawny Pucj: duž wotsjachu Meczje, napowachu Konje, woblesachu so sclesnu Brón, a sa nim na Pucj so puszcziwschi człnachu ſebi wojskſte Weſelje. Pschi tym dżesacj Wielow fabichu, dżesacj Szudow wuptku, pod Wrotami sydachu, Mjed a Wino pijsachu.

Na Brjosy pschi Rjezny po pjaskojtej Schęzjiu džiesche wandrowski Dudař (Herc), sestarený Schęzjew, bjeli kaž Hełbič, — wuhladawski pódla Groda wojskſtu Weſadu, bójndże tam, na swojich Dudkach (Huslach) jim sehracj a se Spjewanjom ich i krawnej Wójni sahoricj. Ryczerjo lubje 'ho powitachu a Mjed a Wino jemu porebzachu; wón pak pocza na to jim s Nukow wjeſchcicj, a wjeſchcicj jenemu Sbožje, druhemu Nesbožje, — jenemu Khwalbu a wulke Dobycjje, druhemu Smereč, Rany a cježke Wotroczkowſtvo. Kaž ždyn wedžische, tak jim pojdasche, a wón wotejndzechu wot neho nijkotli s Nadžiſu a Radoszju, nijkotli pak se Ćrudnoſzju a Želenjom.

Rdwjemaj starymaj Hetmanomaj, kij njetk tež k temu Wjeschczerzej pschindžo ſebi wjeschcicj kasaschtaj, džesche wón k prjenemu: so budże Smereč jeho we tej Wójni potrebitcj, — nki na Bitwischcju, ale na suchej Halosy ho nadejncj, a so nesmjeje Bohreba, ale so Rapaki s Rónami so do jeho Cjela, a Welki do jeho Koszti džellicj budža. A druhemu pak rekný: so sbožomny sBitwy pojndże a so s nedoſklyschnym Dobytkom dom wróćtch. Po Wotejndzenju tejulej Hetmanow pschistupi tež Panowy Ssyn. Tón Schęzjew poſtaw na jeho Dloni a džesche:

- „Młody Panie! tąži w božim Meni;
— „pschetož sbožoniny ho budżesči wróćiež
i Wójny!”

Swożeleny nada Panik temu Wjeschczerę
Benes', newotejnđe pak na to, ale prascha ho
snowa, hacž tež skoro Žonu dostane, kajka iemu
pschiſudžena budže? — „Sa kjetu po Wróćzenju
i Wójny wožnischy ho, młody Panie, a dostanesč
młodni Žónku, duschnu a potzimu, ale wona ne-
budże żaneho Krala, żaneho Pana, ani Kresa
Dżorška, ale jenož na Smečach namkana Szy-
rotka.” —

Na to wó:rje ho saſmjejo sawoła Panik na
Wjeschczerja: „Dže ha masch Hłoru, Starh!
swotkal masch tajke Wjeschczenje? Nejšym da ja
pański Seyn, nejšym ja młody a nadobny, —
a ja byh mjeł taſku hej i Mandželskij wsacj?”
Byhli jeno spožadali, nech pańsku, nech kralow-
sku, kóžda byhnydom byla moja, — a ty chzesč
mjesto tajskich mi njeſkakoh' Namkanga se Sme-
cjom pschiſudžiež!? — Powieschę mi jeno hſch-
eče Ras, moj Džiedko! pschetož sſawne je, so ḡy
ho pschehladał.”

— „Ja derje wjem, so pański Ssyn ḡy, duscho-
ny, młody a nahladny, so ho c̄jti kralowska fa-
Žonu hodži, a jo tež kóžjicza wo tebe rodži;
tola pak je c̄jti tak woſtužene, so smjeſech Szy-
rotu bes Roda, na Smečach wuſadženu. Moje
Wjeschczenje nesjebe.” — Panik wuſmijewa ho je-
mu snowa, dokeli jeho Čelowam newjeresch, a
ḡynu ho na swojego Rysaka. Wójsko ho do Rja-
dów ſeſtupa a s'ubnowanjom wuczahnu. Ros-
winene khoroje ſasmahuja, worzelowe Klobuki ho

blyſkotaja, wótre te Teſaki brinkotaja, Ronje hej
weſele rehotaja, Truby hraja.

Minyk bjesche ho jedyn Mjeſiąz, druhý a tce-
cji, — pól kjetu bje nimno wot teho Čaza hacž
tón młody Pan i wozneho Hroda bje na Poha-
now wuczahnuł, a pschez' hſchcje nicžo wot tych
Woſakow ani widžiež ani blyſkotajebi, kaž
Kameń we Wodźi bjechu w Polſkich Ljeſach bes
Eſljeſda ho ſhubili.

(Pſichodnje dale.)

Rosprawa wo Rosprawach.

Naschego ſpjewanskeho Šwedženja dla, ktryj
ho ljetca 7. Dženii Avgusta w Lüdyſchini woldžer-
jeſche, ku hacž dotal we wſchelakich Nowinach pak
dlježiſche pak króžiſche Rosprawy wuſſle. Tak
poweda nam „Der Erzähler an der Spree“ mob-
ſhernje, kaž je ho na pomnenym Šwedženju
mjeſto; — na naranskich Mesach herſkego Kraja,
we starym wot Sserbow ſaloženym Mjeſti Lubi-
ju, wuſhadžaju „Sächſiſche Poſtillon“ wje tež
wo naschim herſkim ſpjewanju a Hſzjowanju
pſichodnje recjecj; — Lipſcjanli po wſchich Njema-
zach c̄jitanj Čaſkopis „Deutſche allgemeine Zei-
tung“ a w Dražjanach wudawaný „Tageblatt“
wuſložuetaj ſwoſim Čiſtarjam Sserbow Prózo-
wanja wo rjane Wjedomnosje. Tola niz jeno
ſaske kralowske Mjeſto ſpomina pschi tutej Sklad-
noszi na Sserbow, ale tež pruskeho Króla multe
Szydło, klawny Barlin, podawa we ſwojich
„Berlinsche Nachrichten von Staats- und gelehrten
Sachen“ Powiesz wo naschim Šwedženju, haj
ſamón „Dorfbarbier“ neje ho jeho dla njeſkotrych

žortniwych Selowcikow smyčz mók. Ale pak tež Esłowenjo wosjewujuja Khwalbu herskeho Me. no, pschetož hacž dotal hčžom nastonichm, so su „Kwety,” sene sczjesskich Nowinow starostwans- seje Praht w khjetro dokhlm Rastawku rokožo- wale, schtož njehdje nasche ljetusche budysse Spje- wanje nastupa.

Dokž so naž jamy, so mohlo go znano te- mu a tamnemu spodobacž, hdvž shont, schto so w njemščih a zusołewjanskich Nowinach nasich Bičozowanjow dla recži, da čžemn naschemu čežen- nemu Čjatřstwu w p'čichodnych Čjiskich wđžen- ſſeje Nowiny tuto ſkrótku wupowedacž a tam a ſem potrebné Psichipomnenje pschistojicž

(Wichichodnje dale.)

N a w j e s c h t f.

Do wolenjom Wuschnosje ſu jeje so 7. Džen- ſt Oktobra t. l. pod Wedzenjom Kn. Kozora herski ſpiemanski Čewedž n na Čsilečni we Wojerezach a turži so tam bes druhimi najſtere tehlej Spje- rey ſpi.wacž:

Prjene Wotdžjelenje.

1. Jednota. Wjenz 1846, 1. (S Hudžbu ſuž we lonskim Čswedženju.)
2. Čserbow wóžny Kraj. Wjenz 1845, 2.
3. Tracjje Čserbowſta. Wjenz 1846, 3.
4. Mój Statot. W. 1845, 3.
5. Zarowanje. W. 1846, 11.
6. Postrowenje ſ Zusb. W. 1845, 15.
7. Gaſtanicžko. W. 1846, 19.
8. Prvnj Janowi Čserbjo. W. 1846, 7.
9. Pschespolo. W. 1845, 25.

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawane wot Wellerez Knihernje Budyschint.
Čjischane pola G. G. Hieči.

Druhe Wotdžjelenje.

10. Rowe Čserbſto. Wjenz 1845, 6.
11. Trompetat na Bitwischgu. Wjenz. 1845, 14.
12. Wojski Čpiew. W. 1846, 13.
13. Rajtarjo moſt Mužojo W. 1846, 21.
14. Honerski Čpiew W. 1846, 20.
15. Čpiewarjo W. 1846, 23
16. Zyganoワ Psichg I. W. 1846, 22.
17. Meja. W. 1846, 24

Pomščikomna Ptuha ſu jeje so dopečnja rjeſacjich hčžom pomneneho Dnja, ſamón Rón- gert pak Pepeknju wot pjateje Hodžiny. Róžn, kiž che to Spjewanje jako Překladať wopýtač, móže ſtemu pola Wojerowſteho Kantora Kn. Linſt Bilet aby pschiturny Vifit ſa $2\frac{1}{2}$ Nsl. poſ- třiſho pola Raſtu val ſa 3 Nsl. dōſtač. Tež budža herske a njemiske Tekſty na Pschedoni pschi- hotowane.

R. m. N.

Zitne a butrowe Vifi.

Sandženu Šsobotu ſu Žita Budyschini
placjile:

Rož . . .	5 tol.	5 nsl.	tež 4 tol.	25 nsl.
Pschenza . . .	6 -	$22\frac{1}{2}$ -	- 6 -	15 -
Ježmín . . .	3 -	20 -	- 3 -	$17\frac{1}{2}$ -
Worž . . .	2 -	$7\frac{1}{2}$ -	- 2 -	- -
Hroč . . .	4 -	25 -	- 4 -	20 -
Zahly . . .	7 -	15 -	- 7 -	10 -
Bjerny . . .	1 -	15 -	- -	25 -
Hejduschka . . .	4 -	5 -	- 4 -	- -
Khana Butry 12 nsl. — now.				

*

*

Zydzienſſa Dzwina

a b y

ſerſte Powesſje ſa hornych Lujicjanow.

40. Číſlo.

3. Dzien Winoza.

1846.

— R a m ' k a u z.
(Dalewedženje.)

Stará Macžerka prošy wſchjednje na Kolenach wo dobre Powesſje, prošy wo ſtrówe Wróčjenje teho Je- ničkeho; Nan pak poſtaſt Stróžu (Wachu) na wuſo- kim hrobowym Tórmu, ſtej Pschikasnu, ſo by nož a wednijo hladala, hacž jeho Eshn ſo newróčil, — a jeje Wocžam prawje newjerio poſtejt ſam wſchjednje wſku Khwilu na Stróži, a hlađa ſedžblivje, hacž by tyh ſwojich na Dompuču newuhladal. A laj, jedyn Dzien bje na wečornej Stroni Kur widžicj, kotryž na Dróšy ſo ſbjehny, — won pschibera, — pschezy bliże a bliże psches Hona ſo wiſe, wi- džicj žno bjesche ſeſady Kura Wójsko, ſiž ſ Wój- ny dom czechne! Koſwinene Khoraje ſmahuja, merzelowe Klobuki ſabkhyčjuja, wótre te Mecžili brinkotaja, Koniki weſele rehotaja, Truby hraja, — Ryczerjo ſo do Hroda ſjedžujuja. —

Wulka Radosz naſta we Hrodzi — młody ſnes bje ſo ſ Nadebylkom wróčil, ſ Lawſynt Zalym; we Bitwi bje ſam ſe ſwojej Ruku ne-

psheczelſteho Wojewodu ſabil, bje nydom we pře- nej Bitwi woſebnu Šekowotnosz nabyl, nebję ſam ani Ras pschi Biedženju kochnył, ani Rón Rany, ani Muž Schcjerbiſny doſtał. Stalo ſo bje, kaž bjesche pschi Wonczehnenju ſtarý Dubač jemu wjeschčil. Ale niz jenož jemu ſamemu, nje wſhlikim biechu tamnicho ſtareho Schjedžinza Wjeschčenja doſchle, jedyn wróčil ſo ſ Wójny ſ nepřehenjernym Dolnílkom dom, druhí pak padže ſraniny Póhanam do Rulow, a, jako naſhonichu, ſak wele ſim ſaſhkođiſt bje, poroſhychu wečjivſt jeho na lokowym Powreſtſt ſa kſchilu khójnowu Hakoſu; Napakt a Wróny wotežrachu jeho Egje- ko; Koſje pak hłodne Welki ſežrachu. — Jako poſtaſkim tón młody ſnes wſhje Wjeschčenja dopelnene widžiſhe, dopomni ſo tež na to, ſo ma ſo jemu Žona niſka, bes Ruda doſtač, a dokež bje hordy na ſwoje Šemjanſtwo, da pocža ſwojeje Pschichodnoszie dla w Staroszi bycji. —

Bjesche pak na tamnym Dwori mlobe Hole- čjo, ſ Menom Marja, kotrež, jako Dzjeczo njedy na Šomečzach pola Hroda namiaſane, ta dobre-

czlwa Kneni jako Szyrotku bje k ſebi wſala, a kaž ſwoje Džeczo wocjahnyla. Jako tuta Hoſicžka bje dorofila, bjesche tak lubosna, tak duschna, poſorna a roſomna, ſo Kneſtwo ju runje kaž ſwoju Džowlu lubowasche, haj kaž Woczko w Hlowi djerzesche a jej wſcho Dobre pschejeſche. — Tež tón mlody Knes lubowasche ju kaž ſwoju Gſotru, ale na jene Dobo pschindže jemu do Myſlje, ſo najſkerscho wona — Szyrota Marja, ta jemu pschiſudzena Žona budže, a duž ſaja pschi tym jeho ſtradžny Hnjew na tu bohu Holzu; tak huflo, hacž ju wuhlada, pschezny bôle ju hldjicž pocža, a pschezny bôle kalasche jeho ta Myſl, ſo wona jeho Žona bycž byrbi. Na Poſledku ſaroczesche ſo we ſwojej Šloſt, ſo wſhemu Wjehczenju, a bórniz tež nebeskej Woli napſcheinwo, ſtuteho Mandželſtiwa na nidy nježo nebudje. Wot teho Čjaſa pocža jeno na to myſlicž, na fajke Waschnje by ſo teje wohidneje Szyroty ſtradžu wumóz móh, a myſlesche wo tym tak volho, hacž bje wumyſlit.

(Pjehichodnje vale.)

Rosprawa wo Rosprawach.

(Wobſankenje.)

Najwobſcherniſchu Rosprawu wo druhim ſpiewaſkim Gſwedzenju podawa „Der Erzähler an der Spree“ w 33, 34 a 35. Čiſli ſ Podpiſmom „Ernst Rosen.“ Tutón Rosprawnik poweda najpređy, fakt wele Spjewarjow a Spjewatſow bje ſpiewalo a ſchto bje ſo ſpiewalo; wuložuje potom, ſo je to radostne Gnamjo pschiſerajeje Luboſſje k Narodnoſti, dokelž je lijetſa wele

wjazh Spjewarjow ſobu ſpiewalo, hacž lont, a ſo je woſebnje ważne, dokelž tež žonski Splah na ſjawne Waschnje ſwoje Gſerbewſtwo wuſnawacž pocžina. Dale dawa wo tym Sprawu, ſchto je te Pjeſnje džekat a bo Njemſkeho pschesložit, pschi cžimž pak je won na Kn. Koch tu ſapomniſ. Na to pschiſruna won Licežbu narodnych ſciežbu ſnowa ſestajanyh Spjewow, kotrež ſo na Gſwedzenju ſpiewachu, a mjeni, ſo je to njeſchtio Wopacžneho, hdyž ſo ſchto druhe, dyžli uarodne ſpjeſwa; *) pschiſtaſt pak potom hſchcže, ſo dyrbjalo ſo k najmeiſhemu jenož malo Modernſkeho ſpiewacž. Na to roſkladuje won, fakt je ſo to zyke Spjewanje pod W. dženjom Knesa Kožora poradžilo, ſkoro na to Waschnje, kaž ſmy to hžom w Nowin ſpedali, ſpomlna potow na te najwažniſhi ſtrowja pschi Hoszni, dopomni naſ ſtróſa na Val a ſkonči ſwoju Koſprawu tymi Gſlowami: Hdyž wſcho do Hromady roſkudžimy, da nemozemy ſ tym Gſwedzenjom hinaſ, dyžli ſpoſojom

*) Licežba tajkich narodnych Spjewow, kif ſo ſa Koncertu hodža, tak wulka neje, ſo by ſo Poſlucharjam dla jich ſenajſoſje we Hloſu po Khrili poſluchacž newoſtudiſko. — A czemž da ſo jenož ſ tym ſiwičž, ſchtož nam Wózjo ſawoftajichu? Nochzemy tež ſami njeſchtio Noweho wutworicž?! — Poſlucharjo čzedža woſebnje Wſchelakosz mječž. Duž podawajmih jim, ieſli móžno, Hloſy wſchitkich ſlowjanſkikh Narodow, podawajmih pak tež njeſchtio Noweho, kotrež nech pschi wſchitkej Wumiełnoszi ſiroju narodnu Barbu mene aby bôle na ſebi neſe; hacž runje žana Schkoda nebudje, hdyž ſo druhdy tež njeſchtio Modernſkeho ſjewi.

Pſchiſpo m. Pišarija.

bycz; a hdvž go wot teho, schtož smy pschi nim nashonili, roswucžicž damy, da budže go pschi-chodnje mospetowany spjewanski Eswedžen bôle lubicž. Wschitkni Sapocžak je czežk!

Lubijski „Sächsischer Postillon“ ma we swoim 34. Číslu Dopus aby Korrespondenzu s Budyschino, kiz bôle skrótki swojim Čítarjam nasch Ēwedžen wopisuje, Spjewanje pochwaluje, Strowja kn. Dr. Klina, Duch. Jakuba, Duch. Grösski, Wucžerja Meldy pomenuje a na koncžne wuprajt, so je ho wieszje kóždy pschi Dom-wrōčenju wusnacž dyrbiał, so je rjany, Živenja polny a czerstwy Eswedžen bobu swecžk.

Lipsežanska „Deutsche allgemeine Zeitung“ a snej Draždanski „Tageblatt“ powedataj pod Napišmom „Wumjelstwo a Wjedomnosz“ (Kunst und Wissenschaft), so je po 7. Dženī Avgusta pod Wcženjom kn. Kozora druh hverski spjewanski Eswedžen w Budyschinî woldjeržak, a so je Poſlucharstwo se Spjewanjom jara spokojne bylo.

Nimalje na to same Waschnje spominaja na ton Eswedžen „Berlinsche Nachrichten von Staats- und gelehrten Sachen,“ fotrež w Berlini wuſhadzeja; a w sasskim Mjeszi Grymi wudawanu „Dorisbarbier“ spytuje w swojim žortowym Časopisu, kaf by steje Powieszje wot naschego Wespela njeſajki ſhibaliki Žort sa Njemzow wukłocžicž móht. Jego Słowa su: „Wot Ranja je Panslawismus hižom hacž do tñich Lipow, Hoſeniza w Budyschint, pschicžahnyst. Gen. Raha to w tñich Lipach? — Tam dyrbí ho berski spjewanski Eswedžen woldjeržecž, aby je ta zyla Wjez hižom nimo. To budža ho jencž bersky Čehojo a jenož berske Jenny-Lindz Elyſhecz dacj, jenož berske Kompozycje budža ſe spjewacž, bes-

nimi tež słowacke, čjeſke, poſske a ruſowosse Hlosy. Tak dolho hacž my Michelenjo jenož na „ruſowosse Hwſdanje“ poſluchacž trebamy, nech dz; ale hdv bychmý dyrbelt sunu po nim rejvacž, dha by nam to tola žaloſnje do Mohow ſajjeło.

Schto ma go s tajkemu Bacžu prajicž, to haklesj žanemu Rosomnemu wuſzowacž netrebamy. —

Cžieſke Nowiny „Rwēth“ podawaja nimalje tu ſamú Sprawu, kaž tñigeniſka Nowina, džiela tak pódla tu s Cžieſkeho pschelozenu Pieſen „Zyganowa Piſćezel“ w hverskej Recži ſobu, pomenuja wſchitkich Solifkow, Solifkow a kwartetnych Spjewarjow, pochwaluja koncertowego Wedžerja, spominaja na prjenje wot kn. Dr. Klina wuneszene Strowje, teho runja na prjeni Toast kn. Duch. Jakuba, kaž tež na ton, kiz bjesche knes Stochardt prajil, a na poſledku tež na Pschipitk, kotryž je ho naſhím katholſkim Serbiam dostał. Poſlene Słowa w kwestach su: Kaž bje berske Wucželstwo pschi Ionskim Eswedženju dopolasalo, so sa njemskim w Nicžim ſady newostawa (scžimž bje woſebnje berska Narodnosz pola Njemzow Wažnosz nabyla): tak je ho tež ljetſa wot Pschedzow wusnacž dyrbialo, so ho Serbia tež w towařſhnym Naſtupanju Njemzam runacž móža, a so berska Recž, kaž ho to paſlepenym a wot Pschedzudlow ſajatym Nepſchecželam ſdacž nochze, tež we wuschej Konverſazji swoje cžesne Mjesto ſastuptež móže, hdvž ho jeje jenož ſamí Narodni ſluboszju a ſylnej Wobſtajnoszju jímaja.

Pſcheklepanosz dobydze.

Zedny Mjeschcjan mjejescze tsi Džowki, siž biechu derje časne k Žentwi, Nan pak newedzisze, lotru by predn wobstaral, pſchetož wſchje tsi mjejachu Nawoženjow. Wón sawoła je tehodla romadu a džesche: „Moje Džowki, ja chzu wam wſchjem tſjóm romadje Wodu dacž a my dyrbicje ſebi na dobo Ruzn smocj; ale se žanej Twelku newutrecz, ale ſamym wuſknycz dacž. Teſſamej pak, kotrejcz Ruzn najpredy wuſknu, chzu ja najprjódzy Muža dacž.“ Na to Nan wſchjem tſjóm Wodu na Ruzn lijesche, wone ſebi je ſmochu a dachu jin ſamym ſkucj. Najmlödſja Džowka pak machaſhe ſ Rukomaj tam a ſam a pojdaſhe pſchego: „Ja žaneho Muža nerodžu, ja žaneho Muža nerodžu, ja žaneho Muža nerodžu,” a wot tajleho Machanja wuſknuchu jeje Ruzn najpredy. Tak doſta wona najpredy Muža, a tei starschej dyrbeschias hſchzen čukacj. —

N a w j e ſ c h t f.

Sedny Džen Oktobra ſmjeje ſo we Wojerzach ſieczi ſerski ſpjerwanski Esmedžni a budža ſo na tym ſamym te w 38 a 39 Cſlſli tydžiſſeje Nowiny pomenowane Spjewy ſpjerwacj. Esamon Kóuzert budze Popołnju wot pecjich na wojerjowskej Tſjeleruije wotdjeržany a kóždy, siž chze to Spjewanje jako Poſluchař wopytacj, móže i temu poła Kn. Kantora Linki pſhifupny Liski ſa $2\frac{1}{2}$ Nil., poſožiſcho poła Raſy pak ſa 3 Nil. dōſtacj. Tej budža ſerske a njemſke Tekſty na Pſchedanii pſchihotowane.

R. m. N.

Se Samolwenjom Redakciora.

Wudawane wot Wellerez Kniherne Budynčini
Cſiſhcejene poła G. G. Hiedi.

Dokelž je ſo pſchi ljetuſchim Pſchekladanju ſerbskeje Budyskeje Knihcownje dopokasalo, ſo je wele Anhov ſteſſamej hžom pſches ljetu pſchepoſchjeſnych, a dokelž dyrbí ſo zvije nowy Riad ſawelsz; da proſhu wſchitkic, koſiž Knihi wot nas maja, ſo biechu mi teſhamy bóry a k nojmjenschemu hacž do 1. Nasymniſka pſchepodalt aby pſchipoſtali. Ja bydlu na mjaſnym Torhoschczu poła Kn. Kupca Flanderki po jenym Ekhodži.

B o h u w j e r S o m m e r ,

Ctarſchi Bud. ſerbſt. Tow.

We Wellerez Kniherne je k Dōſtacju: Fr. L. d. Čelakovſkijeho woiklos pěſni ruskich. Prahy 1846. — Tute w czjesci Recži ſpiſane a hžom predy do pōſleſej a njemſkeje, njetko pak tež wot J. G. Smolerja a J. A. Waſka do verskeje Recžje pſcheložene Knižki ſu w nowym organiſtini Prawopisu a ſ laczanskimi Biſmikami cziſhcejane.

Zitne a butrowe Wif.

Sandženu Szoboru ſu Ŝita Budynčini placzile:

Rož . . .	5 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.	tež 5 tol.	$2\frac{1}{2}$ nsl.
Pſchenza . . .	6 =	25 =	— 6 =	15 =
Žecžmen . . .	3 =	25 =	— 3 =	20 =
Worſ . . .	2 =	5 =	— 2 =	— =
Hroč . . .	5 =	5 =	— 5 =	— =
Zahly . . .	7 =	10 =	— 7 =	5 =
Bjerny . . .	1 =	15 =	— =	25 =
Hejduschka . . .	4 =	5 =	— 4 =	— =

Khana Butry 12 nsl.— now.

*

*

*

Zyndżenſſa Wina a b y łerske Powesze ſa hornych Luičjanow.

41. Ćiſto.

10. Džen Winowa.

1846.

Nam'kaunz.
(Dalewedzenie.)

Ekradžu pschikasa won, kryth Čolm bes Ecjezora (Mast) a Wjaſlow (Ruder) na Rjeku wustajic̄, a jako ho to bje ſtało, na njon Klješka, Wina a wſcho k Žiwenju nusne snošyc̄. Njek wſa won jene Ranje bohu Mariju ſa Ruku, kaž by ſo ſnej chyl pschekhodžowac̄ a ſawedže ju k Rjez̄ do Huszínov rſchi Brjoſy. Tam woła ſtejo a ſalleſny do Rukow — duž na dobo rufſoc̄ich ſ Huszínov jeho Sſlužom̄, hrabny- hu tu pschestróženu Holzu a neſechu ju do poſpōm- neneho Čolma, tam ju muž ſawrechu a ſabichu na to Durje ſ Hosdžem̄. Wona newedžo, ſchto ſo to cžini, pocža ſe Sſylsam̄ wolac̄: „Lubn Bratſe, pomhaj mi! — ſchto cži Lubjo ſomnu cžinja!” — „Kniesski Ssyn ſym ja a niž twój Brat, ty ſallath Nam'ſanž ſe Sſmećow! Dofz ſy ſo ſchjerila na Kniessim Dwori — dji do Sſwjeta, džejkuliž cže Wjetr poneſe!” —

Boha Sſyrotka roſplaka ſo a pocža Ruz̄

lamac̄, Woda tu Khwiſli rucžie ju neſeſche — neſe ju dale, pschezy dale, tam daloko njedje do neſnatych Etrownow . . .

Tak džieshe Džen a Róz, tak džieshe tež druhí Džen, — na druhu Róz pocža ſylny Wjetr duc̄, Rjeka ſo roſjolni a meta drewjanu Lódžic̄ku mot jeneho Boka na druh, a Holc̄ka, ſtruchka, modleshe ſo hižom k Sſmerc̄. Proſeſje pak cžijereshe Wlhor Čolm k Brjóhes, a cžiert jón pod Kelo wodneho Mlóna, djež ſmjerom hac̄ do Ranja ſarosta. Rano po Sſwitanju chze Mlónski Kameń k Mlječju puſchczęc̄ — po darmo, Kolo ſo nehibne; won ſtupi won a djeſladač, ſchto na tym Wini je, hac̄ ſo volada, ſo psched Kolem wulki ſabitn Raszčęſtſt. Wekoſu bježt to Mlónkej prajec̄, a wobaj pschindžesčtaj na to je ſſeleru w Ruz̄, to ſamknene Wjeſto wot Raszčęſtſtaj. Pschemjernje wulke pak bje jeſu Spodžiwanje, jako wotewriwſki mlodu, duschnu Holic̄ku namkaſhtaj, a ſ Raszčęſtſt ſo žohnujo, dokelž newedžiſhtaj, ſwokal by ſo jow wſala, pocžefhtaj prafſhęc̄, ſchto wona je.

Schrota, węzela, so tola na Ludię je treichila, panu staremu Młonkej se Szylsami k Nohomaj a wusna wschisko Swieru. Dobrocztwje śmiedli go Młonk na tej bohę, — na jejnym studnym Ło-
gu, wosme ju dom, a porucząc ju swojej Man-
dżeliskej. Czim dlejce Marja tam sawosta, czim
bole Młonkej ju lubowaschtaj, a dokelż Samaj bes
Dżeczt bjeschtaj, wsaschtaj bohu Matku sa swęciu
Dżomku, a nowa wróćtchu so Schroty duschnie
Dny; pschetoż hacż runje Młon- żadny knejski
Dwór nebje, da bjesche wschat duschny a pschi-
stojny, też nemjesejche so jow wjazh bojecj, so
by njedże Pan ju sał' nadejschot, pschetoż tuton
Młon stejsejhe średźa w Ljezu, sdomka Drohi a
Ludzi; ... duż pschewywasche tuby tak spokojsna
weschely Czaś pak w selencych Hajkach so pschelko-
dżuijo, pak s Wudu skote Rybki Ilo, pak piżane
Schlewery wschiwajo, pak so spchijesnymi Ho-
szemki rosczują. — — Junu pschipojnju —
Czaś bjesche duschny, Woda cijcha, taż Schypihel
hlabka, — syny so młoda Schrota na lóhki
Czołmik, rospchestrje śebi sczerwenego Rubischka
wosche Hłowny Łódżowu Płachciczkę, a torhasche
śebi, pschi Brójach so wožo, bjele Lillie k Wjen-
zej. Na jene Dobo wuslysczyt wokolo Młona
njejkli Ropot, Ropytow Teptanie, — wona la-
da. — se selencyho Ljeża siedże hónitwarski Lub
prosto do bjeleho Młona, Prjent na blychczathym
Bjelym, nadobny Młodjenz; ale, jako Matka jeho
wulada, bje se Strachom nydom wscha prosta.
Wona pośna mjenujzy młodeho Pana, mjenesche
so so ju sahubicz hotuje; nydom pytny, so hejso
nowa jemu do Rulow pane, Böh wje, kajke Po-
bendżense na nju cžaka — duż wotstoczt flósch-
kim Wjaſtom tak ruczje, hacż možno Łódź wot

Brjoha a schwata sewschej Mozu na druhı Bók
schjeroseje Rjeli. Pan pak ju nasbala wulada-
wschi pośna nydom tu Schrotu, a, taž bjesche
predy weschely, so so jeje szyl je, a nydny wjazh
ju wuladacj so nenađzijesche, tak sahort so njek
se swowej Előszju; Konja delje skoczt prossje
do Młona a prascha so Młonka se Eszwajrom,
swotkal tu Holzu ma? —

Młonk wotmolot na to, tał ju Woda pod
oko jeho Młona sanegła bje, ale neprajt Pan
niczo, so też wo jeho Rschitwot wje, kotrūž tei
Holečky bje nac̄inik. Na to pschikasa Pan nje-
kotym Dwórskim nanajruczischo na wschilke
Strong po Wodzi sa cijekazej Marju honiejs. Ale
ta bjesche, tak ruczje, hacż jeno druhı Brjóh do-
bahny, — na Mjesto po wuteptanyh Schęježkach
cz knyka, dokelż so Pschelzjehanja bojesche, —
ruczje na Bok skoczyka, a sshowa so we najcziem-
nišich wolskowych Husznach, tam na mokrym
se Szlinu saroszenym Bahntschiju śedzo modlesche
so k Bohu, so by ju psched swowym Nepschecze-
lom sahował. Dwórszy prossje Rjelu pschijehna-
chu, ruczje na Brjóh skoczytu, — jedyn na
Ljewu, druhı na Prawu, lóžt y po druhı
Schęježy we Skolu honesche. Dolho tam hon-
jachu, so so wschizy poczachu — dolho po Lje-
bach pytachu, wo wótre Cjernje, wo schzudrame
Zahorzy (Zechibjerny) selene Esuknie śej torha-
chu, a to wschisko podarmo, snicžtu so dom ne-
wróćtchu. —

Tu Rhwiliu pschecžaka boha Schrota hacż do Rzys
we mokrym Bahntschiju; pschi cijemnych Szmier-
chach wojndże se Szliny, na najmeniscej Schęjež-
zy dale schwatajo, po wótrych Ramenjach jeje bjeke

Rožli krawjachu, a shórkim Placjom jej Wóczju
szysowaschtej. —

Tak bježesche zyly Tydjen' po kamentej
Echzezjy psches cžjemne Ljeſh a nesnate Strony,
janu žlu Duschu neseitajo, pak tu a tam se
šorka ſo cžisteje Wody napſjo, pak ſcžornym
Zahodami, aby cžerwonym Malenami ſo wof-
ſchewjo, — hacž napoſledk na tune Polo wójn-
rje, na ſchieroku ſ Lipami wobſadžanu Dróhu.
Masbala na Hörzy, ſa wuſokim Muram, wula-
da duſchnu Sahrobu, Wiſchnje, Kruschw a cžet-
wene Gablucžka, — ſeſady Echtomow pak ſbjeha
ſo vyschny Gród ſe ſchyrimi Tórmami, to Gsy-
do krajneho Bohota.

(Pſch. d.)

S Mužakowa. Dolho wocžakowane pſchin-
dje 19th Žnenza naſche nowe Knestwo, Prinz
Bedrich wot Niederlandskej ſe ſwojej Knenju Lut-
ſu a ſe ſwojimaj Čjowkomaj Luisu a Mariu a
Sklužomnikami ſnam do Mužakowa. Bot teho
Cžaſa ſem ſimy my tudy wulke, wutrobne We-
ſelje mieli. — Pondjelu 24th Žnenza ſwefeli Kral
naſche wóſoke Knestwo we ſwojim nowym Byd-
li ſe ſwojim Wopytanjom. Nasajtra weſesche ſo
Kral a naſchi Kneža na honerski Ród ſredž Ljeſha
a wobedowachu tam we Skodku starych ſelenych
Lipow. Hallej Esredu ſoda ſo Kral pſches Ród
a Kocžebuſ ſaſo na Dompucj. Esobota 5th Po-
řinenza bje kwlkim Šwedjenjam poſtajena, kotrej
naſch Knes zyleni Mjestu a Wokolnoszi dawasche.
Tſylerjo mjejachu Tſylenje ſwoſebnymi Mytami a
knowej Tſylerni na Mjesto teje wotpaleneje bje
pół tſecja Tawsenta Toler' wuſtajene. Węzor
mjejachu Tſylerjo a Mjeschzenjo wulke Weſelje,

kaž tež cži Hewerjo a ſarodni Čjjelacjerjo. Mo-
de Holzy doſtachu kraſne Wupyschenja a cži, kiž
we Theateri ſobu raja, woſebne a drohe Čary.
Ti Nedjelje jenož trajesche naſchich Knežich Čudv-
bycje a pſches Drejdjan, Weimar a Frankfurt
podachu ſo ſaſo dom, jako bjechu 408 Zeler k
Sałozenju holčazeje Schulje na kžde Ljetu tak
dolho wuſtajili, hacž naſche Mjesto žadyn Tół
wjazy neſmjeje. Wosche teho pół Sta Tolerjow
k Nakupenju Wjezow, kiž ſo we Schuli trebaja.
Stejeſameje Ruki pſchindjechu hígom tež 2400
Tol. k Twarenju noweje Dróhi wot Ródka do So-
lerza, kiž budje nam jara wujitna.

Shto dyrbimy my we naſchim Mjestku, djež
ani zyrlwine, ani ſchulſte ani ſromadne Samo-
ženje nimamy, djež dyrbi wſcho ſtych Wobndler-
jow Saka pſchincj, ſtaſ wele a wulkim Wopoka-
ſinam wutrobneje Dobrocjiwoſſje prajicj, kotrejmiž
hiſhceje wjazy druhich pſchindje, pſches kotrej je
njeſotra Rusa, njeſotre Hubenſtw kaž pſches ne-
besku Ruku polóżene! Gene Esłowcžko to wſchitko
wupraji: My khrvalimy ſo ſa ſbožomnych — my
cžujemy ſo k Djakej nuzjeni! a ladany dowjernje
do Pſchichoda. — Tež je ſakasane, pſchi njetsi-
ſchej Drewa Drohoci Loftyr pół Tolerjá droſcho
pſchedawacj, ſhtož by kžde Ljetu wele Tawsent
Toler' wjazy nuzpſchineslo, ſo by ſo Ludjom
Drewo nepſchedrožilo, dokelž Mužakow ſe ſwojimi
wulkimi Ljeſhami ſawſhjech wokolnych Ljeſhywob-
ſedjerjow k Samenu ſkuži. — Derje temu, kiž
móže tak cžinicj, a johnowany, kiž jo cžini! —
Sa njeſotre nowe Fabriki, kotrejmiž Ljeſh, Woda,
nepſhemjerna bruna Wulowisna, Tors, schwabe-
lowe a jeleſojte Žily Čjela doſz nadadža, je
wſchitko pſchihotowane. Budyska Dróha pſches

Mužakow do Žarowa (Sorau), kotrejž je nasch
Knes wulku Pomož slubit, tuta Drbha sdweju
a do dweju Železnizow a te Zelenizy budja na-
schej Kupeli bortsy wele Wopptarjom pschiwesj;
psches wschelke Twarenja budje nowa Saškujba
nastacj, dokelž budje bes druhimi Twarenjami
Ród we tej rjanej Sarodži swonkach wupyscheny.
Haj, my so nadzijemy, so budje zylie nowe
Pschedmjesto nastacj, kiž smijeje Bedrichowe aby
Luisyne Meno. —

Rejza s Buckicjansteje Kermuschje. (Njeschto sa Kermuschje.)

1. Vjany Muž a stróba Žona
Džieschtaj s Bukez s Kermuschje;
Wón ma Tykanz, Mjašo wona,
Róžy swoje nehesche.
2. Sa Dompucž tež wón so stara
Wsa sej Pölk u do Saka,
Hacž bje runje predy jara
Najydł so tam Walenza.
3. Dužy pocža priekl stupacž,
Dróha nej doß schjeroka
Pocža njeik so Blöczi stupacž,
Hacž sej Tykanz womasa.
4. Žona Ruku possicžmischí
Chze ho s Blota wusbjenycj,
Sa Wuschi tak pomašnywschi,
So mohla je wottorhnycj.
5. Schto sej myſliſch, Žona droha,
Ty mi Wuschi wottorhnesch!
Ladaj dale, tam je Noha
Sa tu ſtere wuczechnesch.

Se Samolwenjom Redaktora.

Wudawane wot Wellerez Knihernje Budyschinii.
Gjischcjane pola C. G. Hieck.

6. Sa Nohu njeik rabny wona
Sa Wuschi schjén džeržesche,
Mjašo czisny na Bok Žona
Bon 'ho s Blota wuczeže.
7. Wón bje khjetro womasany;
Tykanz hſchcen bôle bje,
Tón bje snowa poltwany
Schlapku njetko wot njoh' ſije.
8. Tón jem' jara neſlodžesche,
Sa Wuschi ſej maſasche; —
Srudny ſwojei Žoni džesche:
To me helsiy bolesche!
9. Žona reknj: Lubn Bojlo!
Djerž mi tolej s Dobrocji;
Sewinjo ſbjeha so tak ložlo
Sa Wopusch a ja Wuschi.

R....wž.

Žitne a butrowe Wifki.

Sandženni Ssobotu ſu Žita Budyschinii
placjile:

Rož . . .	5 tol.	$12\frac{1}{2}$ nsl.	tež	5 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.
Pscheniza . . .	6 =	25 =	—	6 =	15 =
Zecžmeni . . .	4 =	—	—	3 =	25 =
Womß . . .	2 =	$12\frac{1}{2}$ =	—	2 =	$7\frac{1}{2}$ =
Hroč . . .	5 =	$7\frac{1}{2}$ =	—	5 =	$2\frac{1}{2}$ =
Zahly . . .	7 =	10 =	—	7 =	—
Bjernj . . .	1 =	15 =	—	—	25 =
Hejduschka . . .	4 =	25 =	—	4 =	20 =

Khana Butry 12 nsl.— now.

Zydrzejewskie Nowina

a b y

Serbske Powieszje sa hornych Lusicjanow.

42. Čísló.

17. Džen Winowja.

1846.

Đa m'ka n. z.

(Dalewedge.)

Na Hrodji na Lubi sedjt 12 lubosnych Knežniczkow w bjelych Szulniczkach, s rózowymi Wjenzami, w Ruzi maya kote Ichly, s kotrymž drohe Paczerki, Granaty a Brillanty na bljeborne Rtejje djejachu, aby wosetne Kubitschka wuschiwachu; — to pak bjechu rodjene Szoty, wschje Bohotore Đjowi. Marja, wicha kloba, rođrapana, wot Hloba a Lacznosje cžwelowana, pschibliza ho i nim pokornje, je postrowjo, a ponizije prošho, so bjechu ho nad nej šmilile a ju i řebi do Seluzby wrate. A laj dobrocijevje muskyschacku te Knežniczki jeje Prostwu, dochu i i niesz a picz, masachu jeje Ranu s Balsamom, i oblekachu ju nowe Szulniczki, a praschachu, i ko wet brojeje Rusy bje i řebi pschischla, na cžo ho wustesi? Wona rydom řebi wuprošy, so bjechu jej stoczane Ruky řebu wuschiwacj dale. Spodžiwane, tak by talej khuda Szkožomna i tajkej Wuschiwosji psching möku, podachu jej

na to Króšna (Stickrahmen) i Spytanju: a laj, Matka na nich tak duschnje wuschiwacj pocža, so wschje kneske Đjowi. sej najwetschu Rhmanosz pschizpiwachu, a cžipu jeſo wobhonjowachu, swotkal wona je, a schto ju do tajseje Rusy sawedlo je. Marja na to jim ſwjeru wupoweda wcho, schtož ju potrebito bje; pscht tym pak rospłakachu ſo wschje 12 Szoty nad ſejnym hubenym Boden-djenjom, a krochtowachu ju s lubosnymi Szlowani a ljepejšimi Radžijemi. Čim dljeho njeſt Marja bes nim pschebywashe, čim lubicha jim bje, a tſchitpoſledku bjechu ju tak s Luboszju wo-pschisale, ſo ju ſa třinatu Szotu bes ſobu wjejachu. Duž wrózichu ſo Matzy s nowa jeje duschnie Číšy, kneske Besady, Rabosz a Wezelje, a tola spominasche boha pschez' hishcje kóždžicžki. Džen na ſwoju njeđuſchu dobrocijwu Knenju, ſotraž ſej wot Djeczaſtwa ſem bjesche ſa Maczec byla, ſpominasche tež na jeje nadobneno Szyna, ſotrehož bjesche, ſama wo tym newjedžo, do Wutroby ſamkyla, pred' hacj ieho Gloszje bje na řebi ſhonila, haj ſotrehož hacj dotal a tež tyč

cježkich Rschitowtola zylje sapomnicz nemóžeſche. — A Hodžina (Schitunda) po Hodžině, Džen po druhim ſo mlny.

(Pſchichodnje dale.)

Krótke Wopisanje Kanaanskeje.

(Wot Horishawa.)

(Wobſankneſje.)

§. 6. Čjwilje.

Tak žohnowana kaž tež Paläſtina bje a s Dijelom hſchčen je, ſe tola jara wſhelaktim Čjwilem podcjiſnene. Husto je kraj wot Mora domapytany (3 Mojs. 26, 25.), kotryž ſwetscha wot Hegiptowskeje do neho pſchindže. Tuta žadawa Khokosz roſſchjerja ſo móznie a ſwulſei Khwatoszju a dželi ſo lóchym wſchjem ſobu, kotrif ſtaſkimi Khorymi hromadu pſchindu. Wona ſapocžne ſo ſlowu a Rſchibolenjom, ſe Sasparnoszju a Mucžnoszju Čjeka a Duschje; Rycz a Widženje wotebera; husto pſchindže Smerecz hnydem, husto pak tež hahlej po njeſotrych Dnjach. Pod Pažemt a ſa Wuschemi naſtaraju wulſe Kulje, tež na Dijaschnach, ſkotrychž ſmerdžate Ijeterenje bježt. Zenož pomalku ſańđe tutón žadlawy Ijed teje Khoroszje, a ſchtóž je ju runje junfrocž po mječ, neje ſeher, ſo ſaſo wot neje ſapschijath nebudje.

Druha ſta Khorosz ranschego Kraja, koſraž ſo tež lóchym druhim ſobu dželi, je Wuſad. Pſches Nečiſtosz ſo wón powetschi a Nečiſtý ion lóchym doſtane, teho dla bje židowſkim Šafonju tak jara Čiſtosz khwalena a pſchikafana. — Pſchi Wuſadji naſtaraju na Čjeli male

Blecžki, ſo runawſhi Viham; kotrež ſu nimalje kaž ſolowe Sorna. Potom naſtaraju Truph, klij ſo pſchezo bôle roſpschijeraſia. Čjelo pöčne bycj biele kaž Šenjeh, je nadule a Koža je ſučha kaž wuharowana, tola pak mechka.

Mosy a Ružy ſacjekatej, Nöchčje wotpadijo, a Wloſhy wupadija a buhomne Mozy woteberaju. Wödniza na poſledku husto tajlich Hubenyh precž wosme; pſchetož cježy ſo tuta Khorosz ſaſhieſt da.

Paläſtinu tež husto, dokelž bliſko pſchi Mori ležt, Semježrenje do Stracha ſtajt. Amos 1, 1. Zacharja 14, 5.

Ekocžki ſu we židowſkim Kraju tež jara wulſa Čjwila, pſchetož wone načinja žaloznu Schkodu, dokelž wſchitko Selene wotžeru. Wone cjahaja we wulſich Stadlach ſ Wjetrom; tajſe Stadlo je drudy na 4—6 Schitundow dolhe a 2—3 Sch. ſchjeroke a jara tolſte. Wone lečja tak niſko, ſo tež najmenshſt Člowek njeſotre ſ Ruku dožahnyč može. Wone ſacjmja Šekónzo tak, ſo djeſacj Stopow predy ſo wldjicž nemóžesch. 2 Mojs. 10, 15. Joel 2, 2—6. Ekocžki ſu 3 aby 4 Zolje dolhe, Porſt tolſte a na Bohladanje, kaž mały Konik.

Wone cjahnu, dyž ſu wſcho wotžrate, ſ Wjetrom dale pſches Mori, we kotrymž ſo ſwetscha tepja. Dyž na Šemt wostanu a ſpadaja a hntž pocžnu, naſtanu wſchelake ſle Khoroszje. —

Najhōſcha Čjwila ranschich Krajow je ſly Wjetr, kotryž ſo Arabiſhy Samum menuje. Wón neduje po prawym runje we Kanaant ſamym, ale bôle we Persiskej, Arabiskej, Babyloniskej a we tych Pusztnach Hegiptowskeje we Mjeſozu Šmažniku, Pražniku a Žnežu. Hacž runje

dlieje hac̄ 7 aby 8 Minutow netraje, da tola aby jeneho druhého Luba, tehodla džens̄ sažo je-
žalózne Wupuszenje nahotuje. Pschetož na Mje-
szje mori won Czloweka, kótryž na Polu runje
horje stejt. Cjí psches tajki Wjetr moreni svadža
so cji spíz̄y, ale došahnesch jich sa Rukn aby
Rohu, a chzesch jich wubudžic̄, da wobkhowasch
tutón Staw we Ruz̄y. Po njeſotrym Časzu ſu
te Cijela cžiſzje cžorne. Tutón jjedojth, palath
Wjetr nedoſaha woſoko do Loſta, neduje pak tež
ženje niže Róčcja; teho dla cžiſnu ſo tamni
Ludžio, dyž pschindje, na Semju ſ Woblecžom a
wodžesa ſo tak derje hac̄ móžno; poſoža Hubu
twerdžje na Semju a beru ſo psched Dychanjom
na Kedžbu. Tak pscheskocži jich Samum. Predv
tuteho Wjetra poſasuje ſo na Nebju purpur cžer-
wena Mhla, a naſdala blyſchi ſedyn Preſcotanje.
Schlož je we Mjestach a Twarenjach, neshont
nicžo wot Samuma. Tež Swjerjatam neschlodži,
dokelž wone pschi jeho Pschindženju ſowu cžiſzje
na Semju poſoža, ſo jón ſriebac̄ nemóža, tſche-
petaja pak na zhlým Čjelt. Wažniſch i Sa-
mum je tón Wjetr wot Ranja aby ranshi Wjetr
pola Židow, kótryž wschitku Trawu ſpalt. Ps.
103, 15., Płodam schlódný je, Ezechiel 17, 10.,
Zórla wuguscha, Hosea 13, 15. a psches ſwoju
Csylnosz wschitko roſmeta a roſeszele: Jeremias
18, 17. —

aby jeneho druhého Luba, tehodla džens̄ ſažo je-
nu tajku, cžiſzje hertku a ſe hertkeho Kraja.

Hora, aby wele radſje Hórkę je nedaloſo
Boschez, we rjanym pködnym Kraju, na fotrejž
dwaj wulkej Ramenej ležitaj, kíž ſtaj jako wulke
a meñſche Rezki, na kóžbej Stroni jene. Byd-
leſche we ſaſtarſkim Časzu Marata tam, a ſy-
daſche na tej Hor, djež we tych wulkich Kljebow-
we a we tych menschich pak tykanzowe Čjesto
walesche. Marata bje dobrotliwa Žonka, kaž
hiſhčje dženſniſche Djeni te Žony wokoło Boschez
a najbole Boschezach ſu; ja njeſotre ſnaju a teo
hodla to wjem. Marata, dyž njeſik Kljeb aby
Tykanz̄ pecžiſche, býjelesche druhim ſobu, a to
najbole Džieczom, kíž wokoło jeje Hory Skót
paſechu; tym lóſy Holcžatam, kíž na nju wola-
chu a ji wſchelke Schibalſtwo cžinjachu, tym da
wona, dyž lódne knej pschindžechu, Kruch cžorneho
jejkofteho Kljeba, tym pjecknym Holcžam pak
dawasche wona bieleho Tykanza; ſa to pak dy-
bjachu wone jej Wschí pytac̄. Wschí pytac̄ je
woſtukle Dželo, najbole pak ſa Holzow, žadyn
Džiw tehodla, ſo woni tak rucžje hac̄ jenož móž-
no, wot teholej Schiplenia ſo wumoz pytachu:
wonu ju tehodla zybachu, tón aby tamny wokoło
'ladasche a ju do bolazeho Bleczka drapny, aby
wón ji te 'Loſy praje do Kulje ſwi, ſo ſe wona
'jaz roſcžezac̄ nemóžesche, aby cijeresche ſnej druhe
Schibalſtwo. Na tajke Nekalanſtwo pak wona
dobra nebje, ale ſchzipasche ſa to te lóſy Džiecz-
ſka, ſo mjeſachu módré Blaki na Szehnach. Schlož
drebisch, to jjesch! praji Pschichodnje.)

Schzipata Marata.

Hjzom njeſotry Ras ſym stare hertke Bajki
ſobudželit, kaž wot Dubrawskeho wódneho Muža,
wot Welska a Lischki, a druhich wjaz'. Mi pak
ſo ſda, ſo tajke Bajki hódne ſu ſa naſch Lub
ſo psches Piſmo ſa khowac̄, jako tych Njemzow

(Wobsanknenje pschichodnje.)

Pschiwolany Troscht temu Pucznikej psched lawskimi Rotami, kiz psched krötkim Czazom swoje Ludybycze wobzarowasche. *)

My, kiz twojego Runecja smy, kiz jene a tohame Powołanie stobu mamy, my Puczniki we herskim Kraju, my skyschachmy twoju Skoržbu a twoje Sdychowanje; my wjerimy a faczujemy jo, pschetoz nas potrechia tefame Podendzenje, kiz tebe.

Ty prajesche: „Tu steju ja staru a Ztvenja syny.” Bes nam i su tam a hem tež hishcje tajzy, kiz staru su a tehodla nusne bylo by, na jich Miesto nowych herskich postajicž. Ty sforjisch, so nichtu wjazy na tebe nekedžbuje; tajzy namaſkaja drje so pola nas tež; ale wele jich pak tež pschindže: so wo prawy Pucž prashecz, ale ach! my jich dopakasaež nemóžemy, Ludjo naschu Ryči nerosemja, my smy Zusomnizy — Njemzy bes Sserbami — a tak widžimy my jich se śudnej Wutrobu husto po wopacžnym Pucžu wot nas precž hicž a so sabludžicž.

Lebe wobduwa sprjeda Wjetr wot Selesnicy, wot sesady pak mjeschcjancki, nas wobduwa pak wot wschliskich Bokow herski Wjetr, ale neje pak hacž dotal hishcje samók nas pscheducz, a tež se herskim Duchom napelnicž, hacž jeno nješotnych we bramborskim Kraju.

Ty maši Matžiju, so budžesč skoro rumožny, ale ach! my hishcje smolom žanu. Hjom jedyn Króčz je jedyn jara czecheny Knes a sa Sserbow horliwy Muž we ssawnym Pišmi sa nas

rycjał, ab Bohu jel to je malo Blodow pschineſſko, a czechoda to? tehodla: dokelž jara wele Sserbow hishcje we Lupoſzi go fNjemzam lischči, a jím berje je, jeno so njeschtio Njemiske maja, aby tola we jich Ryči jenu Wjez sniemskim Čekowam praſ wobtwerdžicž móža, a tehodla swocžinenymaj Wocžamaj newidža a nespósnaja, schto jich Ludu — herskemu Ludu — kljepschemu ſluži.

Tehodla wobrocžimy so njetko — my njemisse Puczniki we herskim Kraju — na was wj Mužojo, kiz wam hishcje (nazionalna) narodna Čeſs Sserbowſta na Wutrobi leži, kiz wj so nespózniwje wo to staracie, so by so Sserbowſtwo pschez bole a bôle pſhiſporjale; Wam fNloham położimy naschu Próſtwu a proſymy: wumóžcie, smicje nas czechy holych Njemzow prez se herskoho Kraja, a stajce tež Sserbow na nasche Miesta, to rjela: dajcie nam tež herske Napíſma, so bychmy my tež Sserbam, wim kiz nas swetsche postajili su, Wuzitk pschinetžli, a tak tež my ssawnje webſwiedzili, so to Sserbowſtwo ſpręcha stawa, a wopokaſalt, so Sserbowſtwo so psched gobu nehanbuje a hacž runje maſo, dho pak tola pſlnych a ſwjetnyh Ćjelacžrjow we ſebt ma.

Cjischcizerski Smolt.

W 41 Cjislí, 164 Stroni czili su Miesto: „Bukicžanskeje Kermuschie, — Buke;” čítacz: „Bukicžanskeje Kermuschie, — Bukez.

*) Der Erzähler a. d. Spree. Nr. 39. 1846.

*

*

Zydzienſſa Nowina

a b y

ſerſte Poweszie ſa hornych Lujicjanow.

43. Číſlo.

24. Džen Winowa.

1846.

¶ Wobkediowanju ſa Woſadnych pschi noſit wot nemudrych Ludiſt ſtanu, ſo ta zyla Woſada wohant. Tohlej pak tola nedyrbiato jenej ſſcheszijanski Woſadži wſcho jene bycji, hacž ſo mona wonecjeſti, aby hacž pola drnih Woſadow we dobrej Čeſſi ſtejt, a teho dla nedyrbiala žana ženie pschidacž, ſo ſo pschi Faru Wobſadjenju na Neroſomnyh a Hadracjkow poſlucha. Niž pak jeno teho Wohanenja dla, kij jena Woſada na ſo pschinieſe, dyž ſo pschi Powolaniu noweho Duchomneho pschecžiwi, dofelž jej ton ſamý hódž neje: ale tež dale teho ſteho a pohorſchazeho Pschillada dla, kij ſo psches to druhim Woſadam dawa, nedyrbi ſo tohlej ſtač. Njekotražkuſi Woſada by teho noweho Duchomneho, kotrehož zytkwne Knejſtwo powołało a wuſwolilo je, ſ Mjerom powitała; ale dofelž je widjila a ſlyſchala, ſajlu Haru a Pschecžiwoſz je nedawno ſuſodna Woſada pschi Powolaniu noweho Duchomneho ſpocžała: da wotzucža njekotři Nemđri a Hadracjkovo bes nimi a mjenja, ſo ſo to nehodži, ſo by ſebi Woſada wſcho lubicž dala. Spocžnu teho dla Haru a

Woſadni we naſchim ſerſkim a niemſkim Kraju maja wot stareho Čaſha ſem to Ne- waschnje, ſo ſo pschecžiwo zytkwinemu Kneſtu ſpecža, dyž jim to ſame Duchomneho powoła, kij jtm hódž neje. Wont mjenja, ſo maja ſtemu dobre Prawo a ſu husto doſž wot naſdatych a neſhwjedomniwych Ludiſt we tejhlej jich bludnej Wjeri poſhylneni a ktej Pschecžiwoſzt naſchecžwani. So Woſadni pschi Powolaniu noweho Duchomneho wjeste Prawo wobſedža, to je wjerno; ale pak tež to je wjerno, ſo najmene Woſadnych wje, we cžim tohlej Prawo wobſtejt a tak mulke mono je. Kožda Woſada pak ſo jara wonecjeſti, dyž pschi Powolaniu noweho Duchomneho tajkehlzej newuſchne Pschecžiwenje ſpocžina, najbóle ſo na to ſeperejzy: „Wele dyrbja tola dobycž.” Pscheiož psches te wſchelake nehańbite Ryczje a Wudawanja, kij ſo pschi in tej Sklad-

samerwja to gđe Powołanie nowego Duchomneho tak, so tożame potom wjazd Rjet traje. Pschi Wedżenju Prawowania pschindje najbole tak baloto, so to Pschećwense dale nicžo neje, hacj jene hole k Hubu Ćjenenie temu zyrtwinemu Knejsztwu. Chtož tohlej rospomni, móže tón tašihlej Ćjink sa sdóbnym Skutk jeneje kschesztjanskeje a pokójneje Woħadny džeržecj? Aby je tohlej jene Emyslenje a Ćjenenie po božej swjatej Woli, džiž tón ħw. Zaposchtot Pawot Rom. 13. wschitkim Kschesztjanam pschiwola: Kóždy bydž poddaný tej Wuschnoszi, kotaž Móz nad nim ma? N-pjesna, a sa kóždu kschesztjanskemu Woħadu ne-pschistojna je pak taklej hšom pomenowana Pschekota tež teho dla, dokelž džerži Woħadni psches Pschećwense zyrtwinemu Knejsztwu to Prawo, nowego Duchomneho powołacj a mušwelicj, s Možu s Rukow swinycj. Tym pak so temu zyrtwinemu Knejsztwu wulka Neprawda stane, a to teho dla, dokelž Woħadni jenje žane druhe Prawo pschi Powołaniu nowego Duchomneho mjeſi nejšu, hacj to: So netrebaja nowego Duchomneho horje wsacj, jeli so won Wucžbu wucži, kotaž sbožim Čeklowom, to rječa, s Bibliju pschesjene netreći. Dale, woni netrebaja jeho horje wsacj, jeli so won Živjenje wedje, psches kotrež tej Woħadji sjarony Pohorski dawa. Móže jena Woħada tohlej na tym nowym Duchomnym do-pokasacj, da wona jeho jenje horje wsacj netreba, a žane Knejsztwo a Szud ju ktemu nusowacj nebudje, dokelž moħebje kožde Knejsztwo derje wje, so k tajkim powołanym Duchomnym newobstejt. Džiž go Woħadni druhich Pschicžinow (Winow) dla, hacj iżtaklej pomenowanych, zyrtwinemu Knejsztwu pschi Powołaniu nowego Duchomneho

specja, da cžinja woni na tym teho dla tež jara neprawje, dokelž to zyrtwinne Knejsztwo to Prawo, nowego Duchomneho stajscj, darmo nima. Wono dyrbí i wschemu, schiož Sdžerženju Duchomneho, Zyrtwje, Farh a' Schulje nastupa, wjazd dawacj, hacj Woħadni. Sa tohlej a tu wschelku Prozu a Starosz newužiwa wono dale nicžo, hacj Rusk swjetneje Ćjessje. Napoħledk nedyrbjała pak so žana Woħada tež teho dla pschećjivo Powołaniu nowego Duchomneho specjicj, dokelž so jara siġ-ka stava, so so bes tymi Woħadnymi tak wu-čeni Luržjo namakaju, Prawowanie zyrtwinym Knejsztwom dla Powołania nowego Duchomneho tak wesz, so maja Dobycże wj:ste. Taž wsħiedne Ħonenje wucži, da bjeħoja Woħadni tu a tam a prasheja so wo Radu. Nadendu woni Ċlo-wesa, liž jid pħar, rogomu a dobri Rada dawa, tu woni növħedja, dokelž po jidha Mifili neje. Napoħledk tiegħi k jenemu, liž ma dris dobru Hubu, hewak pak wot jidha Wicżv tež wjazj nerosem, hacj woni żami. Temu pschepoda ja woni njejk s-wiekej Nadjiju swoje Prawowanje a snim swoje penēżne Woschnje, a kien jidha nerosomnejse Hix je, so fu pschierhalt. Nech sebt iżtaklej kóžda kschesztjanska Woħada da k Powucženju flužiċċ; nech moħebje fletske Woħadu so jenje neshkoblja, be wsħejje sjaroneje Pschicži-ni (Win) so swojemu zyrtwinemu Knejsztwu pschi Powołaniu nowego Duchomneho specjicj, pschetož woni sapħiġmu Skutk, kotaž jenje se swojim Rosomom a Možu wuwej nebudiġa.

S. m. st.

Tseczi spjewanski Sswedzen.

Najbóle na Pscheccje wojerowského Towarstwa a na Hnucjie wojerowského serského Kantori Kn. Linsk bu 7. Dzń Octobra tseczi serski spjewanski Sswedzen woldżeržany. Tón samy mje. jesche so na Tsjelečni we Wojerezach. Spjewar. jew býsce so 40 shromadžiko a Prjódźwiedźenje Spjewow, kotrytž býsche 17 je wot 5 hacž 28 tralo. —

Poſluchaćtwo, tak derje serske kaž njemiske býsche ne wulke Mnohoszti pschitomne a wschilke Spjewy dóstachu sňawne Wopokaſta wa powšitomne Spodobanja. Prjeni Spjew bje tón wschudžom snaty huſy iſki Hlóß ſ Tekſtom wot Sellerja. Niz jenož to Solo, kotrež Kn. Wucžet Hataſ ſ Hrodžiſcži swoſebnej Wubernoszju spjewaſche, ale tež tón Chor lubesche so tač, so dyrbesche so zvly Spjew wospetowacž. Ma to swiſelt Kn. Hataſ Poſlucharijew psches Prjódźnebenje Pjeſnje: Wjesch ty tón Krai ic. ſ Hudžbu wot Kozora a ſ Tekſtom wot Sellerja. a Kn. Solista kaž tež Kn. Chorszy Spjewarjo nadobnyku ſebi wulke Poſleski. Runu Khwalbu iſta tseczi Spjew: Tracz dyribi Šerbſtwic. ſ Hudžbu wot Kozora a ſ Tekſtom wot Sellerja, a schwórty H dze Štatoſ moj? — po Cjieskim wot Smolerja ſestajany, — bu wot Kn. Pekarja, Wucžerja na Židow, se wſhej Hladoſzju a Horlwoſzju spjewany, tak so go tež wospetowacž mjeſeſche. Pjatih Spjew: Hiljička spjewa ſej placzite Hlóß ic. spodobasche so tež jara a ſchetyl: Nesze lecjo Mróczelje ic. russi Hlóß ſ Tekſtom wot Sellerja dosta, jaſo bje wot Kn. Beyer, Wucžerja we Lufy, ſ pschi-

hodnej Junoszju a prawje naloženym Šadžucžom wuspjewany, hrímotaze Bravo. Potom dasche we Staſtanicžu: Dopłomeniko Štolnicžko je. Kn. Łolk, Wucžet w Hermanezach, swoje lubosne Solo hlyſczej a tež wón namaka wulke Poſhwalenje. To same mjeſeſche tež woſmy Spjew: Prvnz Janowi Šserbojo ic. hręž Kn. Kantor Linka jako Solista wustupi, a džewjaty; Kvjekta tu, Kvjekta tam ic. dyrbesche so wospetowacž. Druhe Woldžjelenje Spjewania zapocža so se Spjewom: Nowe Šserbstwo, polski Hlóß ſe serskim Tekſtom wot Domashki; a tutón, kaž tež Chorskej Spjewaj: Šserfska Gemia! ja mam cjahnyčic ic. a potom: Won! won! na Honiu weskui ic. a na poſledku: Schlo, lubi Pscheçeljo ſo dyribi prajtc ic. wſchilke ſ Hudžbu wot Kozora a ſ Tekſtom wot Sellerja, lubichu ſo wulzyschnie. Na Požadanje Poſluchaćtwo bu tón honeriki Spjew dwóſzy spjewany. Hervak wustupiſtu hſtceje jaſko Solistojo Kn. Linka, fiz tu Pjeſen: Rajtarjo moji Mužojo ic. prjodkneſeſche, Kn. Pekar ſi „Zyganowu Pjischcžel“ schwanne spjewaſche a Kn. Hataſ, kotremuž ſo dosta, so dyrbesche hſtom lont ſwulſim Spodobanjom hlyſhany Spjew: „Trumpetar na Krawanischię na powſhitomne Požadanje dwóſzy prjodkneſeſ. Tak mjeſeſche so tež ſe wſchudžom lubowanej „Weju“ kotrūž Kn. Rycjer Wucžet we Wóſluku, Kn. Beyer, Kn. Blaža, Wucžet w Narci a Kn. Hataſ jara duschnje spjewachu.

Wusche teho, so wſchilky Chorszy Spjewario po Móžnoszti pschihodnie ſpiewachu, ſu tež cži Kneža, fiz w Kwartetach wustupiſtu, wſheje Khwalby hodni. Tucži bjeſhu, hdvž tych hſtom

predy spomnennych sašo nepomenujemy, hisčče tež Bjernich, Wucjer w Schčerigy, Kn. Börsch, Wuc. w Rakezach, Kn. Kulman Wuc. we Wojerezach, Kn. Scholka Wucjer w Bjelym Khólmzu. —

Wobhlabamy-li zyke Spjewanje, da šmje šo prajicj, so je šo jara derje razčilo a tak šerskemu Menu ſ nowa wulku Khwalbu dobylo. Psche- tož niz jenož naſčti Krajenjo, Sserbjo a Njemzy; ale tež Poſlucharjo ſ Busby wuprajaču, so je jich tón Konzert we Rjanosći ſerskeje Recje pscheſwied- zil a jim dopokalač, so je ta ſama k Spjeweji woſebnije khmana. Haj, jedyn wojački Wuschi ſ Barlina wusna ſo, ſo ſerska Recž pſchi Spje- wanju runje tak luboſnje a duſchnje ſlincži, kaž italſka. — Teho dla ſu biebi wſchižy, kiž tutón ſewedženj, do Skutka ſtajicj pomhachu, ſe Strony Sſerbowſtwa naſluboſniſchi Džal ſaſkužili a wo- ſebnje čli Spjewario, kiž biechu ſo ſdaloka a ſ blifka ſhromadžili, ſahoren ſa ſwoju Narodnoſz a ſa Pschiſporenje rjanych Wjedomnoſzjom bes Sſerbani, moža pscheſwiedzeni kyž, ſo kóždy, kiž je tu Wjez jenož trochu ſefnali, jich Bilnoſz a Próju cjeſſicž a poſhwalcž budže.

Da Poſlucharjow bieſche tež we tym Maſtu- panju ſtarane, ſo biechu ſerske a njemiske Tekſty na Pschedaní pschihotowane. Da njemiske tekſtowe knižki bieſche tež jedyn Spjew wot jeneho Njemza, Kn. Rothy, Wuežerja we Wojerezach, pschelozenn a my móžemy teho dla prajicj, ſo ſu biebi Sſerbjo a Njemzy k Ljepſchemu naſcheho Skutka pscheſzelnemu Kuku ſličili. (Wobſ. pſch.)

H a n ſ .

Hans — nam'ko dolhu Nicž,
Duž dže do Krawzow hicž;
Hanso moi
Pschežy poj,
Kosa ma Lój.

Hans — Šemohu wula,
Duž dže brcj ſa Schewza; ic.

Hans — widzi Kolbaſow,
Duž dže do Rjeſnikow; ic.

Hans — ſetka Holicžku,
Duž dže knej na Žentwu; ic.

Hans — pojje Gſolotej,
Njemz prajt: grünen Klee; ic.

Hans — padje do Linn,
Duž wulki Ljepet dy;

Hanso moi,
Pschežy poj,
Kosa ma Lój.

Zitne a butrovne Wifki.

Sandženu ſsobotu ſu Žita Budyschiui
plačiſte:

Nož . . .	5 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.	tež 5 tol.	—	nsl.
Pschenza . . .	6 *	25 *	— 6 *	10 *	
Jecžmenj . . .	4 *	— *	— 3 *	25 *	
Worž . . .	2 *	10 *	— 2 *	5 *	
Gróch . . .	5 *	5 *	— 5 *	—	*
Zahly . . .	7 =	5 =	— 7 =	—	
Bjerny . . .	1 =	15 =	—	= 25 =	
Hejduschka . . .	4 *	25 *	— 4 *	20 *	
Khana Butry 12 nsl. — now.					

Symbioza Nowina

aby

Kerske Powiesze sa hornych Lujiczanow.

44. Čísto.

31. Dzień Winowia.

1846.

Tseczi spjewanski Szwedzen.
(Wobjanknenje.)

Rhealu po dokonjanym Spjewanju sekydachu
ko Spjewarjo a mnosy Pschejeljo Sserbowstwa
a herskeho Spjewa sa Glido i Hoszni. Rjane
Selowa a krasne Strowja su pschachu. Naj-
predy wunesze Kn. Superintendenta Kubitzia po
dokonjanej pjecknej Rycji J. M. prussemu a sas-
kemu Kralej nadobne Strowje, a wschitkich Pschi-
tomnyh mōzna a zyly Sal sylnje pschesarjaza,
„Selawa” wotmolni jemu na to. Potom pschi-
neše Kn. krajski Vjerkia Krečmar i Wojerez Pschi-
pit Spjewarjam i Džatom, so su tak krasne
Spjewanje wotdjerželi a i Pschejzom, so bydu je
borsh sašo we Wojerezach wospetowali. Kn. Wu-
czej M elda i Dajna scjint Shromadžených na
Kn. Kantora Lin i Sašlajbhu wo tseczi spjewan-
ski Eswejien fedzibiliyh a slonečti swoje Szlo-
wa i Wuneszenjom jeho Strowja. Kn. Kand.
Psuh spominasche skreka na tych, kiž su hacj
dotal Sserbowstwo pschisporek a dowedze pschi

tym Pschispokucharjow Redzibiliowz na Kn. Ko-
zora, jako teho, kiž je psches Capocjenje wobschjer-
nego herskeho Spjewanja woszewnij Saložt i Pschi-
bywanju herskeje Khwalby sapoložek a wunesze
jemu Strowje. Bórsy na to pschepoda Kn. Kand.
Smoleć swoju Sbjerku herskich narodnych
Pježniczkow Kn. Kozorej jako Spomnenu na
wojerowskti Eswejien tym Pschispomnenjom, so
so sa tajkeho wuberneho spjewanskich Mischa tra-
tež tajse wulke Spjewarske jara derje hodja. Po-
tym spjewasche so swulkej Horliwoszju zytleje
Shromadženy: Hischteje Sserbstwo neshu-
bene ic. a njeschto poszczisho jedyn woszewnje sa
tutu Skladnosz festajany a cijischcanh Spjew, po
kotrehož Wuspjewanju Kn. Kozorej rjany pokhwal-
ny Wjenz na Szlowu stajichu. Hewak buchu
hischteje Strowja wuneszene tym Spjewarjam wot
Kn. Superintendenty Kubitzu, Kn. Duchomnemu
Seilerej wot Kn. Kozora, Mjestu Wojerezam
wot Kn. Duchomnega Seilerja, Kn. Wucžerej
Rothej wot teho sameho, prussim Wucžerjam wot
Kn. Wucžerja Pekarja, shromadnej Lubosz

wschitlich Epomožowarjow herškho Spjewa wot Kn. Rozora, pschitomnym knenjam a knežnam wot Kn. Rand. Imišcha, Kn. Superintendencji Kubizy wot Kn. Duch. Seilerja. Kn. Melda wuneshe njemšemu Ludej rjane Strowje a pschitnehe tež Postrowenje shornych Krajinow nasheje Lužicy a tym, kij we jeje delnym Djelit bydla, a Kn. Wucžet Kulman pocžeski fasskij Wucžerjow sdušchnym Pschiptilom, teho runja tež wschitlich shromadjenych Hosjow, nech herški aby njemſti, kložti aby lišalski Ahljeb ijedja, a Kn. Kantorej Hirſchej bu wot Kn. Duch. Seilerja Strowje wunesene. Tež saklineža, jako bjesche hižom njeschto predv Kn. Superintendentu Kubiza to Pschecje wuprajil, so by ho po derje dokonjaných tličoch Wjezach bližschi spjewanski Sswedžn sbožej Pomožu tež derje radil, po zjtej Shromadžni għiġnej: Doj to Boh!

Raž predv se Epjewansom, tak bjesche posdjiſcho tež wschlko s Hosjiniu, na kotrež njehdje 100 Woſubow Djel walo bje, jara spoložom a na wojerowsk Sswedžen, hacž ho tunje, schtož Mnohosz Spjewarjow a swonkomu Pschu nastupa, wot budyskeho jara džiel, budże wieſſe kóždu Woptyowar rady spominac, a jemu sħejj Wutrobu njehduſche Wospetowanje pschelj.

**

nychu, a schtož jeho Neptħecżeljo dawno hižom pschit ūebi wot fanku li bjeħu, jeho k Smeregi wotgudjihu. — Bes tym bjesche tež Rejjor Sungunt do Wjesta k wuljej zjrkwinej Ħromadžisni pschitħol, a noħżysche swopriekta do teho swolicej, so by Huš spalen hyl, żadashe teħodla husto wot njeho, so by swoje Wucžby f Wopecżju wsa!. Ale to Huš noħżysche. Hissejje Djen pređy, hacž dyrbeshe Ħsud nad nim dopelneny biež 5. Praġnija 1415, pōžla Rejjor schtyrjoch Bisstopow q dweju cjiesteku Semjanow k njemu. Huš bu f Jaftiva won knim dowedżny, a jeho frjeri Pschecżel, Semjan Chlum, džesha knemu: „Lubi, pobožny Kneže, my newucženi Ludžjom wam we tutej wažnej Wjezji nemőžem⁹ derje radžic; hladajcje teħodla ġam, hacž ho tħi Slosjow, kotrež wam zjrkwiha Ħromadžisna pschizpi, we swojim Sswiedomnu winoċċi cju-jecje. Szeli winoċċi, da ho neħanbuje, waschu batalnu Myħsl wopusczejicj a ljejsku pschitwacj. Dawali pak wam washe Sswiedomne Sswiedenje, so sse newinojty, da Boże dla neċċinċe Ricžo pschecżiwo Sswiedomnu; pschetož my ne-dyrbiejx kacž psched Woblecjom Božim, ale wobstajni wostaq hacž do Smeregi pschit tež Wjernoszt, kotruiż kse spónnali.“ — Taixi Ħsħowa jeho Pschecżela slamaħu jemi: Wutrobu. Swele Sxlof sami wotmolvi wón: „Bož je mój Sswied, so chzu ja rady wotprjeċi a f Wopecżju wsacj, kymli schto Neprawe a Swjatemu Piżmu a zjirkwinej Wucžbi Pschecżiwnie wucžil a pišak. Ja ūebi Ricžo wjagh neżadam, hacž so bych se swiataho Piżma dospōlnie k Ljejschemu roswucženij a dowedjeny hyl. Jeli so wón to samόżeja, tedy kym ja hotowy, hnyhom f Wopecżju wsacj.“

Jan Huš psched swojimi Sjudnikami.

Eso na Rejjorowe Ħsħowa a Sslubenje spusħċawshi, bjesche Jan Huš w Qjezji 1415 do Konstanza na wulju zjirkwi Ħromadžisnu ho podak, so by ho tam dla swojich Wucžbow sa-malwjal. Qjedom bje wón tam dojxhol, jako je-ho do hlobokeho, uſtroweho, moſtreho Jaftiva eji-

Nasajte sejtež so zyla Gromadzisna we Zyrkwi. Ktijor pschindje se wschimti Gierscham, Werham a Semjanami a syny so na Thrón pod slotej Kronu a psched nim a wokoło njeho sejydachu so swjetni a zytkini Werchojo, a podla Arcibiskopow, Biskopow, Knichow, Wuczerjow a t. d. bje wulka Cjroda Luda sromadzenna. Arcibiskop Onjenski Miklawsch djeržesche Božu Mischu, a bes tym bu Jan Hus, kotrehož bjechu s Jastwa pschiwedli, wonkach we Dwori džeržany; a jako bje Boža Mischu dokonjana, bu wón psched tutu wulku Gromadzisnu už dwendjeny. Postajichu pak jeho na mōhole Mjsto, so by móhl wot Koždeho wldzeny dycz. Ktik cíitasche wjesny Biskop Wukasnu: so Richio nesmje psches Morfolanje, Harowanje a t. d. wosobnu Gromadzisnu sadziewacž, horjedžeržecž, molicž; a potom wustupi jendželski, najwóski Biskop na Kljetku, a djeržesche Prijedorwanje po Romst. 6. 6. we Iacjonskej Ryczi, we ktrymž wón Kejgora napominasche, so by wutupil a sahubil wschiile bludne Rezarstwa, wožebje pak tuteho sahaskeho Rezarja, kijž tudy sieji a t. d.

Hus bes tym na swojich Kolenach so modlio poruciž ho Bohu i Esmerczi. Na to cíitasche Biskop Wucjaw i Hužwoych Vižmow, kotrež bje zytkina Gromadzisna jako Bludh a Rezarstwo satamaka; Hus chyšche na to wotmolwiež, jedyn zytkina Werch pak pschikasa jemu melczež. Hus chyšche sažo ryczež; ale Wojazn, a Jastnizh doſachu Pschikasnu, so semu nežmedža ryczež dacž. Duž posbjehny wón swojej Ružy k Nebešam a džesche: Ja was pschi wſchewomžnym Bohu proschu, so chyli moje Wotmolwenje bereschego Sadzewanja hyschecž, so bych so tola jenož pola tych,

kotijž tudy wokoło sieja, samowecž móhl! Jako pak jemu to sapowedżene bu, panž wón Wocž a Ružy k Nebju posbjehnywschi i Sem i delje. —

Ktik cíitasche Biskop tón wuprajeny Sud wschim Gromadzennym i Wedżenju, so vyrba Hušowe Vižma spalene, a wón sam pak, jako siawny schlódný Rezar a jalo sahašky Elosznik wot swojeho mjeschniskeho Schtanta (Rjada) hanibne woszadzeny a sneho wustorczeny, a ta jemu data Szwecjsna wot njeho zylje precž wsata bycz."

Tutón Sud bu nydom na nim dopelneny, a to sta so tak:

Szedmjo Biskopjo wedžichu Huša i Blidej, na ktrymž swjata mjeschniska Draſta ležesche, skotrež jeho swoblekachu, a jako snej swoblekany bje, we zylym mjeschniskim Drnacž a s Relichom we Ružy, napominachu jeho Biskopjo junkrocž, so nedyrbi tak sahašky wostacž, swoje Živenje a swoju. Čež wopomnicž a wot swojich dotalnych Myſlow wostupicž. (Pschichodnje dale.)

Schçipata Marata.

(Wobſanknenje.)

Lenka, pječna Esyrota i Boschez, pak biesche ta jenicžka, kijž schçipatej Maracži ženje ničžo klubu necžinesche, a bje pschezo najswólniwscha kwschemu, schtož wot schçipateje Marathy kasane mjejesche, a nemóžesche tehodla prajicž, so by dy wot neje schçipnena była, dyž so to druhim husto sta, a wone tehodla na nju: schçipata Marata! wolachu. —

Lenka, džesche schçipata Marata jenu, ty sy pschezo ta najpječnitscha be wschimi była, ja chzu czi tež tehodla nješčto rjane sa to dacž. A stym

ju wona wedjische kruhej Stroni Horn. Ró, pschimí Schörzuch sa Rójkaj a djerž horje, a naskadže ji pekny Schörzuch jolteho Lissja a djeſche: njeſt dji domoj, djerž Schörzuch pjeſnje romadu, neshub ničjo a nemetaj precz! — Lenka djeſche, ale duž po Wuczu ji tola praje nebje, so bjeſche ji Marata hubencho Lissja dala, kotrež ſej wona ſama ſa kóžnym Kerken naſbjerac̄ možesche; tola pak ſnim djeſche. Ale nedaloko wote Wžy pschibježachu ji Čjiczi napschecživo na nju rekajo: ſchepateje Marath Holbit dje, ſhio je čži djenš to stare Swjerjo dalo? Lenka poſa, a wono ſo ji počjachu ſykej Schiju moſchecžec̄. To Lenku roſmersa a wona čiſný to Lissje wot ſo, a djeſche plakajo dom. —

Po Vecžeri ſo wona ſljeſasche, ſo by lehnyc̄ ſčka, wotapny Laz a ſčini jón na ſawku a dru-ru Draſtu pódla. Nano, dyž ſo rjana czerwena muſpała bje, ſo jaſo wobleſasche, a lej, ſa Lazom bje jene ſtole Lisszicžko, runje kaž ji čera Marata pekny Schörzuch nadala bje. Wona njek wſho powedasche a te ſtole Lisszicžko poſaſowasche i Podgiwanju Wuja a Čjely. Wuj ſ Lenku po te čera precz čiſnene Lissje bjeſchtai, ale tam nidež žane neljeſche. Lenka djeſche ſama i Ma-razji na Horu, plakasche a wolasche ſa nej, ale tu tež nidež žana Marata nebje, a tež neje ju wot teho ſameho Čjaſha ničtó wſaz wolaſat.

R.

Ja b l ò k o.

Bohaty Muž bjeſche na Dwori Krala Herodascha; tón bje jeho wóſhi Komornik a noſcheſhe Draſtu wot Purpura a droheho Platua, a

mjejeſche ſo wſchjeđuje berje a we kraſnym Beſelu. —

Pſchindje pak ſnjemu jedyn Pſchecžel jeho Młodoszje, kotrehož wón delhe Ljeta wjazn widzik nebjeſche. A tón Komornik hotowasche jemu i Čjeſti wulku Hoszini a proſcheshe knej wſchitkich ſwojich Pſchecželow. Na Blidach pak ſtejachu wele kraſnych Indjow na ſlotym a na Seljeboru, a wele drohich Sudobjow ſe Žalkami a ſ Winom wſchelakim. A tón bohaty Muž ſedjiſche horkach pſchi Blidži a bje dobreje Myſlje; a i jeho Prawicy ſedjiſche jeho Pſchecžel, kotenž ſdalokho Kraja pſchiszel bje. — A woni jnřiſku a piſachu, a buchu ſyči. —

Duž djeſche tón Muž ſdalokho Kraja i temu Komornikej Krala Herodascha: „Taſka Kraſnoſ a Rjanosz jako we twojim Domi neje mi ſnamna we mojim Kraju daloko a ſbjeroſko.“

A wón podgiwasche ſo na wſchitkej Rjanosz a Ihwalesche jeho ſbožomneho pſched wſchitkim Čjloweskami na Šemt.

A tón bohaty Muž, Komornik teho Krala, wſa jenej Žabkólo ſjeneho ſtoleho Sudobia. To Žabkólo pak bjeſche wulke a rjane a ſwonkach počerwenoſte jako Purpur. A wón wſa to Žabkólo a bjeſche: „Hlaj, tuto Žabkólo wotpocžuje na ſlotym a jeho Wohladanje je jara rjane;“ a wón poda jo temu Zusomniſej a Pſchecželej ſwojeje Młodoszje. Tón Zusomnik pak pſherjeſny to Žabkólo, a hlaj! — wogredža bjeſche Čjerw. — Duž poſlada tón Zusomnik ſ Bokom na teho Komornika. Tón wóſhi Komornik pak i Šemt delje hladasche, a ſyčny!

Endżenisska Nowina

a b y

Šerske Powesze ja hornych Lujicjanow.

45. Ćizlo.

7. Dzień Nasymnika.

1846.

Jan Huš psched swojimi Ssudnikami.

(Wobrankenje.)

Na to ryczesche Huš k ludej delje swulzy iara hnuczenej Wutrobu a džisze:

„Lucji Kneža Biskopjo napominaja me, so lyb psched wami wschliskimi wuposnal, so sym kladzil. Byli da ta Wjez tajka byla, so by so čłowiecznej Hanibu cžincz hodzila, da bychu me ločzy itemu naryczel. Njetko pak ja steju psched Woblecjom mojego Boha, ja nemóžu po jich Wolt cžincz, liba so bych džyž pschecjivo swojemi. Sswjedomnu strischicz a mojego Knesa we Nebeskach hanicz a lestromacj. Dyrbiak ja tych, kotrejch sym wucžil a dowedl, njetko psches rosný a sly Pschikkad (Heksemper) studz ej a molicz? — Ja to cžincz nochzu.” —

„Stup njetk delje,” pschiwolachu jemu Biskopjo; a jako bje delje stupil, poczachu Sswečznu wot njeho bracj. Dwaj Biskopaj pschistupiwschi wsaschtaj jemu Relich s Ruki symi Ssłowami: „O ty, — duž wosmemy wot tebe tón

Relich, we kotrejž ta Krej Jesom Krysta i Wusmoženju woprowana budje, ty jeho hódný nejsz.”

Huš pak na to strošchinje a wótsje wotmolwi: „Ja pak sym swoju Radžiju a Dowjerenie stajil na Boha, wschehomózneho Wótza, a na mojego Knesa a Ebóžnika Jesom Krysta, kotrehož Mena dla ja tajku Hanibu cž:tpju, a wjetju wjeszje a wobstajnje, so won ton Relich teho Shoga nidy wotemne precz wscz nebudže, ale so budu ion sjeho Pomozu hřischje dženſa we jeho Králestwi picz.”

Na to pschitupichu druzu Biskopjo a wsadu kóždy wjesty Kruch mjeschnisleje Drafty wot njeho a poljachu jeho. Jako bjechu s Draftami hotovi, kyrbeshe na jeho Hlowi ta Króna, kotrej kóždy podjanski Mjeschnik, pschi swojej Sswečznsi psches Wotzhanje Włosow truwani dostane, wutupena bycž; pschi tym pak so swadžichu, hacž ma ho to s Britwju aby s Nožzami stacj. Huš na Rejjora pohlada a rekný: „Džitwo wschat je: twerdži a gurowi su woni wschlitz; ale tak bychu jo byli, we tym psches jene nejsz.”

Rapoſljedk, jako bjesche žylje wotſwećeny, ſtati. Chu jemu papjernu, kóhcž doſhu Kronu ſnamoſt wanymi Čertami a ſ tym Podpišmom na Hlu- mu: „Arcifazar.” A njetk wobrociſku ſo cjt. Bifkopje i Rejjorej a džachir: „So ſwate Con- cilium Konſtanſte pſchepoda njetko Jana Huſa, kiž we Zyrkti Bojej žane Gaftojnſtwo wſazh- nima, ſwjetnej Rozy a Škudej.”

Rejjor poſtanu, wſa teho jemu podateho Huſa a džesche kienemu Fierschtej: „Dokelž mny, luby Wujo a Fierschta, ſwjetny Mecž noſnymu k Poloſtanju Ełofſjom, da wſmlicje tuteho Jana Huſa, a daſčje we naſchim Meni nad ním cž- nieg, ſchtož Rezarej ſo bluſcha.” Tutoń Fierschta wotpoložti ſwoj Fierschcinski Mantel, wſa Huſa a dowedje jeho Imjescianskemu Hetmanej ſ tymi Šelowami: „Na naſcheho najnadniſcheho Knesa, Komſkeho Rejjora, Pſchilasnu a Šud, wſrateze tuteho Huſa a ſpalcje jeho jako Rezarej.” Het- man poda jeho Ratej a jeho Wotrocžkam a pſchi- kaſa jim woſebje, ſo jemu neſimjedža Draſtu wo- ſlječaj, ani Nicžo, ſchtož pſchi ſebi ma, precž wſacž, ale jeho ſewſchjem, ſchtož pſchi a na ſebi ma, ſpalcj. A tak bu-wón precž dowedjeny.

Jako wón na ſudne Mjefte pſchindže, poſla- ny wón delje a modlesche ſo. Potym bu wón wſaty a tsi krocž wokolo Schęzjepowza wedjeny. Wón dželesche ſo njetk wot ſwojich Wajchta- jow; a Rat a jeho Wotrocžy pſchimachu jeho, a pſchimjaschu, jeho k Kolicej ſpecž Schryfami wokolo Noht, wokolo Kolenow, ſredža wokolo Žwota a pod Paſu, a ſ Recjasom wokolo Schije. Pſcht tym wotpanu jemu ta papjerna Kona na Semju, a wón, ſo poſmjerkujo, ſa než hladasche. Rat pak jemu ju rucjje ſažn uſtajt, a ſladjeſche

ſolo wokolo njeho Šelomu a Walcžk; a jako tamna Žonka tež ſwoj Walcžk pſchineſe a pſcht tym pomhaſche we tej Rybli, ſo dobrý Štuk cžni, dyž i Šahubenju torkeho Rezareja Rjeschto ſobu cžni, reſny Huſ: „O sancta simplicitas (o ſwjata Lupoſz)!” Preby hacž Wohen ſapa- leny bu, pſchiblizowachu na Konſach hiſhče jun- krocž njeſotſt wulzy Kneſojo knjemu, a napomi- nachu jeho: ſo by tola njetko ſwoje Sbožje wo- pomnikuſti ſwoje Bludy ſ Wopecžizu wſacž chyň. Duž ſawola Huſ ſe Schęzjepowza ſwulkim Eo- kom: „Bóh je mój Gswjedk, ſo ja to, ſhiož Neſchecž! Ho ſ falschnym Gswjedkam i Winu dawaju, wuežil a ptſak nejſym, ale ja ſhym wſhile moja Prjedowanja, Wucžby a Piſma na to ſložil, ſo bych Čzlowekow wot Rječow wotwobročiſt a ſich k Bohu do jeho Kraleſtwia doverek. Te Wjernosſje, kiž ſym ja wuežil, pt- ſak a roſpſchessjerat, kotrež ſ Božim Šelowem pſches jene pſchindu, chzu ja wobkhowacj a smo- ſej Šmrecžu wobtwerdžicj.”

Na to ſdalowachu ſo tucži Kneža.

Jako tón Wohen ſapaleny bu, ſpjevaſche Huſ Rijenske Wjerywusnacjie, a jako Plovno na nje- ho ſapasche, modlesche ſo wón, wotsje ſpjevajo: „Kryſcheje, ty Zehnjo Bože, ſmjeſl ſo nademnu!” a hiſhče julkrocž: „Kryſcheje, ty Zehnjo Bože, ſmjeſl ſo nademnu!” A to bjechu jeho poſljenje Šelowa. Jako wón k tſecžemu ſapocžcji chyſche, cijeresche Wjetr jemu Kur a Plovno bes Wocžt a wſa jemu Rycž. Njeſotre Wokomiknenja hiſh- cje ſo jeho Iazyk hibaſche; potym poſhili wón ſwoju Hlowu, a bjesche morwy.

Wjer bydž ſtobu, ty ſwjeru Gswjedko teje

Bjernosje, kij by psched wele Dylchnostju do
Božeho Králestva nuz schod! Šew. Jan. 14, 13.

N a m ě t a u ž.
(Dalew edjenje.)

.... Jedyn Džen psched Vecžorom siedzichu
wschje třinacze Holčařka na Hrodzi na Lubl,
wjezachu Wjenzy a s Róžow s Kořianzow, k temu
s i wezete Přežniczki spjewají — duž bje tam
na Dróžy ujekají Ropot a Brinczenje klyšecz:
wone poladnu, — a laj! K Hrodej pschiblja so
Cjroda Cjelnyh, kaž so sda, Žentwarjow. Laj,
posloczene Wosy jíedu, Konje sdrohimi Plachtami
wodžete, Šekužomni nowe Drasty swobelekani,
spředka slobnych Młodženzow jíedžetasí dwaj wob-
starnaj Braschkař a sredža bes nimai na Bru-
nym mlořy nadobny Žentwar. Marja tak hacž
jeho wulada, sdychnje sczicha: wona spósnia ždyn
we nim swojego Nepschecjela, a pôczny tehodla
te Knežniczki prošycz, so bychu ju psched nim
s khowale, ale telej jí praja, so by so jeno po-
datmo nestrachowala, so pschi jich Nanč Richtu
ju k schindzicž nezmje a nemôže. —

„O moje najlubšchishe Ssoty! Jeli so wón
me tu pytne, da budže me sahubicž pytacj, tak so,
— bôrníž wy me tež psched sjannej Pschemozu
saktake, — wón tola swoje Wepoladanje s Leſ-
noszju dozpi. Ma to skhowadlu ju we pschibocž-
nych Komorach, ale sarocžichu so tež bes slobu,
so žana wot nich tuteho Pana, kij jich lubo-
wanu Ssoticžku tak surowie s Domu ruhnal
a pscheszihal bje, hebi k Mandželskemu newosme.

Starý Bohot a Bohotowa powstańcza tych
Žentwarjow, a sewšhem newobaraschtaj swojemu
Ssušodej jeho Wukady, bysl jeno ta, kotrež hebi
wuswoli, tež sama so jemu slubicž chyba. —
Wschje 12 Ssoty, jena kaž druh, bjechu tak
wabjaze, tak cjerstwe, so cježko bjesche wuberacj;
a mlody Pan woprawdzie newjedžsche, kotrej by
so wobrocžil, — pschiblku pschiblwa so k Maj-
starschej, s čornym Wocžkom, s čornymi Wloša-
mi a s Woblecžom kaž Ellja býlym. Milje pôcž-
ne wón so pořmejkotacj, s pod Powokow na nju
lubosnje lada a šladlmi Šekowami jej pschit-
mokwoja, ale wona cžini, kaž by to ju cžisczje
renje nenašupalo, kaž by newidžila a neklyšhala.
Psched Vecžorom pak pôczne wón nescjerpný swo-
je Holcžo prošycz, so by jemu so k Mandželskej
slubila — ale laj: Cjornewočko jemu to sapos-
wedzi; podarmo wuskwaluje so psched nej se swo-
je Wutrobítoszju, swojej Šekowotnoszju a Sa-
móžtoszju. — kaž by Hroč wo Cjenu metał,
tak hypachu so podarmo jeho Šekowa. Swoje
žiwe Dny neby so mlody Pan tajkeholej nadžat,
tehodla so se Šekoszju wischón roscžerweni a ržes-
sche s Hanibu, kaž by mječ Symu — a nô schat
hebi pomylí: hejso neje jena, da tola druh —
hejso niz ty, da budže twoja Ssota!

Budže? — ha Boh wje, mōžno tež so nebu-
dže!

Druhí Džen pôczny so mlodesi Ssotti po-
ruežicz, Holčzny řažnymi Wlošami, s Kořianz-
môdrym Wocžkom a s Krej-cžerwenym Licžkom.
Wón hypa jej tawsynt Khwalbow, meče s kradžu
jeje Kucžku, pschewaluje Wocžt a sdychuje; ale
wona kaž by nerosemila, lada jemu wótrje do

Wocjow a smjeje ho žortuo — — tak bžiesche
għil-żejt Djen.

(Psichidobnje dale.)

W schelkisny. S bjerki.

Echtu hy ūebi tola myħalli, so budxja Ludjjo pocċejż s-Bawmu tħleq. Hewak kózdu m-jene-she, so ienoz tħiġiex kollha. Hodżi tħiġi tħaliex, ale njeft je ho wunamka, so kħmanje psichhotowana Barwma ho runje l-kun można wopokaje. Dwaq Wucżerjas na wόšokich Schulach bjesħtaj to Psichihotowanje wunamka, a qżixx tħalli għo. Iew ġie wofebne a ważne Bunamkanje runje na wukrajne Knežerstwo sa drohe Venes pschedac, duż na jene Dobo cżineshe brawnschwajgsi Prof. Dr. Otto toħammo Bunamkanje be resxeho Dohyka we Novejnach sħawni. Ħażista Barwma ho pot Minnix dolho we salpeterowej Rishalini wotunka, potom we Wodju pjanje derje woplucże a sa fu derje wuksuhi, tak je ta Bjez hotowa. Jeje Mόz je pecja żakku u wulfa. Maix Russ wot neje wuż-ze, tħiż ho s-Hamorom horje dyri, a sapali kien ho psches Schrjecżu, runje każ iż-żyleri Proh.

Polszij Żidżi ma ja wot swojego kraju Knežerstwa psichikasane, so dyrbja swoje dotalne dolhe Drafty weipolożiż a ho wot Nohom hacż-żo kowu po kraju Wachnu drassież a to wsix-

ix, kif hissejzen nejbu 60 qjet stari. Rač bixx
nje, pola nas nemóże nje kottu kollha. Wassebno tiegħi
bla Brodu dolhu a wulku doż-żgħid, eż-żi bix
Żidżi pak, kif na sħwoju Brodu po fassariskim
Wachnu wele dżerżachu, dyrkja ju njeft każ
też-dolhe kudżerjawa L-oħra wotpolożiż, dokk il-
khejjor jađa. Bosx Ludjjo, piżżeja s-Pōllieji, kif
we sħwojej kħudobi dotal pod sħwojej dolhei Dra-
stu nimale naħu bjeħha, dyrkja ūebi njeft Dra stu
supiż, kif je pecc kroč droscha, hacż-żejj dotal-
na nojjeppha Esuknja. A tola dyrbja to nowe
Draftenje horjewi, jekk nōkhejjedja, so bi għo jid-
na Haħxa jekk stara pōllha Dra stu s-Gejja se-
drjela mot tħix, kif ma ja na to kedibowv. Schuż
sħwoju dotalnu Dra stu wotpolożiż neħha — a to
placżi jenoż hiżżejjen schiġġi Qjeta, ma ja to iż-
mot Wόschnosje wustaj ny Dawi dawac.

Zitne a butrowe Wif.

Sandżenu Ssobotu fu Għita Budvuschini
placżile:

Noż . . .	5 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.	też 5 tol.	— nsl.
Pschenza . .	6 =	25 -	6 =	10 -
Iecžmeni . .	4 =	—	3 =	25 -
Worx . .	2 =	10 -	2 =	5 -
Hrōħ . . .	5 =	5 =	5 =	— -
Zahly . . .	7 =	5 =	7 =	— -
Bjerni . .	1 =	15 -	—	= 25 -
Hejdusħka . .	4 =	25 -	4 =	20 -

Rħana Butru 12 nsl. — now.

Zydzienſſa Nowina

a b y

ſerske Poweszeſſe ſa hornych Lujicjanow.

46. Czíſlo.

14. Džen Nasymniſka.

1846.

R a m ' t a u z .

(Dalewedjeuſe.)

Weczor wuproſhy Pan ju ſebi ſa Mandjelsku, lubi ſej Stote Hory, duſhne Drasty, a ȝidzane Ziwenko, połne Weſelja: — wſho podarmo; Jaſno-włogata podziałowaſche fo jemu ſ Wuzmieranjom ſa jeho pschecjelu Młyſl, wutycza ſo, ſo na niſdy ſwoje Gdotti neby wopuszczej chyli, ale radjeſche jemu, ſwoje Gdoojo pschi jenej Druhej ſpytacj. Qiedom móžesche Pan w ſwójim Hnjewi ſo ſožerſcę, ale tola poſluchasche ſeje Radu a ſamota hſchcze na tſecjt Džen. —

Kaž bje ſo prijeni a druhı Džen miny, tak miny ſo tež tſecjt, ſchtwóry, piatyi, dwanacie Dnijow ſedjeſche młody Žentwar na Hrdzi, proſchesche poſpočti ſóždu Gdoru wo wjecjnu Pszechczelnosz, a wſchitke poſpočti jemu ſo ſapowedzichu. Dwanaſty Džen pak wubjehny ſuwowje roſkobeny ſ Hrodu bewſchego Božme Prajenja, ſloczi na ſwojego Brunka, dvit jemu Woleohl do Bokow, ſo Krej ſueho prylasche, — a ejeresche nem'bie,

wſhón Šemjet ſaklijo, na Dróhu, po kotrejž pschilijek bje, a ſa nim pschez' mersazej Braſchkoj a ſpodjiwanı Towarschojo, — hacj jich w cjernym Ljeſu wjaz' widźic̄ nebje. —

Hſchcje pòl Pucja nebičhu, da ſadjerža Pan ſwojoh' Ronja, a wſchitdy ſe ſſedla ſljeſychu. ſſedla Ljeſa pschi Droſy ſtejſeſche pòl roſpadana Zylkwička a pòla kydlesche bohi Paſnik; tudy kaſasche Pan ſ Halsow Hjeli ſſtajec̄ Ronje wotſedlac̄ a na Paſniku puſchcic̄ a ſo do Ljehwu połožic̄. Wſchukim bjesche wot prieda djiwno; ſchto młody Rnes ſapocžec̄ chze, — ale borsy jo ſhonichu. —

Swojimaj Starſchinaj bieſhe Pan ſlubis, pschichodnu Džówku dom pschiewez; psched ſwojimi Towarschami bieſhe ſo jno ſwojeje pschichodneje Žony ſhwaliſ jako duſhneje Panje ſe ſuſhodneho Kraja — a njett bje dyrbjal proſin ſo wrózic̄? i ſ ſumjeſcej a i Woſchecjerenju! ? — Nje, wóra ſarocž ſo radſjo na Čjerta w Helt, ſo na niſdy nočye ſoulej Pucj podarmo c̄imenz a

12 Dnów na Grodżi prośno mlnených mjecj. — „Hac̄ s Woli, aby bes Wolje, jena dyrbi moja Žona byc̄!” Na to wupóšla wón wobronnych Słužomnikow stej wótrej Pschikasnu, so bydu ho newróczili predy hac̄ jenu wot bohotowych Ćzórkow stradju popanyli nejsu, ham pak wocząkowasche we Ljehovi średz Ljeba na tu kranenu Newestu. Czy Słužomniky wujndzechu po Smierkach, potajichu swoje Konje w Huszčinach, pscheljesychu po Schrykach psches hrodowu Murju a skhowachu ḥs potym we Sahrodźi. — Runje tu Khwilu skupi boha Marja, wešela, so saš swoju Khowanu wopuszczać mözesche, Shroda, so by samyšlena wschelakich Myblach ho samaluiska hiszhe Khwillku pschelhodżowała. Smiertom a bes Stracha shodżesche wokolo Hata a, na skote Hwiesdżicžki ladajo, kotrež w cžlhej Wodži ho wotbijowachu, pschindje bes Pytnenja, pomalku t Huszčini, dgež cjt panszy Wotrocžkojo latachu. Na jene Dobo wusłocžihu jich tssjo s Rečkow, a predy hac̄ pshestiōżena salischczej mözesche, satykachu jej s Rubischkom Hubu, cžisnychu ju na Ramenja, pscheljesychu ruczie psches Murju, skocžihu na spjeschnie Konje, cžiersachu we Skoku do Ljeba, a — wo Pólnozh pschihnačhu do panskeho Ljehwa.

W starej Zycwi bjesche hiżom wschitko hotowe t Wjerowanju, Busnik siejescze w duchownej Drasči psched Woltarjom a podla drewjaneho Rchiža mihotaschtej kluco dwje Lampi, psched Zycwiu pak cžakasche sapsccheinena Khorejta na młodej swierowanej Mandjellej; na Hórk go wróczaznych Słužomnikow skocži młody Pan won, hrabny s jich Rukow tu Newestu a wedzisze ju do Zycwie, pak slubosnymi Próswami ju saro-

czo, pak s Hroženjom trascho lecžisze tu bohu tscherpetazu t Woltarej. Marja pósna swojego Naroženju nydom na Hlošu, — ale pschestróžena, w Bojszt swojeje Wutroby ślubi jemu Świernosz. Póp swjasa njek seju Ruzi se swojej Stolju, pschemieni Perschzenje a wudžielo Zohnowanje. — Młody Pan troschtowasche na to swoju Žonku, smierowa jeje Strachociwosz a hadzi ju do Wosa, ham pak syny ho na Brónika a ju swobrónenej Čeledžu pschewodżo cžeresche prosto t swojemu wóznomu Domej.

Tak ruczie hac̄ rano stary Nan, stara Mačjerska swojoh' Ssyna ho dom wróčjo wuladasch-taj, skocžischtaj won, tu pschichodnu Ćzórkę se Ssolu a t Khlibom na Prosy powitač. Ktemu Rótku a Bubony sahrimotachu a syncejaza Kapela wešelje sahraje. Młody Pan skocži s Konja a Khorejtu wotewrkiwski poda młodej Žoni Ruku, a ju psched Starschimaj won sbjchne — ale njek wschón prósty stejo wosta, pschetož won pósna tu Szyrotu Marju, kotrū tamny stary Hudak jemu bje pschisudžit, wot kotrejež mjenescze, so jemu wjecžnie wjaz' psched Wocži nepschindże! Wona pak cžisny ho tu Khwilu se Szyllami t Nohomaj swojej' Dobrocželow a njek tež pschichodnej' Starschej', kij wschak s Radoszju lubje ju witasch-taj, ju, kotrū hiżom sa śhubenu, a wjaz' hac̄ jedyn mól hórkó woplakanu, njekto snowa dostatu mjejescchtaj. Duž džakowaschtaj ho Bohu a swojemu Ssyni, so jimaž jej' lubwanu Ćzidwicžeku jako pschichodnu Ćzórkę bje sašy pschiswed. Potajkim młody Pan ham prawje newedžisze, schto sapocžecž dyrbi, widžo swojej' Starscheju Radosz, a posnajo, so bje nawšcho Waschnje pardmo pschecžiwo swojemu predywieszczenemu

Wotkudzenju ho saperat, a so ho na djiwne Waschnje tola bje stalo, taž ho stacj dyrbesche — hloj, da puschejt wschu Hordosz i Wutroby, wokoſha swoju duschnu Kewestku jej wscho nocjtnene Horjo a Rudjenje wotproscho, — a wona jemu rada wscho woda, wscho sapomni, dokelž roſchak barono ž'no jeho bje lub'wała. —

A wschitzy kchwatachu weſeli na muſoki Kneſſti Hičč, na Kwaſnu Hoſzinu. Poſtoł se ſlu- benymti Poweszem cijeteresche, ſuſodne Kneſtwo pſheproſhyč na Hentwy, Kojenja a wschelaku Eſwjatocžnosz: duž te 12 duschnie Ssoty se ſtarym Bohotom pſchijedzechu, wscho Dobre mlo- dem' Porej popſchachu, drohe Dary pſchinieſechu; tam djeſtacj Nedžel hoſpodowachu, ho djeſtacj Ne- džel ſweſtichu, potym wióczichu ho dom: młodaj Mandželskaj pak bjeſhtaj žiwaj delhe Ljeta ſbo- žonnaj we Čeſzi pola Swjeta. — S.

Krótki Powesz wot tych starých Luthyrskich, kij ſu Gſwobodnosje Wjery dla do Ameri- riki wuczahnyli.

Kak pſched njeſhto mene, hacj djeſtacj Ljeſ- tamí naſcha gylka Wokolnoſz pečna bje wot Lóſchta i Či-hnenju do Ameriki, kak ſebi jich wele tu a tam ſblyčejazymti Barbami to Žiwenje tamnu Šironu Morja wopisachu, tak ſo ho jím ſkoror jich domjaze Sbožje wostudjt, tak napoſledk nje- ſotſi ſtym Budawanjom, ſo we naſkich Krajach žane wjazy Bydlenje neje, ſwoje Domy, ſwojich Pſchecjelow a ſwoj wózny Kraj wopuſtſczechu, to je nam wschitkim hiſtcejen we Pomjatku. Ale boryš potym dachu ho tež Pomjessje ſtyscher, kij

ſu jich wele wot taſkeho Pſchemjenenja ſwojego wózneho Kraja wotraſchile a jim to Školo i Wutrobi wedke: Wofan we Kraju a žiw ho po Prawdzi. Iedyn wot tych Duchomnyč, kij we Čeſzi 1838 i Drežđanskim Prjedarjom Schcje- panom ſo na Pucj dachu a wele Lüdzí ſe ſwo- jich Woſhadow ſobu wsachu, je lietſa Anki cijſch- cjeſtj dat, we kotrychj je tak derje to Podendzenje na Pucžu, jako tež to nježiſche gyrkwinſke Žiwenje tych Staroluthyrſkich we Ameriky wopisane a kdiſi Wuczawſ ſních budje wjedzie tu a tam Pſchecjela namſacj.

Ernst Moriz Byrgar, predy Duchomny we Lunzenowi Sachſonſkej, njetk Lutherski Prjedar we Buffalu Ameriky wobžaruje ſe ž-lntwym Ło- ſom, kaf je ſebom wot Schcjevana Drežđanach ſo ſaklepicj dat, kotrehož wschitzy ſtar Luthyrſju ſa jenickeho praweho Božeho Eſkužomnika dje- ſtacj, kaf je ſwoju porucženu Woſhadu jako ne- ſwjeru Pofyt wopuſteſil, kaf ſu ſyka cij Prje- darjo, kij ſebom ſe ſwojego wózneho Kraja cje- ničtu, te naikwecjische Eſwafſt a Bože Wusta- wenja pomhali roſtothacj, ſo Starski wot Dje- cji, Djeſt wot Starskich, Mandželszny wot Man- dželskich ſo wottoržechu we tym cjerтовskim Sda- cju, ſo na tym prawje cžinja. Wón pſche dale, kaf je na Pucžu na Lódž, kij jeho Woſhadu a wele druhich wesesche, roſkaſowacj mjet. Ja a moja Woſhada bjechmy czi prjenschi na St. Louis we Ameriky; druzý pſchindzechu poſdſiſho ſa nami; ale ach! jena Lódž bje ſo potepiſta. Schcje- pan bje ſo hižom na Pucžu dat i Biskopej ſcžinacj a wschitzy druzý dyrbjachu ſo jemu a jeho Wustajenjam i Pſchisahu podczigñyc. Ja buč wot Schcjevana i Towarſwa a wot Božeho

Wottasenja wusankneny; ale sa nještoče Redželje psichindjechu jeho sile Stutki na Ejawne. Schcžje pana, siž domach wschemu Wottycžu wujnej wedžische, wotrychu na Puežu cžišam, kothymž bje n ón Kurwarskwo hnac. — Róžny Duchomny dosta nještu tu Ejodu Ludži, siž bjechu snim cžahnyli a so domach knemu džetželi. Ón nastupeny Kraj, kothymž mojej Wožadži pschitarje, bje na jara nestronym Blaku. Nještu sapocja so wulka Rusa, Khudoba a wošebje Khorosz. Jara wele jich semre. Duž pocžachu tola nještoči so prasbecj, hacj su prawje na tym cžinili, so su gnoi wóžni, Krai wopusćežili. Ja so dolho rwsywylowach, hacj mi jo Boh psched Wocži stajt. Nještu so doladach.

(Psichich. r.)

N a w j e s c h t f.

Na kneži Dwór blisko pola Mjesta budje Wukowa we hrjerich Ljetach aby Holza sa Bjeſtoncžu pytana, kotrež Wopisima dobreho Eađerženja, Horjewedženja, Pošluskosje a Čwiernoſje pokazacj a bóry Seluzbu nastupicj može. A Shonenju se wscho Dalsche we Efpedizioni njemſkich hydženskich Nowinow, kaž tež tuteje herteje Nowiny pola Kn. Hieckt. —

Wellerez Knihernja na mjašnym Torkoschizu we Budyschiní chze tehlej Knih, kotrež je wona cžiſhceči dala, jako:

Serke Pjeſnicži sa herteje Holdy a Holyn, a t. d.

Se Samolwenjom Redaktora.

Budawane wot Wellerez Knihernje Budyschiní.
Ejifcjané pola G. G. Hieckt.

Smolerjowy „Mały Sserb” aby herte a njemſke Rosmłovenja a t. d.

Smolerjowy „Njemſko-Hertske Sekownik” a t. d.

Sellerjowe „Tróike Ryklischje a Epjewancjska sa herte Schulje”

wot nješko psches pschichodne 3 Mjeſazh sa tuniſche Benesy pschedawacj, a težame tym, kotsiž Gebi tehlje Knih hromadžje wot neje kupicj chžetži, wschliske hromadžje sa 1 Tol. wostajicj, a porucži tute Knih wschitkim gwernym Pschecjelam herteje Ryczie.

P o r e d ž e n j e .

Na Etroní 172 Ejifka 43 je Mjesto „Bjernich“ k Ejitanju: Kn. Bjernich, a sa: Hans Smoha wula — cžiaj; Hans Smolu wuhlada.

Zitne a butrowe Wiki.

Gandženu Ssobotu sužita Budyschini placzite:

Roj . . .	5 tol.	22½ nsl.	tež	5 tol.	15 nsl.
Pschenza . . .	6 -	25 -	-	6 -	15 -
Zecžmeni . . .	4 -	5 -	-	4 -	- -
Worž . . .	2 -	12½ -	-	2 -	10 -
Hrož . . .	5 -	5 -	-	5 -	- -
Zahl . . .	6 -	25 -	-	6 -	20 -
Bjerny . . .	1 -	15 -	-	-	25 -
Hejduschka . . .	4 -	20 -	-	4 -	10 -

Khana Butry 12 nsl. — now.

Zydzienſſa Mowinia

a b y

ſerske Powesze ſa hornych Lujicjanow.

47. Číſlo.

21. Džen Nasymnitsa.

1846.

Krótki Poweſz wot tych starzych Luthyrſkich, kiž ſu Sswobodnosſje Wjery dla do Ameriki wuzahnyli.

(Wobſanknenje.)

Zalosz, Khorosz, Khudoba a Mrenje roepſchieszerasche ſo we mojej Woſadzi a ja widjich we ſebi jich Sawedniſka a Epocžnarja wiſeho Hubenſtwa. Moje nelubosne, Sswjedownie wołczejaze a werde Waschnje, kiž bjeſch wot Schzjepana naukuñk, padasche mi cž ſko na Sswjedomnje; ja widjich, kajki najat⁹ Paſtyr ſym, kaf ſym ſwoju Woſadu Lanzenawi ſ Nieprawdu wopuſchcijk; moje Rjecht džiechu na moju Łowu, cžiſhczachu a cžwilowacha me a nemóžach predn wotpocžowacj, hacž nebijch psched mojej Woſadu moje Rjecht spóſnal. —

Na tajke ſjawnie Wusnacjje pschemjent ſo wele we mojej Woſadzi. Kiž bjechu ſo me predn bojeti, pocžachu me hancj, to bjechu cžt, ko-trychž bjeſch dýrbjal drudn poschtraſowacj. Ja kím poſnach, ſo ſo dale ſa hódnego nedjeržu,

jich Duchomny bycž, kſiba ſo me woſebje ſaſo ktemu žadaja. Na Woſmolwenje mjejach dólkho čakacj. Bes tym pschindje Khorosz, Khudoba a Rusi do mojego Doma, Žona mi na Ssmereſ ſhorti, porodzi we ſwojej cječkej Khorosz Holczku, kiž dýrbesche ſo ſaduſyč, dokelž nikoho k'Pomozy nemjejach. Ja a moje Džiečzi ſhorichmy tež a nemjejachmy te najnuſniſche Potrebnoſzie, ſamo niz Krepku Wody a žanu cžlowiſku Pomozy. Moja Žona wumre a niets ſtejach ſamlutki ſdajeſtaj Džieſjomaj. Moja Woſadzicjka nemóžesche Duchomneho ſdjerzecj a móžesche ſara berje k'huſodnej Woſadzi pschitupicj. Wele bjeſche jich tež pschecjtwo mi, dokelž bjechu psches moje Sawedjenje k Schzjepanej wo ſwoje Samóženje pschisſhil. Sa pól 8jata, pschi Rónzu 1840 wureknu moja Woſada, ſo dže me ſa ſwojego Duchomneho ſhowacj. Ale hóſy pocžach ja ſnowa newjetny bycž, hacž ſym po Prawdzi powo-kan⁹ a hacž ſzyka nashe zyrfwinske Wobſtejenja ſ Božim Ŝekowom psches jene pschindu, pschestach prjedowacj a napiſach z Miebaſy po tym, doſte

Pokusne Prjebowanje sa moju Wožadu a dokelž na moju Bróswu, so chýli moje Powołanie hísczen junu wobtwerdziej, žane wjedy Wotmowienje nedostach, wele wjazy njecksi a bóry po tym wschitzu Moji so k druhemu Duchomnemu bjechu wobróczili, da nemóžach hlnak spósnacj, hacj so wjazy wo mne nerodja.

We wschehu Powołania a bes Saſlužby tam nemóžach wostacj a duž wsach ſebi smolom prjodk, woſebje ſwojeju Džesjow dla ho ſaſo do wótneho Kraja wrócztej. We Si. Louis chých teho dla ſwoje Wjezy roſpschedacz, ale tu ſchorich a móžach hallej ſa njeckty Čeſk ſo ſnjekotrymi druhimt na Dompuč podacj. Duchomny Walther da mi do Buffala List ſobu na jencho Sna- teho, s Menom Siefert, ſo by ſo po naní horje- waſk, dyž budzemy tam dójncj; a tónlej Muž pokuſa nas tež, jako tam pschindjechmy, do njem- ſeho Hoſzinja, kij nebje droht. Tudy praschad- my ſo, kaf ſtymi psched dwjemaſ Ljetom iſ s Bramborskeje Uniona dla wuczehnenym Luthyr- ſkim ſtji a dyrbjachmy wſchelke džitwe Wjezy ſlyſhcej. Woſebje ſpodzowane bje ſa nas, ſo bjeſchtaj jich Duchomnaj Grabaw a Krawſa Sieferta a njeſchtio druhich psches Klóbu pschl powedaikiſ List s Zyrkwe wusanknuſi, a ſo ſu na jenym pokutnym Drju, runje jako Lutze wo- temihi bjechhu, cjt Wusankneni psched Zyrkweju tón List ſjawnje ſpalili. To pak nas n:móžesche mot ſiž cjt, ſtymi Wusanknenymi wofekohodziej, tež kichu hžom na Puczu ſem hlyſheli, kaf hubenje tudy ſtymi bramborskimi Luthyrfimi ſtji.

Tóngamy Djen, jako bjechmy tam dójſchli, ſyſhachmy Grabawa p.jdo.vacj a Węzor ſe

ſnachmy pola Sieferta wſchitkich, kij bjechhu wu- storžent. Cjt Lutzejkijo ſo nam lubjachu, ſda- chu ſo sprawni a bes Lutana, mjeſachu wutrobne Žadanje po Wjernoszi a ſwojemu Starosz ſa ſwoju Duschu. Druhi Djen Veczor powedachu nam, kaf je ſo jich Koſkora hžom Hamburku ſapocžala, hacj ſu jich tudy njeck zhlje wusankli. Pscht Koſnohiczki praschesche ſo me jeru wot tych Starskich: Hacj drje ja nebyh chýk jih Prjedar bycz? Ja prajach na tuto nenađite Praschenje: ſo chýk ſebi tu Wjez pschemyſljej. Nasajtra wopytach Duchomnho Grabawa, a pra- ſchach ſo ſa tej Winiu teho Wusanknenja tamnyh Schlesynskich. Wón mi na to nekaſhe k Ryci- ſacj, pocža mi wometowacj, ſo ſimy my najpre- dy Rejarsam ſhli, menowashe tyh Schlesynskich N.pſhcejelov Božich, Meinernikow, Sbježkarjow a mjeneshe, ſo dyrbí me tež ſa Rejaria ſpósnacj a Towarſtwa ſo manu nemjecj, jeli jo ſními džer- žu. Tu namſu a wibjih potajſim smolom to Wjchni, na Šewjebomnach knežicj a ſo ſa Najwóſchego dž.ržicj, kotrejuž nichón napschec- wo ryczecj neſimje, runje kaž pola Schcjepana. Tym Wusanknenym dach ja na to k Wopomne- nju: ſo ja jich Powołanie nemóžu smolom horjewſacj, ſo dyrbja woni me, a ja jich ſjepo ſnacj na wuknycj. ſtym bjechhu woni ſpokojom a ja wostach pola nich, bes tym ſo moſt Towar- ſhovo dale czechnicu.

Schtož tyh ſchlesynskich Luthyrfiskich Wusin- frenje nastupa, da ma ſo ta Wjez taklej: Dwaj Schlesynſkaj a Duchomny Krawſa podachu ſo Novemberi 1838 do Ameriki, ſo bych ſa tu luthyrfu Wožadu ſe Schlesynſkej, kij Uniona dla ſ Bramborskeje wuczahnyc chýſche, wſchitko Nu-

sne pschihotowali. Hamburku wobrocził so Duch. Krawsa na Pschekupza Angasa we Londont a na Schejjepana, kij bje tedom też tam, wo Pomoż a Podoperanje. Tamny smolom wotpisa a ton so też zapowiedział, khiba so chodziła jeho sa teho jenickiego prawego Luthyrskeho pósnač. Tu neby nicžo. Ciji Schlesynszh nemóžachu doczkać, hacż bydu jenoż. I Bramboriskeje byli a pschicze-žchu też do Hamburka. Njeki dolsko newedżichu, rje dyrbja so wobrocicż, hacż do pólnožeje aby polonijce Ameriki aby do Australiskej. Bes tym pschicje też bramborskeho Uniona dla Du-chomny Grabaw i Čzródu Luthyrskim wot Gr-sutia, Magdeburka a i Pomorskej do Hamburka. Po trótkim Čjaku sjednoczihu so wobojt Luthyrszy, so chybu hromadzje do pólnožeje Ameriki cjańnycz a hebi bes żobu pomhacj. Ma Kupza Angasa we Londont bjechu njeckotre Rasy pišalt, so bydu znadż sjebo Pomożu do Australiskej cjańnuy, ale wón żadasche wjazy Venes a Luda ktemu, hacż mějesh he so snesz. Duż wobsankny-chu jemu pišacż, so ho jemu sa j:ho dotalnu Swólinosz dżikuja a jo ſa ſi hinač pschemybzili, so dziaja wħiżi hromadzje do Ameriki. Njeki na jene Doro pecja Duch. Grabaw wsdit-kiem prjodkiesz, so to tak nendże, ale so dyrbja so predy tym Angasom a u-anacż dla teho, schioż ſu jemu predy polubili a tu nasto Rojkora, do-kej ciji Schlesynszp mjenjachu, so nicžo lubili nejku, Grabaw pak pschi swojim stejo wosta. Haj wóta nastaja Pišme, tħiż iż kaſče, so Schle-synszh swoje Polubienja pschecjivo Ang:icj spō-snaja a so chodziła tam cjańnycz, tħiż buż: jidm wón porucicż. Tolej Pišmo porpikacż, do teho pak jačyn neswolt, ale wón podażu so na

Wucż do Ameriki sa swojim hżom predy wot- poßlanyh Duch. Krawsu do Buffala. Na to wusankny hżom Hamburku Duch. Grabaw iñh Njeckotrych sluthyrskeje Zyrkwe.

Sa njeckotry Čjaz po tym pschicžahny też Grabaw sħimi Eswojimi do Buffala, a facjissny też tu wsditlo Wujednanje sħimi Schlesynskim, wusankny jidu saħo fjawne i Zyrkwe a wot Wołkašanja, ta' so dyrbjachu hebi bes żobu żamit Božu Sękužbu dżerżecż, dokej bje bes tym so jidu Duch. Krawsa skarju psches Morjo do Schlesynskeje wročiż, a potajkim też snimi sprawa-nje nemienesch. Sa drje iż cji pschindje wón saħo, jafo bje wokolo Wratislawja Schleketu doż nacjint a a pschilwedże u:j-dje 60 Luthyrskich żobu do Ameriki, sjednoczi so bortsy i Grabawem, we lotrehoż Woħadżi bje so też wulka Hadrija woshebie wot iñh Pomorskich dla ujkotryh Wucż-bow Katechismuha a hacż je pccj aby sħieġ Haupsichtukow, sbjehnyi. Pomorszy a czi wusankneni Schlesynszu chybu hromadu stupicż, ale dokej tóżej pschi swojim stejo wosta, nebi też nicžo sieho a cji Pomorszy cjeħniha njeckot Sta Wil dale. Njeki bydżiċċtaj Grabaw a Kraw-sa r-idu Schlesynskich saħo na żwir Bos sejja-hu, dokej pak cji hebi tu pschecjep:nu Kschidu lubicż nedachu, ale 6:u Septembera 1841 so wot neju wotreknyhu, da wusanknyschtej saħo wo-naż na 12:u Septembera jidnacżoħ Schlesynskich psches fjaġnej List i sluthyrskeje Zyrkwe. Tonnnej List spalchu cji Schlesynszh Esredu pothym psched Zyrkwej fjawne.

Tak stejše ta' Wjel, jafo ja we Oktoberi do Buffala pschindjejch. Po doħlim Prukowanju a Modljenju wsaxx ja jidu Powołanie horje a

wy wudjiesach my a festajach my sa naschu Gro-madjsnu wjeste gylkwiniske a schulske Srjadowanje Prjenju Nedjelu Adventa 1841 nastupich ja swoj Hamt we mojej Wošadži, fiz sjidnacjen Domow wobstejesche a we Raljecju pschichodneho Ljeta stupichu knam hishczen 7 Domow wot Grabawojo Wošady, dokelž to twerde a cježke Aneſtvo na Sswjedomnjich a druhu Aſchiwdu a Reprawdu swojego luthyrſkeho Bamža wjazy ſnesz nemôžachu a nochzvchu.

Tak poweda Byrgar we swojich Knihach. Steho wscheho je widjicj, so ta Sswobodnosz we Bjerti, sa kotrejž ſu tucjt naschi Bratſja swózneho Kraja ſe ſwojimi Džecjimi a Samóženjom psches Morjo vo dalokho Kraja cjahnyti, tež tam bes Sadzewanja neje a jin jara droho pschindje; ſo ſu dyrbeli Wobcježnoszior, Czerpenjow a Rusy dosz a na dosz wutracz: ſo pak ſu ſebi Čłowekojo wſhudzom runt we wjestych Wjezach, nech je we Europi aby we Amerizy. Tich cjlne Straci neje nam nichton zylje wopíhat, ale tak wele je wjeste, ſo je kóždy ſiebaný, kóž ſo na Čłoweka tak wiſtikón ſpushcza, nech rjeſta Schcejyan, Krawsa aby Grabaw a ſo móžachu tež cjlne naschi europejszy Krajinzy, dy bydu ſe ſwojim Luthyrſtom tak wele Hart a Repota nehnali, ale we Čłichoszi a Czerpliwoſti živi byli, tež we ſwojim wóznym Kraju ſwojeje Bjery Kruſnoj ſhonicz.

Wſchelkiſny. Sberki.

Stej ihelékej Bawlmu poczinaja njetko dale a bôle ihelcz a ta ſama je hžom iam a ſem

Se Samolwénjom Redaktora.

Ejischcjané po la G. G. Hieci.

w Mjestach na Pschedan. Hdyž tež jetyn prajicž móže, ſo je duschnje na Mjesto tſjelerskeho Brócha hishcze njeschtto druhe tajkeje Mozy wohſedzcz, da je Tſelenje ſ tajkej Bawlmu tola hishczen we tym nedokonjana Wjez, dokelž ſo ta Mjera, po kotrejž ma ſo tutón nowy Ssrjedk nałožecz, husto dosz trechicž nedawa. Tak bjesche ſebi wondano jedyn lomaczanski Mjeschcjan ſ mischonskeje Hawykti tak wele tſjelerſkeje Bawlmu pschinesz dat, hacž ſo ſa ſchiesz Wutſjelenjow treba a bje ju teho dla do ſchiesz ſebi runyž Džjelbow roſdjeſlik. Prjene a druhe Wutſjelenje ſta ſo be-wſchje Schkody a bjesche widjicj, ſo ma ta Bawlma wjazy Szylnoszje, hacž dotalſhi tſjelerſki Bróch. Iako pak ſo tſecž Krócz, ſa kotrejž ſo po ſwonkomnyr Sdacju ničžo wjazy Bawlmu bralo nebje, hacž predy, ta Tſelka wutſjeli, roſpuſtr ſo wona na wele Kruchow, to pak tola ſ najwetschemu Sbožu na tajke Waschnje, ſo niloho newobſchodzi.

Ptery hacž budžemy teho dla tſjelerſku Bawlmu be-wſchitſkeho Stracha nałožowacž móž, budże ſo hishcze njschtto wunamkaž dyrbecz, ſhtož nam tu wetschu aby m nſhu Šeynosz teje ſameje ſ Wjestoszu ſpóšnacj dawa.

Pscht ſwojej ljetuſchi Pschitomnosz i w Schlesynskiej je J. M. Kral prufi tež jedyn a dwazečož Lutjicžanow ſe wſhelikimi Rjadawi (Ordem) a hinajſchimi Wocžesjowanemi wobmyſlit. Tak dostačhu lež druhimi Rjad cjerw:neho Worla (Adler) Kn. Dr. Jeſchka, Ljekar w Niſkej, Kn. Paſchka, krajſki ſudniſki Radziczel a dwórski ſſudniſki w Mužakowt, Kn. Scholka Superintendenta a Duchowny w Kschischowt, ſwiatojanski Rjad dosta pak Kn. Erdmannsdorf, kralowſki Komornik w Jamnom.

Wudawanje wot Wellerez Knihernje Budychini.

*

*

Zydrzejfa Nowina

a b y

ßerske Poweszeje sa hornych Lujicjanow.

48. Czislo.

28. Dzen Nasymlka.

1846.

Sswecja we druhich Krajacach Kermuschu tež tak, kaž pola nas we Serbach?

Hizom njeckotry Króčž ſu ſo me Ludzjo praſcheli, hacj tež we tych Krajacach, djež ja we Zusbi biech, Kermuschu maja, aby kaſ tuſamu ſwecja. Tehodla myſlu ſebi, ſo by ſnadž njeckotremužkuſiž Serbej lubo bylo, dy by wedzik, ſchto Kermusche we zusykh Krajacach na ſebi maja, aby kaſ teſame wobendzejo.

Tehodla nech Wopisanje jeneje tajfeje ludu Mjesto namaka.

Iako ja we bayerskim Kraju bliſko pschi throlſich Mesach pola jeneho Duchomneho džielach a tam Zyrkej wutwarjowach, mjejach Skladnosz tudu jenu Kermuschu ſobu ſwecjicž. Taſama trecht tam kožde Ljeto 10th Dzen Žnenza na Dnju ſw. Lawrenza, dokelž ta Zyrkej ſw. Lawrenzej ſwecjena bjesche. Kermuschu menuja woni tež po njemiskej Rycji „Kirchweih“*) a ſwecja ju wſchi-

ſy Woſadni na jenym Dnju, fWopomnenju na ton Dzen, djež ſich Zyrkej k božemu Domej ſwecjena by; a niž tak kaž pola nas, djež jena Weſton, ta druga ſaſy druh Dzen ſwecji, a ſamo we jenej Wsy ju romadzje nimaja, kaž to we budyskej michalskej Woſadzi Waschnje; a potom newedža, czechobla ſwecja, aby fejmu taſama je, hacj ſo ſo Tykanzy peku, ſo ije a ptje, ſo proſny ſa Khachlemi ležt, aby tón Czaz we Koczymi pschecžint.

Tam pak maja Kermuschu ſa wulki ſwiaty Dzen. Zyrkej je tenje ſyrlwinskej Vyču wupraſhena, a tón Dzen ſdopočnskej a ſpopočnskej božej Šolužbu ſwecjeny. Dopočnia ſo to Szenne Lukascha 19, 1—10. liž ſo tež pola nas we naſchich Szenskich na Kermuschu namaka, priodečita a wuſladije. Popočnju je Ryžpor.

Woloko tſjoch dje potom tón mlody Lud vo

njemiske rycji, dha praia woni „Kherta.“ Woloko nas praia Njemicy „Kirmes“, a je ſieho naſche ſte Šelovo Kermuscha naſlalo.

*) Dokelž pak tón burski Lud ſara ſtagene

Korcžmy, bjež njekoliki rejwaja, njekoliki pak pschi Schlemyp Pčva sa Blidom bedžo pschiladuja. Palenz tam žadny nepiša, niz tak laž pola nas, bjež niz jenož Holz, nje! Samo Holz su njetko tak nehanbicjile, so wjazh se Schlencžkow nepiša, ale spótelow to skajaze Pčzie do go Išia, a psches to wchje dobre Myſlje a Sacžucža, hejso jehcjen žane maja, čiſzje poduscha, a tak swojego dobrego Rosoma porubene wchjem neschwarzym nepoſtym Myſlam we swojej Wutrobi knežicj dadža, nehorne Esłowa rycza, a kwschemu swolniwe Skutki wobeńdu, kotrychž Płody jedyn husto dosz po Węgry bjeħacj w idži.

Wobeńdu Holz taisle Repocžink, dha Holz hischče bjeħacj Krōcž hōrsche Elōsje. Ach! mono je ſudno, dži jedyn jow na rejwarskich Hubjach jich we Pjanoszt hlyſhi, tak mont bože Reno newuzitnje wužiwaja, Boha hanja, leſtruja a jedyn teho druhego delje činja, swojego Blisheho husto ſaklija, kotrehož tola jako ſam i ho lubowacj bjeħelt. Steho naftanu Swada, Pusti, Kreipſveleczje, haj prijódkpanyo je, so ſu Mordarſtwo wobejſcht, a psches to we swojich młodych Rjetach ho do Faſta pſhineſti. Saſy Drusy ſu mot teho palenjoweho Ducha tak pschjewſacht, so bewscheho Rosoma wo Szwiecji ničjo wjazy newedžiwschi, hubenshi hacj Ekecžo spody Lawow, haj Samo na Smecjach ſo wa-keja, a tak tež husto Mordarſtwo na swojej Sto-woſzi, a ſhtož hischče wele wjazy je, tež na swojej Duschi wobeńdu. Netosomne Ekecžo pschekane ſlokacj, dži ma dosz, ale tón Čłowek, kotremuž dobrý Rosom wot Boha, jeho Stworecja, daty je, tón newje, dži ma teje ſkajazeje. Zuschi doss. — Tola woftajmij jow to palenjowe

Živjenje a džimij ſaqi tam k tyrolskim Mesam na Kermuschu.

Raž hiżom ſpomnjene bu, dha ſapocžneja tam wokolo tſjóði rejwacj a rejwaja, hacj ho ſwiaty Vecžor ſwont, we Mjefazu Žnenzu džewecjich. Tak tu žeje hacj Swón prieni Synk mot ho da, dha ſtupi jena Woſoba (Barschona) korcžmatej Eswojby ſtymi Šelowami: „Svajay Vecžor ſu ſwont“ na rejwarsku Lubju, a na Blaku pschekanu Herzy piſkacj, Rejwat puscheti ſwoju Rejwarku, a wulka Čiſčina naftane po zblej rejwarskej Lubti. Ta nutſtupena Woſoba ſpje-wa tu ſtemu poſtaſenu Modlitwu; po dokonja-nej Modlitw! — poſluchajcje gerske Towarschki — wopuſhcziſi wſchitke Holz rejwarsku Lubju, tež niz jena newosta, a podachu ho čiſhje a ſmjerom do swojego Domu. Holz ſo tež bōtih potom jedyn po druhim roſenidžechu, Korcžma by wokolo djeħacjich zylje prijsna a Kermuschje bje Kónz. Na moje Praschenje: hacj tuto kħwalobne Maſchnje we Korcžmach druhich Woſadow — dokelž we tej Woſadgi jenož jena Korcžma bje — tež Mjesto namaka? doſtach to Woſmolwenje: so hewak tón fermuſchny Vecžor mot Wuschnoſzie k Frejnozi (freie Nacht) dowoleny je, to rjeſi: so móža tak dolho rejwacj, hacj chiedža; dokež pak tež Pschikafnia mot Wuschnoszie je, so na Wħach we Korcžmi nictu dljeje woftacj neħmije hacj, w Lječi do djeħacjich, we Symi do dje-ħeċċi, kotrež Čjaſ ſont „Polzeistunde“ me-nuſa, dha je tón Duchomny tuteje Woſady pra-jit, so by jara pjeknje bylo, dži byxu ho te Holz tež tón fermuſchny Vecžor pschi ſwiaty Vecžor Ċwonenu, domoj podake. A laj! tak

Frjernje wone jeho Žadanje dopelnja, tež niz jena
šo wosankne.

Schtoha býschę wę, mosti herszy Bratſja a
herske Towarski ktemu prajili, by by jedyn wot
masich Duchomnych ſebi žadał, ſo dyrbieje ſo
wę fermuschny Veczor pſchi ſwiaty Veczor
Gwonenu domoj podacj? o! ja nechal to Gswa-
renje a Morſkarje pſwecziru njemu glyschej, a
hac̄ by to runje ſawieszje k waschemu Wugitkej
bylo, býschę wę jena potym cžinile? naſſkerje
niz. Rejje tgeja wam wóſche Wſchego, a bóniž
w Nozy, Hodziny daloko, w tym najrohniſkim
Wedri na teſame hic̄ dyrbjale.

(Wobsanknenje pſchichodnje.)

Lubi Bratſja, ſchto ſo wam ſda?

Bo Hodzoch, kaž ſo nadžiju, budja ſaſo Pſchi-
powedanja a Wjerowanja, mene aby wjazę, to
bdz:uň ſhonicj, byž b'dzemę ſóždu Nedželu fe
Mſchi khorzic̄, a Brachkojo ſmjeja pak pſhi tym
najwjaszy Bjehanja, Wurhctowanja a Ryczenja.
Brachka je pſchi Kwaſu Muž, kotrehož ſo kwaſ-
ny Man a Mac, Rzewsta a Rwojenja, a Kwaſ-
karjo ſmjejc̄ nem'jeja, wón je Muž, kiz byc̄
dyrb̄, hejſoli Kwaſ Kwaſkarjow ſpoſoſic̄ a ſo
jim na Kwaſu lubic̄ dyrb̄. Brachkom je wele,
ale, luby Božko! kajzy da husto ſu? Tu masz
Brachku na Kwaſu, ſo newjesch, hac̄ je herski
aby hac̄ njemſki, hac̄ ma Hubu aby. niz, ſaſo
druh neje we ſwojim Draszenju na žaneho her-
ſteho Brachku motany, wón newje, hac̄ je kloth
aby ſčejepeny, sneho je herski Duch, kaž tež her-
ſte Waschnje zylje cželko, wón newje aby wedziej

necha, ſak bylo je a ſak byc̄ dyrb̄, tehodla džu
ja ſem' prajic̄, ſak bylo je a ſak ſaſo byc̄ dyr-
bi, a jelt tajki budje, da budje ſo ſóžda herska
Wutroba na nim ſtadowcji. Eſerſki Brachku
dyrb̄ mječ̄ cžornu ſuknjanu ſuknuju, na
Bedromaj ſe Salami, džez ma we prawym ſwoje
rjane cžerwene pótne Rubiſchej, we jenej bubli-
nowej Djierzy pak neweslinsle. Čjorna dyrb̄ ta
Eſuknia byc̄, a niz módra aby ſchjera, aby dru-
heje Barbę, pſchetož icho Powołanie to ſobu
pſchineske, ſo by ſo we ſwedzienſkej Barb̄ drasził.

Dale dyrb̄ byc̄ iſirožlathym Khlobuku, kaž
to we ſaſtarſku tak bjeſche, to je jemu pſchikſtojne,
a nedyrb̄ pſchinc̄ we wóſokim Khlobuku aby
we koſmatej Wjez̄y, kaž iſch tež pſchindžo k Wje-
rowanju wižik ſym, to je tak nelepe, hac̄ jenež
njeschto na Gswiec̄i. Bur tajki do Bróznie a
do Holje khorzil; ale k ſwiatemu Woltarej ſo tak
pſchinc̄ nehorzil.

We Horschejt dyrb̄ mječ̄ Brachka bantatu
Schponſku, to ſo ſamo wot ſo ſroſemi.

Kaf a ſchto won ryczej ma a dže, ničjo ne-
praju, to nech je jemu porucžene; wón pak ſebi
nech ſak ſaſtej, ſo neby jako Wjechę ſtejat a ſo
Gsmjedow ſminky.

Wę pak moji herszy Nanojo a Macjerje, mo-
ji lubi Rwojenjo a Rzewstę wobhōnic̄je a ro-
ladajc̄je ſo, hac̄ mam prawje aby niz, cžesze ſo
ſam̄, hejſoli džeeje wot druhich Čjeſz mječ̄,
ſwtuž pak ſo ſam woſidzi, ſchtu dyrb̄ teho cžef-
zic̄? — Jeli wam njetk njeschto ſym ſlužene
Brachku na Kwaſu mječ̄, Rajſkiž predy ſpěmneny
hje, da wsmic̄je ſebi Snamjo na Brachju, kotrejž
ſo mi ſpodoba, a to je tón — ſ Kwaſiž. —

Wschelkisny.

Wózomnath Džen' Novembra mjejesche wojerjowski Kraj we tym wožebny Sswedjen, so bu Kn. Kubiza, Pastor primarius we Wojerezach, jako Superintendenta zyrkwiñszego do Hamta stajeny. A temu bje Kn. generalny Superintendenta Hahn s Bratiskawja pschijschol a bjechu so nimalje wschitzu Duchomni a Wucžerjo wojerjowskeho Kraja shromadžili. Tež njefti pschimjesni sachsonszy Duchomni poreñschichu tón Sswedjeni psches swoju Pschitomnosz.

Wololo bježaczych swonjachu zyrfwine Swony te Mschi a duž podachu so wschitzu shromadženi Duchomni a Wucžerjo a hewal tež wojerjowszny zyrkwiñszhy a mjeſchçjanszny Saſtojnizy w dolhim Cjahu se Superintendentury do Zyciuje. Na wobej Stronje zyrkwiñskeho Pucja bjechu so schulſke Djeczi ſeſtupate, kotrež potom tež do Zyciuje döndjechu. Tudy wuspjewa so najpredy Khjetiſch. Na to poſtupi Kn. generalny Superintendenta psched Woltař a bježesche pschihodnu Recž, kotrež bjechu te Sskowa podložene: Sa tych bjež nas fóždy, jako sa Khryſtusowych Ssluomnikow a Saſtojnifikow na božich Potajnſtwach. Nicžo so pak wjazy nepyta na Saſtojnifach, hac̄ jeno, so ſwjerni namakati budža. I Kor. 4, 1. Jako bje won swoju ſwetscha napominazu Recž holenjak, čitasche po jeho Porucžnoszti Kulandſki Archidiakonus Kn. Schuricht to po kralowskej Woli wot Kn. Ministra Eichhorna ſpišane Piſmo, psches kotrež bu Kn. Kubiza ſjawnje do swojego Superintendentawa ſapokasany. Na to doſta

wón wot Kn. Dr. Hahna zyrkwiñſke Požohnowanje, pschi ežmž tež wojerjowski Archidiakonus Kn. Nowak a Kn. Schuricht swoju Ruku na ſiho Hlowu ſložtſtaj. Jako bjechu so potom njeftre khyluscowe Schtucžki wuspjewale, bježesche bukovski Duchomny Kn. Alberti Liturgiju, po kotrež bu rjana zyrkwiñſka Hubžba na Khori wuwedžena. Ida to wuspjewachu so ſaſo njeftre Schtucžki, po kotrež Kn. Kubiza Kljeiku naſtupi a Poſluchatjow ſwubernym Prjedowanjom naſtupi. Podložk jeho Prjedowanja bjechu pak to Sskowa: Jesuſ Khryſtus je wczera a dženja a tón ſamy, kiž won je, budže tež do Wječiñoszje. Hebr. 13, 8. Jalo bjeſhe so po Prjedowanju ſaſo Schtucžka wuspjewala, ſpjewasche Kn. generalny Superintendenta Kollektu a wudžjeli Požohnowanje. Po dokonjanej bozej Sskuzbi podachu so Duchomni na Superintendenturu, hdjež bu Synoda džeržane, na kotrež Kn. Duchomny Seiler, Scheidemantel a Schuricht Wudžjelski prjodkžitachu a khólmčjansz Duchomny Kn. Stanga Sekretar, ſtwo wedžeshe.

* *

We Wellerez Knihowni na mjaſnym Torhosćju je k Dostacju:

Serbska Meja. Polska za ſtyri jednore hlosy a chór zestajana wot K. A. Kocora. Płaćizna $12\frac{1}{2}$ Nsl.

Zeho runja:

Fr. Lad. Čelakowskijeho Wothlós pěſni ruskich. Do lužisko-serbskeje rečje přeložištaj J. E. Smoler a J. A. Waiko. Pl. 8 Nsl.

Endżenissfa Nowina

a b y

Serske Powiescie sa hornych Lusicjanow.

49. Ćzisko.

5. Dzień Hodownika.

1846.

Gswecja we druhich Krajach Kermischu tež tak, kaž pola nas we Gserbach?

(Wobšankunje.)

Kaž cžinicze wóy, dyž wam wasche Knejstwo, Hospodař aby Starschi sasaja na Rejje hicž? wóy jich tež sjebacje; wóy sze tak mudre, so swoju Drastu k Ssuhodej aby hewak k Njekomu melcžo donešecž, a potom domach prajcž, so do Łoża džecž, tu Rhwilu bo džecze swoblesacž a potom — na Rejje; ja to se ſamſneho Shonenja wjem, pschetož b.....ſte Holzy ſu tež tak cžinile.

Kaž hižom spómnich, dha móža tam kermischny Wečjor tak delho rejwacž, hacž chzterja. Ja ſym wſchelakich Blakach na to fedžbował, ale jara porjedko namakal, so Holzy dljeje dwanaćžich we Korcžni wostanu, wetschi Džiel dže jich tola pschi ſwojathni Wečjor Swonenju domoj. Ćzohodla runje won tedom? dokelž tam we gylęj Wokolnoszi to Waschnje knežti, so pschi ſwojaty Wečjor Swonenju ſo najbole ſkježne Durje ſankaſa, nichu wjazy wonka nekhodži, ale wſchitzy, jeli móžno ſo

we Domi namakacž dyrbja, kiba Zusnik aby hewak Njehitu, kiž njeschto Rusne k wobstaranju ma. — —

Pola nas pak je we njeſotrych Wſach to nepjekne Waschnje, ſo tón mlody Lub Wečjor po Čewjateku haflej dó Wſy hromadžje dje, ſchtož woni na Roſuhicze menuja, a tam potom nemduja a ſo ſchcijerja, husto doſz wſchelake Nepotwiwoſſje wobendu, a njekomužkuliž ſpacž nedadža, kiž wot cježkeho Džeka Wolpočinki we cžichim Espanju pyta.

Schtož tu Kermischu tamneho Kraja dale nastupo, d'ha kaž hižom spómnich, taſama jenož jedyn Džen ſo ſweči. Tykanzy žane nepeku, doſelž je nesnaja, ale na nasche Plinzy podomne „Rudlje“ ſu we ſóždym Domi knamakanju a ſamo Proſhorej budža tajſe ſobudžielene. Hoſjjo ſu tež proſhent, ale to stane ſo jara porjedko. Wečjor teho ſameho Dnia djeſa cjiſami, hejſo žani proſhent ſu, ſaſy dom, a tak je Kermischje Rónz.

Pschi Rónzu chzu hſchicze jedyn Kroc̄ na

Rejje spomnici — a mojej lubej ſerskej Młodźini
ſobudżelici, dy tón młody Lud tamneho Kraja
na Rejje khodzic zapóčne.

We tamnym Kraju ſu wot Wuschnoszie te
tak menowane nedželske Schulje (Sonntagschulen.)
wustajene a kózdemu twerdzie pschitasane, tak derje
Hólzam kaž Holzam, tušamu hacž do dokonjaneho
wózomnateho Ljetu wopytacj, tak dočho pak hacž
do teje pomenowanej Schulje khodza, na žanu
rejwarsku Lubju ſtupicj nezmiedža, a iž h ludžja-
zvih Ryczow, kaž tež teje schulskeje Schrasy dla
na žanu nestupia.

Kaf sym pola nas wonlada? Na tuto Pra-
ſhenje dyrbjako to Wotmolwenje studnie klinčecj.
Hižom ſchulske Džeczi pola nas na rejwarske Eu-
bje khodza, a hejso nerejwaja, dha tola pschila-
duja, a psches to ho najwetschi Neroſom Stars-
kich wopokaze, ſo Džeczem na tajte Blaki hicž
dadže, dżež jenož husto doſz Bohahanenje k hly-
ſchenju je. A dy býchu je ſchien Starschi we
prawym Čaſu domoj wsalt — nje! Žandarm
dyrbí Džeczi ſrejwarskeje Lubje domoj honicj, kaž
sym ja we Nechwacjidi widzil. Sawjernje! ma-
lo Čeſſie ſa kſheszljanskich Starskich. Je tehodla
potom Džiw, ſo do tych młodych Wutrobow ne-
winowatych Džeczi wſchelake Repóciński a Re-
duſchnoszie ſaschcijepene budža? je Džiw, ſo wone
po ljudom dokonjanych ſchulskich Ljetach po wſchich
rejwarskich Lubjach wokolo bjeħaja, a tu rjanu
Barbu cjerwonych Ljezkow delje ſdrjeja? je Džiw,
ſo wone na te Eſwarenja Nuna a Macjerje
wjazn nekedybuja, a husto doſz melcžo ſ Domu
i Rejam cjeſku? je Džiw, ſo Nan na neporadze-
nego Eſyna ſkorži a Macj husto hōrke Għajnej
plakacj dyrbí, dyži jejna Džówka to cjeſne Meno

a Čiſtoſz twojeje Duschje ſhubila je. O Starschi
wopomnije to a nebaſcje waschim Džeczem na
taſke Duschu ſkažaze Mjesta khodzicj. Tež ty, mój
ferski młody Ludo, ſvaluji ſo taſkich Mjestow,
hdjež by ſnadž mók ſawedjeny bycz, wobkhwarz
tu Čiſtoſz twojeje Wutroby a twoje cjeſne Meno
a wopomn to rjane Sslubenie Kryſtusowe:
„Sbóžni ſu egi, kiž cjeſteje Wutroby ſu, pschetož
woni budža Boha widzicj.

Citanje Rowinow je ſa burski Lud wuzitne.

We Rabocjach ſedž ſchtaj Nedželu Popoluju
Kowarez Miſchiyr a Bur Viċċas pod Kowarez
Lipu na Ħamriji a powedaſchtaj ſebi wot teho
a wot tamneho. Menadžuiżi wiediſchtaj wo-
naj, ſo kneži starx Schobor, Knes Hejduschka,
ſe Schulje wuńde a runy Pucj k nimaj džieshe.
Jako bliże k nimaj pschindje, dohladaschtaj ſo, ſo
wón ujekaju Paperu we Ruži džerjeshe, na ko-
trej bjeħu cjeſt ġane Piſmiski widzicj. Knes
Hejduschka ryczeshe ſ Kowarez Miſchiyrom wot
wſchelakeho kowarskeho Džieku, kiž dyribeshe ſa
Knežiħi džieklane bycz. Dokelž bje jara horzo a
pod Kowarez Lipu pak pjeknje kħoddno, da fuu
ſo Knes Hejduschka kiumai Mužomaj. — Schio
da macje pak jom do Paperow we Ruži? pra-
ſchesche ſu Kowarez Miſchiyr Kn. Hejduschki.
Hejduschka jemu wotmolwi: To ſu Rowin, ko-
trej ſe ſchulskim Wucžerjom hromadżje c̸itamoj.
Swotkal je da to doſtaracie? praschesche ſo
Kowarez Miſchiye dale. Te mój psches Skladnosz
ſ Miſčiha doſtaramoj. Wiċċa s. Kneži, nemjeſ-
cje mi ſa Eko, schio da was to ſa Ljeto khos-
tuje? Hejduschka. 13 Rgl. Miſchiyr. To
ſo ſendze. Mój Miſchiyr, pola kotrkož ja Ro-

wat'ivo wusnych, placzesche sa tu Nowinu, so
truj won c̄itasche, sa Ljeto Toleć a njekotre Gslje-
borny. Hejduschka. Tak droho ta tež pschin-
dje, pschetož moj placzimoj kóždy sa Ljeto 13 Nsl.
Wicjaš. Kneže, ja bych ſebi myſlit, so ſo
wy a ſchulski Wuczer tak doſz načitaj, dokelž
ſtaj wobaj pschezo nufowanaj we Pišmi ležecž.
Hejduschka. Dnž ihy tuhlej Wjez wot teje
Strong wobhladacze, da macze wy prawje; a
dyž hishcze to pschiwoſmecze, so ja a ſchulski
Wuczer kóždu Nedjelu fe Mſchi Ihodžimoj, da je
Cžitanje Nowinow ſa naju ſkoro kaž wusche.
Mischtr. Kneže, to drje my tola tak nemje-
nicja? Hejduschka. Nje; pschetož moje wſchje-
dne Pišmo a ſchulſkeho Wuczerja teho runja,
kaž tež naju fe Mſchihodženje nemože ſo ſ No-
winami pschirunacž. Wicjaš. Kneže, ja was
a ſchulſkeho Wuczerja wobeju wot teje Strong
ſnaja, jo wój rad níčjo bes Wujitka necžintaj;
je da Cžitanje Nowinow tak wužitne? Hejduschka.
Haj, moj luby Wicjaſo, te Nowiny neſhu jeno ſa
taſkich Ludži wužitna kaž ja a ſchulski Wuczer ſmioj,
ale won'e ſu tež ſa burſki Lud ja a wužitne.
Mischtr. To je wjerno; pschetož ſchtož Na-
božnoſz nastupa, da doſtawamý týje kóždu Ne-
djelu we Žyrkti Roſwuczenje; ale ſchtož poli-
tiske a druhe Wjezy nastupa, da je tón burſki
Cžlowek ſ Wobjarowanju, e woſebje ion ſerski,
dokelž jeho we tymhlej Woipohladanju Ničto
neroſwuczuje. Hejduschka. To je wjerno, a
teho dla dyrbeli Nowinu burſky Ludžo bôle cži-
tacž, a to woſebje teho dla, dokelž woni
psches nju we politiskich a druhich Wje-
zach Roſwuczenje doſtawaju. Wicjaš.
Kneže, ſchto da to je, Polityſke? Hejduschka.

Wicjaſo, ja chzu wam tohlej ſkrótkim wusliſz
Wy ſze Bur a wasch Bratc pak je Sahrodnik.
Wy ſze we naſchej Wſy po Wobſedjenſtwi
jedyn Wulki, a wasch Bratc pak je jedyn Men-
ſchti. Wſchitko ſchtož macze wy ſ ſhromadnemu
Ljepſchemu a hewaſ cžinicž, bracj a dawacj, dyre-
bi ſo wot was we wetschej Mjeri ſtacj, hacj
wot wascheho Bratra; to je njeschtó Polityſke.
Ktemu hishcze tež ſklaſha to wſchelake Šriado-
wanje we Kraju, kaž tež, kaf ſo Kraj wobkneža
a ſchtož Wójnu naſlupa. Wicjaš. Njetk ja
to wjemi, ale ſo jeno naſch Jedyn jara mało
wot teho ſhoni. Hejduschka. Möhli pak ju
ſhonicž, dyž byſhcze Nowinu cžitati. Mischtr.
Knes Hejduschka, tamny Djeni bje pola me jedyn
Rj. ſnik ſ Mjesta po Cželatach, naikkere je drje won
pola naſ tež był. Tón chyſche mi powedacj, ſo
je we Romi nowy Bamž; ma ſo temu tak?
Hejduschka. Haj, temu ſo tak ma a to hižom
ſhjetru ſchwili; a rjeka Pijsus džewiathy. Wic-
jaš. To drje tola tak wažne neje, dyž je we
Romi nowy Bamž, ſo dyrbjaſ ſo tajki Podawſ
wſhemu Šwjetu pſhes Nowiny ſjewicž? Mischtr.
Sa evangeliſkich Rhſcheszjanow drje niz, ale ſa
Podjanskich je to jara wažne, tak wažne, kaž
dyž mamý noweho Krala. Wicjaš. Da drje
te Nowiny wot druhich taſkich Podawſow týž
powdaja? Hejduschka. Nowina wſchit-
ke wažne Podawſki ſa Kraj, ſa Lud, haj
ſa jeneho ſameho Cžloweka w upoweda.
Mischtr. Kneže, ſchto da na tej Wjezy tola
je? Ja bjech wónzano Rakezach Hopthy. Hop-
thykař a jedyn druh Wobgebny ſebi tam powe-
dashtaj, ſo do Žendželskeje móže ſo njetk Žito a
teho tenuja Žyroba na Wili woſycž. Hejdusch-

ka. Mishtyre, stejhej Wjezu ma so tak. Gendjelsky Pólnizy su hac̄ dotal Prawo mijeli, so zuse Žita niz hinaf hac̄ po Wotedacju wulseho Žita su so gmejle do Gentjelsk. je na Wiki pschiwes, a teho dla je so tam jara malo zulich Žitow wosyko, a su tam te same pschedo jara drohe byte. Mjeli paf, kaž so s Wiestoszju nadzijecz možemy, budža zuse Žita Sswobodnosz dostac̄, so budža so tam pschedawacj mōž. Wicjaš. To drje móže nam wscho jene byc̄, hac̄ móža so zuse Žita do Gajdelskeje wosyce aby niz, my tam tola žane wosyc̄ nemožemy.

(Pschichodnje dale.)

Knesej Wucjerej R. we R. ion slubeny Pschezoč sa jeho schulske Džecjt, so bychu pschi schulskim Sswedjenju a hewak herski spjewaci móžle.

Weselje wonkach.

Tam na selenej Holt
Tam je doß Wekela,
Tam pod selenej Hatsu
Je Ahlók a rjana Hra.

Tam horkach na tej Horí
Byc̄ wóžesch stadomny.
Tam delkach po tym Doli
Masch wele Dobroty.

Ruk lubosnje je wonkach
Pod Nebjom smjejathm,
Djež nam te Rwojetki scjaja
We Blahciju pišanym.

Wschelfisyn.

W Franzowskej je so psches Wustupenje Rjeki Lotry wele Schkodn stalo. Wody kjechu tak wulke, so so we neveriskej Dolni Rježje hac̄ do Tjedci nurjachu. Čłowiekojo wobróku so swiesha na tajte Waschnje psched Sdmecju, so na Lubje a na Tjedci cjjekachu, Skotu paf je jara wele hubeny Rónz wsac̄ dyrbjato. *

Pola Saložerja, pola Knihwjasarjow a we Wellerez Anherni je wot džensnischego Unja i dostačju sa $7\frac{1}{2}$ nsl., neswjasane sa 6 nsl.:

Specjalni fchieszjanske je Wucžby aby Dr. M. Luthera maly Katechismus wuskadowany a se Schpruchami Božeho Pišma mobtwardzeny, herlek Młodeszt f Wuzliku, spschidawkom wot inč wschelakich fchieszjanskich Zirkwjiow wudatý wot E. Z. Jakuba, evangeliskeho Przedarja we Budyschini. Druhi poredzeny a wele pschisporjany Wudaw. 1846.

Zitne a butrowe Wiki.

Gandzenu Ssobotu su Žita Budyschini placzite:

Róž . . .	5 tol.	5 nsl.	tež	5 tol.	10 nsl.
Pschenza . . .	6 -	15 -	-	6 -	5 -
Zecžmení . . .	4 -	5 -	-	4 -	- -
Womš . . .	2 -	$12\frac{1}{2}$ -	-	2 -	10 -
Hróž . . .	5 -	5 -	-	5 -	- -
Zahlý . . .	6 -	25 -	-	6 -	20 -
Bjerný . . .	1 -	15 -	-	-	25 -
Hejduschka . . .	4 -	20 -	-	4 -	10 -

Rhania Butry 12 nsl. — now.

Zydzienſſa Nowina

a b y

ſerske Powiescie ſa hornych Lujicjanow.

50. Číſlo.

12. Dzień Nowinika.

1846.

Czitanje Nowinow je ſa burski Lud wujitne.

(Dalew edzenje.)

Mischtr. My drje tam żane woſcę nebudź my, to macie wy prawje, ale te ſuſodne Kraje tam tola poweſeja; pſchetož tym to neje wſcho jene, hac̄ woni domach ſa Róz doſtanu 4 Utr. aby 5 Utr. a Landzelskij pak 12 Utr. Wicjaſ. Tak wele Landzelskij wjazy placja? Hejduschka. Haj, hac̄ dotal ſu woni hiſtce diſche tyl. Steho možcje ločzy ſroſemicz, ſo taſke Sadžrjenja ſa Kraju, ſa Lud a ſamejentczkich Czlowekow jara wužne ſu, temu Ženemu ſu wujitne, temu druhemu pak k Schkodz. Mischtr. Ja to njek pſhezo bōle ſpoſtarawam, ſo ſchwož Nowiny czita, ſo ión wſhelake Wjezy naſhoni. Hejduschka. To je wjeste; pſchetož wjazn Podawkow Jedyn ſ Nowinow naſhoni a ich wujitne a ſchłodne Strony pſches Koſwuczenje Nowinow ſnač ſauwukne, czim bōle ſo pſhes to cžloweſki Koſom roſwjetluje a wołbohačja. Mischtr.

Tak ſo to ſawjernje ma. Pſchetož ſteho Powedanja, fotiež ſieneje Huby do druheje tže, ſiebi Jedyn ničjo wuſacę nemóže, a toſame tež Ludzi muſliwic̄h necžint. Wicjaſ. Kneže, ja bych ſo was tola hiſtce Njeschto wopraschal. Maſch Woſrocžk nam nedawno pſchi Vecžerki powedaſſhe, ſo ſu Burja we jenym Kraju wele Knežich ſlónzowoli; to drje tola wjerno neje? Hejduschka. Wono by jara derje bylo, dy by wjerno nebylo. Wicjaſ. Kneže, we kaſkim Kraju je da ſo to ſtało? Hejduschka. We Galizyſkej. Tón Kraj bluscha Hawſtrijaskemu Khižorej. Wicjaſ. To drje jim pak tež nebudze neſaplačene woſcę. Hejduschka. Po Prawym drje nž. Mischtr. Nž? Schtoha da njek ſtymi buſſimi Ludžimi cžinja? Hejduschka. Khižor je tam njek Saſtojnikow na te Rutla tych ſabitnych Knežich poſzlaſ, a jim Woſakow ſobu dał, te maja Poruczeń, ſo dyrbja tych buſſich Ludži pjeknje krucze džeržecz, a koſiž nochzedza poſluchacz, tych dyrbja bōry moricz. Wicjaſ. Da tym Galizyſkim Buram to njek tež Smorije pomha,

so su tych starých Knežích morili, dyž maja nješt tolá sašo druhich; nješt žnano maja so hörje jalo predy? **H**ejduschka. To móže lohžh býč. **M**ischtr. Hac̄h tež pak jedyn Pschellepanz tych Burow ktemu Škutku neje sawedl? **H**ejduschka. To so strosem. **M**ischtr. So tež pak móža Ludžjo tak hľupí býč, a so k tajskim hľupym a schkodnym Wjezam narhcžecj bac̄. **H**ejduschka. Na tém je zylje jich Rosom Wint. Dy bychu rosemili, tak daloko tajšeblej Ressutki došahají, woni je nebychu cžinili. Ale schtoha je? We Galizyskéj Richid neje, kňž by so wo to starak, so byhu bursz̄y Ludžjo wjazy Rosoma nabylí. Woni byhu hžom wele rošomnišbi byli, dy bychu jeno jenčku Nowinu cžitali aby ſe bi prjodec cžitalt aby ſebi prjodec cžitacj dali. Ja wjeszti wjem, Wic̄ja ſ. Nje Kneže, to hžom nihdy niz. Na to výrbiat me Dundyr nadperac̄. Nasch Rosom je dosz rošiwjelleny, so wjemy, schto je Pschifluskchnosz dobreho Poddana a schto tajke Kermischje ſaſobu cžehneja. **H**ejduschka. Mož Wic̄ja ſo, ja was sa to khwalu, so my tohlej tak rošomnie roſudžic̄e; wostanče my pschi teſhlej rošomnej Ryglt. **M**ischtr. Wono je sawiernje nusne, so my we naſhej Wžy tež Now na cžitamy, pschetož to tola Koždy widži, so psches Čžitanje Nowiny kóždy Čžlowek wele Shogenja nahydje a Rosoma a Mudrossje nadobydje. **H**ejduschka. To maceže my zylje prawje. Čži božy bursz̄y Ludžjo dadža so husto k Škutkam ſawesz, kňž ſi jara ſchıldne ſa nich, dyž ſu je dokoneli a druhe Wiezky pak ſaſo nečjenja, kňž bychu jara wužitne ſa nich byle, dy bychu je cžinili. Woboje pak teho dla, dokelž je

neroſemja. Dajcje ſebi jedyn tajki podomny Podarok powedac̄. Niz volho, jako biesche ſo ta khchesskianska duchomna Šewobodnosz pocjala prjedowac̄, namlachu ſo ſkoro tajzy Schibakojo, kňž tu dobru Wuc̄žbu hínak muſladowachu a pschewobročjachu. Woni praſachu tém burſkim Luđom, ſo je njeſt tón Čjaſh pschifchov, ſo netreba žadyn Bur wjazy ſwojemu Kneiſtuu poddany býč, jemu žanu Eſlužbu cžinic̄, kaž tež jemu žane Dawki a teho runja wjazy dawac̄. Wjesty Domash Münzar da ſebi to Maſohladanje, kaž by won wot Boha moſebje ktemu poſlany byl, burſkých Ludži na telej nesdobne a neprawe Waschne waživoborč ej. Wóni ſi h we tymhlej Wotpohladaju ſ ſebi ſhromadžowasche a cžahasche ſwulſej Čeyku Burow, kňž bychu ſ Žypami, ſ Widlamí, ſ Kožamí a teho runja wobronení, ſjeneho Blaka do druhého, a konzowachu tých Knežich runje tak, kaž ſu Galizyský Burja cžinili. **M**ischtr. Sou da ſ Knesom wostali? **H**ejduschka. Boh to nedaj. Tiu je ſo wſhitklí jara ſlje ſeſchko; pschetož woni tuchu na žalosne Waschnje khostani, a ſu ſe potom hore mjeli hac̄ predy. **M**ischtr. Wono je tola buſhna Wjez, ſchtož pschego njeſchto tajſeho psches Nowiny naſhoni. **H**ejduschka. A moſebje tež ſa burſki Lud. Wón budže psches te Podarok, kňž Nowina poweda wot wſheslakich, wužitnych a ſchıldnych Wjezow roſwucženy. **M**ischtr. Ja bych ſebi ſkoro wjeril ſ Wjestoszju praſic̄, ſo drje burſkemu Ludu Roſwucženje wot ſhvjetnych a poliſklich Wjezow ženje nusnische bylo neje, hac̄ runje won we njeziſkých Čjaſbach. **W**ic̄ja ſ. Haj hubenje je, dyž Jedyn na Termín pschitnje. Najpredy ne-

móžesch dosz njemski; potom nejšy ſebi mudry dosz, ſchto by prajſt, ſo ſebi tola neby ničjo ſchko. Džit wuplapnyk a napoſledk ſy tola bity Muž. Hejduschka. Njeſchtio je tón burski Člowek tola tež ſam na tym Wjnt, ſo ho jemu tak dže, woſebje njeſt, dyž ma koždy Skladnoſz ſo we Schulach psches Rawulnenje njemiskeje Rycjie, Piſanja, Rachnowania (Urzbowanja) a t. d. na ſwoje pschichodne hospodařke Žiwenje ljepe pschihotowacj, dyžli predy. Wy bursky Ludežjo, wono jich neje malo bes wami, kij hſchcze ſebi myſla, ſo maja wulku Schkodu, dyž dyrbja ſwoje Džeczi do Schulow ſlacj. We tym ſo wy wulzyſhnia jara molicje. Pschetož ſaha chzedja Džeczi we Schuli njeſchtio Hódne a Dolonjane nauſnycj, dyž ſu husto dosz wot Schulje woldjeržane. Schóž we Schuli njeſchtio Hódne nenawukne, tón tež potom ſmany neje, ſo by we ſwojim dalskim Žiwenju ſo ſam podokoncji móhl, teho dla ſo jemu wſcho jara cježlo pada.

(Wobsanknenje pschichodnje.)

K a t e ch i s m u ſ .

Jako psched 4 Ljetami norey herſki Katechismus wot Kn. Duch. Jakuba ſ Roswuczenju herſeje Młodoszje we ſchelsjian kej Wjci we Schulach a na Pacjerjach wuidje, ſpomni Nowina ſujekotnymi ſklowami na tónkam, a poſka na jeho Wopſchicze a ſnuſkomne Wuhotowanje, a pschiftajt napoſledk tu Nadžiu, ſo budze tutón ſwulſej Prozu a Wustojnoszju wutjekany Katechismus niz jeno ſa ſchulſke a pacjerſke Džeczi, ale tež ſa Dorozzenych a Starých ſ wulzyſhnemu Wuzitkej a natwarliwemu Laſorjanu ſlužicj. To

paſ je ſo ſtalo. Bórsy bu tutón Katechismus wot wele Wucžerjow horjewſaty a do Schulow nutswedjeny, a wot wele Duchomnych ſ Roswuczenju pacjerſkých Džeczi nałożeny. Tak ho ſta, ſo wón ſo po krótkim Čaſu zylje roſpſcheda, a pschi Spocžatku tuteho Ljeta žadyn wjazý wósche nebe. Lohžy da ho tehodla hižom ſmolom ſpōnacj, ſo budze druhí Raſkad tuthych Knižkow bórsy nufny a žadany. Duž wobsankny Kn. Jakub, tu wſchelku Prozu a to cježke a dolhe Džeczo noweho, pschedzjelaneho Wudawka junkroč na ſo wſacj, a we poredženym a wſchelko pschisporjanym Schtalczi herſkej Młodoszji podacj. Rjetku je to hotowe a dokonjane. Druhí Wudawk je cjtſciany a na Pschedań pschihotowaný.

Schtož tutón nowy Wudawk nastupa, da je tež wón woſebje ſ Wotpohlabanjom na ſchulſke a pacjerſke Džeczi tak ſaloženy, ſo ſu te najwažniſche Wucžby do Praschenjow a Wotmolwenjow ſestajine a ſwucžiſhczanym Spruchami ſwiat. Piſma wobtverdžene, a ſtemu Dopofaſanja na biblijke Historijy a Kyrluſhove Schtucžki pschiftajene; te Wuskladzenja a Rospoſaſanja ſaloža ſo pschey na ſklowa lutheruſkowego Katechismuſa.

Bes wſchelkimi Poljepschenjem, kij tute zylje pschedzjelane ſchulſke Knižki doſtachu, je jako nowy Pschidawk pschiftupl předku Poſaſowar, ſak móža ſo na wulſkych Pacjerjach ſlymí Čjecžim, lotrež we ſchulſkim Čaſu po tuthym Katechismusu we ſchelsjianſkej Wjci roſwucžene buchu, te Wucžby we 24 Schtundach pschencj; dale, ſotre te najnuſniſche biblijke Spruchi ſu, kij dyrbja ſo wot Džeczi ſ Eowy wulnyč.

Jako jara wažny, Džaka hodny Dar ma ſo ſpōnacj tán Pschidawk, kij hacj runž najwoſeb-

nischu Redžbliwoſſ pſchi Roswuczenje pacjerſtich Dijecji žada a ſaſluži, hacj dotal tola we žanym ſerſkim Ratchis mu ſu knamaſanju nebie, menujž to Roswuczenje wot tych wſchelakich kſcheszjanskich Zyrkow na Sem, tak po wone we ſwojich Wucžbach h:ſ ſobu rodbijelja. Dyrbesche wſchak ſo hewak tež knajmenſchemu na wulſich Pacjerjach na to Rosdželenje kſcheszjanskich Zyrkow we Wucžbi a Waschnju dopokasacz, da je to we naſchim Čaſhu pſchi tych Wjerymuczenjach a Wadženjach cžim nuſniſcho, ſo by koždy Kſcheszjan Samolwenje dawacj móhſa to, ſhiož wjeri, a ſo nedal wot koždeho Wjera Trajenenja a Wucžby tam a ſem khablacj, a ſebi ſwoju Krónu rubicj. Nech bychu naſchi Serbjo woſebje tam, djež ſo evangelska Zyrkej do tak menowaru staroluſtheriku a ſiednoczenju (uniti) Zyrkej dželi, na to we tym Pſchidawku dopokafane Rosdželenje Redžbu mjeli. — Tutoń Pſchidawk je, kaž ſkyčimy, tež njemíſſi woſebje cžiſhczany a buđe ſa 1. Dijekr. pſchedawauj.

Nech by da tež tu ión drubi, ſbohaežiſhim Wobyschijecjom wuhotowanym Wudawk, kaž ión prjeni, ſebi prawje wele Vičeczelow a ſrolinnych horliwych Wuknerjow dobyk, a ſerſkim mločnym Kſcheszjanam kiaſniſhemu Poſnaczu we tym, ſhiož nam wſchitkim ſa jara wažne a ſwiate placzi, we Wjeri ſlužik a jich ſaborik k pjeknemu, Bohu a Čzlorefam spodobnemu Saſzrženju a Žiwenju, a k ſwjernečiu Čžinenju po tym, ſhiož Boža ſwjata Wola nam pſchikaze.

Zyky ſerſki Ratchismuſ pak je k doſtaciju vola Kn. Dach. Jakuba, we Welleręz Kniherni a vola Knihivjalſiom I Eff. ſa $7\frac{1}{2}$ Milbr. neſwjasany ſa 6 Milbr. 6 Eff. ſa 1 Utr. 12 Milbr.; 12 Eff. ſa 2 Utr. 18 Milbr.; 50 Eff. ſa 10 Utr. -

H u d a n c į k o.

- Bratſjo ſu ſchyrjo, kiž biča we koždyczkim Kraju, Nekhodja romadje, ſa ſobu bježa, egi praju, Pſchinesku egi, Koždy po Samožnosći, Darž a Weſela rjane.
- Prijent je ſmjejath, fejjejath Holcžik tak luby, Dijecjom a Holcјatam wittany Towarsch a Luby, Poſtečjuje Kwejki a wupyschuje Sahrodach, na Lukach wſhitko.
- Braſik, ión drubi, je ſylny we Waschnicžku wſchudžje, Blyſka a ſarima, poſkrepi, valt a ſmuži, Vičipoweda ſ Waschnicžkom taſkli, a da Karžiju pſchichódnu rjanu.
- Iſecži je luby a darniny, napelní Rudžom Brožnje a Lutj; ſo wieſele Lóškanje wſchudžom Saſhyschlimy: Jemu ſo džakuje my Ruiyrie ſwefelym Spjewem.
- Schtwóry je neduſhny, ſlumreny, Čjeplotu kidej, Horri pſches Liki a Sahrod v prýne, a widži ſa Khablemi Holcžata pſchi Rudži, Hólžow pak woſak na Lutji.
- Praj mi njek taſkli j Braſikow nerunnych ſwječi, Woſtasch iſh Čay a Lubosz we koždyczkim Ljecži; Enacži ſu egi, Pomenuj ſ Menom iſh mi, Staj iſh do praweho Rjadu.

R.

* * *

Zydzienſſa Nowina

a b y

Serske Poweszeſje ſa hornych Lujiczanow.

51. Číſlo.

19. Džen Hedownika.

1846.

Cítanje Nowinow je ſa burſki Lud wu-
žitne.

(Wobſanknenje.)

Mſchr. Schkoda, kij ſteho pskindze, je ta, ſo jich wetschi Džiel we wjecznej Newjedomnoſti ſawofstanu. Hejduschka. Wobſarowac̄ ſo dyrb̄i, ſo tak je; ale burſkemu Ludu je pak jara rjana Nadžija ſeſthadzala, ſo njek nerebaja wjazy we tajkej dotalnej Newjedomnoſti ſawofstanu, ieli ſo nočzeja; burſke Wobſtejenja tola wjazy uſame nejſu, kij ſu predy bylo; kóždy Bur dyrb̄i ſo tola počinac̄ dohladac̄, ſo won porno Druhim tež Njeschto je. Takte Dohla- danje dyrb̄i jeho pak nufowac̄, na ſwoim du- chomnym Podokonenu wjazy dželac̄, hac̄ ſo to predy ſtało je. Mſchr. Haj, haj; to ma- cze wy praſe. Wicjaſ. Kneže, je da to wjer- no, ſo we Sachſonſkej Burja runje tak kaž Kne- že a Wjeschcenjo do Dreždjan na Eſejm (Land- tag) pschindu? Hejduschka. Moj Wicjaſo, wſchitny Burja niz, ale jeno njekotři, kij ſu wot burſkich Ludzi tam weipoflani. Tak ma ſo tež

ſtymi Knežimi a Wjeschcenjskimi. Wicjaſ. Dn̄ tam Burja ſu, da drje tež tam ſerski ryčja? Mſchr. To niz, ale njemſki; psche- tož Kneža ſu Njemzy a Wjeschcenjo ſ wetscha tež, a je jich tež wjazy hac̄ Burow. Wicjaſ. Da tam ja ſmojim kuff Njemſkim nebych ničo wuſhny byl. Hejduschka. Moj Wicjaſo, dy wſchitne wy Nowiny cžitali, da wſchitne ſo ſamí pscheſtviſedztc̄ möhli, kaf jach Njemſki dyrb̄i kóždy Wotpoſlany móz a kaf woni ſo tam bes ſobu roeſyčjuja. Woní druhdy tež krucije ſe ſobu ryčja. Wicjaſ. Smje da Wotpoſlany Burſkich tež ſhoto do teho prajic̄? Hejduschka. Tam kóždy Wotpoſlany jenak wele placži. Wicjaſ. To by Rhort! To je Njeschto ſa Burow. Hejduschka. Gleicje Wicjaſo, dyž wy takte Wježn pſches Nowiny ſhonicje, da by to tola ſrudna Wjež byla, dy bych u njek burſky Ludžjo ſamyč ſo a ſwoju Dostojnosz a Wažnosz nepocželit hō- niſcho roſhudžic̄! Mſchr. Kneže, to dyrb̄ia. A ja ſo wam Poſhult ſpóſnaju, dy bych

ja jedyn burški Wotpoßlany był, ja wam sa to neskeju, hac̄ me druhdy neby Gordosz sasała. **H d s c h k.** Wotpoßlany na Sejmie bycz, to tež w Prawdził žana Haniba neje, ale wuberna Cęsz. **W i c ż a s.** Dyż to sburškim Ludźim ijetk tak stejt, da budu ja pschichodnje Rowiny, Schulu a wschlisko, schioż Czloweka resomnischeho a mudri- cheho czint, hinaf sanicz mječz. **Hejd s c h k.** Na tym czincje wy jara verje, a Bóh dżył dacz, so bych u Jich wele waschego Runja tu Myśl mijeli. **M i s c h i t r.** Jeli so bo ja nemolu, da so mi ſda, so Czlowek niczo nusnischho czincj nima, hac̄ to, so by ham sa bo a sa Druhich pschezo wuzimischu tyl. **Hejd s c h k.** Na tym Nichto zwyslowacz nebudje; teho dla tež tón ham, ko- tryż tohlej dže, niczo iſepshe czincj nemóże, hac̄ taſku Rowinu czicj, kiž jeho mot wschela- ſi b wuzimich a nusnih Wjezow roswuczuje. **M i s c h i t r.** Za kručje ſa to djeržu, ſo jeno psches Roewuczenje a Wukenenje a psches sprawne Sa- djerzenje we Esłowach a Skutach kóždy Czio- wek tu Dostojnosz, a woſebje tu Swobodnosz dozpije, ſu koſtej po Praiym wschlitzh ſtejmy. **Hejd s c h k.** Haj moj Mischyre, jeno psches ro- somne Czinenje a Smyklenje a wuzitnu Wu- schiknosz dozpa wschlitzh Czlowekojo ſwoju Do- stojnosz a woſebje ſwoju Swobodnosz — a tež Burja; ale niž psches Žopu, Koſu a druhu ſtłodnu Brón, ſkorrejž ſwojich Knežich ſkónzuja, kaž ſu Galizyszy Burja czinili, a eſt, ſotsiž ſ Tomaszhom Münzarioom dzeržachu. A Wobſant- nenju naſchego Koſmikowenja chzu hischcze ſpom- ničz, ſo ani Burja, ani nichto Druh psches ni- čzo Druhe ſ ſwietnej Swobodnoszi pschincz ne- móje hac̄ to, schioż ſe wy, Mischyre prasili,

menujž: psches Roewuczenje, Wukenenje a spraw- ne Sadjerzenje we Esłowach a Skutach. To- hlej pschilidze zylje psches jene tym, schioż naſch Sbōžnik wot Dozpija duchomycze Swobodnosze pola Szenika Jana we 8. Stawi a 31. 32. Schtuczny praji, dyż wón tam reſne: Budzeczeli wy moſtačz vchi mojej Ryczi, (Wucžbi) da ſje wy mojt prawy Wuzomnizy. A wy budzecze tu Prawdu poſnacj, a ta Prawda butze was wo- ſwobodjicj. **S s m. ſt.**

Bedrich Wylem, Bramborski Kurſierschta.

Dyż wulzy a mózni Ludźjo, woſel je krajan Werchojo, njeshto Ľobre a Wuzitne dokoneju, da ſo wot teho wjazy a diječe poweda, hac̄ dyż niſzy a ſhudzi njeshto taſte czinji; a to ſje neje Čtronj teho dla, doſelj maja tamni wjazy Pszechelow aby Nepscheczelow, ſcrub:je, doſelj ſich Čuksi wjazy Czlowekam Wuzitk pschinesu. Jara wele dobrego, ale pak tež wele Steho może potajſkim krajan Werch, dyż doſho Kraj woſknežt, na njón pschines. Wot taſko dobreho Werch nech je tudy Rycz. Steho budze pak tež wiežicj, ſak wóſoko ma ſeſt Gjerschta we ſwojim Kraju burſki Lud wažicj, kiž Kraj a Rolu džela, do- ſelj je to ión prijet, najnuſnischti a najwuzitni- ſchi Schtant.

Bedrich Wylem bje Esyn Brandenburgskeho Kurſierschin Jurja Wylema, kiž we Czagu iſte- cziljetneje Wójay na Brandenburgskiej knežesche a wot kotrehož Knežerſtwa Kraj wele Wuzitka ne- mjeſeſche. — We gječi 1640 naſtupi pak Be- Bedrich Wylem po ſwojim Nant, 21 ljei starý to Kraj iſtivo. Kraj bji i dom psches tu doſhu

Wójnu na Pusztnu podomny. We Barlini ne-
bje wjazy hac̄ njeđe 300 Wobydlerjow a Wójny
we Kraju ležachu swetscha we Popelk. Krajnt
Wobydlerjo bjechu psches tu Wójnu luczi Pro-
scherjo. Njetk sczint tón młody knežet najpredn
Mjer sruhimi Werhami, rospuszcził wschjich
neduschnyh Eastojsnikow a wot Wojsakow sđerža
żebi jenož 2000 Mužow, tych druhich pošla do
swojich Domow. To ho wschiiko lóchzy cžinesche;
ale tak dyrbesche wón Wobkutkinje a Woboha-
czenje swojego Kraja sapocžecz? Tolei temu
młodemu Kurfierschczt Wodnjo a Mozy cžejzy na
Wutrobi ležesche. Stajsz Staroszsu stromadži
wón junu swojich Radžicjelow, so by snimti wu-
radžil, tak by ho jeho khudym Podanam pomhac̄
hodžilo, ale žadyn wót nich jenu radžic̄ newe-
dzieſche. Duž jich wón rospuszcził a džeshe, so
džesha so jutſje dale wot teho rostycžecz: so je
wón dla khudobn we swojim Kraju jara śrudny,
ma pak tu Naržiju, so budje jím Bóh pomhac̄.

Jako cži jeho Radžicjeljo wotkuplchu, ržiesche
tón młody Kurfierschta do swojeje Szw̄y, padze
na swoje Kolena a praschesche Boha nutrynie a
wutrobnje wo Pomoz kieſlej Wjaz̄y. Ejedom
bje wón se swojeje Szw̄y, da bu jemu siewene,
so su semjanshy Mužojo s Brusleje pschischli, tij
maju Žadanje, so snim rostycžecz. Melčo bo-
jesche so wón, so znacz su nasskerje snowym
Storžbami pschischli; tola cži Mužojo džiachu:
„Rusa we Kraju je wulka. Rjadownia a Pra-
wo pobrachujetaj a Rusa a Horjo je wschudžom.
Wóv pak chzemy romadu stupic̄, naszych Wo-
itrojskow wobrónicz, so bjechu krajnu Wójhnož
podprealt. Potom chz my nasche Kubla saſtajic̄,
so Penesy dostanem; chz my Žita, Elci a pólty
so p..ſechu.

Grat nakupic̄ a tym bohim Buram rosdželic̄
a tak ho starac̄, so ho Pola saſo džekala a
wobſyja.

My ſmy jno tehodla wjazy Stomadženjow
džerželi a hizom je tych Naschich wele, tij ſu
runje tak ſmyſleni, kaž my. Tych falschnych
Wojsakow možemy rospuszcžic̄, priſnym Ludžom
Džjelo dac̄, a tak jenu sprawnu Warbu po dru-
hej do Kraja wićžic̄. Njetk ſmy tuty, so bich-
my ktemu Dowolnož doſtali.“ Jako Kurfierschta
tolej ſlyſhesche, bu wón jara hnuth a powedaſche
tym Wotpóſlanym, tak je wón runje Boha nu-
trynie a wutrobnje wo jeho Pomoz proſhl, a tak
won njetk we jich ſmyſlenjach ſjawnje Božu Po-
mož pôsnaje. S Džokom ſwoli wón do jich Radžy.
Nydom ſrjadowachu ho we Kraju Ejednoczenſtwu,
tij wele dobreho plodjachu. We Ejeſti 1643.
wobrejowa Bedrich Wylem ſam Krajinu swojego
Kurfierschczinstwa a wiđiſche Hubenſtwo swojego
Kraja. Pschecželnje npominasche wón Wobyd-
lerjow, džes jich nadendze, ſtwareniu nowyh Rjeſ-
jow a ſwobdžietanju Pola. Wón ſzelsche jím
Szymjo, Elci a Drewo ſtwareniu. Psches to
buchu cži bohy Ludžio ſako ſlôdžitniſti, so pecža-
chu weſelje twaric̄ a džekac̄. S zufych Krajow
pschindjechu Wobydlerjo do teho ſapuszenego Kraja
a twarjachu ſebi Rjeſje, wobržielachu Pola a
wocjahi v̄hu Elci, kaž tež Bizu ſa Elci a Ludži
plodjachu. Bóz tón Rnes johnomasche te Bró-
wanja teho Kurfierschta a dashe ſo temu Skutku
tij bje wót nich, tych Semjanow a jeho Poda-
now ſaloženy, derje radžic̄, tak ſo po njeſotrych
Ujach wschudžje nowe Mjesta a Wójny Kraj
drobjachu a na Paſtwisčjach wulke Črjedy Elci
ſo p..ſechu.

S m. ř.

B o ž a N o ž.

Chor. S Nebes' klinčja Češky kraſne
Bethlehemi na Volt,
Swojeſto s Nebja ſhadja jaſne
Paſtyrſam we nōznej Čzmi;
Boži ſwecji Žandželjo
Pſchinesku knim Poſteſtvo:

Solo. Sso neſtrójeſcie, nebojeſcie!
Tón Šbóžnik, koſryž Krviſtus je,
Je ſo wam djenſa narodžiſt,
So by wſchje Ludy ſweſtelit.

Chor. Powite we Žlobi leži
S Peluſchlami Džecjatko.
Tón, kiž wot Wjecžnoſſie kneži
Mas dla ponikuje ſo.
Bože Džitwy wuladami,
Ssyna Božoh' powitamy.

Duo. Wón je tón Rnes a kraluje
A rjeſhnyx Lubiſi wumóže:
Duž ſpjewa Eri a Wutroba
Raž tam ta Ssyła jandželska:

Chor. Čeſz bydž Bohu we tej Wóſkoleſti,
Mjer na Ŝeml a tym Člowekam
Dobre Spodobanje!

S... ſ.

Jefuſowym Narod. Luk. 2, 1 — 20.

(Pſchelok)

Čižha Nóz, ſwjata Nóz!
Wſchitko ſpt, pſchi Žlobi

Marja ſ Josephom neſdrjemuje,
Ssynk jeſ' lubosny ſweſeluje.
Čzischinko Ssynko ty ſpił:::

Čižha Nóz, ſwjata Nóz!
Paſtyrjo ſhonja to.
Wſches tych Žandželow Hallelujah
Klinčjt ſblissa a wot daloka:
Jefuſ, tón Šbóžnik tu je! ::
Čižha Nóz, ſwjata Nóz!
Boži Ssyn pſchindže ždyn.
Lubosz Woblečju poſmjeſwa ſo
Šbóžnosz Šhubenym pſchipowet ſo,
Jefu, twój Narod ju da! ::

N N.

Porędzenie.

Na Stroni 199 Čiſla 50 cítaſ Mjesto
„najnuſniſche bibliſke Schpruchi“: na jwoſeb-
niſche Kyrliſchje.

Žitne a butrowe Wifki.

Žandženu Sſobotu ſu Ŝita Buduſchini
płacziſte:

Rož . . .	5 tol.	5 nſl.	tež 5 tol.	10 nſl.
Pſchenza . . .	6 =	15 =	— 6 =	5 =
Zecžmen . . .	4 =	5 =	— 4 =	— =
Worſ . . .	2 =	12½ =	— 2 =	10 =
Hrož . . .	5 =	5 =	— 5 =	— =
Zahly . . .	6 =	25 =	— 6 =	20 =
Bjerny . . .	1 =	15 =	— =	25 =
Hejduschka . . .	4 =	20 =	— 4 =	10 =
Khana Butry 12 nſl. — now.				

Zyndżenſka Nowina

a b y

Šerske Powiescie ſa hornych Lujicjanow.

52. Číſlo.

26. Džen Hodownika.

1846.

M u h a m e d.

Dyž wot kwalobneho Kraja aby Ranaana, kotrež wam psched krótkim wopisach, dale k Pók nju džesč, da pschindje ſo najprečy do teho Kraja, džež junu cjt star Moabitojo bydlachu, tež do teje Puſziny, djež Israelske Džecjt na 40 Ljet moſoko cjahacj dyrbjachu. Tutón Kraj rjeſa Arabiſka a je wot tſjoch Boſow i Wodu wobdata. Na jennym Boſu, k Ranju, je czerwene Morje, psches kotrež Israelszy i Hegyptowskeje czehnichu. We Arabiſkej ležitej tež Horí Sinai a Horeb. Tutón Kraj je ważny, niž jeno tehoodla, dokoń kotrež Israelszy we nim te kaſnje doſtachu (na Horí Sinai), kotrež hſchczen pola nas Kſchessjanow placza, ale tež we zyrlwiſtich Podawisnach; pschitož we Arabiſkej narodži ſo Muž, kotrež zyſie nowu Wjeru do Gswjeta pschinieſe a muliſe Wotpad wot Kſchessjanſtra načini.

Tutón Muž bje Muhamed, ſiž ſo po 569 po Chrystuſtu, we tym Miesiąc Mekka narodži. Wón bjeſte ſkupz a pschinieſe tak do wſchelakich

Blakow a Mjestow, djež Židow, Pohanow a Kſchessjanow a najprjodzy tež itch Wjeru sposna a ſnacj naukny. Žana tych tſjoch Wjerow ſo jemu nespodobasche, pohanska Pschitbohow, Židowſka tych wele Woporow a wſchelakich netrebaſchich Wustawow a Pschitasnjow a Kſchessjanſka tych Duchomnych Hadrije a we Ludu Mekſchessjanſtaſwa dla. So Ludiſjo tedom tak neschessjanſke Ŝivenje wedžichu, wot teho pytasche won Winu we Wucžbi ſamej. Runje tedom chyſche pschego jedyn Duchomny psches druhego kyci; tedom wažiſhu na Twarenje Zyrkwiow wele Benes a wupyschachu je hacj na najkrasnische. Cžim biele pak ſwonkomna Pscha pschitwyasche, cžim biele woteberasche Bohabojaſnosz a wjernie dobre Pocžinti, te Skutki, kaž je Kriftuſ wot tych Swojich žada. Pschego wjazy cžlowiſtich Wustawow a Pschitasnjow pschindje do teje cžisteje Kſchessjanſkej Wucžby, tak ſo Čzmowata, Blud, Newjedomnosz a Pschitwera ſo pschego ſylniſcho a mózniſcho roſpſchieszerasche. Žadny Džiw, ſo ſo Muhamedej, kotrež kſjetro wele na-

wušnyt bje, taſteles Rſcheszjanſtwo nespodobasche. Tehodla ſeſtaja wón ſedi ſam Wjeru romadžie, wsa njeſto wot ſidowſtich, njeſto wot kſcheſſianſtich a jara wele wot gwojich Wucžbow a pocža jako Propheta w tym Mjeſti Mekka wucžic̄. Wón wudawasche ſwoju Wucžbu ſa Wucžbu, kotruž jemu Zandžel Gabriel ſ Nebes' ſam pſchi- neſe. Wón menowasche ſo Propheta Boži, kotrež wóſchi je, dyžli Mójſas a Jefuſ. We Lječi 622 ſapocža wón wucžic̄, a prijenja Wjerjaza bje jeho Žona. Schtož jeho najwóſche Wucžby naſtupa, da neſhu cílſje i ſacžnenu. Jedyn woſebny njemſki Pišar, ſ Menom Korwin, piſa tak wot neho: „Muhamedowe Wucžby ſu te: „„Wón je jenož jedyn jeniczki Bóh, kotrež na gylm Sswiecži kneži; wón chže wot nas Čzlo- wekow prawje cžeszeny byc̄, pſches Bohobojaſnoſz a Pobožnoſz. Pobožnoſz wobſtejt we ihm Po- dacju do božej Woli, we nutyrnej Modlitwi, we Dobrocžiwosći pſchecžtwo Khudym a Zusym; we Sswjernosći, Poſiwiſsi, Čjiftoſsi, Strōſbosći a we ſwjernym Wojowanju ſa Božu Wjez hac̄ do Smerczie. Schtuž tutelej Pſchiſkuſchnoſje dopelni, tón je Wjerjazn a doſtane junu wjecžne Žiwenje.”“ Tuta Wucžba, derje krofemenju, namala wulki Pſchipad, dokelž cji Rſcheszjenjo wot Jefuſoweje cžiſteje Wucžby wotpanyli bjechu a do jeho Stopow naſtupaču.“

Muhamedowy Pſchipad bu pſhezo wetschi a móžniſchi; duž pocžachn ſo jeho Nerpſchecželjo we Mekka, hac̄ jich runje welje bje, pſched nim bo- jec̄ a wuhnachu jeho tehodla ſ Mjeſta won. Wón cžehniche do Mjeſta Medina, djež ſ Węze- lom horjewſatn bu. Wot jeho Woteridženja aby Čeſkenja do Medina lic̄a Muhamedanszg ſwoje

Ljeta. Tuto Woteridženje ſamo rjela po jich Ryc̄i Hedžra aby Hedžra a ljetſa piſaja won 1224 po Hedžri.

We Mjeſti Medina doſta wón jara wulki Pſchipad a cžehniche ſwulki Mójſkom 629 do Mekka a doby Mjeſto ſ Mecžom. Wot tuteho Čaſa wupſchieszerasche won ſwoju Wjeru ſ Woh- henjom a ſ Mecžom a ſkoru žyl Šabuſki Krai wjeresche do neho. We Lječi 632. bu jemu wot jeneje Žony ſ Ijedom ſardate, kotaž radu wedžic̄ džyſche, hac̄ wón tež woprawdije Propheta je — a wona mjenesché: prawemu Prophecži Bo- žemu nemóže Ijed ſchłodžic̄. Tak wumre wón, nam'ka ſwoj Kónz pſches Žónsku; ale jeho ſapo- cžaty Skut bu dalewedženy wot Ralſow, kotsiž njeſko na jeho prophetiſki Siók ſo ſyječu. Ćzi dobychu bóry ſanaan, Syriku, Perſiku a He- gyptuſku a wobrocžichu Lud ſ Muhamedowej Wjeri. Ćzi Wjerjazn menuja ſo Moſlemiſtojo, to rjela: Prawowjerjazn a maja ſóždy Pjat ſwoju Božu Štužbu we jich Žyckwiač bes Thurmow, kotrež Moſcheje rjelaja. Jich prophetiſke aby bož Pišmo rjeka Koran a ſóždy dyrbí ſadžen u pec̄ króčž we nim cžitac̄. Arabiſzg buchu poſzjicho wot jeneho dalishcho Aſiſeho Luda, wot tych Turkow pſchewinent, cji pak wiſachu Muha- medowu Wjeru tež horje, tehodla je taſama tež husto Turkowska Wjera menowana.

1453 dobychu Turkojo Konſtantinopel a pſhi- neſechu jich Wjeru do Airopu (Europu) djež hish- cjen njeſt we Turkowſkim Kraju ſwoje najwo- ſebniſche Bydło ma.

Horiſław.

Njeschto wot Gustav-Adolphskeho Wustawa.

Rajke Sjednoczenje je tón Wustaw bes Protestantami híjom pschihotował, móže so na tym spósnacj, so lónsche Ljeto we Stuttgardzi wschilke njemske Kraje sastupene bjechu a stymt stowarschi- chu so híschjen s Wukraja Wotpoßlani se Straß- burka, s Basela, s Genfa, s Liona, s Parka, s An- twerpena, s Mitawy, s Wuheriskej, s Lissabona a s Quiwillu we pólnoznej Ameriky. Rajka to wob- schjerna Gromadzisna! Rajka to idaloko doßahaja Pschesjenosz! Niz Rjeki a Morja, niz Hory a Dolu, syła niz krajowne Mesy nemóža Pschesjeni- janskich Bratrow, Stawy sscheszjanskeje Zyrkwe roddjelicj! Wot teho rycjt a śmietstí siawnie Gromadzisna Gustav-Adolphskeho Wustawa we Stuttgardzi wot Ljeta 1845. a tehodla je tón Wustaw wózozu kvalenu, so je wón Protestantam to mózne sczinit, tajke Wopokaſtwo a Sswied- genje wot so a wot swojeje Zyrkwe syła wot- položicj. —

Tajku wózoku Wažnosz teho Wustawa sa nasch Čjaſ je tež Duch. D. Kalb we jenym Prje- dowanju po Gal. 6, 10. wopokasacj pytał, kotrež je Wechselburku 21. Meje 1845. djeržane. Wón khowalt wot naschego Čjaſa, so wón 1., Gsmil- nosz wudžjela 2., Pschesjenosz žada a 3., zylo- wine Živenje pschisporja; dokelj da njest tajke Sjednoczenje k Dobrocjwoszt, kSjednanju a Ma- twarenu ſkuji, da wono zylje dokonja, ſhtož nasch Čjaſ ſebi žada a ma wulke Zohnowanie We druhim Wotdzielenju swojego Prjedowanja wón prajt:

„Čjaſ je, so cji Stawi wjeriagh pak sapocžnu Wjernosz we Luboszi niz jenož mječj, ale tež ro-

pscheszeracj. Čjaſ je, so te Rosbželenja spanu, kotrež niz Krystus, niz Pjetyr, niz Pawoł, niz Evangelion, niz Wjera; ale Wuchjenosz Pišmíkar- jow a Móz tych Werchow we Zyrki je sczini- nia. Čjaſ je, so žiwý Duch we Zyrki Stawý swojego Čjela snowej Rozu napelni a snowynt Swjoſلامi Luboszje świeże. Nasche Sjednoczenje nerycjt sa žane khumshchine Wonowenie aby Psche- tworenje. Ale žiwý a mózny je jeho Łóš na tych Gaspanzow a k Mjerei radjaze jeho Selowo na tych Wojowarsów we Zyrki: Bydžje je jeneje Myßlje, a wó budżecze Mjesto Wojo- wanja sa Wjernosz washe Mozy naložicj kDjies- lanju sa Wjernosz.“

H u d a n c z k o.

1. Je we naschim herškim Kraju.
To ežt, luba Holczka praju,
Male brune Szemeschko,
Blazkojte pak Gorneschko.
2. To nech syje Nan na Rolu,
So by strošlo cji na Polu,
Jako Ruta selena,
Pola twoj'ho Wokneschko.
3. Tam ſei ty je dyrbisj labacj
Čjiste djeržecj, volke žadacj
Narosz, so hacj do Laza,
Zebi ſtejo doßaha.
4. Tam njest Bohu porucžene
Dyrbí wostacj würedžene,
Hacj b'dje módré ſakcijewacj,
Zolte Koſczi dostawacj.

5. Dyż je stroško tajke tebt,
Potom wutorhaj jo ſebt,
Daj jew' wonkach dorstawicj,
Domach Szymjo momłocicj.

6. Mjeſek wy rjane Holcžki, džicje,
A ſej telej Siwelza wiſmicej,
Rosszelcje je na Luni,
So tam pjeſnje doleži.

7. Saſo dom je ſeſbjerajcje,
Do Pezj je natykajcje,
So go praje ſeſuſcha,
A ho lóchko motrjewa.

8. Na to ſej je moczejpujcje,
Napoleſku muwochlujcje,
So byſchciz wy doſtali ..
Praje čiſte Rudželli.

9. Potom, piſne Holcžki, džicje.
Koleſka ſej ſobu wiſmicej,
Ssuſodžini na Pschaſu,
A tam pschedjcje wo Wetu.

10. Koleſkam tam bježecj dajcje;
Pſchitym ſebi ſaspjewajcje,
Sſerſku pſchaſnu Pjeſničku,
Raž was Vorſchčjan wucjt ju.

11. Schtož wy napschedžene macje,
To ſej potom momotacje,
Na Schtuſt jo ſrachnujcje,
Romadu jo ſlasajcje.

12. Dyž tak Płotno napschedžecje,
Da je Čkalzej poneſecje,
Rotryž wam Płat nālaje,
Rjany, kaž jón žadacje.

13. Potom vyrbicje jón waricj,
Lusy maſhacj, ſaſo paricj,
ſ Čijſtej Wodu poſrepicj,
Hacj budje ſo wubjelicj.

15. Ja pak hſchcje dale praju:
Wſchudjom a we kóždym Kraiu,
Khowaja do Płatu ſo
Proſcher, Burja, Kralojo.

16. Mjeſko prajcje, Holcžki pyſhne,
Hacj je wam to Čjelko tyſhne?
Snajecje tež Szymeschko?
Tu te brune Sorneschko?

R.

Žitne a butrowe Wifī.

Sandženu Sſobotu ſu Ŝita Budyschini
placziſe:

Rož . . .	5 tol.	15 nſl.	tež	5 tol.	7½ nſl.
Pſchenza . . .	6 -	17½ -	-	6 -	5 -
Ječmenj . . .	4 -	- -	-	3 -	22½ -
Worſ . . .	2 -	10 -	-	2 -	5 -
Hročh . . .	5 -	15 -	-	5 -	10 -
Zahl̄ . . .	7 -	10 -	-	7 -	- -
Bjerny . . .	1 -	15 -	-	-	25 -
Heſbuschka .	5 -	- -	-	4 -	20 -

Khana Butry 13 nſl. 8 now.

P o k a s a r.

	Strona.	Strona.	
Kninemu Ljetu 1846. Rheiherlisch.	1.	Sderška Sromadžisna na Vinig	66.
Hegiptowske mjašowe Hornyki	3.	Wschelkisny f Ralbiz	71.
Slista jeneho Wucžerja	6.	Nowikatholsky w Drežjanach	75.
Zitwenje we amerikanskich Lježach	6.	Ratyržinka. Spjew.	75.
Mlodženž Salomon	11.	Sa Doladanach a Nedoladanach	77.
Lujiska, f Džjelom ſerska Petizijsa	14.	Khroma Noha. Spjew.	79.
Pestaložiski Šwedjen Wojerezach	15.	Hanzyna Šewjernosz. Spjew.	79.
Samjeschne Wuprajenja	19.	Sberbska Draſta	82.
Wowka na ſmertnym Ložu	21.	Šahročka. Spjew.	83.
Džen Luthyroweje Smertcje 18. mal. Rôžka	25.	Schwarna Wjez	84.
Spcheczelneho Lista	27.	Nowe Powedanje wot Lawa a Wóſla	85.
Luthera ſmertny Džen Budhſchini	31.	Špiahi 16. Meje	90.
Lutherowa hamtska Pschižaha	34.	Wot roſomneje božjeje Šekujb	93.
Saske nowokatholiske Interimiflyftwo	35.	Stare Khumischih najnowiſhiim Čaſu	95.
Njeschto wot Jesuitow	38.	Schto Šawedženje cžini	97.
Rſcheszijanska Wucžba wħerskich Schulach	38.	Viſhejel	98.
Bóh na Parſhonu nelada	39.	Newjer kóždemu	99.
Vojme Lubej. Spjew.	43.	Woſtaní ſhwerny a ſabjerž ſo pravje	101.
Gustav-Wolffski Wustaw	44.	Jesuſowe Wopisanje po Čjeli	102.
S Holje aby Sberbſtwo delnych Lufžach	46.	S Krakowa	103.
Kerčow. Spjew.	48.	Miš. Šswedjen Wojerezh	104.
Nivv doſz. Spjew.	51.	Čjohodla ma njetzische Sberbowſtwo tejko Psche- ejitwonitow	107.
Krakowſka Hata	53.	Zabofz. Spjew.	108.
Sšlawa	55.	Tak budžesč jehliwe Wuhlie na jeho ſowu na- romadžicj	109.
Ronežko wot teho lubeho Rhoſela	62.		
Podaj dale	63.		

	Strona.		Strona
Wopisanje Kanaana	110.	Rejka f Bunkiejskeje Kermuschje	164.
Dyż so ċi derje dże, ba maſč Pschećjelow doſz	111.	Schęcipata Marata	167.
Għwiedjenja wot Serbow	111.	Pschiwołanu Troscht Tuejnnej	168.
Rħlejeb	112.	RWobbedżbowanju pschi Wuswolenju Duchomneho 169.	
Pschełepanoſz tola pschezo neptaqi	115.	Tsecji spjetwanski Għwedjen	171.
Obogie a Nesboġie	116.	Għanġi. Spjew.	172.
Rosmłowenje na Nerodžiż Pschedwodjenju .	117.	Jan Huż psched ħwojimi Għudniki . .	174.
Cżert je so wotorhni	121.	Iablosko	176.
Njeschto Wopomnenja hōdne pschi Rmolista 122.		Poweſz wot starxha Luthyrſtli f'Ameriki .	183.
Prawe Ħajet Wobladowanie do Voreba po- darmo neje	123.	Għweċċa we druhidha krajach Kermuschu każ-pola na? 189.	
Druhi spjetwanski Għwedjen	129.	Brasħkowske Drażjenje	191.
Tukanje a Nedowixerenje	141.	Għitanje Nofinaw tużżejtne	194.
Għażiex Mužakowske Holje	142.	Weħselje wonka. Spjew.	196.
Muſa iwssekk natwucji	146.	Iakubowh Katechismus	199.
Dalsche Mosprajenje bes Aħċejjem a Wjerikowej 146.		Hudancżko	200.
Niemisi Pschedgħiżenjo psched Nebexhami	149.	Bedrich Wylem, Bramboristi Kurfierscha .	202.
Beneshi sażlużiż ja l-ojo, dyżli Beneshi saħħowacj 150.		Boja Nόz. Spjew.	204.
Namkonz Povewancżko	154.	Jesużiowh Narod. Spjew.	204.
Mosprawa wo Mosprawa	155.	Muhammed	205.
Għażiex Mužakowa	163.	Njeschto wot Gustav-Adolphskeho Wustawa 207.	
		Hudancżko	207.